

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดขอนแก่น
(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดขอนแก่น
๓๔๓ ม.๑๕ ต.ท่าพระ อ.เมือง จ.ขอนแก่น
โทรศัพท์ ๐-๔๓๒๖-๑๐๐๐ โทรสาร ๐-๔๓๒๖-๑๐๘๘
E-mail : paco_kkn@opsmoac.go.th

คำนำ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๑- ๒๕๖๕) ให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์และยุทธศาสตร์ทุกระดับ ตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ประเด็นการเกษตร ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ฉบับทบทวน ตลอดจนทิศทางนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดขอนแก่น จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดขอนแก่น (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) เพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ในช่วงปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ซึ่งต้องมีการทบทวนทุกปีเพื่อให้ทันกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป อันจะมีผลกระทบต่อแผนพัฒนาดังกล่าว

ขอขอบคุณหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประจำจังหวัดขอนแก่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ได้ร่วมกันสนับสนุนข้อมูล และข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนร่วมกัน รวมทั้งการขับเคลื่อนการพัฒนาตามแผนดังกล่าว หากแผนมีความไม่สมบูรณ์ มีความบกพร่อง หรือมีข้อเสนอแนะประการใดเพื่อให้แผนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดขอนแก่น ในฐานะฝ่ายเลขานุการพร้อมน้อมรับคำเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดขอนแก่น
กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนากิจการเกษตร
สิงหาคม ๒๕๖๓

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑-๒๑
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๒๒-๔๙
ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	๕๐-๕๘
ส่วนที่ ๔ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดขอนแก่น	๕๙-๗๘
ส่วนที่ ๕ โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตร และสหกรณ์ของจังหวัดขอนแก่น (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)	๗๙-๘๒
ส่วนที่ ๖ แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)	๘๓-๑๒๗
ภาคผนวก	

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘ (๒) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ประกอบกับ มาตรา ๘๔ (๘) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ คือ ค้ำครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้ง ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของสภาเกษตรกร เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร และมาตรา ๘๔ (๑๔) รัฐต้องส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ รวมทั้งมาตรา ๘๕ (๒) กำหนดให้รัฐดำเนินการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมและดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดิน เพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึงโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ถือเป็นกรอบแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะ ๕ ปีแรก (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และนโยบายรัฐบาลภายใต้วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน” ครอบคลุมการพัฒนาภาคการเกษตรใน ๕ ด้าน ประกอบด้วย การสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ ผ่านกลไกขับเคลื่อนในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และหน่วยปฏิบัติที่จะช่วยกำกับให้ทุกหน่วยงานจัดทำแผนงาน/โครงการสำคัญที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา ภายใต้แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) รวมทั้งติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการสำคัญดังกล่าวให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ได้อย่างยั่งยืนที่สุด

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี นโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร

และสหกรณ์ของจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๑ มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับ ศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)^๒กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานใน การพัฒนาภาคการเกษตรให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ทั้ง ๖ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และยังสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติโดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)^๓การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๒ เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาพร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร ได้แก่ ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ดังนี้

^๑สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๑, ตุลาคม). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).

^๒สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๙, ธันวาคม). ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙).

^๓สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๕๙). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่

๒.๓.๑ เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน โดยพัฒนาและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จัดระบบการปลูกพืชให้สอดคล้องปริมาณน้ำที่หาได้ คุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพ และขยายโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกรให้มากขึ้น และส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการรวบรวม คัดเลือก และปรับปรุงพันธุ์กรรมพืช สัตว์ สัตว์น้ำ และจุลินทรีย์ของท้องถิ่น

๒.๓.๒ สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม โดยส่งเสริมการวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิต วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี การผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปใหม่ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายของสินค้า และพัฒนา รูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดความรู้เพื่อปรับระบบการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

๒.๓.๓ ยกกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยพัฒนาระบบมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัย และการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ และขับเคลื่อนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง

๒.๓.๔ เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร โดยเสริมสร้างศักยภาพของสถาบันเกษตรกรและการรวมกลุ่ม ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืช ปศุสัตว์ และการทำประมงให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด (Zoning) วิจัยพัฒนาและใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรสมัยใหม่ในกระบวนการผลิต สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรและการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพเพื่อต่อยอดองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง บริหารจัดการผลผลิตอย่างเป็นระบบครบวงจร พัฒนากลไกจัดการความเสี่ยงที่กระทบต่อสินค้าเกษตร และสร้างความร่วมมือด้านการเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน

๒.๓.๕ ส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวคิดการทำเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการเกษตร ส่งเสริมขยายผลและพัฒนาการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน และควบคุมการใช้สารเคมีการเกษตรที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด

๒.๓.๖ พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยพัฒนาฐานข้อมูลด้านอุปสงค์และอุปทานด้านการเกษตร สร้างบุคลากรด้านการเกษตร และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรให้ทันสมัย

๒.๔ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง^๔

๒.๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ โดยแก้ปัญหา การไร้ที่ดินทำกินของเกษตรกรและการรุกกล้าเขตป่าสงวน โดยการกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ ที่ไม่ได้รุกร้า และออกมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในครอบครองของผู้ที่มีใช้เกษตรกร ใช้เทคโนโลยีดาวเทียมสำรวจและวิธีการแผนที่ทันสมัย แก้ไขปัญหาเขตที่ดินทับซ้อนและแนวเขตพื้นที่ป่าที่ไม่ชัดเจนอันก่อให้เกิดข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ

๒.๔.๒ การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยดูแลเกษตรกรให้มีรายได้ที่เหมาะสมด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การลดต้นทุนการผลิต การช่วยเหลือในเรื่องปัจจัยการผลิตอย่างทั่วถึง การช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย ตลอดจนจนถึงการใช้กลไกตลาดดูแลราคาสินค้าเกษตรประเภทที่ราคาต่ำผิดปกติให้สูงขึ้นตามสมควร รวมทั้งแก้ปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝนทั้งที่ท่วมเป็นบริเวณกว้างและท่วมเฉพาะพื้นที่ และปัญหาขาดแคลนน้ำในบางพื้นที่และบางฤดูกาล ซึ่งนำความเสียหายและทุกข์ร้อนมาให้แก่เกษตรกร โดยระดมความคิดเพื่อ

^๔สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (๒๕๕๗, กันยายน). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา.

หาทางป้องกันไม่ให้เกิดน้ำท่วมรุนแรง ดังเช่นเหตุการณ์น้ำท่วมในปี ๒๕๕๔ และหาวิธีที่จะแก้ปัญหาหน้าท่วม เฉพาะพื้นที่ที่ลดลงโดยเร็วไม่กระทบต่อพืชผล ส่วนภาวะภัยแล้งจนเกิดการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรนั้น รัฐบาลจะเร่งดำเนินการจัดสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายครอบคลุมทั่วพื้นที่เพาะปลูกให้มากที่สุด ซึ่งจะสามารถทำได้ในเวลาประมาณ ๑ ปี และในด้านเกษตรกรรมดำเนินการใน ๒ เรื่องใหญ่ คือ การปรับโครงสร้าง การผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การแบ่งเขตเพื่อปลูกพืชผลแต่ละชนิด และการสนับสนุนให้สหกรณ์ของกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มบทบาทในฐานะผู้ซื้อพืชผลจนถึงการแปรรูปและการส่งออกได้ แล้วแต่กรณี เพื่อให้สหกรณ์เป็นผู้ค้าขายสินค้าเกษตรรายใหญ่อีกรายหนึ่ง ซึ่งจะช่วย คานอำนาจของกลุ่มพ่อค้าเอกชนที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มีความสมดุลมากขึ้น

๒.๕ การพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)^๔

๒.๕.๑ กรอบแนวคิดการพัฒนา

๑) เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาการเกษตร แม้ว่าจะมีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับการพัฒนาการเกษตรของประเทศอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาของเกษตรกรยังคงมีอยู่ในสังคมไทยเป็นเพราะเกษตรกรไทยส่วนใหญ่เป็นรายย่อย การทำการเกษตรหลายพื้นที่ยังเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำสิ่งต่างๆ เหล่านี้ควรได้รับการแก้ไขโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกษตรกรพัฒนาระบบการผลิตให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ตามหลักความพอประมาณ

๒) แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลงและการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ แรงงานในภาคการเกษตรลดลงเนื่องมาจากเคลื่อนย้ายไปทำงานในภาคการผลิตอื่น การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของภาคการผลิตอื่น และทัศนคติของเกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าการทำการเกษตรเป็นงานที่หนักและลำบาก ไม่คุ้มค่า ทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ไม่สนใจทำอาชีพการเกษตร ส่งผลให้แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง ซึ่งปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ

๓) การปรับตัวของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer) เกษตรกรจำนวนมากยังมีข้อจำกัดในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิตเชื่อมโยงไปจนถึงการแปรรูปและการตลาด การขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้ปัจจัยการผลิตทำให้ปัจจัยการผลิตดังกล่าวมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น การปรับตัวของเกษตรกร จึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เป้าหมายการพัฒนาการเกษตรของประเทศบรรลุผลสำเร็จได้

๔) การส่งเสริมการทำเกษตรในรูปแบบของการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

๕) การบริหารจัดการสินค้าเกษตร ภาคการเกษตรมีความอ่อนไหวและเปราะบางมากกว่าภาคการผลิตอื่นๆ จึงควรเน้นในเรื่องการวางแผนความต้องการและการผลิตสินค้าเกษตร (Demand & Supply) ในระดับจังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลให้กับส่วนกลางในการบริหารจัดการสินค้าเกษตรในภาพรวม การขึ้นทะเบียนเกษตรกรทั่วประเทศเพื่อรู้ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ

๖) มาตรฐานสินค้าเกษตร ประเทศไทยได้มีการพัฒนาด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรไปมากเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน แต่ยังคงมีปัญหาในเรื่องของการพัฒนาให้ทั่วถึงทั้งด้านองค์ความรู้การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เพื่อยืดอายุของสินค้าเกษตร และเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร ดึงดูดความสนใจและตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี

^๔สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๙, กันยายน). แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔).

๗) โลจิสติกส์และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) โดยยกระดับบุคลากรภาครัฐ เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาทักษะการบริหารจัดการโลจิสติกส์ระดับฟาร์ม ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมในโซ่คุณค่าของสินค้าเกษตร สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

๘) ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน การใช้พลังงานของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลให้หลายประเทศรวมถึงประเทศไทยหันมาพึ่งพาการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความต้องการพืชพลังงาน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

๙) การเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การวางมาตรการและแนวทางเพื่อเตรียมความพร้อม รับมือและสนับสนุนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาภาคการเกษตรของไทย

๑๐) การวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร รวมถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร

๑๑) กฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร

๑๒) ความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างประเทศ ประเด็นสำคัญที่ควรพัฒนา คือ การศึกษากฎระเบียบและกฎหมายของประเทศคู่ค้าที่จะมีผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตร มาตรการนำเข้า-ส่งออกสินค้า

๑๓) การบริหารจัดการสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการค้าชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษ

๒.๕.๒ ทิศทางการพัฒนา

๑) วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน”

๒) พันธกิจ

(๑) พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคง

(๒) พัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ

(๓) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตลอดโซ่อุปทานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์

(๔) ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๓) วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัด

(๑) วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่อง เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรและเชื่อมโยงเครือข่ายกับภายนอกอย่างเข้มแข็ง และลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้

- เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรยกระดับผลิตภาพ ประสิทธิภาพ คุณภาพ มาตรฐาน รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรให้ตอบสนองความต้องการของตลาด

- เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร รวมทั้งพัฒนางานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์

- เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวและสร้างภูมิคุ้มกันรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

(๒) เป้าหมาย

- ความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ ๘๕ ในปี ๒๕๖๔
- เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น ๕๙,๔๖๐ บาทต่อครัวเรือน ในปี ๒๕๖๔
- เศรษฐกิจภาคเกษตรเติบโตเฉลี่ยร้อยละ ๓ ต่อปี
- จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรถูกนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕ ต่อปี
- ทรัพยากรการเกษตรได้รับการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนเพิ่มขึ้น

(๓) ตัวชี้วัด

- ดัชนีชี้วัดความผาสุกของเกษตรกร
- รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร
- GDP ภาคเกษตร
- จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์
- ทรัพยากรการเกษตรที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

- ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกร
- ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ
- พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ
- สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

- ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด
- ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร
- เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
- จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร
- เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน
- สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน
- สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร
- ส่งเสริมการค้าชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และความร่วมมือระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและ

นวัตกรรม

- ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร
- พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- ส่งเสริมการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและ

- ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร
- ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร
- สร้างภูมิคุ้มกันการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

- พัฒนาบุคลากรการเกษตรภาครัฐปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ และกระบวนการทำงาน
- ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

๒.๖ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

เกษตรแปลงใหญ่ คือ วิธีการหนึ่งในการเพิ่มความได้เปรียบทางการแข่งขันของหน่วยผลิตด้วยการคำนวณทางเศรษฐศาสตร์เพื่อวิเคราะห์ปริมาณการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงสุด หรืออีกนัยหนึ่งคือการบริหารความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างต้นทุนการผลิตกับปริมาณการผลิต/ขนาดการผลิต เพื่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) ซึ่งจะเกิดขึ้นได้โดยการผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มการผลิต การจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพดี (พันธุ์พืช ปุ๋ย เครื่องจักรกลทางการเกษตร และเทคโนโลยีสมัยใหม่) การจัดการด้านการตลาดและห่วงโซ่อุปทาน รวมทั้งมีการบริหารจัดการฟาร์มที่ดี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของธุรกิจคือการเพิ่มขีดความสามารถในการสร้างกำไรความมั่นคงของกิจการและการเติบโต และความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

๒. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) คือ วิธีการจัดการความรู้อย่างหนึ่ง เพื่อให้เกษตรกรที่ต้องการความรู้ได้รับความรู้และเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้พร้อมรับการเกษตรสมัยใหม่ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการจัดการความรู้ และกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง โดยใช้สถานที่ที่เป็นที่ตั้งของแปลงเกษตร/ฟาร์มซึ่งเกษตรกรที่เป็นเจ้าของมีความรู้ความสามารถในการผลิตในระดับที่เป็นตัวอย่างให้เกษตรกรรอบบริเวณได้เรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Knowledge Center)

๓. พัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer

โครงการ Smart Farmerคือ กระบวนการพัฒนาทรัพยากรการเกษตรกร (Human Resource Development) หรือการพัฒนาและส่งเสริมขีดความสามารถของเกษตรกรให้มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ มีทักษะในการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีทัศนคติและพฤติกรรมที่ดี เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการทำอาชีพเกษตรกรรมที่ดีขึ้นในปัจจุบันและอนาคต เช่น การฝึกอบรม การศึกษา การสอนงานและให้คำแนะนำ (Coaching and Mentoring)และการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้สนับสนุนการจัดการองค์ความรู้ การเรียนรู้ และการบริหารการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จ และจะต้องดำเนินการพัฒนาอีกต่อไปเรื่อยๆ ตลอดเวลาที่ยังมีชีวิต

๔. บริหารจัดการพื้นที่เกษตรตามแผนที่การเกษตรเชิงรุก (Zoning by Agri-map)

การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม คือ วิธีการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของภาคเกษตร โดยการวางแผนและจัดการให้พื้นที่เกษตรของประเทศที่มีความแตกต่างกันด้านดิน น้ำ และอากาศ ในแต่

ละภูมิภาคประเทศ ให้สามารถสร้างรายได้จากการผลิตสินค้าเกษตรที่เหมาะสมกับประเภท ชนิดพันธุ์ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตค้ำค่าการลงทุน รวมทั้งการจัดการให้ปริมาณและคุณภาพสินค้าเกษตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

๕. พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน (GAP)

ความปลอดภัยด้านอาหารหรืออาหารปลอดภัย (Food Safety)คือ อาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษและไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้บริโภคและ**มาตรฐานสินค้าเกษตร** คือ ระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะต่างๆ ของตัวสินค้าเกษตรวิธีและขั้นตอนการผลิต รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับสุขลักษณะ ความปลอดภัย มาตรฐานทั้งนี้ในแต่ละประเภทประกอบด้วยมาตรฐานสินค้าและมาตรฐานระบบ

๖. เกษตรอินทรีย์

ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ (Organic Products)คือ ผลิตภัณฑ์จากระบบการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ (Organic Farming) ซึ่งปลอดภัยจากสารเคมีและการปรุงแต่งโดยสารสังเคราะห์ ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ในทุกๆขั้นตอนการผลิต การแปรรูป และการเก็บรักษา และ**เกษตรอินทรีย์ (Organic Farming)**คือระบบการเกษตรที่ผลิตอาหารและเส้นใยด้วยความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ โดยเน้นหลักการปรับปรุงดิน การเคารพต่อศักยภาพทางธรรมชาติของพืช สัตว์ และนิเวศการเกษตร

๗. ตลาดสินค้าเกษตร

ตลาดสินค้าเกษตร คือ การที่ผู้ซื้อ ผู้ขายมีการตกลงซื้อขายสินค้าและบริการร่วมกัน รวมทั้งปัจจัยการผลิต ซึ่งจะมีความหมายรวมถึงตลาดภายในประเทศ ตลาดชายฝั่ง ตลาดชายปลีก ตลาดต่างประเทศ ตลาดผลผลิต ตลาดปัจจัยการผลิต ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า รวมถึงตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ทั้งนี้ลักษณะโครงสร้างตลาดที่สำคัญประกอบด้วย ลักษณะตลาดแข่งขันสมบูรณ์ และตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์

๘. การส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่

เกษตรทฤษฎีใหม่ คือ การบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการบริหารจัดการและจัดแบ่งที่ดินแปลงเล็กออกเป็นสัดส่วนที่ชัดเจนมีการคำนวณโดยหลักวิชาการเกี่ยวกับปริมาณน้ำที่จะกักเก็บให้พอเพียงต่อการเพาะปลูกได้ตลอดปี และมีการวางแผนที่สมบูรณ์แบบ

๙. แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร

แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร คือ วิธีการบริหารจัดการสมดุลของอุปสงค์และอุปทานข้าวของประเทศ (Demand-driven Supply Chains) โดยวิเคราะห์คาดการณ์ปริมาณความต้องการของตลาด (Demand Side) เพื่อนำมาบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Management) ทั้งด้านปริมาณในระยะสั้นและในระยะยาว

๑๐. การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

การบริหารจัดการน้ำ หมายถึง กระบวนการ (กรรมวิธี) จัดการน้ำ ซึ่งโดยทั่วไปเกี่ยวข้องกับ การจัดหาและพัฒนา การจัดสรรและใช้เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ รวมถึงลดถึงการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำให้คงอยู่และมีใช้อย่างยั่งยืน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาอันเกิดจากทรัพยากรน้ำทั้งด้านปริมาณและคุณภาพให้หมดไป และการบริหารจัดการน้ำต้องเป็น “การจัดการแบบบูรณาการ”หรือไม่ก็ “การจัดการน้ำอย่างยั่งยืน”

๑๑. การส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าและการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรทดแทนแรงงาน

โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร คือ วิธีการเพิ่มโอกาสให้เกษตรกรได้เข้าถึงเครื่องจักรกลและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ตลอดจนได้มีโอกาสศึกษาทดลองและเรียนรู้การใช้ประโยชน์ผ่านกระบวนการจัดการองค์ความรู้ กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงไปสู่เกษตรสมัยใหม่ โดยสนับสนุนเครื่องจักรกลผ่านสถาบันเกษตรกร

๑๒. การพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ

การพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ คือ การพัฒนาองค์การ (Organization Development) ของสหกรณ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการธุรกิจ/องค์กร รวมถึงการผลิตสินค้าและบริการต่างๆ ตลอดจนห่วงโซ่มูลค่าในรูปแบบสหกรณ์

๑๓. ธนาคารสินค้าเกษตร

ธนาคารสินค้าเกษตร คือ สถานที่ที่ทำหน้าที่รับฝาก ถอน ให้ยืม หรือแลกเปลี่ยนสินค้าเกษตร รวมถึงปัจจัยการผลิต (พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ย) ซึ่งเป็นการบริหารจัดการด้วยเกษตรกรเอง ในรูปแบบองค์กรเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร

๑๔. การช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

การช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร คือ วิธีการปรับโครงสร้างหนี้ (Debt restructuring) และเพิ่มระดับความสามารถในการชำระหนี้สินของเกษตรกร

๑๕. การจัดระเบียบประมงให้เป็นไปตามมาตรฐาน

การจัดระเบียบประมงให้เป็นไปตามมาตรฐาน คือวิธีการรองรับกฎระเบียบ IUU เพื่อยืนยันว่าสินค้าประมงที่ส่งออกไปยังสหภาพยุโรปไม่ได้มาจากการทำประมงที่ผิดกฎหมาย (IUU Fishing) เพื่อรักษาทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในภาวะที่เป็นแหล่งอาหารของมนุษยชาติอย่างยั่งยืน และรักษาสภาพแวดล้อมให้ดำรงอยู่ในสภาพที่เหมาะสม

๒.๗ แผนพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน^๖

ภาคเหนือ

“ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรคมูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง” ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่อเนื่องให้มีคุณภาพสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืนและกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึง รวมทั้งต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสูงด้วยภูมิปัญญาและนวัตกรรม
๒. ใช้โอกาสจากเขตเศรษฐกิจพิเศษและการเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาคGMS BIMSTEC และ AEC เพื่อขยายฐานเศรษฐกิจของภาค
๓. ยกกระดับเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง
๔. พัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุอย่างมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ยกกระดับทักษะฝีมือแรงงานภาคบริการ
๕. อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ จัดระบบบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมและเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึงป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันอย่างยั่งยืน

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคเหนือ

๑. ภาคเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจภาคเหนือ ทั้งในด้านเป็นฐานรายได้หลักของประชากรส่วนใหญ่และการจ้างงานในปี ๒๕๕๙ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๒๗๗,๓๑๖ ล้านบาทคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๔.๕ ของผลิตภัณฑ์ภาค ผลิตภัณฑ์ของภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์จากพืชที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และอ้อยโรงงานในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งเป็นการทำการเกษตรแปลงใหญ่ที่

^๖สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒, มีนาคม).แผนพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน.

ยังมีการใช้สารเคมีสูง สำหรับการผลิตพืชผักและผลไม้ส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือตอนบนโดยระบบการผลิตปรับสู่เกษตรอินทรีย์มากขึ้น ซึ่งอยู่ในระดับเกษตรอินทรีย์ตามวิถีพื้นบ้าน แต่มีแนวโน้มขยายสู่เชิงพาณิชย์ พืชอินทรีย์สำคัญได้แก่ ชาอินทรีย์ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง และแม่ฮ่องสอน ข้าวอินทรีย์และข้าวหอมมะลิอินทรีย์ในจังหวัดเชียงราย พะเยา และเชียงใหม่ รวมทั้งพืชผักและผลไม้เมืองหนาว

๒. พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ในปี ๒๕๕๙ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรรวม ๓๒.๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรทั่วประเทศ โดยพื้นที่เกษตรของภาคเหนือส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ค่อนข้างราบเหมาะสำหรับปลูกข้าวและพืชไร่ มีความเหมาะสมในการทำเกษตรแปลงใหญ่ ขณะที่จังหวัดในภาคเหนือตอนบนมีพื้นที่เกษตรไม่มากเนื่องจากเป็นภูเขาสูงสลับที่ราบเชิงเขา และมีขนาดฟาร์มเล็กมากประมาณ ๑๐ไร่ต่อครัวเรือน จึงเหมาะกับเกษตรแบบประณีตหรือเกษตรอินทรีย์

๓. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคเหนือสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยในปี ๒๕๕๙ มีสัดส่วนร้อยละ ๒๘.๙ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๙.๐๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๖ ของพื้นที่ชลประทานทั่วประเทศ พื้นที่โครงการชลประทานของภาคเกือบร้อยละ ๗๐ อยู่ในจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง แต่ยังมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรค่อนข้างต่ำเพียงร้อยละ ๒๗.๓ จึงเป็นข้อจำกัดในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ทั้งการเก็บกักน้ำในฤดูแล้งและชลประทานในฤดูฝนไม่ให้ความชุ่มชื้นผลเสียหาย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

“ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน
๒. แก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

สังคม

๓. สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายใน ควบคู่กับการแก้ไขปัญหาด้าน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ

๕. ใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลาง

และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก(EEC) เพื่อพัฒนาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ๆของภาค

๖. พัฒนาความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนและแนวระเบียงเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑. เป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศแต่รูปแบบการผลิตยังอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก จึงมีผลิตภาพต่ำ โดยในปี ๒๕๕๙ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๒๙๒,๐๑๗ ล้านบาท พืชหลักของภาคได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง โดยมีพื้นที่ปลูกข้าวมากที่สุดของประเทศ ส่วนใหญ่ปลูกข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ ในพื้นที่ตอนกลางและตอนล่างของภาค โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ให้ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ มหาสารคามร้อยเอ็ด และทุ่งสัมฤทธิ์ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและบุรีรัมย์ โดยผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ในภาพรวมต่ำกว่าระดับประเทศ เนื่องจากทำการเกษตรแบบดั้งเดิมใช้สารเคมีสูง ซึ่งในแต่ละปีมีการนำเข้าวัตถุดิบตราทางการเกษตร เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓ พันล้านบาทต่อปี เป็นภาคที่มีพื้นที่ปลูกอ้อยและมันสำปะหลังมากที่สุดของประเทศ โดยอ้อยส่วนใหญ่ปลูกในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ และอุดรธานีและมันสำปะหลังในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ และอุดรธานี

สำหรับพื้นที่ปลูกข้าวอินทรีย์ มีแนวโน้มขยายพื้นที่มากขึ้น ปัจจุบันแหล่งปลูกข้าวอินทรีย์ในประเทศไทยร้อยละ ๘๐ อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ (ยโสธร สุรินทร์ มหาสารคาม ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด) และอุบลราชธานี ส่วนอีกร้อยละ ๒๐ อยู่ในภาคเหนือตอนบน ตลาดข้าวอินทรีย์ส่วนใหญ่ส่งออกต่างประเทศ โดยเฉพาะสหภาพยุโรป

๒. มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุดแต่ขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนเกือบต่ำสุดของประเทศ ในปี ๒๕๕๙ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๖๓.๘๗ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘ ของประเทศ โดยพบว่าพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินสูงสุด คือ จังหวัดในบริเวณตอนล่างของภาค มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร มากที่สุด ๒๖.๔๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๔ ของภาค สำหรับขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนมีเพียง ๒๓.๔ ไร่ต่อครัวเรือนต่ำกว่าระดับประเทศที่มีขนาดฟาร์มถือครองต่อครัวเรือน ๒๕.๓ ไร่ต่อครัวเรือน จังหวัดที่มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรต่อครัวเรือนมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา หนองคาย เลย และหนองบัวลำภูมีเนื้อที่ถือครอง ๓๒.๒๘ ๓๑.๙๐ ๓๐.๐ และ ๒๖.๐ ไร่ต่อครัวเรือนตามลำดับ จังหวัดที่มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรต่ำสุดของภาคได้แก่จังหวัดสกลนคร นครพนม และศรีสะเกษ โดยมีเนื้อที่ถือครอง ๑๗.๕๑ ๑๘.๖๔ และ ๒๐.๐๙ ไร่ต่อครัวเรือนตามลำดับ

๓. พื้นที่ชลประทานน้อยกว่าทุกภาค โดยมีเพียง ๗.๓๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕ ของพื้นที่เกษตร ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่มีพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๒๑.๙ ผลผลิตการเกษตรของภาคขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศเป็นหลัก ประกอบกับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหารในพื้นที่ตอนกลางของภาคมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรมากที่สุดร้อยละ ๑๖.๕ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีสัดส่วนร้อยละ ๑๙.๔ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัด รองลงมาพื้นที่ตอนล่างของภาคมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๑๓.๙ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ยโสธรมีสัดส่วนร้อยละ ๑๑.๒ และ ๑๑.๑ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัดตามลำดับ

ภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร

“พัฒนากรุงเทพฯ สุ่มมหานครทันสมัย และภาคกลางเป็นฐานการผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูง”
ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนากรุงเทพฯ เป็นมหานครทันสมัยระดับโลกควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเมือง
๒. พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติและสร้างความเชื่อมโยงเพื่อกระจายการท่องเที่ยวทั่วทั้งภาค
๓. ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
๔. บริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ภัยแล้งและคงความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน
๕. เปิดประตูการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว เชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย-ภาคกลาง-ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก
๖. พัฒนาความเชื่อมโยงเศรษฐกิจและสังคมกับทุกภาคเพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพและลดความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๑. ภาคกลางมีศักยภาพในการพัฒนาด้านการเกษตรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ โดยมีดินและน้ำอุดมสมบูรณ์ และมีระบบชลประทานที่ดี มีลักษณะภูมิประเทศที่เอื้ออำนวย ทำให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรหลากหลายประเภท ทั้งพืชผัก ผลไม้ ปศุสัตว์ และประมง รวมทั้งเป็นแหล่งอุตสาหกรรมแปรรูป

การเกษตรที่เชื่อมโยงแหล่งผลิตสินค้าเกษตรทั้งในภาคกลางและภาคอื่นๆ มีสถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติ ตั้งอยู่ที่จังหวัดสุพรรณบุรี มีศูนย์วิจัยข้าวตั้งอยู่ในพื้นที่หลายจังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี ลพบุรี ราชบุรี ปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา นอกจากนี้ยังมีตลาดค้าส่งค้าปลีกสินค้าเกษตรที่สำคัญในพื้นที่ เช่น ตลาดไท จังหวัดปทุมธานี ตลาดศรีเมือง จังหวัดราชบุรี ตลาดปลาสุพรรณ จังหวัดอ่างทอง และตลาดมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร เป็นต้น

๒. ภาคกลางมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ประมาณ ๑๙๘,๐๐๔ ล้านบาท ลดลงจาก ๒๑๙,๔๕๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๕ โดยเป็นมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม การป่าไม้ ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ประมาณ ๑๖๘,๐๗๙ ล้านบาท และการประมง ๒๙,๙๒๕ ล้านบาท ภาคเกษตรฯ มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๐ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรฯ ของประเทศ เมื่อพิจารณา อัตราการเติบโตเฉลี่ยในช่วง ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ของภาคเกษตรฯ พบว่าหดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๑.๘ ในขณะที่ระดับประเทศหดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๑.๑ เนื่องจากรูปแบบการผลิตเป็นเกษตรเชิงพาณิชย์ที่ใช้สารเคมี จำนวนมาก มีปัญหาดินเสื่อมโทรมและหลายพื้นที่มักประสบปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง มูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม การป่าไม้ มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ ๕.๐ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคกลาง และร้อยละ ๑๕.๐ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม การป่าไม้ของประเทศ สำหรับการประมงแม้ว่าจะมีสัดส่วนการผลิตเพียงร้อยละ ๐.๙ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคกลาง แต่มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ ๒๖.๒ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์การประมงของประเทศ

๓. ภาคกลางเป็นแหล่งการทำเกษตรฯ ที่สำคัญของประเทศและมีแนวโน้มการพัฒนาคุณภาพการผลิตมากขึ้น แหล่งการทำเกษตรฯ (เกษตรและประมง) ที่สำคัญของภาคกลาง คือ จังหวัดราชบุรี มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ ๑๓.๘ รองลงมาคือ สุพรรณบุรี ร้อยละ ๑๑.๘ และสมุทรสาครร้อยละ ๑๐.๔ ภาคกลางเป็นพื้นที่ที่มีที่ราบลุ่มแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์เหมาะสมในการทำเกษตรแม้ว่าปัจจุบันมีแรงผลักดันทางเศรษฐกิจทำให้พื้นที่เกษตรกรรมของภาคกลางลดลงไปมากโดยแปรเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัยมากขึ้น แต่ภาคกลางยังถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศแห่งหนึ่ง ทั้งทางด้านการเพาะปลูก การทำปศุสัตว์และประมง สินค้าเกษตรที่สำคัญของภาคกลางมีดังนี้

๓.๑ ข้าวและพืชไร่ ผลผลิตที่สำคัญได้แก่ ข้าว จังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าวทั้งนาปีและนาปรังมาก คือจังหวัดสุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา และชัยนาท **มันสำปะหลัง** จังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมากคือ จังหวัดกาญจนบุรี และลพบุรี **อ้อยโรงงาน** ปลูกมากในจังหวัดกาญจนบุรี ลพบุรี และสุพรรณบุรี **สับปะรดโรงงาน** ปลูกมากในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ **ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์** ปลูกมากในจังหวัดลพบุรี และสระบุรี

๓.๒ กัญญาไม้ เป็นพืชส่งออกสำคัญที่ทำรายได้และสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศโดยแหล่งผลิตกัญญาไม้ที่สำคัญของประเทศอยู่ในพื้นที่ภาคกลาง ซึ่งจังหวัดที่มีพื้นที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตมากที่สุดของภาคและของประเทศคือ จังหวัดนครปฐม รองลงมาคือจังหวัดสมุทรสาคร

๓.๓ ปศุสัตว์ ได้แก่ **โคนม** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดสระบุรี รองลงมาคือลพบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรีและนครปฐม **โคเนื้อ** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดกาญจนบุรี รองลงมาคือสุพรรณบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ **สุกร** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดราชบุรีรองลงมา คือนครปฐม ลพบุรี สุพรรณบุรี และสระบุรี **เป็ดเนื้อ** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดสระบุรีรองลงมาคือ นครปฐมลพบุรี และราชบุรี **เป็ดไข่** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดสระบุรีรองลงมาคืออ่างทอง นครปฐม ราชบุรี ลพบุรี และพระนครศรีอยุธยา **ไก่เนื้อ** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดลพบุรี รองลงมา คือ กาญจนบุรี สระบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี และนครปฐม และ **ไก่ไข่** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รองลงมาคือ สุพรรณบุรี นครปฐม อ่างทอง และสระบุรี

๓.๔ ประมง ภาคกลางมีศักยภาพการทำประมงทั้งน้ำจืดและน้ำเค็มโดยจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ประมงน้ำเค็มสูงที่สุดของภาค คือจังหวัดสมุทรสาคร รองลงมา คือ ประจวบคีรีขันธ์ และสมุทรปราการ ส่วนจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ประมงน้ำจืดสูงที่สุดของภาค คือ จังหวัดนครปฐม

๔. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคกลางสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศโดยมีสัดส่วนร้อยละ ๕๕.๒ ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๙ พื้นที่ชลประทานของภาคกลางในปี ๒๕๕๙ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๙.๙๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๕ ของพื้นที่ชลประทานทั่วประเทศ

๕. เกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ยังไม่มากนัก จากข้อมูลการตรวจรับรองเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พบว่าภาคกลางมีพื้นที่เกษตรปลอดภัยรวมทั้งสิ้น ๑๐๑,๘๙๓.๕๘ ไร่ แบ่งออกเป็นที่ยังไม่หมดอายุ ๙๘,๔๘๐.๖๕ ไร่ และที่หมดอายุ ๓,๔๑๒.๙๓ ไร่ และเกษตรอินทรีย์ ๑,๔๖๙.๙๙ ไร่ แบ่งออกเป็นที่ยังไม่หมดอายุ ๑,๔๔๗.๗๔ ไร่ และที่หมดอายุ ๒๒.๒๕ ไร่ โดยจังหวัดในภาคกลางที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมากที่สุดคือจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รองมาคือ จังหวัดปทุมธานี ราชบุรี และสุพรรณบุรี ส่วนจังหวัดที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์มากที่สุดคือจังหวัดลพบุรี รองมาคือจังหวัดสุพรรณบุรี สระบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และราชบุรี

ภาคตะวันออก

“ฐานเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน

๒. พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

๓. ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว

๔. พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

๕. แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออก

๑. ภาคตะวันออกมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ประมาณ ๑๕๖,๑๕๒ ล้านบาท ลดลงจาก ๑๖๙,๖๓๒ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๕ โดยเป็นมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาเกษตรฯ ๑๓๙,๙๖๐ ล้านบาท และสาขาประมง ๑๖,๑๙๒ ล้านบาท ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมาภาคเกษตรฯ ของภาคตะวันออก มีอัตราการหดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๓.๒ ในขณะที่ภาคเกษตรฯ ของประเทศมีอัตราการหดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๑.๑ สาขาเกษตรของภาคตะวันออกมีปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไขหลายประการ เช่น ปัญหาคุณภาพดินเสื่อมจากการใช้สารเคมี สารเคมีตกค้างในผลผลิตและปัญหาผลไม้ล้นตลาด เป็นต้น สาขาเกษตรมีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์คิดเป็นร้อยละ ๕.๔ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออก และร้อยละ ๑๒.๕ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาเกษตรฯ ของประเทศ สำหรับสาขาประมงมีสัดส่วนการผลิตเพียงแค่อ้อยละ ๐.๖ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออก แต่มีสัดส่วนร้อยละ ๑๔.๒ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาประมงของประเทศ

๒. แหล่งการทำเกษตรฯ ที่สำคัญของภาคตะวันออก คือ จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ ๓๙.๑ รองลงมาคือระยอง ร้อยละ ๑๓.๐ ฉะเชิงเทราร้อยละ ๑๑.๗ ตราตรร้อยละ ๑๑.๑ และชลบุรีร้อยละ ๑๐.๗ ปัจจุบันพื้นที่เกษตรกรรมของภาคตะวันออกได้แปรเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมและที่อยู่

อาศัยมากขึ้น แต่ภาคตะวันออกก็ยังถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศ ทั้งทางด้านการเพาะปลูก การทำปศุสัตว์ และประมง สินค้าเกษตรที่สำคัญของภาคตะวันออกมีดังนี้

๒.๑ ข้าวและพืชไร่ ผลผลิตที่สำคัญได้แก่ ข้าวและมันสำปะหลังจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีมากของภาค คือ จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และนครนายก ส่วนจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมาก คือ จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา และชลบุรี

๒.๒ ผลไม้ ที่สำคัญได้แก่ **ทุเรียน** จังหวัดที่เป็นแหล่งปลูกทุเรียนในภาคที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด **มังคุด** แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี ตราด และระยอง **ลำไย** แหล่งปลูกลำไยที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี **เงาะ** แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี และตราด **ลองกอง** แหล่งปลูกลองกองที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี

๒.๓ ปศุสัตว์ ได้แก่ **ไก่เนื้อ** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดชลบุรี ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง **ไก่ไข่** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรีและนครนายก **เป็ดเนื้อ** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ระยอง และปราจีนบุรี **เป็ดไข่** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรีและ **สุกร** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรี

๒.๔ ประมง ภาคตะวันออกมีศักยภาพในการทำประมง โดยจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ประมงสูงสุดของภาค คือ จังหวัดตราด รองลงมาคือ ระยอง และจันทบุรี

๓. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคตะวันออกต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๑ ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๙ พื้นที่ชลประทานของภาคตะวันออกในปี ๒๕๕๙ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๒.๗๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๓ ของพื้นที่ชลประทานทั้งประเทศ

๔. เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ยังมีไม่มากนัก จากข้อมูลการตรวจรับรองเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พบว่า ภาคตะวันออกมีพื้นที่เกษตรปลอดภัยรวมทั้งสิ้น ๒๔๒,๖๘๘.๘๔ ไร่ โดยจังหวัดในภาคตะวันออกที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมากที่สุด คือ จังหวัดจันทบุรี รองลงมาคือ จังหวัดตราด และระยอง และเกษตรอินทรีย์ ๑,๑๓๙.๐๔ ไร่ โดยจังหวัดที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์มากที่สุด คือ จังหวัดระยอง รองลงมาคือ จังหวัดจันทบุรี และตราด

ภาคใต้

“ภาคใต้เป็นเมืองท่องเที่ยวพักผ่อนตากอากาศระดับโลก เป็นศูนย์กลางผลิตภัณฑ์ยางพาราและปาล์มน้ำมันของประเทศ และเมืองเศรษฐกิจเชื่อมโยงการค้าการลงทุนกับภูมิภาคอื่นของโลก”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาการท่องเที่ยวของภาคใต้ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก
๒. พัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของประเทศ
๓. พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร
๔. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการท่องเที่ยวการพัฒนาเขตอุตสาหกรรม และการเชื่อมโยงการค้าโลก

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคใต้

๑. มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรของภาคใต้มีแนวโน้มลดลงปี ๒๕๕๙ ภาคใต้มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี จำนวน ๒๖๓,๙๙๕ ล้านบาท ลดลงจาก ๓๐๔,๓๘๒ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๕ โดยมีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรคิดเป็นร้อยละ ๒๒.๓ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค อัตราการขยายตัวเฉลี่ยในช่วง ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ของภาคเกษตรฯ ร้อยละ ๑.๗ สูงกว่าระดับประเทศที่มีอัตราการหดตัวเฉลี่ย ๑.๑ ซึ่งกิจกรรมยางพาราปาล์มน้ำมัน ประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำยังเป็นกิจกรรม

การเกษตรที่มีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจ โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๓๗.๖ ๑๗.๑ ๑๕.๘ และ ๑๓.๐ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรฯ

๒. ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของภาคใต้ ในปี ๒๕๖๐ มีพื้นที่ปลูกยางพารา ๑๑.๐๙ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๔๙.๔ ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศ โดยลดลงจาก ๑๑.๔๖ ล้านไร่ ในปี ๒๕๕๙ และ ๑๑.๒๒ ล้านไร่ ในปี ๒๕๕๕ มีปริมาณผลผลิต ๒.๓๙ ล้านตัน หรือ ๕๓.๑ ของผลผลิตทั้งประเทศ ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ และ ๒๕๕๕ ที่มีผลผลิต ๒.๔๙ ล้านตัน และ ๒.๕๘ ล้านตัน ตามลำดับ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่ปลูกมากที่สุดของประเทศ ๒.๕๔ ล้านไร่ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดสงขลา ๑.๘๘ ล้านไร่ และจังหวัดนครศรีธรรมราช ๑.๕๐ ล้านไร่ ผลผลิตยางพาราเฉลี่ยต่อไร่สูงกว่าระดับประเทศแต่มีแนวโน้มลดลง โดยมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๒๔๔ กิโลกรัม ลดลงจากปี ๒๕๕๙ และปี ๒๕๕๕ ที่ ๒๕๖ และ ๒๘๐ กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ

๓. ปาล์มน้ำมัน ปี ๒๕๖๐ ภาคใต้มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ๔.๖๖ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๖ ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ มีพื้นที่ปลูก ๔.๓๖ ล้านไร่ และปี ๒๕๕๕ มีพื้นที่ปลูก ๓.๗๕ ล้านไร่ มีปริมาณผลผลิต ๑๒.๑๓ ล้านตัน หรือ ร้อยละ ๘๙.๗๗ ของผลผลิตทั้งประเทศ โดยเพิ่มขึ้นจาก ๑๐.๓๗ ล้านตัน และ ๑๐.๒๑ ล้านตัน ในปี ๒๕๕๕ และ ๒๕๕๙ ตามลำดับ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดของประเทศ ๑.๒๒ ล้านไร่ รองลงมาได้แก่ จังหวัดกระบี่ ๑.๑๒ ล้านไร่ ผลผลิตปาล์มน้ำมันของภาคใต้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามพื้นที่ปลูกและพื้นที่ให้ผลผลิตในปี ๒๕๖๐ ผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ยต่อไร่ ๒,๙๖๗ กิโลกรัม สูงกว่าระดับประเทศที่ ๒,๘๓๑ กิโลกรัม อย่างไรก็ตามผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ยต่อไร่มีแนวโน้มลดลงจาก ๓,๑๔๒ กิโลกรัมในปี ๒๕๕๕ และ ๒,๗๑๗ กิโลกรัม ในปี ๒๕๕๙

๔. ภาคใต้เป็นแหล่งประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งที่สำคัญ ภาคใต้มีท่าเทียบเรือประมงในจังหวัดสงขลา ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ระนองและภูเก็ต โดยในปี ๒๕๖๐ มีปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ ๙๘,๗๔๘ ตัน มูลค่า ๓,๘๓๓ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๓ ของปริมาณสัตว์น้ำของประเทศ และร้อยละ ๒๕.๖ ของมูลค่าสัตว์น้ำของประเทศ ทั้งนี้ ปริมาณสัตว์น้ำจับได้มากในจังหวัดภูเก็ต สงขลา ระนอง และชุมพร ในขณะที่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของภาคใต้ในปี ๒๕๖๐ ส่วนใหญ่เป็นการเพาะเลี้ยงกุ้งมีพื้นที่เพาะเลี้ยง ๗๗,๒๕๒ ไร่ ปริมาณผลผลิต ๑๔๗,๕๒๔ ตัน มีพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งที่สำคัญในจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชสงขลา และตรัง

๕. พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ปี ๒๕๕๙ ภาคใต้มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๑๘.๓๑ ล้านไร่ ขนาดฟาร์ม ๒๐.๗๒ ไร่ต่อครัวเรือน ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่ ๒๑.๘๖ ไร่ต่อครัวเรือน จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรมากที่สุด ๓.๖๗ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒.๙๐ ล้านไร่และจังหวัดภูเก็ตมีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรน้อยที่สุดของภาค ๐.๑๑ ล้านไร่

๖. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทางการเกษตรของภาคใต้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๑๕.๔ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๙ โดยพื้นที่ชลประทานภาคใต้ ๓.๓๖ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๑๐.๓ ของพื้นที่ชลประทานประเทศ จังหวัดนครศรีธรรมราชมีพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรสูงสุดร้อยละ ๓๗.๑ รองลงมาคือ จังหวัดสงขลาร้อยละ ๒๗.๘

ภาคใต้ชายแดน

“เป็นแหล่งผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สำคัญของประเทศ และเป็นเมืองชายแดนเชื่อมโยงการค้าและการท่องเที่ยวกับพื้นที่ภาคใต้และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์
ชุมชนมีความเข้มแข็งอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม”
ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับภาคการผลิต
๒. พัฒนาเมืองสู่โทงโก-ลก และเมืองเบตงให้เป็นเมืองการค้าและเมืองท่องเที่ยวชายแดน และพัฒนา ยะลาให้เป็นเมืองน่าอยู่และศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน
๓. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคใต้ชายแดน

ภาคการเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของภาค และการผลิตยังเป็นแบบเดิมที่มีการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มน้อย ปี ๒๕๖๐ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๕๕,๕๖๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค โดยกิจกรรมการเกษตรที่มีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดนประกอบด้วยยางพารา ปาล์มน้ำมัน ประมงทะเลและชายฝั่ง ปศุสัตว์ และไม้ผล อุตสาหกรรมขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรเฉลี่ยในช่วง ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) หดตัวร้อยละ ๐.๙ เนื่องจากสถานการณ์ราคายางพาราและความต้องการยางพาราของตลาดโลกมีแนวโน้มลดลงจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวรวมทั้งมีการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าน้อยและขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร

๑. การผลิตภาคเกษตรของภาคใต้ยังเป็นแบบเดิมที่มีการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มน้อยโดยพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย

๑.๑ ยางพารามีแนวโน้มผลผลิตลดลง ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกยางพารา ๒.๖๓ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗ ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศ ปริมาณผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มีแนวโน้มลดลง โดยปี ๒๕๖๐ มีผลผลิต ๐.๕๔ ล้านตัน และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๒๔๒ กิโลกรัม จังหวัดยะลา มีพื้นที่ปลูกยางพารามากที่สุด ๑.๒๕ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส ๑.๐๑ ล้านไร่ และการทำสวนยางพารายังมีปัญหาประสิทธิภาพการผลิต เนื่องจากมีการปลูกในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม เช่น พื้นที่นา การใช้สายพันธุ์ดั้งเดิม และเทคโนโลยีการผลิต (การกรีดยาง) ที่ไม่เหมาะสม และบางส่วนขาดการบำรุงรักษาสวนยาง

๑.๒ ปาล์มน้ำมันมีประสิทธิภาพการผลิตในระดับต่ำในปี ๒๕๖๐ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ๐.๑๐ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๑.๘ ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งประเทศ โดยจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด ๐.๐๖ ล้านไร่ รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี ๐.๐๒ ล้านไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่อยู่ในระดับต่ำที่ ๒,๒๓๑ กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่ ๒,๘๓๑ กิโลกรัมต่อไร่ เนื่องจากมีการขยายพื้นที่ปลูกในที่ราบลุ่มและพื้นที่นาร้างซึ่งมีปัญหาเรื่องคุณภาพดิน รวมทั้งการใช้สายพันธุ์คุณภาพต่ำ เกษตรกรบางส่วนยังขาดความรู้ในวิธีการผลิตและการดูแลรักษาสวนปาล์มที่ถูกต้องเหมาะสม

๑.๓ ประมง ภาคใต้ชายแดนเป็นแหล่งประมงที่สำคัญของภาคใต้ ปี ๒๕๖๐ สามารถจับสัตว์น้ำได้ ๘๐,๙๗๙ ตัน หรือร้อยละ ๓๒.๓ ของปริมาณสัตว์น้ำของประเทศ เป็นมูลค่า ๘,๕๙๕ ล้านบาท โดยทำเทียบเรือประมงปัตตานีมีปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่าสูงสุดของประเทศ อย่างไรก็ตามการทำประมงในพื้นที่ประสบปัญหาปริมาณสัตว์น้ำลดลงจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรที่ลดลง และปัญหาการทำประมงนอกน่านน้ำจากมาตรการทางกฎหมายของประเทศอินโดนีเซีย รวมทั้งผลจากการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการประมงผิดกฎหมาย (Illegal Unreported and Unregulated fishing หรือ IUU Fishing) ส่วนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมและกุ้งกุลาดำ มีพื้นที่เพาะเลี้ยงรวม ๑,๘๙๗ ไร่ มีผลผลิต ๓,๕๙๓ตัน พื้นที่เพาะเลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดปัตตานี ทั้งนี้การเพาะเลี้ยงยังประสบปัญหาการระบาดของโรคตายด่วน (Shrimp Early Mortality Syndrome : EMS) และความแปรปรวนของสภาพอากาศ ส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตกุ้งในพื้นที่

๑.๔ ปศุสัตว์ ภาคใต้ชายแดนมีการเลี้ยงปศุสัตว์ (แพะ และโค) เพื่อบริโภคในครัวเรือน และใช้ในพิธีกรรมทางศาสนา โดยภาครัฐได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง ปี

๒๕๖๑ มีการเลี้ยงแพะ จำนวน ๑๔๘,๘๖๐ ตัว เลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดยะลา ส่วนโคนอ้อมีจำนวน ๒๔,๕๖๑ ตัว ในปี ๒๕๖๐ โดยเลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดนราธิวาส อย่างไรก็ตาม ปริมาณปศุสัตว์ยังไม่เพียงพอต่อการบริโภคในพื้นที่เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนสายพันธุ์ดี ปัญหาโรคติดต่อ อาทิ ปากเท้าเปื่อย และการขาดความรู้ในการจัดการฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการเลี้ยงไก่เบตงในพื้นที่จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นไก่พื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์และมีชื่อเสียง แต่ยังมีข้อจำกัดในการขยายพันธุ์และควบคุมพันธุ์คุณภาพเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตให้เพียงพอกับความต้องการของตลาด

๒. พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร และขนาดฟาร์ม ๑๘.๓๖ ในปี ๒๕๕๙ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๓.๔๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๑ ของประเทศ โดยจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด ๑.๔๑ ล้านไร่ สำหรับขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนมีเพียง ๑๔.๖๒ ไร่ต่อครัวเรือน ต่ำกว่าระดับประเทศที่มีขนาดฟาร์ม ๒๑.๘๖ ไร่ต่อครัวเรือน และจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรน้อยที่สุด ๐.๗๕ ล้านไร่ และมีขนาดฟาร์ม ๘.๒๗ ไร่ต่อครัวเรือน

๓. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทางการเกษตรในปี ๒๕๕๙ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ชลประทาน ๐.๗๑ ล้านไร่คิดเป็นสัดส่วนต่อพื้นที่การเกษตรร้อยละ ๒๐.๖๐ โดยพื้นที่ชลประทานส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณลุ่มน้ำปัตตานี ซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวที่สำคัญของภาค จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ชลประทานมากที่สุด ๐.๔๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๑ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัด และจังหวัดยะลามีพื้นที่ชลประทานน้อยที่สุดที่ ๐.๐๓ ล้านไร่

๒.๘ ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

เป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัด ในห้วงระยะเวลา ๕ ปีพ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ (รอบทบทวนปี พ.ศ. ๒๕๖๓) ว่า “นวัตกรรมนำ เกษตรกรรมยั่งยืน อุตสาหกรรมการเกษตร เชื่อมโยงการบริการการท่องเที่ยว ระบบโลจิสติกส์และระบบราง” ซึ่งจากการทบทวนแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดในรอบปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ภายใต้ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ศักยภาพ บริบทที่เปลี่ยนแปลง ตลอดจนเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้จึงได้ปรับปรุงเป้าหมายการพัฒนา กลุ่มจังหวัดในห้วงระยะเวลา ๕ ปี พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ (รอบทบทวนปี พ.ศ. ๒๕๖๔) มีเป้าหมายการพัฒนา ดังนี้

“นวัตกรรมนำ เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ศูนย์กลางระบบโลจิสติกส์และระบบราง เชื่อมโยงการค้า การบริการ และการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน”

ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนา กลุ่มจังหวัด

- ๑) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดร้อยละ ๓
- ๒) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดร้อยละ ๕.๕

ประเด็นการพัฒนา

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางได้กำหนดประเด็นการพัฒนา วัตถุประสงค์ เป้าหมายตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนา รวม ๓ ประเด็นการพัฒนา รายละเอียดดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เพิ่มศักยภาพการผลิตการเกษตร และอุตสาหกรรมการเกษตร ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

๑) วัตถุประสงค์

- ๑.๑) เพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันและรายได้ภาคการเกษตรของกลุ่มจังหวัดเพิ่มสูงขึ้น
- ๑.๒) มีศักยภาพในการผลิตอาหารปลอดภัยโดยใช้ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน
- ๑.๓) นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตรให้มีมูลค่าสูงสุดการใช้สารเคมี และเพิ่มผลิตภาพแรงงานภาคการเกษตร

๒) เป้าหมายและตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด (KPI)	ค่าเป้าหมาย
๒.๑ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตรที่เพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๓
๒.๒ จำนวนของพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน (ไร่)	๓๔๐,๒๐๘ ไร่
๒.๓ จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมที่ใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมในการผลิต แปรรูป และจำหน่าย	๑๐,๐๐๐ ไร่
๒.๔ สัดส่วนพื้นที่ป่าต่อพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดที่เพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๑

๓) แนวทางการพัฒนา

- ๓.๑) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่เกษตร ป่าไม้ และการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๓.๒) การสร้างองค์ความรู้ของเกษตรกรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรครบวงจรและพัฒนาระบบเครือข่ายเกษตรกรให้เข้มแข็ง
- ๓.๓) ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรด้วยนวัตกรรมให้มีคุณภาพและมูลค่าระดับสูงบนฐานเศรษฐกิจชีวภาพ
- ๓.๔) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน และการตลาดสินค้าเกษตรครบวงจร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการค้า การบริการ ระบบโลจิสติกส์ ระบบราง และอุตสาหกรรมอากาศยาน

๑) วัตถุประสงค์

- ๑.๑) ยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการค้า การบริการของกลุ่มจังหวัดให้สามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจทุกระดับ
- ๑.๒) พัฒนาระบบโลจิสติกส์และระบบรางในกลุ่มจังหวัดให้เป็นศูนย์กลางระบบโลจิสติกส์และระบบรางของภูมิภาค
- ๑.๓) เพิ่มผลิตภาพแรงงานในกลุ่มจังหวัด

๒) เป้าหมายและตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด (KPI)	ค่าเป้าหมาย
มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการค้าและการบริการของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๓
มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๓
ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผลิตภาพแรงงาน	ร้อยละ ๔

๓) แนวทางการพัฒนา

- ๓.๑) พัฒนาศักยภาพ SMEs เพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการค้า การบริการ และพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการอย่างบูรณาการ
- ๓.๒) พัฒนาและเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์ระบบราง และอุตสาหกรรมอากาศยาน
- ๓.๓) เพิ่มผลิตภาพแรงงาน
- ๓.๔) พัฒนาระบบตลาดผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การเพิ่มศักยภาพ และยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยวอย่างครบวงจร

๑) วัตถุประสงค์

- ๑.๑) ยกระดับคุณภาพและเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว
- ๑.๒) ผลิตภัณฑ์ชุมชนมีคุณภาพและมีมูลค่าสูงขึ้น สามารถกระจายรายได้สู่ชุมชนได้อย่างยั่งยืน

๒) เป้าหมายและตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด (KPI)	ค่าเป้าหมาย
รายได้จากการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๕.๕
จำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๕.๕
มูลค่าจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๕.๕

๓) แนวทางการพัฒนา

- ๓.๑) พัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับผลิตภัณฑ์ชุมชน
- ๓.๒) พัฒนาเครือข่ายอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ
- ๓.๓) ส่งเสริมกิจกรรมและประชาสัมพันธ์และการตลาดการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด
- ๓.๔) พัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ได้มาตรฐาน และเป็นศูนย์กลางแฟชั่นผ้าไหมนานาชาติ

๒.๙ ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัด

แผนพัฒนาจังหวัดขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ (ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๔)

เป้าหมายการพัฒนา “มหานครน่าอยู่ มุ่งสู่เมืองนวัตกรรม ศูนย์กลางเชื่อมโยงอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง”

พันธกิจ

๑. พัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม
๒. พัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขันเพื่อยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการให้ตรงกับความต้องการของตลาดและเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
๓. ส่งเสริมการพัฒนาด้านนวัตกรรม และเทคโนโลยี สู่การเป็น Smart City และ MICE City

ตำแหน่งการพัฒนา (Positioning)

๑. เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน (Smart City)
๒. ศูนย์กลางคมนาคมขนส่งโลจิสติกส์และระบบราง
๓. เมืองแห่งการประชุมสัมมนา (MICE City)
๔. เมืองหัตถกรรมโลกแห่งผ้ามัดหมี่
๕. ศูนย์กลางการศึกษา
๖. ศูนย์กลางการบริการทางการแพทย์
๗. เมืองอุตสาหกรรมสีเขียว

ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

๑. อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓
๒. ระดับดัชนีความสุขมวลรวมของประชาชนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐

ประเด็นการพัฒนา/แนวทาง/ตัวชี้วัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน และเชื่อมโยงโอกาสจากประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

แนวทางการพัฒนา

- ๑.๑ ส่งเสริมการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มภาคการเกษตร
- ๑.๒ เพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของสินค้า OTOP และ SMEs
- ๑.๓ เพิ่มขีดความสามารถภาคอุตสาหกรรม การค้า การลงทุน การบริการ และการท่องเที่ยว
- ๑.๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อยกระดับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

ตัวชี้วัดประเด็นการพัฒนา

- ๑) มูลค่าสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น
ข้าว เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี
มันสำปะหลัง เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี
อ้อย เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ต่อปี
- ๒) รายได้ครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ ต่อปี
- ๓) รายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๒๘.๕ (ระหว่างปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)
- ๔) รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๗

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒

 การพัฒนาคุณภาพคนและสังคม

แนวทางการพัฒนา

- ๒.๑ สร้างความมั่นคงของชีวิตและสังคมอยู่เย็นเป็นสุข
- ๒.๒ ส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- ๒.๓ พัฒนาระบบด้านสุขภาพ

ตัวชี้วัดประเด็นการพัฒนา

- ๑) สัดส่วนของผู้มีอายุสูงกว่าอายุเฉลี่ยของจังหวัด (๗๙ ปี) เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓
- ๒) คนในครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยผ่านเกณฑ์ จปฐ. คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
- ๓) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ในระดับชั้นสูงสุดของทุกสังกัด เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ ต่อปี
- ๔) สัดส่วนผู้สูงอายุ ได้รับการดูแลจากครอบครัว ชุมชน ภาครัฐ หรือภาคเอกชนร้อยละ ๑๐๐

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓

 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

- ๓.๑ บริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน
- ๓.๒ สร้างสังคมและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๓.๓ การป้องกัน การลดผลกระทบ และการปรับตัวเพื่อรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ๓.๔ อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัดประเด็นการพัฒนา

- ๑) พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ๑๕,๐๐๐ ไร่ ต่อปี
- ๒) ชยะมูลฝอยชุมชนและของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง เฉลี่ยร้อยละ ๗๔.๒๒ (ระหว่างปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)
- ๓) คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ ๗๗
- ๔) จำนวนพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น ๔,๒๐๐ ไร่ ต่อปี

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การเสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

แนวทางการพัฒนา

- ๔.๑ ป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนน
- ๔.๒ การป้องกันและลดการสูญเสียจากสาธารณภัยและภัยพิบัติ
- ๔.๓ รักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยภายใน
- ๔.๔ การปกป้องและเทิดทูลสถาบันพระมหากษัตริย์
- ๔.๕ ป้องกันปราบปรามและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

ตัวชี้วัดประเด็นการพัฒนา

- ๑) อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรทางบกลดลงร้อยละ ๕ ต่อปี
- ๒) ร้อยละการจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ (ตามเป้าหมายที่กำหนด) ของคดีที่รับแจ้ง
- ๓) ร้อยละการจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ไม่น้อยกว่าร้อยละ (ตามเป้าหมายที่กำหนด) ของคดีที่รับแจ้ง
- ๔) จำนวนอำเภอที่เข้าร่วมกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของสถาบันหลักของชาติ ๒๖ อำเภอ
- ๕) การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
 - จำนวนหมู่บ้านสีขาว เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓
 - จำนวนหมู่บ้านสีแดง ลดลง ร้อยละ ๑

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้าน การเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) และเมืองแห่งการประชุมสัมมนา (Meetings, Incentive Travel, Conventions, Exhibitions : MICE City)

แนวทางการพัฒนา

- ๕.๑ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้าน Smart City ครอบคลุม ๖ ด้าน ตามแผน Khonkaen Smart City ๒๐๒๙ เพื่อเป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ
- ๕.๒ การส่งเสริมนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยี และดิจิทัลเพื่อการพัฒนา
- ๕.๓ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้าน MICE City

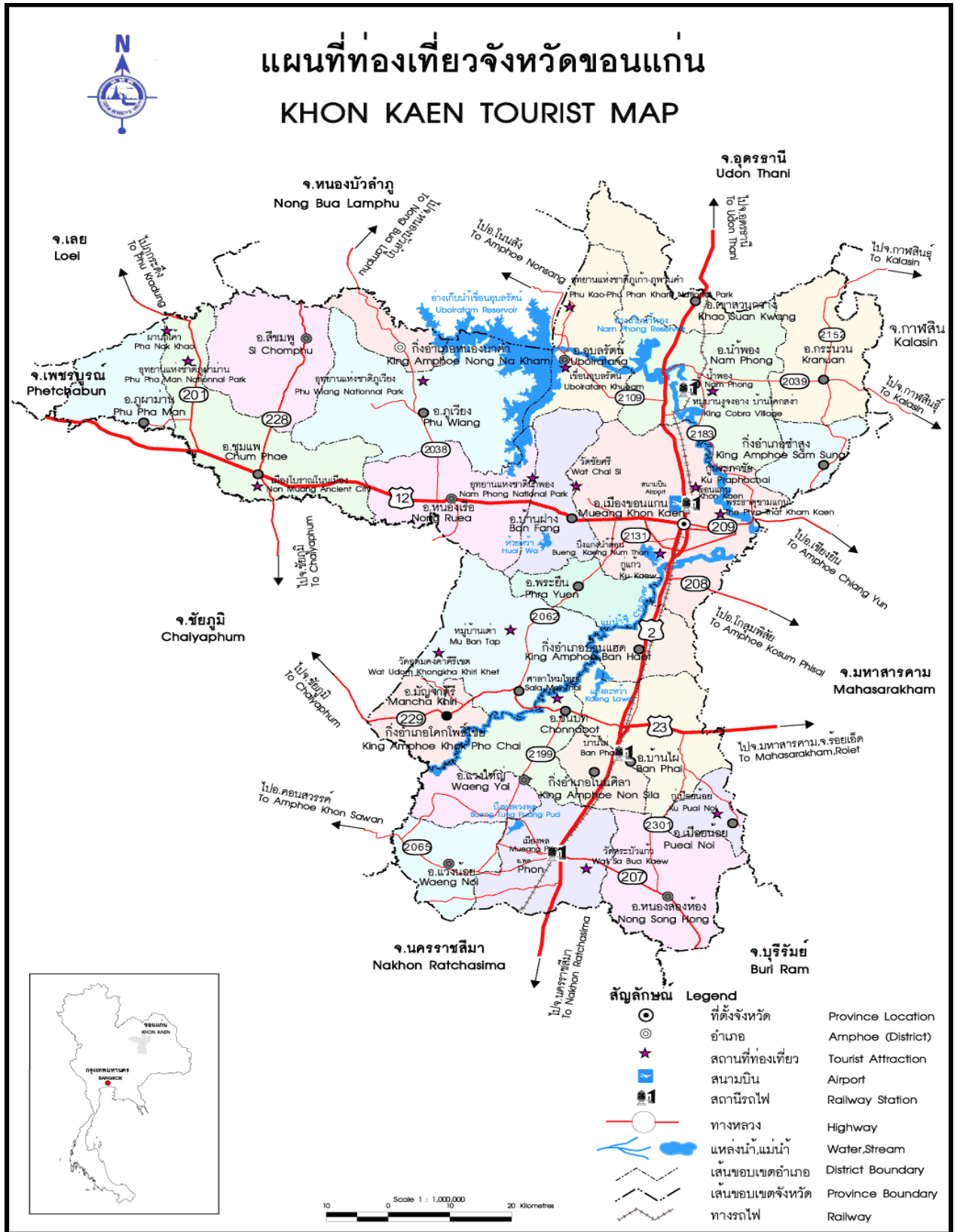
ตัวชี้วัดประเด็นการพัฒนา

- ๑) จำนวนงาน MICE ที่เกิดขึ้นในจังหวัดขอนแก่น ๑๐ งาน ต่อปี
- ๒) จำนวนสถานที่ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสถานที่จัดงานประเทศไทย หรือ Thailand MICE Venue Standard (TMVS) เพิ่มขึ้น ๓ แห่ง ต่อปี
- ๓) ระดับความสำเร็จในการขับเคลื่อนแผน Khonkaen Smart city ๒๕๘๐ไปสู่การปฏิบัติ

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ

๑.๑.๑ ที่ตั้งและภูมิประเทศ

จังหวัดขอนแก่น ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ ๑๕ - ๑๗ องศาเหนือและเส้นแวงที่ ๑๐๑ - ๑๐๓ องศาตะวันออก ซึ่งอยู่บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ห่างจากกรุงเทพมหานคร ๔๔๕ กิโลเมตร มีพื้นที่ ๑๐,๘๘๕.๙๙ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๖.๘ ล้านไร่ ภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบ มีลักษณะสูงต่ำสลับเป็นลูกคลื่นลาดเทไปทางทิศตะวันออกและทิศใต้ มีที่ราบลุ่มแถบลุ่มน้ำชีและลุ่มน้ำพอง พื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ย ๑๐๐ - ๒๐๐ เมตร

๑.๑.๒ อาณาเขต

- ทิศเหนือ - ติดกับจังหวัดอุดรธานี เลย และหนองบัวลำภู
- ทิศใต้ - ติดกับจังหวัดนครราชสีมาและบุรีรัมย์
- ทิศตะวันออก - ติดกับจังหวัดกาฬสินธุ์และมหาสารคาม
- ทิศตะวันตก - ติดกับจังหวัดชัยภูมิและเพชรบูรณ์

๑.๑.๓ ภูมิอากาศ

ในรอบปี ๒๕๖๑ อุณหภูมิสูงสุดวัดได้ ๓๒.๕ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดวัดได้ ๒๒.๙ องศาเซลเซียส สามารถเปรียบเทียบอุณหภูมิได้ตามตารางท้ายนี้

ตาราง : อุณหภูมิเปรียบเทียบย้อนหลัง ๑๐ปี พ.ศ.๒๕๕๒ - ๒๕๖๑

ปี	อุณหภูมิสูงสุดเซลเซียส	อุณหภูมิต่ำสุดเซลเซียส	อุณหภูมิเฉลี่ย
๒๕๕๒	๓๙.๖	๑๐.๒	๒๗.๘
๒๕๕๓	๔๑.๒	๑๓.๕	๒๗.๔
๒๕๕๔	๓๙.๓	๑๑.๖	๒๖.๒
๒๕๕๕	๓๙.๐	๑๕.๐	๒๗.๑
๒๕๕๖	๔๑.๘	๑๑.๖	๒๗.๗
๒๕๕๗	๔๐.๓	๑๐.๒	๒๗.๓
๒๕๕๘	๔๑.๐	๑๑.๖	๒๗.๖
๒๕๕๙	๓๘.๔	๑๗.๕	๒๗.๕
๒๕๖๐	๓๖.๘	๑๘.๔	๒๗.๒
๒๕๖๑	๓๒.๕	๒๒.๙	๒๗.๖

ที่มา : ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

๑.๑.๔ ปริมาณน้ำฝน

สถิติข้อมูลปริมาณน้ำฝนของจังหวัดขอนแก่นโดยศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนเปรียบเทียบย้อนหลัง ๑๐ ปี (๒๕๕๒-๒๕๖๑) ปริมาณน้ำฝนปี๒๕๖๑ วัดได้ ๑,๒๘๘.๒ มิลลิเมตร มีปริมาณน้ำฝนลดลงร้อยละ ๖.๕ จากปีที่ผ่านมา ในปี ๒๕๖๑ มีฝนตกทั้งหมด ๑๐๙ วัน เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีปริมาณน้ำฝนสูงสุด วัดได้ ๖๔.๔ มิลลิเมตร และวันที่มีฝนตกปริมาณสูงสุดคือวันที่ ๒๙ เมษายน

ตาราง : ปริมาณน้ำฝนเปรียบเทียบย้อนหลัง ๑๐ ปี๒๕๕๑ - ๒๕๖๐

ปี	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก
๒๕๕๒	๑,๐๓๙.๕	๑๐๔
๒๕๕๓	๑,๒๓๐.๑	๑๑๐
๒๕๕๔	๑,๓๓๘.๘	๑๓๑
๒๕๕๕	๑,๐๓๙.๔	๑๐๐
๒๕๕๖	๙๔๓.๑	๑๐๙
๒๕๕๗	๙๗๓.๐	๑๐๔
๒๕๕๘	๑,๐๐๖.๑	๑๐๕
๒๕๕๙	๑,๓๖๘.๑	๑๒๑
๒๕๖๐	๑,๓๘๓.๒	๑๓๑
๒๕๖๑	๑๒๙๘.๒	๑๐๙

ที่มา : ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

๑.๑.๕ การปกครอง

จังหวัดขอนแก่น แบ่งการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น ๒๖อำเภอ ๑๙๘ ตำบล ๒,๓๓๑ หมู่บ้านและ ๒๒๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลนคร ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๖ แห่ง เทศบาลตำบล ๗๗ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๑๔๐ แห่ง หน่วยราชการส่วนภูมิภาค ๓๓ แห่ง หน่วยราชการส่วนกลางและรัฐวิสาหกิจ ๒๒๗ แห่ง

๑.๑.๖ ประชากร

จำนวนประชากรทั้งสิ้น ๑,๘๐๕,๘๙๕ คน เป็นชาย ๘๘๙,๕๐๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๓ ของประชากรทั้งหมด และเป็นหญิง ๙๑๖,๓๙๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๗ ของประชากรทั้งหมด ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีจำนวน ๕๑๐,๔๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๓ ส่วนประชากรที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลมีจำนวน ๑,๒๙๕,๓๙๖ คน หรือร้อยละ ๗๑.๗ ความหนาแน่นของประชากรทั้งจังหวัดเท่ากับ ๑๖๕.๙ คนต่อตารางกิโลเมตร จำนวนประชากรเฉลี่ยต่อครัวเรือนเท่ากับ ๒.๙ คน จำนวนบ้าน ๖๑๗,๕๘๕ หลัง

ตาราง:จำนวนประชากรและจำนวนบ้าน ปี ๒๕๖๑

อำเภอ	รวม	ชาย	หญิง	จำนวนบ้าน
เมืองขอนแก่น	๔๑๗,๐๔๖	๒๐๐,๒๒๔	๒๑๖,๘๒๒	๑๙๕,๕๐๙
บ้านฝาง	๕๕,๑๕๐	๒๗,๔๘๒	๒๗,๖๖๘	๑๗,๘๘๘
พระยืน	๓๔,๘๓๓	๑๗,๐๔๐	๑๗,๗๙๓	๑๐,๖๒๕
หนองเรือ	๙๓,๖๗๙	๔๖,๔๔๖	๔๗,๒๓๓	๒๖,๗๖๒
ชุมแพ	๑๒๔,๓๑๔	๖๑,๖๕๐	๖๒,๖๖๔	๔๒,๒๔๑
สีชมพู	๗๘,๒๘๓	๓๙,๐๖๒	๓๙,๒๒๑	๒๓,๒๒๖
น้ำพอง	๑๑๔,๓๑๙	๕๖,๗๖๔	๕๗,๕๕๕	๓๔,๘๒๐
อุบลรัตน์	๔๔,๘๔๐	๒๒,๔๔๖	๒๒,๓๙๔	๑๒,๓๐๒
กระนวน	๗๘,๙๙๑	๓๙,๑๘๒	๓๙,๘๐๙	๒๓,๙๔๐
บ้านไผ่	๑๐๐,๕๕๔	๔๙,๕๘๒	๕๐,๙๗๒	๓๔,๒๕๕
เปือยน้อย	๒๐,๑๘๐	๑๐,๑๑๙	๑๐,๐๖๑	๕,๕๑๔

อำเภอ	รวม	ชาย	หญิง	จำนวนบ้าน
พล	๘๖,๘๗๓	๔๒,๙๑๙	๔๓,๙๕๔	๒๗,๑๒๕
วางใหญ่	๒๙,๕๖๖	๑๔,๕๗๕	๑๔,๙๙๑	๗,๘๖๙
วางน้อย	๔๑,๙๓๐	๒๐,๘๔๘	๒๑,๐๘๒	๑๒,๒๐๘
หนองสองห้อง	๗๘,๓๓๙	๓๙,๐๙๑	๓๙,๒๔๘	๒๒,๓๕๙
ภูเวียง	๗๒,๗๔๙	๓๖,๒๐๑	๓๖,๕๔๘	๒๑,๒๓๐
มัญจาคีรี	๗๑,๓๗๑	๓๕,๓๙๓	๓๕,๙๗๘	๒๒,๔๐๖
ชนบท	๔๘,๔๐๙	๒๓,๖๙๗	๒๔,๗๑๒	๑๔,๓๙๐
เขาสวนกวาง	๓๘,๔๕๑	๑๙,๒๑๑	๑๙,๒๔๐	๑๑,๓๕๗
ภูผาม่าน	๒๓,๒๖๒	๑๑,๖๖๐	๑๑,๖๐๒	๖,๙๑๔
ซำสูง	๒๓,๖๘๐	๑๑,๖๗๗	๑๒,๐๐๓	๖,๙๓๖
โคกโพธิ์ไชย	๒๕,๕๖๙	๑๒,๗๘๔	๑๒,๗๘๕	๗,๗๔๖
หนองนาคำ	๒๓,๘๓๘	๑๑,๘๕๘	๑๑,๙๘๐	๖,๔๑๔
บ้านแฮด	๓๒,๙๓๖	๑๖,๓๑๕	๑๖,๖๒๑	๑๐,๒๒๔
โนนศิลา	๒๖,๗๗๙	๑๓,๔๐๘	๑๓,๓๗๑	๗,๘๘๕
เวียงเก่า	๑๙,๙๕๔	๙,๘๗๑	๑๐,๐๘๓	๕,๔๓๐
รวม	๑,๘๐๕,๘๙๕	๘๘๙,๕๐๕	๙๑๖,๓๙๐	๖๑๗,๕๘๕

ที่มา : สำนักบริหารทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

๑.๒ ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ

๑.๒.๑ ด้านเศรษฐกิจ

(๑) การเติบโตทางเศรษฐกิจ (ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐)

ในปี ๒๕๖๐ จังหวัดขอนแก่น มีผลิตภัณฑ์มวลรวม จำนวน ๒๐๔,๑๒๒ ล้านบาท เป็นลำดับที่ ๑๘ของประเทศ และเป็นลำดับที่ ๒ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สาขาการผลิตที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดขอนแก่น ในปี ๒๕๖๐ คือ ภาคเกษตรกรรม มีมูลค่า ๑๘๒,๗๕๒ล้านบาท ในขณะที่ภาคเกษตรมีมูลค่า ๒๑,๓๖๙ ล้านบาท

ภาคเกษตรกรรม มีมูลค่าอันดับ ๑ คือ สาขาอุตสาหกรรม มีมูลค่า ๗๐,๗๖๐ ล้านบาท รองลงมาคือการค้าขายส่ง ขายปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ฯ มีมูลค่า ๒๖,๓๒๒ ล้านบาท และสาขาการศึกษา มีมูลค่า ๒๕,๗๖๕ล้านบาท

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคน (Per Capita GPP) ของจังหวัดขอนแก่น ปี ๒๕๕๙ คือ ๑๑๗,๕๖๐ บาท อยู่ในอันดับที่ ๑ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นอันดับที่ ๓๑ ของประเทศ

ตาราง : ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐p
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๑๘๕,๒๐๘	๑๘๖,๑๘๓	๑๘๙,๙๓๙	๑๙๕,๔๕๗	๒๐๔,๑๒๒
ภาคการเกษตร	๒๖,๓๖๐	๒๒,๙๒๓	๒๐,๕๒๗	๒๐,๖๗๕	๒๑,๓๖๙
นอกภาคการเกษตร	๑๕๘,๘๔๗	๑๖๓,๒๖๐	๑๖๙,๔๑๒	๑๗๔,๗๘๒	๑๘๒,๗๕๒
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ต่อคน (บาท)	๑๐๖,๓๓๐	๑๐๖,๘๙๖	๑๐๙,๑๔๐	๑๑๒,๓๘๙	๑๑๗,๕๖๐

หมายเหตุ : p หมายถึง ตัวเลขเบื้องต้น ที่มา:สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๒) อุตสาหกรรม

ในปี ๒๕๖๑ จังหวัดขอนแก่นมีโรงงานอุตสาหกรรมได้รับอนุญาต และแจ้งประกอบกิจการ จำนวนทั้งสิ้น ๔,๑๙๐ โรงงาน เงินทุน ๑๑๙,๕๒๖.๗ ล้านบาท คนงาน ๕๙,๔๐๑ คน แยกตามจำพวกโรงงาน ได้ดังนี้

หมวดอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนมากที่สุด ๑๐ อันดับแรกของจังหวัดขอนแก่น ได้แก่

๑. อุตสาหกรรมการเกษตร	จำนวน ๒,๗๖๗	โรงงาน
๒. อุตสาหกรรมโลหะ	จำนวน ๒๔๕	โรงงาน
๓. อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ	จำนวน ๒๒๒	โรงงาน
๔. อุตสาหกรรมอาหาร	จำนวน ๑๘๕	โรงงาน
๕. อุตสาหกรรมขนส่ง	จำนวน ๑๗๖	โรงงาน
๖. อุตสาหกรรมอื่นๆ	จำนวน ๑๒๔	โรงงาน
๗. อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล	จำนวน ๑๐๐	โรงงาน
๘. อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	จำนวน ๖๖	โรงงาน
๙. อุตสาหกรรมพลาสติก	จำนวน ๔๖	โรงงาน
๑๐. อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน	จำนวน ๔๔	โรงงาน

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดขอนแก่น

มีสถานประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต และแจ้งประกอบกิจการที่ใช้แรงงานตั้งแต่ ๑๐๐ คนขึ้นไป แยกได้ดังนี้

สถานประกอบการที่ใช้คนงานตั้งแต่ ๑๐๐ - ๒๙๙ คน	จำนวน ๑๒๒	สถานประกอบการ
สถานประกอบการที่ใช้คนงานตั้งแต่ ๓๐๐ - ๔๙๙ คน	จำนวน ๒๖	สถานประกอบการ
สถานประกอบการที่ใช้คนงานตั้งแต่ ๕๐๐ - ๙๙๙ คน	จำนวน ๑๕	สถานประกอบการ
สถานประกอบการที่ใช้คนงานตั้งแต่ >๑,๐๐๐ คนขึ้นไป	จำนวน ๑๓	สถานประกอบการ

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน ณ วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๑

(๓) เกษตรกรรม

จังหวัดขอนแก่นมีพื้นที่การเกษตร ๔,๒๑๘,๘๐๓ ไร่ (ร้อยละ ๖๒.๐๑ ของพื้นที่จังหวัด) โดยพืชที่สำคัญ คือ ข้าว มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน และสัตว์เศรษฐกิจสำคัญ คือ โคเนื้อ สุกร ไก่เนื้อ และโคนม ดังนี้

พืชเศรษฐกิจ

ข้าวนาปี^๑ มีเนื้อที่ปลูก ๒,๓๓๒,๕๔๙ ไร่ เนื้อที่เก็บเกี่ยว ๑,๖๐๗,๙๑๓ ไร่ ผลผลิตรวม ๕๔๘,๒๒๖ ตัน ผลผลิตเฉลี่ย ๓๔๑ กิโลกรัมต่อไร่

ข้าวนาปรัง^๒ มีเนื้อที่ปลูก ๑๔๗,๑๐๖ ไร่ เนื้อที่เก็บเกี่ยว ๑๔๖,๕๘๔ ไร่ ผลผลิตรวม ๘๗,๔๔๒ ตัน ผลผลิตเฉลี่ย ๕๙๗ กิโลกรัมต่อไร่

มันสำปะหลัง^๓ มีเนื้อที่ปลูก ๒๓๒,๙๔๙ ไร่ เนื้อที่เก็บเกี่ยว ๒๑๒,๕๙๒ ไร่ ผลผลิตรวม ๗๓๒,๑๓๕ ตัน ผลผลิตเฉลี่ย ๓,๔๔๔ กิโลกรัมต่อไร่

อ้อย มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว ๖๓๙,๓๓๒ ไร่ ผลผลิตรวม ๗,๔๖๒,๙๙๙ ตัน ผลผลิตเฉลี่ย ๑๑,๖๗๐ กิโลกรัมต่อไร่

ปศุสัตว์

โคเนื้อ	ปริมาณการผลิตรวม	๒๗,๕๐๙	ตัว
โคนม ^p	จำนวนรวม	๒๗,๕๒๖	ตัว
	- ปริมาณน้ำนมดิบ ผลผลิตรวม	๖๒,๖๔๔	ตัน
สุกร ^p	ปริมาณการผลิตรวม	๓๖๒,๗๑๔	ตัว
ไก่เนื้อ	ปริมาณการผลิตรวม	๑๘,๒๙๔,๙๖๒	ตัว

หมายเหตุ : p ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร๒๕๖๑

ประมง

จังหวัดขอนแก่นมีครัวเรือนที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดในบ่อดิน จำนวน ๒๓,๒๓๕ ครัวเรือน ในเนื้อที่ ๓๒,๕๓๗ ไร่ มีจำนวนบ่อ ๔๑,๔๘๐ บ่อ ผลผลิต ๖,๐๗๗,๔๕๑กิโลกรัม ผลผลิต ๔,๑๖๖,๖๖๘ กิโลกรัม มีมูลค่า ๒๕๘,๙๔๑,๘๑๙ บาท

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดขอนแก่นปี ๒๕๖๐

(๔) การเงินการธนาคาร

เป็นที่ตั้งของธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสถาบันการเงินพิเศษของรัฐ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย รวมทั้งธนาคารพาณิชย์สาขาหลักและสาขาย่อย รวมทั้งสิ้น ๑๒๐ แห่ง

เมื่อพิจารณาข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๑ มียอดเงินฝาก ๑๐๖,๖๔๑ ล้านบาท สินเชื่อ ๑๔๔,๗๗๓ ล้านบาท เพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปีทั้งยอดเงินฝากและสินเชื่อ

ตาราง : เงินรับฝาก และเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑

(หน่วย: ล้านบาท)

ปี	สำนักงาน(แห่ง)	เงินฝาก	สินเชื่อ
๒๕๕๗	๑๑๙	๘๙,๘๐๗	๑๔๖,๗๖๙
๒๕๕๘	๑๒๒	๙๓,๕๐๓	๑๓๓,๗๐๘
๒๕๕๙	๑๒๒	๙๗,๓๒๐	๑๓๔,๔๑๕
๒๕๖๐	๑๑๗	๑๐๒,๗๖๘	๑๓๖,๘๘๑
๒๕๖๑	๑๒๐	๑๐๖,๖๔๑	๑๔๔,๗๗๓

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

(๕) การท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว เป็นศูนย์กลางการประชุมสัมมนา (MICE City) การคมนาคมสะดวกทั้งทางรถยนต์ รถไฟ เครื่องบิน พื้นที่ฟรี WiFi ในที่สาธารณะ จำนวน ๖๖๑ จุด สิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ไม่เพียงแต่ส่งเสริมให้เป็นศูนย์กลางไมซ์ในภูมิภาคเท่านั้น ขอนแก่นยังไต่ระดับขึ้นไปถึงระดับสากลอีกด้วย โดยเป็นสื่อกลางในการประสานโอกาสการติดต่อธุรกิจในหมู่ผู้เข้าร่วมงานนานาชาติ อาทิ งานประชุม APEC Ministerial Meeting, International Conference on Humanities and Social Sciences และ Thai-ASEAN Trade Fair ที่จัดขึ้นท่ามกลางกลิ่นอายวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ การต้อนรับอย่างดีเยี่ยม และ

event ที่สนุกสนานและน่าตื่นเต้นมากมายในภูมิภาคจึงทำให้มีนักท่องเที่ยวและผู้มาประชุมสัมมนา รวมถึง รายได้จากการท่องเที่ยวมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตาราง : สถิติการท่องเที่ยว พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐

ปี	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
จำนวนนักท่องเที่ยวรวม (คน)	๒,๓๕๖,๗๓๖	๒,๓๕๒,๙๘๖	๒,๔๙๓,๑๑๓	๒,๙๔๑,๔๖๑	๓,๒๗๖,๕๒๘
- ชาวไทย	๒,๓๑๖,๑๗๕	๒,๓๕๒,๙๑๗	๒,๔๕๒,๐๐๔	๒,๘๙๕,๓๓๙	๓,๒๒๕,๓๗๘
- ชาวต่างประเทศ	๓๗,๕๖๑	๔๐,๐๖๙	๔๑,๑๐๙	๔๖,๑๒๒	๕๑,๑๕๐
รายได้รวมจากการท่องเที่ยว(ล้านบาท)	๙,๕๘๘.๑๓	๙,๙๔๒.๔๑	๑๐,๗๕๖.๔	๑๓,๑๒๒.๓๙	๑๕,๖๐๘.๓๓
- รายได้จากชาวไทย	๙,๓๙๘.๐๗	๙,๗๔๗.๓๘	๑๐,๕๔๘.๖	๑๒,๘๗๗.๙๖	๑๕,๓๒๒.๗๐
- รายได้จากชาวต่างประเทศ	๑๙๐.๐๖	๑๙๕.๐๓	๒๐๗.๘	๒๔๔.๔๓	๒๘๕.๖๓
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	๑,๒๘๗.๑๕	๑,๓๑๘.๘๑	๑,๓๖๓.๖	๑,๔๑๓.๑๔	๑,๕๐๑.๘๕
- นักท่องเที่ยว	๑,๓๗๕.๔๐	๑,๔๑๒.๔๐	๑,๔๖๕.๐	๑,๕๑๗.๒	๑,๔๙๖.๒๕
- นักทัศนจาร	๘๑๑.๖๖	๘๕๙.๙๐	๘๘๘.๐	๙๑๙.๐๒	๙๖๓.๕๕
สถานประกอบการที่พักแรม					
- จำนวนห้อง	๖,๘๐๑	๖,๕๘๘	๖,๖๐๓	๘,๕๓๑	๙,๗๗๙
- จำนวนผู้เข้าพักแรม (คน)	๑,๓๕๒,๗๖๘	๑,๓๘๙,๖๕๕	๑,๔๖๒,๔๒๓	๑,๘๘๘,๓๘๓	๑,๗๘๓,๖๑๕

ที่มา: กรมการท่องเที่ยว

(๖) พลังงาน

จังหวัดขอนแก่นมีโรงงานผลิตเอทานอล ๒ แห่ง โดยในปี ๒๕๖๑ มีกำลังการผลิตจากมันสำปะหลัง ๑๓๐,๐๐๐ ลิตร/วัน และจากกากน้ำตาล ๑๕๐,๐๐๐ ลิตร/วัน สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ๗๐๕ แห่ง สถานีบริการก๊าซธรรมชาติ (NGV) จำนวน ๑๐ แห่ง สถานีบริการก๊าซ LPG ๕๕ แห่ง และร้านจำหน่ายก๊าซหุงต้ม (LPG) ๗๑๕ แห่ง

ตาราง: ปริมาณการจัดจำหน่ายเชื้อเพลิงจำแนกตามชนิดของน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐

ชนิดของน้ำมันเชื้อเพลิง	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
เบนซิน	๓,๑๑๗.๓๔	๓,๑๑๐.๑	๓,๐๐๓.๑
แก๊สโซฮอล์ อี ๒๐	๓๔,๗๓๑.๔๓	๓๙,๘๘๔.๑๑	๔๑,๒๔๖.๖๖
แก๊สโซฮอล์ อี ๘๕	๕,๘๖๙.๑๒	๖,๕๒๙.๔๗	๗,๘๘๐.๔๖
แก๊สโซฮอล์ อี ๒๐ ออกเทน ๙๑	๑๐๔,๖๕๑.๑๗	๑๐๖,๐๕๑.๑๑	๑๐๐,๙๒๖.๑๒
แก๊สโซฮอล์ อี ๒๐ ออกเทน ๙๕	๔๖,๕๙๕.๙๕	๕๗,๙๗๗.๒๗	๖๕,๒๐๒.๕๘
ดีเซลหมุนเร็ว	๔๔๑,๔๐๘.๒๙	๔๗๕,๑๘๓.๓๑	๔๖๕,๕๒๘.๑๗
น้ำมันเตา	๑๕,๙๙๐.๘๕	๑๕,๖๔๖.๐๒	๑๗,๒๖๙.๕๘
ก๊าซปิโตรเลียมเหลว ^{๑/}	๗๕,๓๕๖.๘๙	๗๐,๑๔๕.๘๒	๖๘,๘๗๐.๒๘

ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดขอนแก่น

(๗) สาธารณสุข

สถานบริการด้านสาธารณสุข มีโรงพยาบาล ๓๑ แห่ง สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
ขอนแก่น ๒๒ แห่ง มหาวิทยาลัยขอนแก่น ๒ แห่ง กระทรวงกลาโหม๑ แห่ง กรมอนามัย๑ แห่งกรมสุขภาพจิต
๑ แห่ง กรมการแพทย์ ๑ แห่ง เอกชน ๓ แห่ง

๑. สถานบริการสาธารณสุขสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

- ๑) โรงพยาบาลขอนแก่น (รพศ.) ขนาด ๘๖๗ เตียง๑แห่ง
- ๒) โรงพยาบาลสิรินธร จังหวัดขอนแก่น (รพท.) ขนาด ๒๕๐เตียง ๑ แห่ง
- ๓) โรงพยาบาลชุมชน
 - ขนาด๑๒๐เตียง ๑ แห่ง
 - ขนาด ๙๐ เตียง ๒ แห่ง
 - ขนาด ๖๐ เตียง ๕ แห่ง
 - ขนาด๓๐ เตียง ๑๒ แห่ง
- ๔) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล๒๔๘ แห่ง
- ๕) ศูนย์แพทย์ ๔ มุมเมือง (สังกัดโรงพยาบาลขอนแก่น)๔แห่ง
 - ศูนย์แพทย์ชาตะผดุง - ศูนย์แพทย์ประชาสโมสร
 - ศูนย์แพทย์มิตรภาพ - ศูนย์แพทย์ชุมชนวัดหนองแวง พระอารามหลวง
- ๖) ศูนย์อนามัยที่ ๖
 - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพขนาด ๖๐ เตียง๑ แห่ง
- ๗) โรงพยาบาลธัญญารักษ์ขอนแก่นขนาด ๑๔๐ เตียง๑แห่ง
- ๘) โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์ขนาด๓๗๒เตียง ๑แห่ง

๒. สถานบริการสาธารณสุข สังกัดกระทรวงอื่น

- ๑) โรงพยาบาลศรีนครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นขนาด ๑,๒๒๐เตียง ๑แห่ง
- ๒) ศูนย์หัวใจสิริกิติ์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ขนาด ๒๐๐ เตียง ๑แห่ง
- ๓) โรงพยาบาลค่ายศรีพัชรินทร์ จังหวัดขอนแก่นขนาด ๓๐เตียง ๑แห่ง
- ๔) ศูนย์บริการสาธารณสุขสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น๓ แห่ง
 - ศูนย์บริการสาธารณสุขที่ ๑เทศบาลนครขอนแก่น
 - ศูนย์บริการสาธารณสุขที่ ๓ บ้านโนนชัย
 - ศูนย์บริการสาธารณสุขที่ ๕บ้านหนองใหญ่

๓. สถานบริการสาธารณสุขเอกชน โรงพยาบาลเอกชน๓ แห่ง ได้แก่

- ๑) โรงพยาบาลขอนแก่นราม ขนาด ๑๙๙ เตียง
- ๒) โรงพยาบาลราชพฤกษ์ ขนาด ๕๐ เตียง
- ๓) โรงพยาบาลกรุงเทพขอนแก่น ขนาด ๘๙ เตียง

๔. หน่วยงานบริหารและศูนย์วิชาการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

- ๑) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น๑ แห่ง
- ๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ๒๖ แห่ง
- ๓) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น
- ๔) วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น

- ๕) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๖
- ๖) ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ขอนแก่น
- ๗) ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาสุขภาพภาคประชาชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ๘) ศูนย์วิศวกรรมการแพทย์ที่ ๒ ขอนแก่น
- ๙) สถาบันพัฒนาการเด็กภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(๘) ศาสนาและวัฒนธรรม

ประชาชนในจังหวัดขอนแก่นส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ โดยในปี ๒๕๖๑ มีสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา ๒,๓๖๖ แห่ง ประกอบด้วยวัด ๑,๔๖๘ แห่ง และสำนักสงฆ์ ๘๙๘ แห่ง มีพระภิกษุ ๘,๖๑๔ รูป และสามเณร ๑,๗๒๒ รูป

การดำเนินงานในด้านการส่งเสริม และอนุรักษ์วัฒนธรรม ได้จัดให้มีศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จำนวน ๑๒๔ แห่ง ศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรม ๖๙ แห่ง ศูนย์วัฒนธรรมในสถานศึกษา ๒๖ แห่ง องค์กรเครือข่ายทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย สภาวัฒนธรรมจังหวัด ๑ แห่ง สภาวัฒนธรรมอำเภอ ๒๖ แห่ง สภาวัฒนธรรมตำบล ๑๙๙ แห่ง สภาวัฒนธรรมหมู่บ้าน ๒,๓๓๗ แห่ง

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น

(๙) โครงสร้างพื้นฐาน

เส้นทางคมนาคม

- ทางรถยนต์มีทางหลวงแผ่นดินผ่านพื้นที่จำนวน ๘ สาย ได้แก่
 - ทางหลวงหมายเลข ๒ : สระบุรี-นครราชสีมา-ขอนแก่น-อุดรธานี-หนองคาย
 - ทางหลวงหมายเลข ๒๓ : แยกจากทางหลวงหมายเลข ๒ ผ่านอำเภอบ้านไผ่ (ขอนแก่น - มหาสารคาม)
 - ทางหลวงหมายเลข ๒๐๑ : นครราชสีมา - ชัยภูมิ - ขอนแก่น - เลย
 - ทางหลวงหมายเลข ๒๐๗ : ขอนแก่น - บุรีรัมย์ - นครราชสีมา
 - ทางหลวงหมายเลข ๒๐๘ : ขอนแก่น - มหาสารคาม
 - ทางหลวงหมายเลข ๒๒๘ : ขอนแก่น - หนองบัวลำภู
 - ทางหลวงหมายเลข ๒๒๙ : ขอนแก่น - ชัยภูมิ
 - ทางหลวงหมายเลข ๒๓๐ : ถนนวงแหวนรอบนอก (ทางเลี่ยงเมือง)
- ทางรถไฟเส้นทางจากกรุงเทพฯ - หนองคายขนานกับทางหลวงหมายเลข ๒ หรือถนนมิตรภาพ ผ่านอำเภอในเขตพื้นที่ คืออำเภอพลบ้านไผ่บ้านแฮด เมืองขอนแก่น น้ำพอง และเขาสวนกวาง
- ทางเครื่องบินมีท่าอากาศยานพาณิชย์ ๑ แห่งห่างจากตัวเมือง ๘ กิโลเมตรมีเที่ยวบินวันละ ๔๐ เที่ยวบิน

ประปา

การประปา มีสำนักงานประปาอยู่ในพื้นที่ จำนวน ๙ แห่ง ให้บริการจ่ายน้ำประปา ๘ แห่ง ได้แก่ สำนักงานประปาขอนแก่น บ้านไผ่ ชุมแพ น้ำพอง ชนบท กระนวน หนองเรือ และเมืองพล จำนวนผู้ใช้ น้ำรวม ๑๙๔,๙๙๖ ราย กำลังการผลิตที่ใช้งาน ๑,๓๒๒,๕๘๔,๘๐๐ ลูกบาศก์เมตร/ปี ปริมาณน้ำผลิต ๗๕,๖๕๒,๑๓๑.๑๑ ลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำจำหน่าย ๔๙,๑๔๖,๙๓๙.๔๗ ลูกบาศก์เมตร

ไฟฟ้า

จังหวัดขอนแก่นมีแหล่งผลิตไฟฟ้าที่สำคัญ คือ โรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ และโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมน้ำพองในปี ๒๕๖๐มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งสิ้น ๕๕๒,๘๐๖ราย ปริมาณจำหน่ายกระแสไฟฟ้าจำนวน๒๔๔,๙๕๒กิโลวัตต์/ชั่วโมง

๑.๒.๒ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๑) ทรัพยากรป่าไม้

(๑.๑) ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๒๒ ป่า พื้นที่รวม ๑,๖๙๗,๕๒๐ ไร่

(๑.๒) ป่าอนุรักษ์ ประกอบด้วย อุทยานแห่งชาติจำนวน ๔ แห่ง พื้นที่ ๕๕๙,๖๔๓.๓๑ ไร่ และวนอุทยาน จำนวน ๒ แห่ง พื้นที่ ๖,๒๐๐ ไร่ รวมพื้นที่ ๕๖๕,๘๔๓.๓ ไร่

ในปัจจุบันสภาพปัญหาพื้นที่ป่าไม้จังหวัดขอนแก่นที่เป็นปัญหาหลักมีอยู่ ๒ กลุ่ม คือ ปัญหาสิทธิในพื้นที่ประกาศเขตป่าไม้ และปัญหาการเสื่อมโทรมของทรัพยากรป่าไม้ ดังนี้

(๑) ปัญหาสิทธิในพื้นที่ประกาศเขตป่าไม้โดยมีสาเหตุมาจากการประกาศเขตป่าทับพื้นที่ทำกิน แนวเขตป่าไม่ชัดเจน ความต้องการพื้นที่ทำกิน ความไม่เข้าใจในข้อกำหนดบางประการของราษฎร

(๒) ปัญหาป่าเสื่อมโทรม โดยมีสาเหตุมาจาก กลุ่มนายทุนว่าจ้างราษฎรตัดไม้เพื่อการแปรรูปราษฎรบุกรุกลักลอบตัดไม้ การแผ้วถางป่าเป็นพื้นที่ทำกิน การทำถนนและแหล่งน้ำ ไฟป่า ขาดแคลนเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับเจ้าหน้าที่รักษาป่าราษฎร ขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พื้นที่ทรัพยากรป่าไม้โดยมีความรุนแรงมากขึ้นแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ดังนี้

- เขตป่าสงวนแห่งชาติที่พบปัญหารุนแรง ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติดงลาน และดงชำ

- เขตป่าสงวนแห่งชาติที่พบปัญหาไม่รุนแรง ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติภูเวียง ภูระงำ โสภคแต่เขาสวนกวาง โคนหลวง ภูเม็ง เป็นต้น

- เขตป่าสงวนแห่งชาติที่พบปัญหาน้อย ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติโนนน้ำแบ่ง หนองอ่าง กุดน้ำใส สวาระถิ หัวฝาย หนองนกเขียน เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากป่าเหล่านี้เป็นป่าขนาดเล็กและได้มีการส่งมอบพื้นที่ให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม (สปก.) แล้ว

ตาราง : พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในจังหวัดขอนแก่น

(หน่วย : ไร่)

ลำดับ	ชื่อป่า	เนื้อที่ตามกฎกระทรวง	เนื้อที่อุทยานทับซ้อน	มอบให้สปก.	พื้นที่กันดิน	พื้นที่กันออก	คงเหลือป่าสงวน
๑	ป่าโคกหลวง	๑๒๙,๖๑๙	๓๘,๔๔๖	๓๑,๔๔๔	๑๘,๗๔๗	๑๑,๔๓๒	๖๗,๐๔๔
๒	ป่าดงลาน	๓๔๐,๕๐๐	๑๗๔,๐๘๗	๑๓๘,๑๖๑	๑๓,๙๒๒	๒,๐๘๖	๔๐,๐๘๗
๓	ป่าเขาสวนกวาง	๓๘,๗๕๐	-	๙,๔๖๗	๑๖๖	๒๕๖	๒๙,๑๙๓
๔	ป่าภูเวียง	๒๑๘,๑๖๒	๑๙๒,๗๕๗	๒๔,๑๔๖	๑๓,๗๔๐	-	๑๔,๙๙๙
๕	ป่าดงมูล	๑๐๙,๓๗๕	-	-	-	๕,๓๙๐	๑๐๓,๙๘๕
๖	ป่าหนองอ่าง	๑๑,๗๑๘	-	๑๑,๗๑๘	๒,๐๔๖	-	๒,๐๔๖
๗	ป่ากุดน้ำใส	๖,๐๙๓	-	๖,๐๙๓	๒๐	-	๒๐
๘	ป่าห้วยเสียว	๔๑,๖๐๐	-	๔๑,๖๐๐	๘๐๐	-	๘๐๐
๙	ป่าภูระงำ	๑๕๘,๐๕๐	-	๑๕๘,๐๕๐	๑๓,๑๘๙	-	๑๓,๑๘๙
๑๐	ป่าสาวลี	๑๗,๖๕๖	-	๑๗,๖๕๖	๖,๙๕๘	-	๖,๙๕๘
๑๑	ป่าหนองนกเขียน	๒๒,๐๐๖	-	๒๒,๐๐๖	๘๙๘	-	๘๙๘
๑๒	ป่าหนองเม็กและป่าลุ่มพุก	๑๒๘,๒๕๐	-	๑๒๘,๒๕๐	๑๒,๘๑๙	-	๑๒,๘๑๙
๑๓	ป่าโสกแต่	๕๑,๑๙๔	๔๖,๘๙๐	๑๐,๐๓๑	๖,๔๑๒	-	๖๘๕

ลำดับ	ชื่อป่า	เนื้อที่ตาม กฎกระทรวง	เนื้อที่ อุทยาน ทับซ้อน	มอบให้ สปก.	พื้นที่กัน คั้น	พื้นที่กัน ออก	คงเหลือ ป่าสงวน
๑๔	ป่าโคกหลวงแปลงสาม	๙๗,๖๕๖	๒๒,๙๘๐	๗๔,๖๗๖	๙,๔๖๗	-	๕,๒๐๒
๑๕	ป่าสำราญ	๒๙,๒๗๕	-	๒๙,๒๗๕	-	-	-
๑๖	ป่าหัวฝาย	๑๔,๘๔๓	-	๑๔,๘๔๓	๔,๕๒๖	-	๔,๕๒๖
๑๗	ป่าโนนน้ำแบ่ง	๑๕๒,๓๔๓	-	๑๕๒,๓๔๓	๑,๓๐๓	-	๑,๓๐๓
๑๘	ป่าโตกตลาดใหญ่	๓๗,๗๗๕	-	๓๗,๗๗๕	๕,๖๔๖	-	๕,๖๔๖
๑๙	ป่าอูบลและป่าหัวลิง	๕,๕๔๓	-	๕,๕๔๓	-	-	-
๒๐	ป่าดงขำ	๖๙,๐๑๘	-	๖๙,๐๑๘	๒๐,๖๒๓	-	๒๐,๖๒๓
๒๑	ป่าบ้านนายม และป่าบ้านกุดดุก	๔,๒๑๙	-	๔,๒๑๙	๑๖๐	-	๑๖๐
๒๒	ป่าภูเม็ง	๑๓,๘๗๕	๑๓,๘๗๕	-	-	-	-
รวม		๑,๖๙๗,๕๒๐	๔๘๙,๐๓๕	๙๙๐,๕๗๙	๑๓๑,๔๔๑	๑๙,๑๖๔	๓๓๐,๑๘๓

ที่มา : สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๗ ขอนแก่น , กันยายน ๒๕๕๙

ตาราง : ป่าอนุรักษ์ของจังหวัดขอนแก่น

อุทยาน/วนอุทยาน	เนื้อที่ (ไร่)	ครอบคลุมพื้นที่
๑. อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน	๒๑๕,๘๙๒.๕๒	ต.นาหนองทุ่ม อ.ชุมแพ ต.ห้วยม่วง ต.วังสาวบ ต.นาฝาย ต.ภูผาม่าน อ.ภูผาม่าน
๒. อุทยานแห่งชาติน้ำพอง	๑๐๘,๗๕๐.๗๙	อ.อุบลรัตน์ อ.บ้านฝาง อ.หนองเรือ อ.มัญจาคีรี และ ต.ดอนโมง อ.โคกโพธิ์ชัย
๓. อุทยานแห่งชาติภูเวียง	๒๐๓,๑๒๕	ต.โนนเมือง อ.ภูเวียง อ.ชุมแพ อ.สีชมพู และ อ.หนองนาคำ
๔. อุทยานแห่งชาติภูเก้าภูพานคำ	๓๑,๘๗๕	ต.บ้านดง อ.อุบลรัตน์ ต.ศรีสุขสำราญ ต.น้ำจ้ว อ.เขาสวนกวาง
๕. วนอุทยานน้ำตกบ่าหลวง	๑,๒๐๐	ต.ห้วยยาง อ.กระนวน
๖. วนอุทยานภูระงำ	๕,๐๐๐	ต.วังแสง ต.ห้วยแก อ.ชนบท
รวม	๕๖๕,๘๔๓.๓๑	

ที่มา : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๘ (ขอนแก่น)

(๒) ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินของจังหวัดขอนแก่นจะเป็นดินที่เป็นปัญหาประกอบด้วย ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ มีเนื้อที่ประมาณ ๔,๓๕๗,๙๐๓ ไร่ (ร้อยละ ๖๔.๐๕) ดินทรายจัด มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๐๓๗,๘๑๒ ไร่ (ร้อยละ ๑๓.๙๗) ดินเค็ม มีเนื้อที่ประมาณ ๔๓๔,๙๘๔ ไร่ (ร้อยละ ๖.๓๙) ดินตื้นถึงชั้นกรวดลูกรังและเศษหิน และดินตื้นถึงชั้นมาร์ลหรือก้อนปูน มีเนื้อที่ประมาณ ๓๒,๕๓๕ ไร่ (ร้อยละ ๔.๗๓) ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น ก้อนหินหรือลูกรัง มีเนื้อที่ประมาณ ๓๒,๐๘๔ ไร่ (ร้อยละ ๔.๘๑) พื้นที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ประมาณ ๓๒,๖๗๒ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๔๘ ของเนื้อที่ทั้งหมด

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่น

(๓) แหล่งน้ำ

(๓.๑) น้ำผิวดิน

จังหวัดขอนแก่นอยู่ในเขตของกลุ่มน้ำหลัก ๒ กลุ่มน้ำ คือ กลุ่มน้ำมูลและกลุ่มน้ำชี พื้นที่กลุ่มน้ำมูล ได้แก่ กลุ่มลุ่มน้ำสาขาที่ไหลลงลำห้วยแอก ลำห้วยสะเทต และลำพังชู ในส่วนพื้นที่ลุ่มน้ำชี ได้แก่ กลุ่มลุ่มน้ำที่ไหลลงอ่างเก็บน้ำอุบลรัตน์ กลุ่มลุ่มน้ำที่ไหลลงลำน้ำพองตอนล่าง กลุ่มลุ่มน้ำที่ไหลลงแม่น้ำชี และกลุ่มลุ่มน้ำสาขาลำปาวตอนบน โดยมีลำน้ำสายหลักที่ไหลผ่านจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ลำน้ำพอง ลำน้ำเชิญ และลำน้ำชี

ซึ่งสามารถแบ่งพื้นที่จังหวัดขอนแก่นทั้งหมดออกเป็น ๑๑ กลุ่มน้ำ และปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายเดือนที่เกิดจากพื้นที่รับน้ำของจังหวัดขอนแก่นทั้ง ๑๑ กลุ่มน้ำย่อยสรุปได้ดังนี้

ตาราง : ข้อมูลกลุ่มน้ำจังหวัดขอนแก่น

ลำดับที่	กลุ่มน้ำย่อย	ขนาดพื้นที่		ปริมาณน้ำรายปีเฉลี่ย (ล้าน ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ย (ล้าน ลบ.ม.)
		(ตร.กม.)	ร้อยละ		
๑	กลุ่มน้ำห้วยแวก	๘๕๙.๓๙	๗.๘๙	๒๔๘.๖๔	๑๒๐.๙๓
๒	กลุ่มน้ำลำสะเทต	๗๗.๘๖	๐.๗๒	๓๓.๑๙	๑๑.๘๓
๓	กลุ่มน้ำพังชู	๑๘๙.๘๙	๑.๗๔	๗๐.๑๐	๒๖.๘๖
๔	กลุ่มน้ำชีส่วนที่ ๒	๓๕๐.๔๙	๓.๒๒	๕๗๘.๑๐	๓๗.๒๙
๕	กลุ่มน้ำชีส่วนที่ ๓	๓,๒๔๔.๐๐	๒๙.๘๐	๕,๓๓๑.๖๕	๓๖๒.๒๓
๖	กลุ่มน้ำลำห้วยสามหมอก	๙๘.๒๙	๐.๙๐	๔๐.๓๕	๑๕.๕๘
๗	กลุ่มน้ำพองตอนบน	๒,๑๕๐.๔๙	๑๙.๗๖	๕๓๖.๕๖	๔๑๑.๗๘
๘	กลุ่มน้ำพองตอนล่าง	๒,๑๙๔.๔๒	๒๐.๑๖	๕๔๕.๗๔	๓๕๙.๖๙
๙	กลุ่มน้ำลำปาวตอนบน	๙๕.๕๒	๐.๘๘	๓๙.๔๐	๒๖.๓๘
๑๐	กลุ่มน้ำเชิญ	๑,๑๖๘.๕๗	๑๐.๗๓	๓๒๑.๗๓	๑๗๔.๕๓
๑๑	กลุ่มน้ำห้วยสายบาตร	๔๕๗.๐๖	๔.๒๐	๑๔๖.๔๒	๘๗.๘๒
รวม		๑๐,๘๘๕.๙๘	๑๐๐.๐๐	๗,๘๙๑.๘๗	๑,๖๓๔.๙๒

ที่มา : โครงการชลประทานขอนแก่น

ปริมาณน้ำท่าในพื้นที่กลุ่มน้ำชี

จากการรวบรวมข้อมูลปริมาณน้ำท่าจากสถานีวัดน้ำท่าที่อยู่ใน กลุ่มน้ำชีทั้งหมด ๓๒ สถานีพบว่า ปริมาณน้ำท่าของแม่น้ำชีส่วนใหญ่จะมีมากในช่วงเดือนสิงหาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน และมีปริมาณน้อยในช่วงฤดูแล้งโดยเดือนที่มีปริมาณน้ำท่าสูงสุดได้แก่ช่วงเดือนกันยายนและตุลาคม ส่วนกลุ่มน้ำย่อยที่อยู่ในกลุ่มน้ำมูลพื้นที่จังหวัดขอนแก่น จะมีปัญหาการขาดแคลนน้ำมากพอสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูแล้งเนื่องจากปริมาณน้ำท่าที่เกิดจากกลุ่มน้ำมีน้อย และยังมีแหล่งเก็บกักน้ำขนาดกลาง จังหวัดขอนแก่นมีลำน้ำที่สำคัญไหลผ่าน ๓ สาย ดังนี้

(๑) **ลำน้ำพอง** มีต้นกำเนิดจากภูกระดึงและเทือกเขาสันปันน้ำของกลุ่มน้ำป่าสักกับกลุ่มน้ำชี ไหลผ่านอำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย และอำเภออุบลรัตน์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และไหลบรรจบแม่น้ำชีที่อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นมีการก่อสร้างเขื่อนอุบลรัตน์กั้นลำน้ำพอง ที่อำเภออุบลรัตน์ เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าและการชลประทาน มีพื้นที่ชลประทานประมาณ ๒๕๘,๐๐๐ ไร่โดยการก่อสร้างฝายหนองหวายเพื่อทดน้ำ ที่อำเภอน้ำพอง ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาหนองหวายลำน้ำพองสามารถแบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ

๑.๑) **ลำน้ำพองตอนบน** ซึ่งอยู่เหนือเขื่อนอุบลรัตน์ ลำน้ำสาขาประกอบด้วย หนองโกลำน้ำพวย ห้วยทรายขาว ลำน้ำมอ ห้วยแกน และห้วยซำจาน ซึ่งไหลลงเขื่อนอุบลรัตน์

๑.๒) **ลำน้ำพองตอนล่าง** ซึ่งอยู่ท้ายเขื่อนอุบลรัตน์ ลำน้ำสาขาประกอบด้วย ห้วยทราย ห้วยคุ่มมูม ห้วยยาง ห้วยโจด ห้วยเสือเต้น ห้วยเสียว ห้วยเก็ดคต ห้วยใหญ่ ห้วยสายบาตร และห้วยพระคือ

(๒) **ลำน้ำเชิญ** มีต้นกำเนิดจากสันปันน้ำของกลุ่มน้ำป่าสักและกลุ่มน้ำชี ในจังหวัดชัยภูมิ และอำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น และไหลลงเขื่อนอุบลรัตน์ที่ อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น

(๓) **ลำน้ำชี** มีต้นกำเนิดจากสันปันน้ำของกลุ่มน้ำป่าสักและกลุ่มน้ำชี ในจังหวัดชัยภูมิ ไหลเข้าสู่จังหวัดขอนแก่นบริเวณ อำเภอแวงน้อย ไหลผ่านอำเภอแวงใหญ่ อำเภอชนบท อำเภอมีนบุรี อำเภอบ้านฝาง และอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ไหลผ่าน จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดยโสธร และบรรจบแม่น้ำมูล ที่จังหวัดอุบลราชธานี ความยาว ๙๐๐ กม.ในสภาพปัจจุบันน้ำท่าจากแม่น้ำชีไหลผ่านแม่น้ำมูลประมาณ ๘.๗๕๒ล้าน ลบ.ม. ต่อปี

แหล่งน้ำบาดาล

แหล่งน้ำบาดาลในกลุ่มน้ำชี ส่วนใหญ่อยู่ในชั้นหินแข็ง (Consolidated rock) ของหินชุดโคราชและหินภูทอก ในพื้นที่น้ำใต้ดินแทรกตัวอยู่ในหินเหล่านี้ตามรอยแตกและรอยต่อของหิน อีกทั้งหน่วยหินมหาสารคามมีลักษณะพิเศษ คือ มีชั้นหินเกลือแทรกอยู่หลายชั้นจึงทำให้น้ำบาดาลในกลุ่มน้ำชีมีความแปรผันไม่แน่นอนทั้งปริมาณและคุณภาพ แม้ในบริเวณที่ใกล้เคียง เช่น กรณีบาดาล ๒ บ่อ ที่อยู่ใกล้กันบ่อหนึ่งอาจเจาะผ่านรอยแตกของหินทำให้น้ำมาก แต่อีกบ่อหนึ่งแห้งเพราะบังเอิญไม่พบรอยแตกของหินเลย เป็นต้น เมื่อเป็นเช่นนี้การแปลความจากหลุมเจาะหรือจากแผนที่น้ำใต้ดินจึงมีโอกาสผิดพลาดได้มาก ทั้งด้านอัตราการให้น้ำและคุณภาพของน้ำบาดาลจำนวนบ่อน้ำบาดาลที่ใช้การได้ สภาพน้ำจืด ๒,๘๘๗ บ่อ

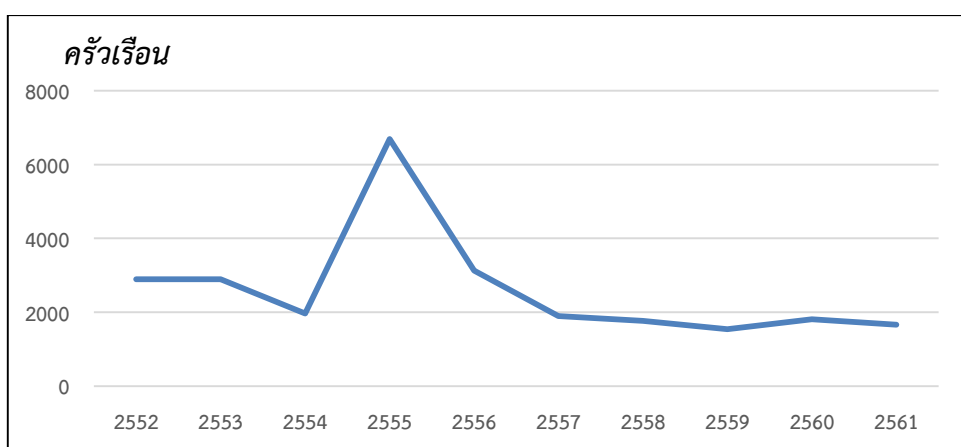
ที่มา : ระบบข้อมูลบ่อน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (สืบค้นวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑)

๑.๒.๓ ข้อมูลเชิงสถิติที่สำคัญเชิงพื้นที่ของจังหวัด

(๑) ข้อมูล จปฐ.

จากการจัดเก็บข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๖๑ ในชนบท (อบต. และเทศบาลตำบลที่ยกฐานะจาก อบต.) ครอบคลุมพื้นที่ ๒๖ อำเภอ ๑๙๓ ตำบล ๒,๑๘๗ หมู่บ้าน ๓๕๑,๕๓๑ ครัวเรือน และที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง (เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบลที่ยกฐานะจากสุขาภิบาล) ครอบคลุมพื้นที่ ๒๔ อำเภอ (ยกเว้น อำเภอหนองนาคำ และอำเภอเวียงเก่า) ๓๓ เทศบาล ๔๗๒ ชุมชน ๗๔,๗๑๕ ครัวเรือน พบว่ามีประชากรที่อาศัยอยู่จริง ๑,๑๐๖,๘๕๒ คน เป็นชาย ๕๓๘,๗๐๓คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘เป็นหญิง ๕๖๘,๑๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑ พบว่าคุณภาพชีวิตของคนไทยในชนบทตามเครื่องชี้วัด จปฐ.จำนวน ๕ หมวด ๓๑ ตัวชี้วัด

แผนภูมิ : จำนวนครัวเรือนยากจนจากการจัดเก็บข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดขอนแก่น

(๒) ข้อมูล กชช. ๒ค

จากการจัดเก็บข้อมูล กชช.๒ค ปี ๒๕๖๑ซึ่งจัดเก็บเฉพาะเขตชนบท ประกอบด้วย เทศบาล ตำบลที่ยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน ๒,๑๘๗ หมู่บ้าน พบว่าจังหวัดขอนแก่นไม่มีหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ ๑(ล้ำหลัง) มีหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ๒(ปานกลาง) จำนวน ๗๐๒ หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๑๐ และหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ ๓ (ก้าวหน้า) จำนวน ๑,๔๘๕ หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๙๐ โดยปัญหาพื้นฐานของหมู่บ้านตัวชี้วัด ๕ อันดับแรก คือ

๑. ความปลอดภัยจากภัยพิบัติจำนวน ๑,๔๗๒ หมู่บ้านหรือร้อยละ ๖๗.๓๑
๒. การได้รับการศึกษา จำนวน ๑,๐๕๕ หรือร้อยละ ๔๘.๒๔
๓. การกีฬาจำนวน ๘๑๕ หมู่บ้านหรือร้อยละ ๓๗.๒๗
๔. การเรียนรู้โดยชุมชน จำนวน ๗๖๓ หมู่บ้านหรือร้อยละ ๓๔.๘๙
๕. การติดต่อสื่อสาร จำนวน ๖๓๔ หมู่บ้านหรือร้อยละ ๒๘.๙๙

๑.๓ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๓.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดขอนแก่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น๒๖ อำเภอ ๑๙๘ ตำบล ๒,๓๓๑ หมู่บ้าน และ ๓๘๙ ชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๒๒๔ แห่ง ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน ๑ แห่งเทศบาล จำนวน ๘๕ แห่ง (เทศบาลนคร จำนวน ๑ แห่ง เทศบาลเมือง จำนวน ๖ แห่ง และเทศบาล ตำบล จำนวน ๗๘ แห่ง)และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑๓๙ แห่ง

ตาราง : การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดขอนแก่น

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	ที่ว่าการอำเภอห่าง จากศาลากลาง จังหวัด(กม.)	จำนวน				
				ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล นคร/เมือง/ ตำบล	อบต.	ชุมชน
เมืองฯ	๙๖๓.๓๙๐	๙.๒๑	๐	๑๘	๒๖๗	๑๔	๕	-
บ้านฝาง	๓๓๔.๐	๓.๑๙	๒๒	๗	๗๔	๖	๒	-
พระยืน	๑๗๒.๐	๑.๖๔	๓๒	๕	๔๖	๔	๒	-
หนองเรือ	๖๗๓.๘	๖.๔๔	๔๕	๑๐	๑๔๙	๘	๕	-
ชุมแพ	๕๑๐.๙	๔.๘๘	๘๒	๑๒	๑๔๓	๗	๘	-
สีชมพู	๕๒๙.๐๔๑	๕.๐๖	๑๑๕	๑๐	๑๑๕	๓	๘	-
น้ำพอง	๘๒๘.๗	๗.๙๒	๔๓	๑๒	๑๖๘	๖	๘	-
อุบลรัตน์	๔๘๗.๗	๔.๖๖	๕๑	๖	๗๑	๓	๔	-
กระนวน	๓๒๒.๐๑๗	๓.๐๘	๖๖	๙	๙๘	๔	๖	-
บ้านไผ่	๔๙๗.๗	๔.๗๖	๔๔	๑๐	๑๐๙	๒	๙	-
เปือยน้อย	๑๗๓.๐	๑.๖๕	๘๐	๔	๓๒	๒	๒	-
พล	๔๒๐.๕	๔.๐๒	๗๕	๑๒	๑๓๒	๑	๑๒	-
วางใหญ่	๑๘๙.๐๖๙	๑.๘๑	๗๔	๕	๕๒	๑	๔	-
วางน้อย	๒๘๓.๖	๒.๗๑	๙๖	๖	๗๔	๒	๕	-
หนองสองห้อง	๕๑๔.๕๐๔	๔.๙๒	๙๖	๑๒	๑๓๕	๑	๑๒	-
ภูเวียง	๖๒๑.๖	๕.๙๔	๖๘	๑๑	๑๑๔	๑	๑๑	-

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	ที่ว่าการอำเภอห่าง จากศาลากลาง จังหวัด(กม.)	จำนวน				
				ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล นคร/เมือง/ ตำบล	อบต.	ชุมชน
มัญจาคีรี	๗๓๕.๘๒๕	๗.๐๓	๕๘	๘	๑๑๘	๒	๗	-
ชนบท	๔๐๔.๓	๓.๘๖	๕๕	๘	๘๐	๒	๗	-
เขาสวนกวาง	๓๒๙.๙	๓.๑๕	๕๙	๕	๕๖	๒	๔	-
ภูผาม่าน	๒๘๔.๖	๒.๗๒	๑๐๙	๕	๔๑	๒	๔	-
ข้าสูง	๑๑๖.๗	๑.๑๒	๔๕	๕	๓๕	๑	๔	-
โคกโพธิ์ไชย	๒๓๘.๘๒๔	๒.๒๘	๗๖	๔	๔๐	๔	๑	-
หนองนาคำ	๑๕๘.๙	๑.๕๒	๘๕	๓	๓๕	๒	๑	-
บ้านแฮด	๒๐๕.๒	๑.๙๖	๑๘	๔	๔๕	๓	๒	-
โนนศิลา	๑๘๒.๐	๑.๗๔	๕๘	๕	๔๖	๑	๔	-
เวียงเก่า	๒๘๖.๐	๒.๗๓	๗๘	๓	๓๖	๑	๒	-
รวม				๑๙๘	๒,๓๑๑	๘๕	๑๓๙	

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐

๑.๓.๒ ข้อมูลประชากร

จำนวนประชากรทั้งสิ้น ๑,๘๐๕,๙๑๐ คน เป็นชาย ๘๙๐,๔๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๓ ของประชากรทั้งหมด และเป็นหญิง ๙๑๕,๔๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๗ ของประชากรทั้งหมด ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีจำนวน ๕๑๑,๘๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๓ ส่วนประชากรที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลมีจำนวน ๑,๒๙๔,๐๑๘ คน หรือร้อยละ ๗๑.๗ ความหนาแน่นของประชากรทั้งจังหวัดเท่ากับ ๑๖๒ คน ต่อตารางกิโลเมตรจำนวนบ้าน ๕๙๗,๘๔๕ หลังจำนวนประชากรเฉลี่ยต่อบ้านเท่ากับ ๓.๐ คน

ตาราง : จำนวนประชากรจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอำเภอและเพศ พ.ศ. ๒๕๖๐

อำเภอ	ประชากร (คน)			ร้อยละ	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)
	ชาย	หญิง	รวม		
๑. เมืองขอนแก่น	๒๐๐,๐๗๐	๒๑๖,๕๗๒	๔๑๖,๖๔๒	๒๓.๑	๔๓๗.๐
๒. บ้านฝาง	๒๗,๔๙๖	๒๗,๖๒๖	๕๕,๑๒๒	๓.๑	๑๖๕.๐
๓. พระยืน	๑๗,๐๖๖	๑๗,๗๘๙	๓๔,๘๕๕	๑.๙	๒๐๒.๖
๔. หนองเรือ	๔๖,๕๔๓	๔๗,๑๗๖	๙๓,๗๑๙	๕.๒	๑๓๙.๑
๕. ชุมแพ	๖๑,๕๗๗	๖๒,๔๙๖	๑๒๔,๐๗๓	๖.๙	๒๔๒.๙
๖. สีชมพู	๓๙,๑๕๘	๓๙,๒๕๖	๗๘,๔๑๔	๔.๓	๑๔๘.๒
๗. น้ำพอง	๕๖,๘๗๔	๕๗,๔๔๕	๑๑๔,๓๑๙	๖.๓	๑๓๘.๐
๘. อุดรรัตน์	๒๒,๕๐๔	๒๒,๓๙๓	๔๔,๘๙๗	๒.๕	๙๒.๐
๙. กระนวน	๓๙,๒๑๐	๓๙,๗๗๓	๗๘,๙๘๓	๔.๔	๒๔๕.๓
๑๐. บ้านไผ่	๔๙,๗๖๕	๕๐,๘๖๙	๑๐๐,๖๓๔	๕.๖	๒๑๐.๗
๑๑. เปือยน้อย	๑๐,๐๙๙	๑๐,๐๑๕	๒๐,๑๑๔	๑.๑	๑๑๖.๓
๑๒. พล	๔๓,๐๓๒	๔๓,๙๕๖	๘๖,๙๘๘	๔.๘	๙๙.๖

๑๓. แวงใหญ่	๑๔,๖๓๔	๑๔,๙๗๘	๒๙,๖๑๒	๑.๖	๑๕๖.๖
๑๔. แวงน้อย	๒๐,๙๓๔	๒๑,๑๒๑	๔๒,๐๕๕	๒.๓	๑๔๘.๓
๑๕. หนองสองห้อง	๓๙,๐๙๑	๓๙,๑๘๕	๗๘,๒๗๖	๔.๓	๑๕๒.๑
๑๖. ภูเวียง	๓๖,๒๑๒	๓๖,๔๖๐	๗๒,๖๗๒	๔.๐	๘๐.๑
๑๗. มัญจาคีรี	๓๕,๕๒๗	๓๕,๙๖๗	๗๑,๔๙๔	๔.๐	๙๗.๒
๑๘. ชนบท	๒๓,๗๒๓	๒๔,๗๑๔	๔๘,๔๓๗	๒.๗	๑๑๙.๘
๑๙. เขาสนวนกวาง	๑๙,๒๕๖	๑๙,๒๔๒	๓๘,๔๙๘	๒.๑	๑๑๖.๗
๒๐. ภูผาม่าน	๑๑,๖๖๖	๑๑,๕๘๙	๒๓,๒๕๕	๑.๓	๘๑.๗
๒๑. ชำสูง	๑๑,๗๑๕	๑๒,๐๒๒	๒๓,๗๓๗	๑.๓	๒๐๓.๔
๒๒. โคนโพธิ์ชัย	๑๒,๘๐๘	๑๒,๗๕๔	๒๕,๕๖๒	๑.๔	๑๐๗.๐
๒๓. หนองนาคำ	๑๑,๘๙๐	๑๑,๙๙๒	๒๓,๘๘๒	๑.๓	๑๕๐.๓
๒๔. บ้านแฮด	๑๖,๓๕๓	๑๖,๖๗๓	๓๓,๐๒๖	๑.๘	๑๖๑.๐
๒๕. โนนศิลา	๑๓,๓๘๐	๑๓,๓๐๕	๒๖,๖๘๕	๑.๕	๑๔๖.๕
๒๖. เวียงเก่า	๙,๙๐๓	๑๐,๐๕๖	๑๙,๙๕๙	๑.๑	๖๙.๘
รวม	๘๙๐,๔๘๖	๙๑๕,๔๒๔	๑,๘๐๕,๙๑๐	๑๐๐.๐	๑๖๑.๖

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐

๑.๔ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๔.๑ สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป (ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัด, ธนาคารแห่งประเทศไทย)

ในภาพรวมเศรษฐกิจโลกปี ๒๕๖๑ ขยายตัวชะลอลงหลังจากที่เร่งไปมากในปีก่อน โดยเฉพาะในช่วงครึ่งหลังของปี ส่วนหนึ่งเป็นผลจากนโยบายกีดกันทางการค้าของสหรัฐฯ และการตอบโต้ของประเทศคู่ค้า เศรษฐกิจกลุ่มยูโรขยายตัวชะลอลงตามการบริโภคภาคเอกชนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ จากความกังวลต่อความไม่แน่นอนทางการเมืองในกลุ่มยูโรที่เพิ่มสูงขึ้น สำหรับเศรษฐกิจญี่ปุ่นขยายตัวชะลอลงเป็นผลของภัยธรรมชาติ เศรษฐกิจจีนขยายตัวชะลอลง จากภาวะการเงินที่ตึงตัวเนื่องจากธนาคารเข้มงวดในการให้สินเชื่อมากขึ้นตามนโยบายดูแลเสถียรภาพระบบการเงินของทางการเพื่อปรับลดหนี้ในระบบเศรษฐกิจ รวมถึงผลกระทบจากนโยบายกีดกันทางการค้าของสหรัฐฯ ที่ชัดเจนขึ้นในช่วงปลายปีสำหรับเศรษฐกิจเอเชีย (ไม่รวมญี่ปุ่นและจีน) ขยายตัวชะลอลงจากภาวะการเงินที่ตึงตัวขึ้นในบางประเทศ ความเชื่อมั่นที่ปรับลดลงจากนโยบายกีดกันทางการค้าของสหรัฐฯ รวมทั้งแรงกระตุ้นทางการคลังที่ปรับลดลงในบางประเทศ อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจสหรัฐฯ ขยายตัวดีต่อเนื่อง ตามปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่แข็งแกร่ง สะท้อนจากตลาดแรงงานที่อยู่ในเกณฑ์ดี กอปรกับแรงสนับสนุนด้านการคลังที่ยังมีต่อเนื่อง ขณะที่การดำเนินนโยบายการเงินในหลายประเทศโดยเฉพาะสหรัฐฯ เริ่มลดระดับความผ่อนคลายนโยบายการเงินให้เข้าสู่ภาวะปกติ (normalization) ในระยะต่อไป คาดว่าเศรษฐกิจโลกโดยรวมมีแนวโน้มขยายตัวชะลอลง กลับเข้าสู่อัตราเติบโตตามศักยภาพ โดยยังมีปัจจัยเสี่ยงที่ต้องติดตามดังนี้ (๑) ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าระหว่างประเทศของสหรัฐฯ และการตอบโต้ของประเทศคู่ค้า (๒) ความไม่แน่นอนของข้อสรุปการออกจากสหภาพยุโรปของสหราชอาณาจักร (Brexit) (๓) ความเสี่ยงด้านภูมิรัฐศาสตร์ (geopolitical risks) ที่อาจส่งผลกระทบต่อขยายตัวของเศรษฐกิจโลกสำหรับเศรษฐกิจไทยปี ๒๕๖๑ ขยายตัวต่อเนื่องที่ร้อยละ ๔.๑ โดยมีแรงขับเคลื่อนหลักมาจากการใช้จ่ายภาคเอกชนที่ขยายตัวดี ทั้งการบริโภคและการลงทุน สำหรับการบริโภคภาคเอกชนขยายตัวดีต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งเป็นผลจากเงื่อนไขผูกพันของโครงการรถยนต์คันแรกที่ต้องถือครองจนครบ ๕ ปีทยอยหมดลง รวมถึงปัจจัยสนับสนุนกำลังซื้อภาคเอกชนที่ปรับดีขึ้นตามรายได้ครัวเรือนนอกภาคเกษตรกรรมที่ขยายตัวดีและกระจายตัวทั่วถึงมากขึ้น ความ

เชื่อมั่นครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูง กอปรกับมีมาตรการสนับสนุนเพิ่มเติมจากนโยบายภาครัฐการลงทุนภาคเอกชนปรับตัวดีขึ้นทั้งการลงทุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและการขยายกำลังการผลิต ตามความเชื่อมั่นภาคธุรกิจที่อยู่ในเกณฑ์ดี รวมทั้งได้รับผลดีจากการย้ายฐานการผลิตในบางอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อการส่งออกมายังไทยในช่วงปลายปี สำหรับการใช้จ่ายภาครัฐยังมีส่วนช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการลงทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบขนส่งทางราง แม้ในบางโครงการยังมีความล่าช้าอยู่บ้างด้านการส่งออกสินค้าขยายตัวชะลอลงจากปีก่อนหน้า สอดคล้องกับทิศทางการขยายตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าและปริมาณการค้าโลกที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีนรวมถึงการชะลอตัวของวัฏจักรสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ การส่งออกสินค้าบางกลุ่มได้รับผลกระทบทางตรงและทางอ้อมจากมาตรการกีดกันทางการค้าของสหรัฐฯ เช่น เครื่องซักผ้า เซลล์แสงอาทิตย์ (solar cells) และแผงวงจรรวม อย่างไรก็ตามในช่วงปลายปีผู้ส่งออกบางอุตสาหกรรม อาทิ เครื่องใช้ไฟฟ้า และยางล้อรถยนต์ได้รับผลดีจากการย้ายคำสั่งซื้อมายังไทยมากขึ้น สำหรับการส่งออกบริการขยายตัวชะลอลงตามจำนวนนักท่องเที่ยวจีนเป็นสำคัญ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์เรือท่องเที่ยวล่มที่ภูเก็ตในเดือนกรกฎาคมส่งผลให้ความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวจีนลดลง รวมถึงผลของเศรษฐกิจจีนที่ชะลอตัว อย่างไรก็ตามนักท่องเที่ยวจากประเทศอื่นยังขยายตัวดีต่อเนื่อง

ในปี ๒๕๖๒ เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มขยายตัวชะลอลงแต่ยังอยู่ในอัตราใกล้เคียงกับระดับศักยภาพแม้การส่งออกบางส่วนอาจได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวจากผลกระทบของความขัดแย้งทางการค้าระหว่างประเทศของสหรัฐฯ และจีนที่ชัดเจนขึ้น แต่อุปสงค์ในประเทศยังขยายตัวได้ต่อเนื่องทั้งการใช้จ่ายภาคเอกชนและภาครัฐที่ขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดี สำหรับอัตราเงินเฟ้อทั่วไปมีแนวโน้มชะลอลงตามทิศทางของราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่มีแนวโน้มลดลงเป็นสำคัญ

๑.๔.๒ ผลผลิตภัณฑั่มวลรวมของจังหวัดขอนแก่น (GPP) ๑๖ สาขา (ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัด)

GPP จังหวัดขอนแก่นปี ๒๕๖๐ เท่ากับ ๒๐๔,๑๒๒ ล้านบาทเป็นอันดับสองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และอันดับ ๑๘ ของประเทศ อัตราการเติบโต ปี ๕๖ - ๖๐ เฉลี่ย ๑.๘๘%

GPP นอกภาคเกษตร ๑๘๒,๗๕๒ ล้านบาท(๘๙.๕๓%)

- สาขาอุตสาหกรรม ๗๐,๗๖๐ ล้านบาท(๓๘.๖๗%)
- สาขาการศึกษา ๒๕,๗๖๕ ล้านบาท(๑๒.๖๖%)
- สาขาขายส่งขายปลีก ๒๖,๓๒๒ ล้านบาท(๑๒.๙๐%)
- สาขาการก่อสร้าง ๖,๙๐๕ ล้านบาท(๓.๘๑%)

GPP ภาคเกษตร ๒๑,๓๖๕ ล้านบาท(๑๐.๔๗ %)

- พืชเศรษฐกิจหลัก ข้าว มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน
- ปศุสัตว์ คือ โคเนื้อ สุกร ไก่เนื้อ ไก่ไข่

ตารางที่ ๑๑ โครงสร้างผลผลิตภัณฑั่มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิตพ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙

สาขาการผลิต	มูลค่าเพิ่ม (ล้านบาท)			อัตราการขยายตัว			อัตราการขยายตัว	
				(ร้อยละ)			(ร้อยละ)	
	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙ ^P	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙ ^P	๒๕๕๘	๒๕๕๙ ^P
ผลผลิตภัณฑั่มวลรวมจังหวัด	๑๘๖,๑๘๓	๑๙๑,๒๒๘	๑๙๔,๘๔๘	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๒.๗	๑.๙
ภาคเกษตร	๒๒,๙๒๓	๒๑,๖๐๑	๒๐,๒๔๙	๑๒.๓	๑๑.๓	๑๐.๔	-๕.๘	-๖.๓
เกษตรกรรมการป่าไม้ และการประมง	๒๒,๙๒๓	๒๑,๖๐๑	๒๐,๒๔๙	๑๒.๓	๑๑.๓	๑๐.๔	-๕.๘	-๖.๓
ภาคนอกภาคเกษตร	๑๖๓,๒๖๐	๑๖๙,๖๒๗	๑๗๔,๕๙๙	๘๗.๗	๘๘.๗	๘๙.๖	๓.๙	๒.๙
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๑,๑๗๒	๑,๒๘๖	๑,๒๒๓	๐.๖	๐.๗	๐.๖	๙.๗	-๔.๙
การผลิตอุตสาหกรรม	๗๓,๐๘๔	๗๐,๘๖๖	๖๘,๕๙๔	๓๙.๓	๓๗.๑	๓๕.๒	-๓	-๓.๒

ไฟฟ้า ก๊าซและระบบปรับอากาศ	๒,๗๑๐	๒,๖๘๕	๒,๗๓๔	๑.๕	๑.๔	๑.๔	-๐.๙	๑.๘
การประปาและการจัดการของเสีย	๖๗๕	๗๓๗	๗๓๗	๐.๔	๐.๔	๐.๔	๙.๒	-
การก่อสร้าง	๗,๕๕๒	๗,๗๕๙	๗,๓๑๑	๔.๑	๔.๑	๓.๘	๒.๗	-๕.๘
การขายส่งการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์	๑๘,๘๙๘	๒๐,๖๓๔	๒๔,๐๓๑	๑๐.๒	๑๐.๘	๑๒.๓	๙.๒	๑๖.๕
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	๓,๙๒๓	๔,๐๘๖	๔,๕๕๑	๒.๑	๒.๑	๒.๓	๔.๒	๑๑.๔
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๒,๕๗๓	๒,๘๓๙	๓,๓๒๔	๑.๔	๑.๕	๑.๗	๑๐.๓	๑๗.๑
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๑,๑๖๑	๑,๒๐๐	๑,๐๗๖	๐.๖	๐.๖	๐.๖	๓.๔	-๑๐.๓
การเงินและการประกันภัย	๑๐,๑๒๓	๑๐,๗๖๔	๑๒,๒๔๐	๕.๔	๕.๖	๖.๓	๖.๓	๑๓.๗
กิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งหาริมทรัพย์	๕,๔๐๐	๕,๙๔๔	๖,๓๐๖	๒.๙	๓.๑	๓.๒	๑๐.๑	๖.๑
กิจกรรมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และ กิจกรรมทางวิชาการ	๗๘	๘๕	๑๒๔	๐	๐	๐.๑	๙	๔๕.๙
กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุน	๕๘๙	๖๒๗	๖๓๒	๐.๓	๐.๓	๐.๓	๖.๕	๐.๘
การบริหารราชการการป้องกันประเทศฯ	๗,๖๔๐	๘,๓๔๘	๘,๕๙๐	๔.๑	๔.๔	๔.๔	๙.๓	๒.๙
การศึกษา	๑๙,๔๘๘	๒๒,๙๔๙	๒๓,๗๖๒	๑๐.๕	๑๒	๑๒.๒	๑๗.๘	๓.๕
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคม	๖,๔๖๑	๗,๐๑๓	๗,๔๖๘	๓.๕	๓.๗	๓.๘	๘.๕	๖.๕
ศิลปะความบันเทิงและนันทนาการ	๒๔๔	๒๗๓	๓๒๕	๐.๑	๐.๑	๐.๒	๑๑.๙	๑๙
กิจกรรมการบริการด้านอื่น ๆ	๑,๔๘๙	๑,๕๓๑	๑,๕๗๐	๐.๘	๐.๘	๐.๘	๒.๘	๒.๕

หมายเหตุ: P หมายถึงตัวเลขเบื้องต้น

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ ครุว์เรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร

ตาราง : จำนวนครุว์เรือนเกษตรกรของจังหวัดขอนแก่น

อำเภอ	จำนวนครุว์เรือน	จำนวนครุว์เรือนเกษตรกร	ร้อยละครุว์เรือนเกษตร/ ครุว์เรือนทั้งหมด
๑. เมืองขอนแก่น	๖๘,๓๒๙	๒๒,๙๓๗	๘๑.๑๙
๒. บ้านฝาง	๑๑,๑๑๒	๖,๘๗๗	๘๕.๒๙
๓. พระยืน	๗,๖๒๓	๔,๒๙๙	๗๘.๑๒
๔. หนองเรือ	๑๗,๔๘๘	๑๓,๑๑๔	๙๖.๒๙
๕. ชุมแพ	๒๖,๘๕๘	๑๒,๙๒๙	๙๕.๐๓
๖. สีชมพู	๑๖,๑๒๙	๙,๖๒๓	๙๗.๕๒
๗. น้ำพอง	๒๓,๐๘๔	๑๔,๐๗๙	๙๑.๑๘
๘. อุดรรัตน์	๙,๑๕๔	๕,๘๓๙	๙๗.๓๐
๙. กระนวน	๑๖,๗๑๔	๑๐,๓๕๕	๙๕.๕๔
๑๐. บ้านไผ่	๑๘,๙๒๑	๑๑,๓๔๒	๙๒.๙๘
๑๑. เปือยน้อย	๓,๗๖๙	๓,๓๖๔	๙๗.๑๗
๑๒. พล	๑๕,๘๘๖	๑๑,๕๙๙	๙๔.๑๑
๑๓. แวงใหญ่	๖,๒๗๙	๔,๖๘๐	๙๔.๑๘
๑๔. แวงน้อย	๘,๔๖๓	๖,๙๐๑	๙๕.๖๒
๑๕. หนองสองห้อง	๑๖,๘๒๖	๑๑,๗๙๔	๙๕.๕๑

๑๖. ภูเขา	๑๔,๑๖๖	๑๐,๗๐๔	๙๗.๕๘
๑๗. ภูเขา	๑๔,๗๐๘	๑๑,๐๑๓	๙๓.๙๖
๑๘. ภูเขา	๙,๙๖๑	๖,๙๕๕	๙๒.๐๗
๑๙. ภูเขา	๗,๙๕๗	๔,๓๖๑	๙๘.๒๒
๒๐. ภูเขา	๔,๕๒๘	๒,๘๐๑	๙๗.๑๒
๒๑. ภูเขา	๕,๓๘๓	๓,๗๘๙	๙๒.๔๘
๒๒. ภูเขา	๕,๓๗๖	๔,๐๐๐	๙๓.๙๐
๒๓. ภูเขา	๕,๖๖๐	๓,๘๖๑	๙๕.๙๕
๒๔. ภูเขา	๗,๒๓๓	๔,๗๘๙	๙๕.๘๔
๒๕. ภูเขา	๕,๕๐๖	๔,๑๒๑	๙๒.๖๙
๒๖. ภูเขา	๔,๔๑๘	๒,๖๑๑	๙๖.๕๒

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดขอนแก่น ,กรมส่งเสริมการเกษตร

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

ตาราง : การใช้พื้นที่และการถือครองที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๙

(หน่วย :ไร่)

ปี	เนื้อที่ทั้งหมด ^๑	เนื้อที่ป่าไม้ ^๒	เนื้อที่ทางการเกษตร					เนื้อที่ใช้ประโยชน์นอกการเกษตร
			ที่นา	ที่พืชไร่	ที่ไม่ยืนต้น	ที่สวนผักและไม้ดอกไม้ประดับ	การใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่นๆ	
๒๕๕๑	๖,๘๐๓,๗๔๔	๘๐๔,๖๐๐	๒,๘๔๖,๑๙๔	๙๒๑,๙๙๒	๑๐๗,๕๖๖	๑๔,๖๑๑	๓๖๕,๕๖๕	๑,๗๔๓,๒๑๖
๒๕๕๒	๖,๘๐๓,๗๔๔	๘๐๔,๖๐๐	๒,๘๖๖,๓๒๑	๙๘๗,๖๘๗	๙๕,๙๔๐	๑๔,๘๒๗	๓๖๖,๐๔๒	๑,๗๒๘,๓๒๗
๒๕๕๓	๖,๘๐๓,๗๔๔	๘๐๔,๖๐๐	๒,๗๙๘,๐๙๙	๙๔๘,๕๙๐	๙๑,๒๔๔	๑๕,๒๙๓	๓๖๖,๓๐๓	๑,๗๗๙,๖๑๕
๒๕๕๔	๖,๘๐๓,๗๔๔	๘๐๔,๖๐๐	๒,๗๙๘,๕๙๖	๙๔๗,๘๖๔	๙๐,๘๘๐	๑๕,๓๘๖	๓๖๖,๕๘๙	๑,๗๗๙,๘๒๗
๒๕๕๕	๖,๘๐๓,๗๔๔	๘๐๔,๖๐๐	๒,๗๙๘,๕๙๖	๙๔๗,๘๖๔	๙๐,๘๘๐	๑๕,๓๘๖	๓๖๖,๕๘๙	๑,๗๗๙,๘๒๗
๒๕๕๖	๖,๘๐๓,๗๔๔	๗๑๓,๙๒๒	๒,๗๙๘,๑๖๑	๙๔๘,๐๑๒	๙๑,๐๒๑	๑๕,๔๘๒	๓๖๖,๗๕๑	๑,๘๗๐,๓๙๕
๒๕๕๗	๖,๘๐๓,๗๔๔	๗๓๐,๕๘๒	๒,๗๙๘,๓๗๗	๙๔๘,๑๘๑	๙๑,๐๑๓	๑๕,๕๐๕	๓๖๖,๔๙๘	๑,๘๕๓,๕๘๘
๒๕๕๘	๖,๘๐๓,๗๔๔	๗๓๔,๗๙๒	๒,๗๙๘,๐๙๕	๙๔๘,๗๔๔	๙๐,๙๑๒	๑๕,๔๙๕	๓๖๖,๖๐๗	๑,๘๔๙,๐๙๙
๒๕๕๙	๖,๘๐๓,๗๔๔	๗๓๗,๘๔๖	๒,๗๙๗,๓๙๘	๙๔๘,๓๓๙	๙๑,๐๘๐	๑๕,๕๑๐	๓๖๖,๔๗๗	๑,๘๔๗,๐๙๕

หมายเหตุ : ปรับฐานข้อมูลเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรจากภาพถ่ายออร์โธรีปี ๒๕๕๕

ที่มา: ๑/กรมแผนที่ทหาร ๒/กรมป่าไม้ ๓/สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๒.๓ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

จังหวัดขอนแก่นมีพื้นที่การเกษตร ๔,๒๑๘,๘๐๓ ไร่ (ร้อยละ ๖๒.๐๑ ของพื้นที่จังหวัด) โดยพืชที่สำคัญ คือ ข้าว มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน และสัตว์เศรษฐกิจสำคัญ คือ โคเนื้อ สุกร ไก่เนื้อ และโคนม ดังนี้

ตาราง : ข้อมูลการปลูกข้าวเจ้าंनाปี จังหวัดขอนแก่น ปีเพาะปลูก ๒๕๖๐/๖๑

อำเภอ	จำนวน ครัวเรือน เกษตร	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	เนื้อที่เสียหาย (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต (ไร่)	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ (กิโลกรัม)	ผลผลิตที่ เก็บเกี่ยวได้ (กก./ไร่)	ราคา ที่ เกษตรกร ขายได้เฉลี่ย
รวม	๙๗,๑๒๔	๗๔๙,๔๖๗.๒๕	๖๘,๖๕๘.๐๐	๖๗๓,๖๕๔.๒๕	๒๖๓,๙๖๗,๐๐๕.๐๐	๓๙๒.๐๗	๑๐.๖
ขอนแก่น	๘,๖๔๒	๘๖,๑๒๔.๐๐	๑๘,๓๙๘.๐๐	๖๗,๗๒๖.๐๐	๓๐,๒๓๑,๑๐๐.๐๐	๔๔๖.๓๗	๑๐.๙๓
อ.เมืองฯ	๒,๘๓๕	๒๒,๔๒๐.๐๐	๐	๒๒,๔๒๐.๐๐	๙,๕๕๔,๘๒๐.๐๐	๔๒๕.๗๓	๙.๗๖
อ.บ้านฝาง	๑,๔๙๓	๑๕,๕๗๐.๐๐	๑,๑๖๔.๒๕	๑๔,๔๐๕.๗๕	๔,๙๗๖,๐๒๕.๐๐	๓๔๕.๔๒	๑๑
อ.พระยืน	๔,๕๑๙	๓๙,๓๒๐.๐๐	๐	๔๑,๓๐๐.๐๐	๑๖,๐๘๕,๐๐๐.๐๐	๓๘๕	๑๒
อ.ชุมแพ	๕,๙๒๑	๖๑,๔๒๐.๐๐	๔,๗๙๒.๒๕	๕๖,๖๒๗.๗๕	๒๒,๖๕๑,๑๐๐.๐๐	๔๐๐	๘
อ.สีชมพู	๓,๔๕๘	๒๗,๒๒๕.๐๐	๑๖๐	๒๗,๐๖๕.๐๐	๙,๙๔๙,๒๔๐.๐๐	๓๖๗.๖๑	๑๑.๓๗
อ.น้ำพอง	๕,๑๗๘	๔๔,๔๓๓.๐๐	๒๐,๔๗๕.๐๐	๒๓,๙๕๘.๐๐	๑๐,๗๒๓,๖๘๐.๐๐	๔๕๗.๖	๑๐.๙๕
อ.อุบลรัตน์	๓๙๕	๕,๒๕๐.๐๐	๐	๕,๒๕๐.๐๐	๒,๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๔๐๐	๑๐.๖๒
อ.กระนวน	๓๘๓	๑,๒๘๐.๐๐	๐	๑,๒๘๐.๐๐	๓๗๘,๘๐๐.๐๐	๒๙๕.๙๔	๑๑.๕
อ.บ้านไผ่	๓,๐๘๐	๓๖,๒๓๕.๗๕	๓,๘๐๕.๗๕	๓๒,๔๓๐.๐๐	๑๑,๓๘๔,๑๖๖.๐๐	๓๕๑.๐๔	๑๒.๐๗
อ.เปือยน้อย	๙๕๒	๑๐,๕๒๖.๐๐	๐	๑๐,๕๒๖.๐๐	๔,๒๒๗,๑๘๕.๐๐	๔๐๑.๕๙	๑๒.๓๓
อ.พล	๒๗,๘๕๔	๘๔,๐๑๒.๐๐	๑,๐๒๖.๐๐	๘๒,๙๘๖.๐๐	๓๓,๖๙๔,๙๐๐.๐๐	๔๐๖.๐๓	๙.๔
อ.วางใหญ่	๓,๕๕๘	๓๒,๑๕๗.๐๐	๓,๑๘๘.๐๐	๒๘,๙๖๙.๐๐	๑๑,๒๖๗,๖๓๕.๐๐	๓๘๘.๙๕	๑๒.๐๗
อ.วางน้อย	๔,๙๔๓	๔๔,๕๙๓.๐๐	๒,๒๕๔.๐๐	๔๒,๓๓๙.๐๐	๑๔,๘๑๘,๖๕๐.๐๐	๓๕๐	๙
อ.หนองสองห้อง	๖,๙๑๖	๘๕,๓๓๗.๐๐	๒๙๕	๘๕,๙๐๗.๐๐	๒๕,๒๒๓,๐๐๕.๐๐	๓๓๒.๑๖	๑๑.๙๖
อ.ภเวียง	๑,๔๖๔	๑๙,๖๕๐.๐๐	๐	๑๙,๖๕๐.๐๐	๗,๘๒๐,๐๐๐.๐๐	๓๙๗.๙๖	๑๒
อ.มัญจาคีรี	๒,๕๓๔	๑๙,๑๑๖.๐๐	๑,๑๑๓.๐๐	๑๗,๒๐๓.๐๐	๖,๕๕๘,๑๕๓.๐๐	๓๘๑.๒๒	๗
อ.ชนบท	๒,๙๕๑	๓๓,๖๑๓.๕๐	๔,๐๓๒.๗๕	๒๙,๕๘๐.๗๕	๑๑,๑๓๖,๖๕๐.๐๐	๓๗๖.๔๘	๑๑.๑๙
อ.เขาสวนกวาง	๑,๑๔๔	๒,๖๘๖.๐๐	๐	๒,๖๘๖.๐๐	๑,๑๒๐,๗๙๐.๐๐	๔๑๒.๒๗	๑๑.๔๔
อ.ภูผาม่าน	๒๐๖	๑,๓๔๗.๐๐	๒๕	๑,๓๒๒.๐๐	๕๖๒,๔๘๖.๐๐	๓๙๙.๘๔	๑๒
อ.ซำสูง	๑,๑๑๙	๑๐,๒๓๓.๐๐	๖๙๖	๙,๕๓๗.๐๐	๔,๙๓๖,๙๒๐.๐๐	๕๑๗.๖๖	๙.๗๗
อ.โคกโพธิ์ไชย	๘๐๕	๒๑,๓๓๙.๐๐	๖,๑๕๕.๐๐	๑๕,๑๘๔.๐๐	๖,๒๓๗,๕๘๐.๐๐	๔๑๐.๘	๑๒.๐๓
อ.หนองนาคำ	๙๑๔	๖,๗๗๕.๐๐	๐	๖,๗๗๕.๐๐	๒,๕๕๕,๒๕๐.๐๐	๓๗๕.๖๘	๑๑.๗๗
อ.บ้านแฮด	๒,๑๐๙	๑๓,๗๙๕.๐๐	๑๕๐	๑๓,๖๔๕.๐๐	๖,๕๑๕,๕๐๐.๐๐	๔๗๗.๕	๘.๔๖
อ.โนนศิลา	๓,๑๙๙	๒๓,๐๖๑.๐๐	๑๒๘	๒๒,๙๓๓.๐๐	๘,๖๗๑,๕๗๐.๐๐	๓๗๘.๑๓	๑๒.๓๑
อ.เวียงเก่า	๕๕๒	๑,๙๔๙.๐๐	๐	๑,๙๔๙.๐๐	๗๑๖,๘๐๐.๐๐	๓๖๗.๗๘	๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น

ตาราง : ข้อมูลการปลูกข้าวเหนียวนาปี จังหวัดขอนแก่น ปีเพาะปลูก ๒๕๖๐/๖๑

อำเภอ	จำนวน ครัวเรือน เกษตร	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	เนื้อที่เสียหาย (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต (ไร่)	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ (กิโลกรัม)	ผลผลิตที่ เก็บเกี่ยวได้ (กก./ไร่)	ราคา เกษตรกร ขายได้ เฉลี่ย (บาท/กก.)
รวม	๑๕๓,๒๘๘	๑,๖๖๒,๕๗๙.๗๕	๑๘๐,๔๓๐.๒๕	๑,๔๘๒,๑๔๙.๕๐	๖๑๙,๖๘๗,๙๖๑.๐๐	๔๑๘.๑	๘.๑๙
ขอนแก่น	๑๖,๖๙๗	๑๖๗,๕๙๖.๐๐	๓๕,๗๒๐.๒๕	๑๓๑,๘๗๕.๗๕	๖๒,๑๔๔,๓๐๐.๐๐	๔๗๑.๒๓	๘.๘๙
อ.เมืองฯ	๖,๒๕๖	๕๙,๑๑๒.๐๐	๙๒๐	๕๘,๑๙๒.๐๐	๒๔,๐๔๘,๗๓๐.๐๐	๔๑๓.๒๗	๘.๓๔
อ.บ้านฝาง	๒,๘๒๙	๔๘,๕๖๒.๐๐	๔,๔๒๓.๐๐	๔๔,๑๓๙.๐๐	๑๒,๓๙๕,๒๓๐.๐๐	๒๘๐.๘๒	๗
อ.พระยืน	๕,๘๘๘	๖๑,๖๔๒.๐๐	๕,๔๐๔.๐๐	๕๖,๒๓๘.๐๐	๒๑,๓๗๐,๔๔๐.๐๐	๓๘๐	๘
อ.ชุมแพ	๖,๙๐๘	๗๙,๕๓๑.๐๐	๔,๘๕๖.๐๐	๗๔,๖๗๕.๐๐	๒๖,๒๖๗,๗๐๐.๐๐	๓๕๑.๗๑	๘
อ.สีชมพู	๖,๑๔๑	๕๐,๔๒๑.๐๐	๗๗๗.๒๕	๔๙,๖๔๓.๗๕	๑๘,๗๒๖,๓๐๐.๐๐	๓๗๗.๒๓	๗.๕๓
อ.น้ำพอง	๑๑,๐๘๑	๑๑๑,๖๔๔.๐๐	๒๙,๑๒๐.๐๐	๘๒,๕๒๔.๐๐	๔๓,๒๑๒,๗๖๐.๐๐	๕๒๓.๖๔	๗.๗๗
อ.อุบลรัตน์	๕,๒๐๘	๕๙,๖๑๐.๕๐	๔,๗๙๙.๗๕	๕๔,๘๑๐.๗๕	๒๑,๙๒๔,๓๐๐.๐๐	๔๐๐	๘.๘๙
อ.กระนวน	๘,๗๓๖	๗๒,๑๒๖.๐๐	๔๓๔	๗๑,๖๙๒.๐๐	๓๐,๕๑๓,๕๐๐.๐๐	๔๒๕.๖๒	๗.๕
อ.บ้านไผ่	๗,๑๙๓	๑๐๙,๐๕๔.๐๐	๒๕,๕๒๙.๕๐	๘๓,๕๒๔.๕๐	๓๑,๓๓๗,๔๙๐.๐๐	๓๗๕.๑๙	๘.๒๔
อ.เปือยน้อย	๓,๑๔๓	๒๘,๒๘๐.๐๐	๐	๒๘,๒๘๐.๐๐	๑๒,๘๘๖,๕๘๕.๐๐	๔๕๕.๖๘	๘.๕๓
อ.พล	๙,๙๕๘	๘๙,๑๔๑.๐๐	๒,๗๖๕.๗๕	๘๖,๓๗๕.๒๕	๓๙,๓๑๘,๗๒๐.๐๐	๔๕๕.๒๑	๑๑.๔๕
อ.วางใหญ่	๔,๐๒๘	๔๒,๖๖๕.๐๐	๔,๗๑๐.๐๐	๓๗,๙๕๕.๐๐	๑๕,๐๖๐,๗๓๐.๐๐	๓๙๖.๘	๗.๕๔
อ.วางน้อย	๕,๑๖๖	๖๘,๐๓๙.๐๐	๓,๐๕๕.๗๕	๖๔,๙๘๓.๒๕	๒๔,๘๐๓,๔๕๕.๐๐	๓๘๑.๖๙	๖.๑๔
อ.หนองสอง	๗,๘๓๙	๗๖,๗๖๔.๐๐	๔,๗๕๘.๒๕	๗๒,๐๐๕.๗๕	๒๖,๐๐๖,๔๔๙.๐๐	๓๖๑.๑๗	๙.๐๕
อ.ภเวียง	๘,๒๒๐	๑๐๕,๔๙๖.๐๐	๓,๑๗๗.๐๐	๑๐๒,๓๑๙.๐๐	๔๐,๐๘๗,๘๕๐.๐๐	๓๙๑.๗๙	๘
อ.มีชัยบุรี	๗,๔๔๕	๙๒,๙๔๗.๐๐	๙,๕๒๗.๒๕	๘๓,๔๑๙.๗๕	๓๔,๓๖๘,๙๓๗.๐๐	๔๑๒	๖
อ.ชนบท	๔,๖๒๕	๖๒,๕๕๖.๗๕	๔,๗๔๒.๕๐	๕๗,๘๑๔.๒๕	๒๓,๒๑๓,๒๕๐.๐๐	๔๐๑.๕๑	๘.๖๒
อ.เขาสวนกวาง	๓,๗๐๔	๓๖,๖๙๓.๐๐	๑,๐๗๗.๐๐	๓๕,๖๑๖.๐๐	๑๗,๙๘๑,๕๖๐.๐๐	๕๐๔.๘๗	๘.๔
อ.ภูผาม่าน	๕๖๕	๑๓,๐๖๓.๐๐	๑,๘๐๓.๐๐	๑๑,๒๖๐.๐๐	๔,๕๐๔,๐๐๐.๐๐	๔๐๐	๖
อ.ซำสูง	๔,๑๔๖	๕๒,๙๑๘.๐๐	๒,๗๘๗.๐๐	๕๐,๑๓๑.๐๐	๒๗,๐๕๙,๑๗๐.๐๐	๕๓๙.๗๗	๙
อ.โคกโพธิ์ไชย	๒,๙๐๒	๔๐,๐๒๒.๕๐	๙,๒๐๙.๐๐	๓๐,๘๑๓.๕๐	๑๒,๑๑๙,๐๘๐.๐๐	๓๙๓.๓	๗.๖๑
อ.หนองนาคำ	๓,๖๗๔	๔๐,๕๗๘.๐๐	๗๗๔	๓๙,๘๐๔.๐๐	๑๕,๙๒๑,๖๐๐.๐๐	๔๐๐	๘.๑๕
อ.บ้านแฮด	๕,๔๐๘	๕๐,๓๒๙.๐๐	๑๙,๐๘๑.๐๐	๓๑,๒๔๘.๐๐	๑๗,๔๕๙,๒๒๕.๐๐	๕๕๘.๗๓	๖.๙๑
อ.โนนศิลา	๓,๗๐๙	๒๗,๗๘๙.๐๐	๙๘๗	๒๖,๘๐๒.๐๐	๑๐,๕๕๖,๖๐๐.๐๐	๓๙๓.๘๗	๘.๐๔
อ.เวียงเก่า	๑,๘๒๐	๑๖,๐๐๐.๐๐	๐	๑๖,๐๐๐.๐๐	๖,๔๐๐,๐๐๐.๐๐	๔๐๐	๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น

ตาราง : ข้อมูลการปลูกมันสำปะหลังจังหวัดขอนแก่น ปีเพาะปลูก ๒๕๖๐/๖๑

พื้นที่	จำนวน ครัวเรือน เกษตรกร	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	เนื้อที่ เสียหาย (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต (ไร่)	ผลผลิต ที่เก็บเกี่ยวได้ (กิโลกรัม)	ผลผลิตที่ เก็บเกี่ยวได้ (กก./ไร่)	ราคา เกษตรกรขาย ได้เฉลี่ย (บาท/กก.)
รวม	๓๐,๙๖๕	๒๖๘,๙๗๕.๐๐	๘๘	๕๙,๖๔๖.๐๐	๑๙๕,๒๒๙,๕๓๐.๐๐	๓,๒๗๓.๑๔	๖.๒๗
อ.เมืองฯ	๑,๘๕๔	๒๐,๘๗๑.๐๐	๐	๔,๖๒๗.๐๐	๑๓,๙๖๙,๐๐๐.๐๐	๓,๐๑๙.๐๒	๒.๑๕
อ.บ้านฝาง	๕๐๓	๒,๖๕๐.๐๐	๐	๔๐๕	๑,๓๔๐,๐๐๐.๐๐	๓,๓๐๘.๖๔	๒.๐๕
อ.พระยืน	๖๙๓	๔,๘๙๙.๐๐	๐	๑,๖๗๐.๐๐	๖,๓๘๒,๐๐๐.๐๐	๓,๘๒๑.๕๖	๒.๖๑
อ.ชุมแพ	๑๒	๔๙	๐	๐	๐	-	๐.๐๐
อ.สีชมพู	๒๙๙	๑,๕๓๓.๐๐	๐	๔๘๐	๑,๖๗๐,๐๐๐.๐๐	๓,๔๗๙.๑๗	๒.๒๐
อ.น้ำพอง	๒,๖๓๗	๒๘,๓๓๙.๐๐	๐	๗,๕๒๑.๐๐	๒๕,๕๕๙,๒๕๐.๐๐	๓,๔๐๓.๗๐	๑.๘๘
อ.อุบลรัตน์	๒,๓๖๕	๑๕,๐๕๗.๐๐	๐	๓,๐๐๐.๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๔๐๐	๑.๒๐
อ.กระนวน	๑,๖๔๙	๑๗,๒๔๐.๐๐	๐	๖๗๐	๒,๒๕๕,๐๐๐.๐๐	๓,๓๖๕.๖๗	๒.๐๙
อ.บ้านไผ่	๓,๒๐๖	๓๓,๔๔๐.๐๐	๐	๔๓๕	๙๘๗,๕๐๐.๐๐	๒,๒๗๐.๑๑	๒.๕๐
อ.เปือยน้อย	๖๗๕	๖,๘๕๕.๐๐	๐	๐	๐	-	๐.๐๐
อ.พล	๑,๘๘๒	๑๒,๓๑๐.๐๐	๐	๔,๑๗๐.๐๐	๑๒,๕๑๐,๐๐๐.๐๐	๓,๐๐๐.๐๐	๑.๒๐
อ.พล	๑,๘๘๒	๑๒,๓๑๐.๐๐	๐	๔,๑๗๐.๐๐	๑๒,๕๑๐,๐๐๐.๐๐	๓,๐๐๐.๐๐	๑.๒๐
อ.วางใหญ่	๔๔๖	๕,๗๔๔.๐๐	๐	๖๒๕	๒,๖๓๑,๑๘๐.๐๐	๔,๒๐๙.๘๙	๑.๖๒
อ.วางน้อย	๒๒๔	๓,๐๙๕.๐๐	๐	๔๘๗	๑,๔๖๑,๐๐๐.๐๐	๓,๐๐๐.๐๐	๑.๖๐
อ.หนองสูงห้อง	๑,๐๓๐	๓,๕๙๙.๐๐	๐	๐	๐	-	๐.๐๐
อ.ภเวียง	๑๖๔	๗๒๕	๐	๗๒๕	๑,๓๖๐,๐๐๐.๐๐	๑,๘๗๕.๘๖	๒.๐๐
อ.มีนบุรีศรี	๔,๓๙๑	๓๓,๕๕๕.๐๐	๐	๘,๘๑๕.๐๐	๒๖,๙๗๖,๕๐๐.๐๐	๓,๐๖๐.๒๙	๒.๒๖
อ.ชนบท	๖๒๑	๔,๑๑๐.๐๐	๘๘	๑,๓๐๕.๐๐	๓,๙๑๕,๐๐๐.๐๐	๓,๐๐๐.๐๐	๑.๕๐
อ.เขาสวนกวาง	๔,๖๗๗	๓๗,๘๖๓.๐๐	๐	๑๒,๗๘๑.๐๐	๕๕,๓๑๑,๕๐๐.๐๐	๔,๓๒๗.๖๓	๑.๙๘
อ.ภูผาม่าน	๑๕๓	๘๐๖	๐	๔๓๖	๑,๑๓๘,๖๐๐.๐๐	๒,๖๑๑.๔๗	๒.๐๐
อ.ชำสูง	๑,๑๘๔	๑๔,๔๗๒.๐๐	๐	๕,๑๑๓.๐๐	๑๗,๑๖๔,๐๐๐.๐๐	๓,๓๕๖.๙๓	๑.๖๔
อ.โคกโพธิ์ไชย	๕๙๐	๖,๘๖๘.๐๐	๐	๔,๐๗๓.๐๐	๑๑,๔๙๐,๐๐๐.๐๐	๒,๘๒๑.๐๒	๒.๖๐
อ.หนองนาคำ	๑๒๗	๖๓๙	๐	๖๓๙	๑,๙๑๗,๐๐๐.๐๐	๓,๐๐๐.๐๐	๑.๖๐
อ.บ้านแฮด	๖๔๓	๑,๙๔๕.๐๐	๐	๕๕๕	๒,๐๕๓,๐๐๐.๐๐	๓,๖๙๙.๑๐	๒.๒๙
อ.โนนศิลา	๕๔๕	๑๐,๑๕๗.๐๐	๐	๓๐๐	๑,๐๕๐,๐๐๐.๐๐	๓,๕๐๐.๐๐	๘.๐๐
อ.เวียงเก่า	๓๙๕	๒,๑๖๔.๐๐	๐	๘๑๔	๒,๘๔๙,๐๐๐.๐๐	๓,๕๐๐.๐๐	๒.๒๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น

ตาราง : ข้อมูลการปลูกอ้อยโรงงานจังหวัดขอนแก่น ปีเพาะปลูก ๒๕๖๐/๖๑

พื้นที่	จำนวน ครัวเรือน เกษตร	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	เนื้อที่ เสียหาย (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต (ไร่)	ผลผลิต ที่เก็บเกี่ยวได้ (กิโลกรัม)	ผลผลิตที่เก็บ เกี่ยวได้ (กก./ไร่)	ราคา เกษตรกร ขายได้ เฉลี่ย (บาท/กก.)
รวม	๕๐,๑๐๒	๘๗๗,๑๙๖.๕๐	๑,๖๒๘.๒๕	๓๖๘,๕๙๒.๕๐	๓,๘๐๐,๔๑๔,๐๐๐.	๑๐,๓๑๐.๖๑	๐.๙๗
อ.เมืองฯ	๓,๐๖๘	๔๔,๒๒๐.๐๐	๐	๒๒,๑๖๑.๐๐	๒๕๓,๐๔๐,๐๐๐	๑๑,๔๑๘.๒๖	๑.๑๒
อ.บ้านฝาง	๓,๓๒๒	๒๗,๖๖๑.๐๐	๐	๑๐,๙๗๐.๐๐	๑๔๑,๕๐๐,๐๐๐	๑๒,๘๙๘.๘๑	๐.๙๒
อ.พระยืน	๑,๐๐๓	๗,๒๒๖.๐๐	๐	๔,๘๗๓.๐๐	๕๕,๒๒๐,๐๐๐	๑๑,๓๒๙.๗๘	๑.๐๑
อ.หนองเรือ	๒,๙๔๐	๖๘,๓๒๘.๐๐	๐	๓๓,๗๖๐.๐๐	๔๐๕,๑๒๐,๐๐๐	๑๒,๐๐๐.๐๐	๑.๖๐
อ.ชุมแพ	๑,๓๘๖	๒๕,๒๗๕.๐๐	๔๒๘	๐	๐	-	๐.๐๐
อ.สีชมพู	๔,๑๕๓	๘๗,๑๔๗.๕๐	๐	๔๙,๔๒๒.๐๐	๕๗๙,๑๖๙,๒๐๐	๑๑,๗๑๘.๘๕	๐.๘๐
อ.น้ำพอง	๓,๙๑๕	๑๐๑,๗๓๑.๐๐	๑๗๔	๔๑,๑๘๑.๕๐	๔๒๒,๒๑๙,๐๐๐	๑๐,๒๕๒.๖๔	๐.๘๙
อ.อุบลรัตน์	๑,๔๒๒	๒๓,๒๔๐.๐๐	๐	๑๐,๔๕๘.๐๐	๑๐๔,๕๕๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐.๐๐	๐.๙๐
อ.กระนวน	๔,๐๙๘	๑๐๙,๔๖๑.๐๐	๐	๒๘,๕๑๐.๐๐	๓๑๘,๒๕๐,๐๐๐	๑๑,๑๖๒.๗๕	๐.๙๖
อ.บ้านฝาง	๓,๓๒๒	๒๗,๘๕๙.๐๐	๐	๑๖,๗๓๖.๐๐	๑๕๑,๔๙๐,๘๐๐	๙,๐๕๑.๗๙	๐.๘๙
อ.เปือยน้อย	๑,๒๐๗	๑๗,๗๗๕.๐๐	๐	๐	๐	-	๐.๐๐
อ.พล	๑,๙๗๒	๑๓,๕๗๕.๐๐	๐	๓,๗๙๕.๐๐	๓๐,๓๖๐,๐๐๐	๘,๐๐๐.๐๐	๐.๙๐
อ.เวียงใหญ่	๕๓๔	๖,๐๖๕.๐๐	๖๕	๑,๓๕๑.๐๐	๑๓,๗๓๕,๕๐๐	๑๐,๑๖๖.๙๑	๐.๗๘
อ.เวียงน้อย	๑๒๖	๒,๔๕๑.๐๐	๐	๒,๔๕๑.๐๐	๒๔,๘๑๐,๐๐๐	๑๐,๑๒๒.๔๐	๐.๘๐
อ.หนองสองห้อง	๑,๐๐๖	๓,๕๓๐.๐๐	๐	๐	๐	-	๐.๐๐
อ.ภเวียง	๑,๘๔๒	๓๒,๕๒๐.๐๐	๐	๒๖,๑๖๕.๐๐	๒๕๙,๗๕๐,๐๐๐	๙,๙๒๗.๓๘	๐.๙๕
อ.มัญจาคีรี	๔,๐๓๐	๖๑,๓๑๘.๐๐	๘๖๔	๑๔,๐๕๗.๐๐	๑๓๔,๑๕๘,๐๐๐	๙,๕๕๓.๘๖	๐.๘๑
อ.ชนบท	๗๓๑	๘,๑๔๘.๐๐	๔๑	๐	๐	-	๐.๐๐
อ.เขาสวนกวาง	๒,๖๔๒	๖๖,๑๑๓.๐๐	๐	๓๙,๓๐๐.๐๐	๓๕๘,๔๐๐,๐๐๐	๙,๑๑๙.๕๙	๐.๘๗
อ.ภูผาม่าน	๑,๓๕๗	๓๒,๐๗๐.๐๐	๐	๑๒,๐๐๐.๐๐	๑๑๖,๐๐๐,๐๐๐	๙,๖๖๖.๖๗	๐.๗๙
อ.ซำสูง	๑,๒๘๑	๓๗,๐๘๕.๐๐	๕๐	๑๖,๘๙๓.๐๐	๑๕๗,๖๐๐,๕๐๐	๙,๓๒๙.๓๔	๐.๘๔
อ.โคกโพธิ์ไชย	๓๒๓	๑๑,๗๕๘.๐๐	๐	๘,๐๑๕.๐๐	๘,๐๑๕,๐๐๐	๑,๐๐๐.๐๐	๐.๘๕
อ.หนองนาคำ	๘๑๔	๘,๑๙๙.๐๐	๐	๖,๗๒๕.๐๐	๕๙,๘๗๐,๐๐๐	๘,๙๐๒.๖๐	๐.๙๙
อ.บ้านแฮด	๑,๘๓๑	๓๙,๘๐๑.๐๐	๗	๑๘,๑๕๐.๐๐	๑๙๒,๓๕๐,๐๐๐	๑๐,๕๙๗.๘๐	๐.๘๓
อ.โนนศิลา	๑,๑๓๑	๑๐,๕๙๑.๐๐	๐	๒๔๐	๒,๖๔๕,๐๐๐	๑๑,๐๒๐.๘๓	๐.๘๐
อ.เวียงเก่า	๕๙๗	๔,๐๔๙.๐๐	๐	๑,๓๔๙.๐๐	๑๒,๑๔๑,๐๐๐	๙,๐๐๐.๐๐	๐.๘๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น

บุคคลิ์

โคเนื้อ	ปริมาณการผลิตรวม	๒๗,๕๐๙	ตัว
โคนม ^p	จำนวนรวม	๒๗,๕๒๖	ตัว
	- ปริมาณน้ำนมดิบ ผลผลิตรวม	๖๒,๖๔๔	ตัน
สุกร ^p	ปริมาณการผลิตรวม	๓๖๒,๗๑๔	ตัว
ไก่เนื้อ	ปริมาณการผลิตรวม	๑๘,๒๙๔,๙๖๒	ตัว

หมายเหตุ : p ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ๒๕๖๑

ประมง

ในปี ๒๕๖๑ จังหวัดขอนแก่นมีครัวเรือนที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดในบ่อดิน จำนวน ๒๒,๒๓๕ ครัวเรือนในเนื้อที่ ๓๒,๕๓๗.๒๗ ไร่ ผลผลิตการเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ๒,๔๒๙,๓๖๐.๔๘กก.คิดเป็นมูลค่า ๑๓๙,๒๐๒,๓๕๔.๙๔บาท และผลผลิตจากแหล่งน้ำสาธารณะ ๒,๘๔๘,๖๑๙.๙๘ กก. คิดเป็นมูลค่า ๑๔๖,๐๗๗,๒๓๓.๖๐ บาท

ตาราง : การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดจำนวนบ่อเนื้อที่และปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้จากการทำประมงน้ำจืด เป็นรายอำเภอ พ.ศ. ๒๕๖๑

อำเภอ	ประเภทการเลี้ยง						ผลผลิตการเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (กก.)	มูลค่า (บาท)	ผลผลิตจากแหล่งน้ำสาธารณะ (กก.)	มูลค่า (บาท)
	ครัวเรือน	รวมเนื้อที่	บ่อ	นา	ร่องสวน	กระชัง (ตรม.)				
เมืองขอนแก่น	๒,๒๐๑	๔,๘๘๑.๑๓	๔,๘๘๑.๑๓	-	-	-	๓๖๔,๔๔๔.๓๕	๒๐,๘๘๒,๖๖๐.๖๙	๒๖๖,๖๘๙.๖๗	๑๓,๖๗๕,๘๔๗.๓๑
พล	๑,๔๗๐	๒,๑๑๐.๐๒	๒,๑๑๐.๐๒	-	-	-	๑๕๗,๕๔๒.๔๐	๙,๐๒๗,๑๗๘.๙๖	๕๕,๗๗๐.๙๐	๒,๘๕๙,๙๓๑.๒๕
แก้งน้อย	๑,๓๓๘	๒,๑๐๖.๑๗	๒,๑๐๖.๑๗	-	-	-	๑๕๗,๒๕๕.๙๓	๙,๐๑๐,๗๐๗.๔๙	๕๖,๗๐๖.๖๕	๒,๙๐๗,๙๑๗.๐๑
บ้านไผ่	๑,๒๘๔	๑,๕๗๖.๐๕	๑,๕๗๖.๐๕	-	-	-	๑๑๗,๖๗๔.๐๙	๖,๗๔๒,๗๒๕.๓๖	๘๐,๐๐๖.๙๐	๔,๑๐๒,๗๕๓.๘๓
ชนบท	๔๐๙	๕๒๑.๙๕	๕๒๑.๙๕	-	-	-	๓๘,๙๗๐.๘๔	๒,๒๓๓,๐๒๙.๑๓	๗๐,๑๘๑.๔๙	๓,๕๕๘,๙๐๖.๘๑
โนนศิลา	๔๖๕	๕๐๒.๓๕	๕๐๒.๓๕	-	-	-	๓๗,๕๐๖.๖๙	๒,๑๔๙,๑๓๒.๗๗	๗๔,๒๐๕.๒๔	๓,๘๐๕,๒๔๔.๒๐
ชุมแพ	๑๗๖๖	๒๓๓๑.๖๘	๒,๓๓๑.๖๘	-	-	-	๑๗๔,๐๙๒.๓๙	๙,๙๗๕,๔๙๓.๙๕	๒๐๐,๕๓๑.๙๒	๑๐,๒๘๓,๒๗๖.๘๖
สีชมพู	๔๘๗	๗๓๘.๗๕	๗๓๘.๗๕	-	-	-	๕๕,๑๕๗.๙๘	๓,๑๖๐,๕๕๒.๒๕	๑๑๒,๕๗๑.๑๑	๕,๗๗๒,๖๔๖.๕๒
ภูเวียง	๑,๐๘๐	๑,๐๒๗.๗๑	๑,๐๒๗.๗๑	-	-	๑๐๒,๕๘๐	๗๖,๗๓๒.๘๗	๔,๓๙๖,๗๙๓.๔๕	๑๙๙,๐๓๔.๗๑	๑๐,๒๐๖,๔๙๙.๙๓
หนองนาาคา	๘๓๓	๕๔๒.๑๔	๕๔๒.๑๔	-	-	๑๐	๔๐,๔๗๘.๓๐	๒,๓๑๙,๔๐๖.๕๙	๑๐๙,๖๗๐.๒๘	๕,๖๒๓,๘๙๑.๙๖
มัญจาคีรี	๒,๒๒๕	๔,๐๐๘.๒๕	๔,๐๐๘.๒๕	-	-	-	๒๙๙,๒๗๒.๗๐	๑๗,๑๔๘,๒๖๘.๔๑	๒๒๙,๒๕๙.๕๔	๑๑,๗๕๖,๔๒๙.๒๑
โคกโพธิ์ไชย	๑๗๒	๒๕๕.๘๐	๒๕๕.๘๐	-	-	-	๑๙,๐๙๙.๐๓	๑,๐๙๔,๓๗๔.๔๒	๑๐๓,๔๐๐.๗๓	๕,๓๐๒,๓๘๘.๔๓
หนองเรือ	๔๖๘	๕๕๓.๗๐	๕๕๓.๗๐	-	-	-	๔๑,๓๔๑.๔๒	๒,๓๖๘,๘๖๓.๓๗	๑๒๕,๐๑๖.๖๓	๖,๔๑๐,๘๕๒.๗๙
ภูผาม่าน	๓๕๑	๒๖๔.๖๘	๒๖๔.๖๘	-	-	-	๑๙,๗๖๒.๐๕	๑,๑๓๒,๓๖๕.๙๗	๕๑,๘๔๐.๗๓	๒,๖๕๘,๓๙๒.๖๓
บ้านฝาง	๙๑๒	๘๖๒.๗๖	๘๖๒.๗๖	-	-	-	๖๔,๔๑๗.๐๕	๓,๖๙๑,๐๙๖.๙๗	๘๔,๙๖๖.๓๙	๔,๓๕๗,๐๗๖.๔๘
พระยืน	๑,๕๖๑	๒,๔๑๙.๔๓	๒,๔๑๙.๔๓	-	-	-	๑๘๐,๖๔๔.๑๕	๑๐,๓๕๐,๙๐๙.๘๐	๑๒๖,๐๔๕.๙๖	๖,๔๖๓,๖๓๖.๘๓

อำเภอ	ประเภทการเลี้ยง						ผลผลิตการเลี้ยง สัตว์ น้ำจืด (กก.)	มูลค่า (บาท)	ผลผลิตจาก แหล่งน้ำ สาธารณะ (กก.)	มูลค่า (บาท)
	ครัวเรือน	รวมเนื้อที่	บ่อ	นา	ร่อง สวน	กระชัง (ตรม.)				
อุบลรัตน์	๑๑๐	๑๓๒.๑๐	๑๓๒.๑	-	-	-	๙,๘๖๓.๑๑	๕๖๕,๑๕๖.๒๐	๗๑,๖๗๘.๗๐	๓,๖๗๕,๖๘๓.๗๔
เขาสวนกวาง	๑๖๑	๑๗๙.๔๙	๑๗๙.๔๙	-	-	-	๑๓,๔๐๐.๖๙	๗๖๗,๘๕๘.๙๗	๗๒,๙๘๘.๗๖	๓,๗๔๒,๘๖๓.๑๑
น้ำพอง	๒๙๗	๕๘๖.๒๐	๕๘๖.๒๐	-	-	๗๐๐	๔๓,๗๖๘.๐๐	๒,๕๐๗,๙๐๖.๔๐	๒๙๓,๓๕๘.๖๔	๑๕,๐๔๓,๔๓๑.๐๖
กระนวน	๔๔๒	๑,๐๙๔.๔๗	๑,๐๙๔.๔๗	-	-	-	๘๑,๗๑๖.๗๐	๔,๖๘๒,๓๖๖.๓๕	๘๙,๒๗๐.๘๗	๔,๕๗๗,๘๐๙.๗๑
ซำสูง	๓๕๘	๔๐๘.๒๖	๔๐๘.๒๖	-	-	-	๓๐,๔๘๒.๓๐	๑,๗๔๖,๖๓๕.๗๙	๕๘,๙๕๒.๔๕	๓,๐๒๓,๐๘๑.๖๔
บ้านแฮด	๑,๑๐๕	๑,๗๖๗.๒๖	๑,๗๖๗.๒๖	-	-	๒,๙๑๖	๑๓๑,๙๕๐.๕๘	๗,๕๖๐,๗๖๘.๒๓	๘๙,๘๓๒.๓๑	๔,๖๐๖,๖๐๐.๘๖
หนองสองห้อง	๑,๐๘๗	๑,๐๓๓.๗๕	๑,๐๓๓.๗๕	-	-	-	๗๗,๑๘๓.๘๔	๔,๔๒๒,๖๓๔.๐๓	๗๑,๑๑๗.๒๕	๓,๖๔๖,๘๙๒.๕๘
เปือยน้อย	๒๐๐	๒๐๑.๙๐	๒๐๑.๙๐	-	-	-	๑๕,๐๗๔.๖๕	๘๖๓,๗๗๗.๔๕	๖๔,๕๖๖.๙๗	๓,๓๑๐,๙๙๔.๒๒
วางใหญ่	๑,๑๒๓	๑,๘๒๐.๒๕	๑,๘๒๐.๒๕	-	-	-	๑๓๕,๙๐๗.๐๒	๗,๗๘๗,๔๗๒.๒๕	๕๐,๔๓๗.๑๐	๒,๕๘๖,๔๑๔.๔๙
เวียงเก่า	๓๕๔	๖๑๑.๐๕	๖๑๑.๐๕	-	-	-	๔๕,๖๒๓.๓๙	๒,๖๑๔,๒๒๐.๒๕	๔๐,๕๑๘.๑๒	๒,๐๗๗,๗๖๙.๑๙
รวมยอด	๒๒,๒๓๕	๓๒,๕๓๗.๒๗	๓๒,๕๓๗.๒๗	๐	๐	๑๐๖,๒๐๖	๒,๔๒๙,๓๖๐.๔๘	๑๓๙,๒๐๒,๓๕๔.๙๔	๒,๘๔๘,๖๑๙.๙๘	๑๔๖,๐๗๗,๒๓๓.๖๐

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดขอนแก่น ปี ๒๕๖๑

๒.๔ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

ตารางแสดงประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์ภาคเกษตร	๓,๕๙๓	๖,๔๗๑,๔๒๗
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	๒,๘๓๙	๔,๔๐๖,๖๘๑
รวม	๖,๔๓๒	๑๐,๘๗๘,๑๐๘

ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

๒.๔.๑ กลุ่มเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น

ตาราง : จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น ปี ๒๕๖๑

อำเภอ	จำนวน (กลุ่ม)			
	กลุ่มเกษตรกร	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	กลุ่มยุวเกษตรกร	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
๑. กระนวน	๗	๒๗	๙	๑๑
๒. เขาสวนกวาง	๘	๘	๕	๘
๓. ชนบท	๙	๓๖	๑๑	๓๑
๔. ชุมแพ	๑๐	๓๐	๑๓	๗
๕. น้ำพอง	๑๘	๒๓	๗	๘
๖. บ้านไผ่	๑๒	๒๒	๑๐	๒๒
๗. บ้านฝาง	๙	๒๖	๗	๒๒
๘. เปือยน้อย	๓	๒๗	๖	๑๕
๙. พระยืน	๕	๙	๓	๖
๑๐. พล	๖	๒๐	๑๒	๙
๑๑. ภูผาม่าน	๗	๑๑	๖	๑๐
๑๒. ภูเวียง	๘	๔๐	๑๒	๒๐
๑๓. มัญจาคีรี	๑๑	๑๘	๘	๑๓
๑๔. เมืองขอนแก่น	๓๒	๒๘	๑๙	๑๘
๑๕. เวียงเก่า	๒	๕	๓	๕
๑๖. แวงน้อย	๘	๑๓	๖	๘
๑๗. แวงใหญ่	๗	๒๕	๖	๑๙
๑๘. สีชมพู	๕	๒๐	๑๗	๓
๑๙. หนองเรือ	๑๔	๓๐	๖	๑๘
๒๐. หนองสองห้อง	๕	๑๒	๑๒	๑๒
๒๑. โคนกโพธิ์ไชย	๘	๗	๗	๒
๒๒. ชำสูง	๗	๓๒	๖	๑๕
๒๓. โนนศิลา	๑	๑๑	๔	๖
๒๔. บ้านแฮด	๔	๗	๕	๑
๒๕. หนองนาคำ	๓	๓๔	๙	๒๑
๒๖. อุดรรัตน์	๘	๑๕	๖	๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น

๒.๕ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรกรของจังหวัด

ตาราง : จำนวนอาสาสมัครเกษตรกรของจังหวัด

อำเภอ	ด้านอาสาสมัครเกษตรกร												หมายเหตุ
	ฝนหลวง	บัญชี	ประมง	ปศุสัตว์	หมอดิน	เกษตรหมู่บ้าน	สหกรณ์	ชลประทาน	เศรษฐกิจการเกษตร	ปฏิรูปที่ดิน	ชวานาชั้นนำ	ยางพารา	
กระนวน	๕	๑๒	๘	๙๗	๑๕	๑๕๒	๒					๑๕	
เขาสวนกวาง	๕	๑๓	๔	๕๖	๖	๔๙	๓						
ชนบท	๕	๑	๖	๘๐	๒	๘๐	๓			๖			
ชุมแพ	๖		๑๒	๑๔๔	๕	๑๕๘	๗					๑	
น้ำพอง	๖	๑๖	๑๓	๑๖๘		๑๔๖	๓	๙				๔	
บ้านไผ่	๕	๒๔	๑๐	๑๑๓		๑๔๐	๑			๑๖			
บ้านฝาง	๕	๕	๖	๖๓		๖๘	๒	๑					
เปือยน้อย	๔	๑	๓	๔๔		๓๕				๓			
พระยืน	๕	๓	๘	๕๓		๖๔							
พล	๕	๒	๗	๑๓๒		๑๔๙	๔	๑		๓			
ภูผาม่าน	๕		๒	๔๒		๓๙	๑		๒			๑	
ภูเวียง	๖		๑๗	๑๒๐			๔						
มัญจาคีรี	๕	๑	๘	๑๑๗		๑๕๓	๑		๒			๑	
เมืองฯ	๖	๓	๑๕	๒๙๗		๒๙๖	๒	๑๒	๖			๑	
เวียงเก่า	๔		๔	๒๓		๓๑						๑	
วางน้อย		๑	๓			๖๒	๔						
วางใหญ่	๕	๔	๘	๕๒	๑	๕๕	๒						
สีชมพู	๕	๑	๖	๖๓	๓	๑๑๔	๕	๑				๒	
หนองเรือ	๖		๗	๑๔๙		๑๕๒	๒					๑	
หนองสองห้อง	๖	๙	๑๓	๑๓๕		๑๗๖	๓			๓			
โคกโพธิ์ไชย	๔		๑	๔๐	๓	๕๓						๑	
ชำสูง	๕	๓	๘	๓๔	๗	๖๕	๑					๑	
โนนศิลา	๕	๒๗	๒	๖๕		๒๙				๒			
บ้านแฮด	๔	๑	๘	๔๖		๒๘				๙		๑	
หนองนาคำ	๕		๓	๓๕		๖๒						๑	
อุบลรัตน์	๕	๖	๑๐	๗๑	๙	๑๐๗						๒	
รวม	๑๓๑	๑๓๔	๑๙๐	๒,๒๓๙	๕๑	๒,๕๓๓	๕๐	๒๔	๑๐	๔๒	-	๓๓	

ที่มา: สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดขอนแก่น

๒.๖ จำนวนสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด

ตาราง : รายชื่อสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง/ด้าน	อำเภอ
	สมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้ง		
๑.	นายสุรพงษ์ พินิจมนตรี	ปฏิบัติหน้าที่ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	
๒.	นายอุดมเดช บุญสร้าง	รองประธานสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่นคนที่ ๑	หนองสองห้อง
๓.	นางพิทยา หาปัญญา	รองประธานสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่นคนที่ ๒	น้ำพอง
๔.	นายประเขต สมภาร	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	กระนวน
๕.	นายคำมูข อ่อนเหลา	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	อุบลรัตน์
๖.	นางสุพรรณิ เพชรสังฆาต	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	เขาสวนกวาง

๗.	นายโกวิท ลารังสิต	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	ชนบท
๘.	นายเชษฐชัย พรมนนท์	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	ชุมแพ
๙.	นายสมหมาย สีดาคุณ	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	บ้านฝาง
๑๐.	นางพิมพ์ภรณ์ ขวัญสูงเนิน	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	ภูผาม่าน
๑๑.	นายถวิล ชาวกะตา	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	ภูเวียง
๑๒.	นายรัชพล ทองสีบสาย	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	พระยืน
๑๓.	นายกิตติศักดิ์ มูลโพธิ์	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	เวียงเก่า
๑๔.	นายสุรพงษ์ พิณจมนตรี	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	บ้านแฮด
๑๕.	นายสมจิต ศิลากล	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	บ้านไผ่
๑๖.	นายแสงดาว อัสสะพันธ์	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	เมือง
๑๗.	นายสัมฤทธิ์ เสี่ยงมทรัพย์	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	เปือยน้อย
๑๘.	นายวีระ คงสมบัติ	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	หนองนาคำ
๑๙.	ว่าง	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	พล
๒๐.	นายสำรอง ดวงจันทร์หอม	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	เวียงเก่า
๒๑.	นายใจ แสนสา	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	โคกโพธิ์ไชย
๒๒.	นายสมจิตร มุ่งเกิด	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	โนนศิลา
๒๓.	นายทองเดือน โคตรศรีวงษ์	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	ชำสูง
๒๔.	นายจันทร์เพ็ง จันทศรี	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	มัญจาคีรี
๒๕.	นางมะลิ ประวะเสนัง	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	เวียงเก่า
๒๖.	นายสมสาธิต ศรีชุมแพ	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น	สีชมพู
	สมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิ		
๑	นายสัมฤทธิ์ ชมภูบุตร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพืช	
๒	นายธนภุต จิระสุข	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพืช	
๓	นายวิสิทธิ์ พระเมือง	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสัตว์	
๔	ด.ต.กิตติพงษ์ ชูลอน	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านประมง	
๕	นายปรีชา โตนา	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเกษตรกรรมอื่น ๆ	

ที่มา : สำนักงานสภาเกษตรกร จังหวัดขอนแก่น

๒.๗ จำนวนประชากรชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตาราง : จำนวนประชากรชาวบ้านแยกรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวน (ราย)
๑.ศูนย์เรียนรู้ชุมชนดงบัง อ.เวียงใหญ่ นายบุญเต็ม ชัยลา	๑
๒.ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านโนนสวรรค์ อ.เวียงใหญ่ นายหนูกาล วิรุฬพะพันธ์	๑
๓. ศูนย์เรียนรู้ประชาชนชาวบ้าน บ้านโนนพริก อ.พล นายผอง เกตุพิบูลย์	๑
๔.ศูนย์เรียนรู้ฟื้นฟูเกษตรพื้นบ้านอำเภอเวียงเก่า นายกวี ทุมภา	๑
๕.มูลนิธิชุมชนเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีจังหวัดขอนแก่น นางธารทิพย์ อารังวรารังกูร	๑
๖.ศูนย์เรียนรู้ประชาชนเกษตรอินทรีย์นายสมเฝ้า คำหมื่น	๑

ที่มา : กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดขอนแก่น เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกจังหวัด ที่จะมึผลกระทบต่อการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ เช่น

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework ซึ่งจะวิเคราะห์ว่ามีจุดแข็ง จุดอ่อนอย่างไรในปัจจุบันทั้ง ๗ ประการ ประกอบด้วย

ปัจจัย	ความหมาย	ตัวอย่างคำถามเพื่อการประเมิน
๑. กลยุทธ์ (Strategy)	แนวทางหรือนโยบายที่กำหนดขึ้นเพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้	<ul style="list-style-type: none"> - กลยุทธ์ที่กำหนดไว้สร้างความสามารถในการแข่งขันให้แก่องค์กรได้ดีหรือไม่ - กลยุทธ์มีความแปลกใหม่ในแนวทางการพัฒนา และสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกได้ดีหรือไม่อย่างไร - ใช้การมีส่วนร่วม สร้างความเข้าใจเพื่อให้ทุกระดับดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ - มีการกำหนดให้อยู่ในวาระหลักในการบริหารขององค์กรหรือไม่
๒. โครงสร้างขององค์กร (Structure)	โครงสร้างขององค์กรที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมถึงขนาดการควบคุม การรวมอำนาจและการกระจายอำนาจของผู้บริหาร โครงสร้างจะต้องไม่ซับซ้อนและดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว	<ul style="list-style-type: none"> - โครงสร้างองค์กรมีความสอดคล้องและสามารถขับเคลื่อนกลยุทธ์ที่องค์กรกำหนดไว้ได้หรือไม่ - มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ไม่มีความซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งในหน้าที่หรือไม่
๓. ระบบการปฏิบัติงาน (System)	การที่องค์กรมีการจัดกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบ เช่น การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นต้นและลำดับขั้นในการปฏิบัติงานของทุกระบบนั้นมีต่อเนื่องสอดคล้องประสานกัน	<ul style="list-style-type: none"> - มีการวางระบบต่างๆ เช่น ระบบจัดซื้อ ระบบบริหารงานบุคคล ระบบบัญชี ระบบการผลิต ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นต้น เพื่อช่วยในการปฏิบัติงานหรือไม่ - ระบบการปฏิบัติงานทุกระบบมีความสอดคล้องและสนับสนุนต่อโครงสร้างและกลยุทธ์ขององค์กรเป็นอย่างดีหรือไม่ - มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาช่วยในการทำงานหรือการบริหารจัดการหรือไม่
๔. บุคลากร (Staff)	การบริหารงานทรัพยากรบุคคลขององค์กร เริ่มตั้งแต่กระบวนการสรรหาคัดเลือก ไปจนถึงการเกษียณอายุ และในปัจจุบันรวมถึงหลังเกษียณอายุด้วย	<ul style="list-style-type: none"> - มีการวางแผนทรัพยากรบุคคลที่สนับสนุนต่อกลยุทธ์องค์กรหรือไม่ - มีบุคลากรที่มีสมรรถนะเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงหรือเป็นไปตามสมรรถนะที่องค์กรกำหนดไว้หรือไม่ - พนักงานมีจำนวนเพียงพอหรือไม่ - มีการคัดเลือกบุคลากรได้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่หรือไม่ - มีการมอบหมายงานที่ตรงกับตำแหน่งบุคลากรหรือไม่ - พนักงานมีแรงจูงใจในการทำงานหรือไม่

ปัจจัย	ความหมาย	ตัวอย่างคำถามเพื่อการประเมิน
๕. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	ความรู้ ทักษะ พฤติกรรม ของบุคลากรที่เหมาะสม กับกลยุทธ์ขององค์กร แบ่งเป็นสมรรถนะ ทางด้านงานอาชีพและสมรรถนะทางด้าน พฤติกรรม	- มีการวางระบบสมรรถนะความสามารถหรือไม่ - ระบบสมรรถนะความสามารถนั้น มีความสัมพันธ์ กับ กลยุทธ์ขององค์กรหรือไม่ - ใช้ระบบสมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์อย่าง มีประสิทธิภาพหรือไม่
๖. รูปแบบการ บริหารจัดการ (Style)	รูปแบบในการทำงาน หรือสไตล์ในการบริหาร การสั่งงาน การควบคุม การจูงใจพนักงาน เช่น มี การมอบอำนาจให้พนักงานสามารถตัดสินใจได้ ด้วยตนเอง ไม่จำเป็นต้องรอให้นายสั่ง เป็นต้น	- ผู้บริหารมีพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการ ปฏิบัติงานหรือไม่ - รูปแบบการบริหารงานของผู้บริหารสร้างความศรัทธา ให้กับพนักงานในองค์กรหรือไม่ - สามารถปรับเปลี่ยนสไตล์ให้เหมาะสมกับกลยุทธ์และ ผู้ปฏิบัติงาน
๗. ค่านิยมร่วม (Shared Values)	การมีค่านิยมร่วมกันที่เป็นแนวทางของพฤติกรรม ของบุคลากรในองค์กร	- ค่านิยมร่วมกันที่กำหนดขึ้นสนับสนุนและเอื้ออำนวย ต่อการขับเคลื่อนกลยุทธ์ขององค์กรหรือไม่ - พนักงานมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมร่วมที่ กำหนดไว้หรือไม่

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาการ เกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดขอนแก่น

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength : S)	จุดอ่อน (Weakness : W)
๑. กลยุทธ์ (Strategy)	S๑.๑มีเขื่อนอุบลรัตน์ เป็นแหล่งน้ำต้นทุนขนาดใหญ่ รวมทั้งแหล่งน้ำขนาดกลาง จำนวน ๑๔ แห่งในการ ทำการเกษตรและทำการประมง S๑.๒ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเกษตรฯ สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดฯ S๑.๓มีการกำกับ ติดตามงานอยู่อย่างสม่ำเสมอทั้ง จากระดับจังหวัด ระดับกระทรวง S๑.๔มีการนำมาตรการ นโยบายสำคัญของกระทรวง เกษตรฯลงปฏิบัติในพื้นที่ S๑.๕น่านโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรฯ ๑๕ เรื่องลงสู่พื้นที่ เช่น แปลงใหญ่ เกษตรอินทรีย์ Smart Farmer เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น S๑.๖ การใช้แนวทางตลาดนำการผลิต	W๑.๑ การเกษตรอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก (มีพื้นที่ ชลประทาน ๑๔ % ของพื้นที่ทำการเกษตร) และการนำน้ำใต้ดินมาใช้ในการเกษตรยังมีน้อย W๑.๒ การเกษตรกรรมที่ยังมีการใช้สารเคมี/ ปุ๋ยเคมีไม่ถูกต้อง และไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ W ๑.๓ ต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจาก เกษตรกร ขาดการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต W๑.๔ การใช้พื้นที่ไม่เหมาะสม ปัจจัยการผลิตสูง ค่าแรงงาน ค่าปุ๋ย ค่าเช่าที่ดิน ค่าสารเคมี/ยา ปราบศัตรูพืช รวมทั้งเกษตรกรผลิตพืชเชิงเดี่ยว W๑.๕ การผลิตสินค้าเกษตรรูปแบบเดิมหรือปลูก พืชในเขตไม่เหมาะสม W๑.๖ การถ่ายทอดนโยบายสำคัญไปสู่ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติยังไม่มีประสิทธิภาพ W๑.๗ การติดตาม การประเมินผลการปฏิบัติงาน ยังทำไม่ต่อเนื่อง

๓-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength : S)	จุดอ่อน (Weakness : W)
<p>๒. โครงสร้างขององค์กร (Structure)</p>	<p>S๒.๑ ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น มีการทำการเกษตรที่หลากหลาย ทั้งด้านพืช ด้านปศุสัตว์ และด้านประมง</p> <p>S๒.๒ มีหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๔๓ หน่วยงานมีภารกิจส่งเสริม สนับสนุนเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ได้แก่ เทคโนโลยีด้านพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ประมง น้ำเชื้อ ดินและปุ๋ย สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช เครื่องจักรกลการเกษตร สารสนเทศ และอื่นๆ รวมถึงการถ่ายทอดองค์ความรู้ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และอื่นๆที่เกี่ยวข้องสู่เกษตรกรได้</p> <p>S๒.๓ มีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร ตั้งในพื้นที่จำนวนมาก เป็นแหล่งรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกร (โรงสีขนาดใหญ่ ๓๓ แห่ง โรงสีขนาดกลาง ๖ แห่ง , โรงงานผลิตเอทานอล ๑ แห่ง และโรงงานน้ำตาล ๒ แห่ง)</p> <p>S๒.๔ กระทรวงเกษตรฯมีหน่วยงานดูแลพื้นที่ตั้งแต่ระดับตำบล</p> <p>S๒.๕ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม</p>	<p>W๒.๑ หน่วยงานในระดับตำบล อำเภอมีภารกิจมาก</p> <p>W๒.๒ การบังคับบัญชา ตามระบบราชการ ที่มีหลายขั้นตอน</p> <p>W๒.๓ การสนับสนุนเครื่องมือทันสมัยในระดับพื้นที่ยังไม่เพียงพอ</p> <p>W๒.๔ เกษตรกรขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง</p>
<p>๓. ระบบการปฏิบัติงาน (System)</p>	<p>S๓.๑ มีการใช้ Internetไลน์Video หรือ Web Conference ช่วยปฏิบัติงาน</p> <p>S๓.๒ มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น สารชีวภัณฑ์ ไบโอดีท หรือเครื่องจักรทดแทนแรงงานคน</p> <p>S๓.๓ มีการใช้ศูนย์เรียนรู้ทางการเกษตร เป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนาเกษตรกร</p> <p>S๓.๔ เกษตรกรมีช่องทางการเข้าถึงบริการหลายช่องทาง</p> <p>S๓.๕ จังหวัดขอนแก่นมีการทำเกษตรกรรมที่หลากหลายรูปแบบ</p>	<p>W๓.๑ การบูรณาการทำงานของภาครัฐ เอกชน ยังไม่ประสบความสำเร็จ</p> <p>W๓.๒ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ ทั้งเพื่อการลดต้นทุน หรือการเพิ่มผลผลิต หรือการแปรรูปมูลค่าผลผลิตยังมีน้อย</p> <p>W๓.๓ ผลผลิตทางการเกษตรยังอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากประสิทธิภาพการผลิตต่ำ เช่น การไม่ใช้เทคโนโลยีหรือใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมไม่เหมาะสม การจัดการปัจจัยการผลิตไม่เหมาะสม เช่น ดิน น้ำ พันธุ์ การวางแผนจัดการพื้นที่ไม่เหมาะสม</p> <p>W๓.๔ การรับรองมาตรฐานผลผลิตยังทำได้น้อย เกษตรกรขาดแรงจูงใจและความเชื่อมั่นในการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพมาตรฐาน เนื่องจากมีระเบียบที่ย่างยาก และเกรงว่าจะได้รับผลตอบแทนที่ไม่คุ้มค่า</p> <p>W๓.๕ ระบบข้อมูลสารสนเทศการเกษตร ยังไม่สมบูรณ์</p> <p>W ๓.๖ การเกษตรกรรมที่ยังมีการใช้สารเคมีไม่ถูกต้องเหมาะสม</p>

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
๔. บุคลากร(Staff)	<p>S๔.๑ ทีมงานกระทรวงเกษตรฯ มีความสนิมสนมสามัคคีกัน ส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่จังหวัด</p> <p>S๔.๒ เจ้าหน้าที่มีความรู้ ประสบการณ์ทำงาน และพร้อมรับความรู้ แนวคิดการปฏิบัติงานใหม่ๆ</p> <p>S๔.๓ ขอนแก่นมี Smart Farmer เป็นต้นแบบ</p>	<p>W๔.๑ เกษตรกรมีภาระหนี้สินมาก เนื่องจากต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตต่ำ รายจ่ายมากกว่ารายรับ</p> <p>W๔.๒ เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ และแรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากการปลูกฝังความคิดว่าเป็นงานที่หนักได้ผลตอบแทนน้อย และไม่มีเกียรติ</p> <p>W๔.๓ เกษตรกรรายย่อย องค์กรหรือกลุ่มเกษตรกรที่ยังไม่เข้มแข็ง เพราะขาดความรู้และทักษะการจัดการองค์กร ขาดองค์ความรู้เรื่องกระบวนการกลุ่ม ขาดผู้นำกลุ่มที่เข้มแข็ง ขาดจิตอาสา ทำให้ขาดอำนาจการต่อรอง ไม่ตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของกลุ่ม</p> <p>W๔.๔ เกษตรกรส่วนใหญ่ ยังไม่ปรับเปลี่ยนแนวคิดของเกษตรกร ในการนำความรู้ทางวิชาการ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสาขาต่างๆ ที่เหมาะสม</p> <p>W๔.๕ บุคลากรขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน</p> <p>W๔.๖ แผนพัฒนารายบุคคลยังไม่ชัดเจนและขาดการพัฒนา</p> <p>W๔.๗ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีความรู้การวางแผนผลิต การตลาด การจัดการ</p>
๕. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ(Skill)	<p>S ๕.๑ มีสถาบันศึกษาและบุคลากรได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาลัยเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัย ที่มีภารกิจสนับสนุนด้านการเกษตรในการผลิตบุคลากรด้านการเกษตร งานวิจัยและพัฒนาทางการเกษตรการสร้างและเผยแพร่เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตร</p> <p>S ๕.๒ เมืองแห่งผ้าไหม มีกลุ่มเกษตรกรสถาบันเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมจำนวนมาก รวมทั้งผู้ประกอบการด้านผ้าไหมและผ้าไหมมัดหมี่ของจังหวัดมีชื่อเสียงในระดับโลก</p> <p>S๕.๓ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความรักใกล้ชิดเกษตรกร</p> <p>S๕.๔ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความชำนาญในการส่งเสริมผลิตเกษตรกร</p> <p>S๕.๕ เกษตรกรมีความคุ้นเคยการทำเกษตร</p>	<p>W๕.๑ เจ้าหน้าที่ยังขาดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>W๕.๒ แผนพัฒนาบุคลากรไม่ชัดเจนและขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>W๕.๓ เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง</p>

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
๖. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	<p>S๖.๑ เจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรฯ มีความพร้อมปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>S ๖.๒ จังหวัดเปิดโอกาสให้เกษตรกร/เอกชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางพัฒนาในพื้นที่</p> <p>S ๖.๓ ผู้บริหารองค์กรเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล</p>	<p>W๖.๑ การมอบหมายงาน ส่วนใหญ่เร่งด่วน ภายในเวลาจำกัดทำให้ผลงานไม่มีคุณภาพ</p> <p>W๖.๒ เจ้าหน้าที่ยังต้องมีการชี้แจง กระตุ้นในมาตรการ นโยบายสำคัญต่างๆ</p> <p>W๖.๓ เกษตรกรยังทำการเกษตรรูปแบบเดิมๆ</p>
๗. ค่านิยมร่วม (Shared Values)	<p>S ๗.๑การทำงาน of กระทรวงเกษตรฯ มีการทำงานเป็นทีม</p> <p>S ๗.๒การทำงาน of ทีมกระทรวงเกษตรฯ ยึดประโยชน์ของเกษตรกรเป็นหลัก</p> <p>S ๗.๓มีกิจกรรมสร้างความสามัคคีในหน่วยงานกระทรวงเกษตรฯเป็นประจำ เช่น</p> <p>S ๗.๔เกษตรกรมีความเชื่อถือเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรฯ</p>	<p>W๗.๑ การปฏิบัติงานที่ต้องได้รับการกระตุ้นจากหัวหน้าหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง</p> <p>W ๗.๒ การสื่อสาร/ทำความเข้าใจภายในองค์กรยังไม่ทั่วถึง</p> <p>W ๗.๓เจ้าหน้าที่บางคนยังคงยึดติดกับการรับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาในการทำงาน</p> <p>W ๗.๔ คนรุ่นใหม่ไม่สนใจอาชีพเกษตรกร</p>

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

๑. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political Factors) เช่น นโยบายของรัฐ ระบบการปกครอง เสถียรภาพ ด้านการเมือง ความร่วมมือระหว่างประเทศ มีผลต่อองค์การอย่างไร

๒. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) เช่น การปรับอัตราภาษี อัตราดอกเบี้ย อัตราการจ้างงาน ภาวะทางเศรษฐกิจ การเข้าสู่ AEC มีผลกระทบต่อองค์การทั้งทางตรงหรือทางอ้อมอย่างไร

๓. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors) เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่านิยม การบริโภคอุปโภค พฤติกรรมของคนสมัยใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป รูปแบบการใช้ชีวิต มีผลต่อองค์การอย่างไร

๔. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) เช่น เครื่องจักรกลทางการเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี จะมีผลต่อองค์การอย่างไร

๕. ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law/Legal Factors) เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระเบียบข้อบังคับด้านธุรกิจ จะมีผลต่อองค์การอย่างไร

๖. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors) เช่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม มีผลต่อองค์การอย่างไร

ตารางการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดขอนแก่น

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
<p><u>O๑.ด้านการเมือง</u></p> <p>O๑.๑ เป็นศูนย์กลางการให้บริการทางการแพทย์และสาธารณสุขในภูมิภาค</p> <p>O๑.๒ เป็นศูนย์กลางการคมนาคมและขนส่งทางรถไฟ รถยนต์ ทางหลวง EWEC เครื่องบิน ที่สามารถจะสร้างเป็นจุดจำหน่ายสินค้าเกษตรและนำสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตามมาตรฐานไปจำหน่ายยังจังหวัดต่างๆได้ทั่วประเทศและทั่วโลก</p> <p>O๑.๓ มีผลผลิตและผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตรเฉพาะท้องถิ่นที่หลากหลาย บางรายการเป็นสินค้า OTOP และสินค้าที่ได้รับรองมาตรฐานอื่นๆ ที่สามารถเลือกสรรมาพัฒนาในกิจกรรมกลางน้ำให้เข้าถึงความเป็น MICE CITY และตลาด AEC</p> <p>O๑.๔ ความเป็นเมืองศูนย์กลางการประชุม (MICE CITY) ของจังหวัดขอนแก่น เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าการเกษตรที่มีคุณภาพ เช่น ผลผลิต ผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดสารเคมี เกษตรปลอดสารพิษได้ตลอดปี (เป็นสิ่งจูงใจในการใช้กลยุทธ์ “ตลาดนำการผลิต”)</p> <p>O๑.๕ นโยบายด้านการเกษตรที่ชัดเจน เช่น ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรอินทรีย์ Smart Farmer Zoning by Agri map แผนข้าวครบวงจร ฯลฯ</p> <p>O๑.๖ การกำหนดมาตรการควบคุมในสินค้าเกษตรบางชนิด</p> <p>O๑.๗ ความร่วมมือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน</p> <p>O๑.๘ นโยบายรัฐบาลส่งเสริมความร่วมมือการพัฒนาในรูปแบบประชารัฐ</p> <p>O๑.๙ นโยบายการบูรณาการทำงาน ทั้งคณะ อ.พ.ก. และคณะ CoO</p>	<p><u>T๑.ด้านการเมือง</u></p> <p>T๑.๑ ความไม่มั่นคงทางการเมืองทำให้การกำกับดูแล ดำเนินนโยบายไม่ต่อเนื่อง</p> <p>T๑.๒ นโยบายเร่งด่วน แต่ไม่มีแนวทางปฏิบัติ หรืองบประมาณที่ชัดเจนเหมาะสมสนับสนุน</p>
<p><u>O๒.ด้านเศรษฐกิจ</u></p> <p>O๒.๑ การเปิดตลาด AEC เป็นช่องทางที่กว้างขวางในการจำหน่ายสินค้าและบริการทางการเกษตรที่มีคุณภาพได้ตลอดปี(เป็นสิ่งจูงใจในการใช้กลยุทธ์ “ตลาดนำการผลิต”)</p> <p>O๒.๒ รถไฟรางคู่เส้นทุกเส้นทางที่ผ่านจังหวัดขอนแก่น เป็นช่องทางในการขยายการค้า การลงทุนทุกๆด้าน</p> <p>O๒.๓ การปรับตัวราคาข้าวหอมมะลิสูงขึ้น เป็นโอกาสในการสร้างรายได้เข้าประเทศ</p> <p>O๒.๔ ความร่วมมือทางการค้าเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นโอกาสในการขยายตลาดสินค้าไทย</p> <p>O๒.๕ ความต้องการสินค้าเกษตรของประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้น เช่น จีน สนใจทุเรียน ข้าวหอมมะลิ เป็นต้น</p>	<p><u>T๒.ด้านเศรษฐกิจ</u></p> <p>T๒.๑ ต้นทุนการผลิตและค่าจ้างแรงงาน เกษตรสูง แต่ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่ำ</p> <p>T๒.๒ รายได้หลักของจังหวัดมาจากการเกษตร</p> <p>T๒.๓ ผลผลิตเกษตร ที่เข้ามาแข่งขันจากประเทศเพื่อนบ้านทั้งปริมาณและคุณภาพ</p> <p>T๒.๔ แรงงานเกษตรมีการย้ายถิ่น ขาดแคลนแรงงานเกษตร</p> <p>T๒.๕ ราคาสินค้าเกษตรผันผวน</p> <p>T๒.๖ เกษตรกรมีปัญหาหนี้สินนอกระบบ</p>

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
<p><u>๐๓. ด้านสังคม</u></p> <p>๐๓.๑ ผู้บริโภคมีรายได้มากขึ้น และนิยมบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้น</p> <p>๐๓.๒ การเติบโตของชุมชนเมือง รวมทั้งอาคารที่พักอาศัย ขยายตัวในอัตราที่เพิ่มขึ้นทุกปี เป็นโอกาสการจำหน่ายสินค้าการเกษตรที่มีคุณภาพมาตรฐานได้มากขึ้น</p> <p>๐๓.๓ ผู้บริโภคมีรายได้มากขึ้น และนิยมบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้น</p> <p>๐๓.๔ แนวโน้มการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจสีเขียว มีมากขึ้น</p> <p>๐๓.๕ แนวโน้มการทำเกษตรกรรมยั่งยืน เกษตรทางเลือกมีมากขึ้น</p> <p>๐๓.๖ จังหวัดขอนแก่น มีศิลปวัฒนธรรมที่โดดเด่นและมีการอนุรักษ์สืบสานได้อย่างต่อเนื่อง</p> <p>๐๓.๗ จังหวัดขอนแก่นเป็นเมืองแห่งการค้าการลงทุน การประชุมสัมมนา เหมาะกับการดำเนินธุรกิจ</p>	<p><u>T๓. ด้านสังคม</u></p> <p>T๓.๑ แรงงานเกษตรเป็นผู้สูงอายุ และการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ยังมีน้อย</p> <p>T๓.๒ คนรุ่นใหม่ไม่สนใจอาชีพเกษตรกร</p> <p>T๓.๓ แรงงานเกษตรขาดแคลน ต้องใช้แรงงานต่างด้าว</p> <p>T๓.๔ การบริโภคอาหาร ผลิตภัณฑ์ตามกระแส การโฆษณา</p>
<p><u>๐๔. ด้านเทคโนโลยี</u></p> <p>๐๔.๑ เทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมทั้งปัญญาประดิษฐ์ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพฟาร์มเกษตร เช่น การทำเกษตรแม่นยำ โดรน</p> <p>๐๔.๒ ระบบอินเทอร์เน็ต สื่อโซเชียล และการซื้อขายออนไลน์ เพิ่มช่องทางการตลาด</p> <p>๐๔.๓ ระบบการติดต่อสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศครอบคลุมทั่วโลก เป็นช่องทางเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และจำหน่ายสินค้าและบริการด้านการเกษตรได้อย่างทั่วถึง</p> <p>๐๔.๔ การใช้แผนที่ Agri-map กำหนดเขตพื้นที่เพาะปลูก ตามความเหมาะสมของพื้นที่</p> <p>๐๔.๕ เกษตรแม่นยำสูง เป็นการใช้เทคโนโลยีในการจัดการฟาร์ม หรือใช้โดรน อำนวยความสะดวก เช่น การให้ปุ๋ย การดูแลแปลงเกษตรฯ</p> <p>๐๔.๖ เจ้าหน้าที่หรือเกษตรกรสามารถเข้าถึงความรู้ต่างๆ ได้รวดเร็วขึ้น</p> <p>๐๔.๗ รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนไทยแลนด์ ๔.๐</p>	<p><u>T๔. ด้านเทคโนโลยี</u></p> <p>T๔.๑ เส้นทางคมนาคมขนส่ง มีไม่ครอบคลุมทั่วพื้นที่จังหวัด</p> <p>T๔.๒ มีการใช้สื่อในการโฆษณาการใช้สารเคมี ปัจจัยการผลิตต่างๆ เกินความเป็นจริง</p> <p>T๔.๓ ขาดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการแปรรูป สร้างมูลค่าเพิ่ม</p>
<p><u>๐๕. ด้านกฎหมาย</u></p> <p>๐๕.๑ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กระบวนการผลิตสินค้าเกษตรต้องมีมาตรฐาน</p> <p>๐๕.๒ กฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อม</p> <p>๐๕.๓ กฎหมายเกษตรพันธะสัญญา เอื้อต่อการดำเนินการผลิตสร้างความเป็นธรรมทั้งผู้ผลิต ผู้ประกอบการ</p> <p>๐๕.๔ พ.ร.บ. ส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน เป็นโอกาสในการพัฒนาการเกษตรไปสู่ความยั่งยืนและกฎหมายเกษตรอื่นๆที่เกี่ยวข้อง</p>	<p><u>T๕. ด้านกฎหมาย</u></p> <p>T๕.๑ หน่วยงานที่กำกับดูแลออกใบรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรไม่เพียงพอ</p> <p>T๕.๒ กฎระเบียบบางเรื่องยังไม่มีความบังคับหรือบดบังโทษ เช่น การไต่สวนพื้นที่เกษตร</p>

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
<p><u>O๖.ด้านสิ่งแวดล้อม</u></p> <p>O๖.๑ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) สนับสนุนการพัฒนาเกษตรสู่ความยั่งยืน</p> <p>O๖.๒ จังหวัดนครพนมมีสภาพภูมิประเทศที่เหมาะสม สามารถทำการเกษตรได้หลายชนิด โดยเฉพาะเกษตรอินทรีย์</p> <p>O๖.๓ จังหวัดนครพนมมีสภาพอากาศบริสุทธิ์เป็นเมืองท่องเที่ยว สามารถเชื่อมโยงเกษตรเชิงท่องเที่ยวได้</p> <p>O๖.๔ ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นโอกาสในการขยายตลาดสินค้าและแหล่งวัตถุดิบการเกษตร</p>	<p><u>T๖.ด้านสิ่งแวดล้อม</u></p> <p>T๖.๑ ประสบภัยธรรมชาติบ่อยครั้ง ได้แก่ อุทกภัย ฝนทิ้งช่วง เป็นต้น</p> <p>T๖.๒ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ กระทบต่อการผลิตสินค้าเกษตร เช่น การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิที่สูงขึ้น เป็นต้น</p> <p>T๖.๓ การเผาเศษหญ้าวัชพืช การใช้สารเคมีที่มากเกินไปจนความจำเป็น ส่งผลเสียต่อพื้นที่การเกษตรและสิ่งแวดล้อม</p>

การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ตาราง : TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

<p style="text-align: center;">ปัจจัยภายใน</p> <p style="text-align: center;">ปัจจัยภายนอก</p>	<p style="text-align: center;"><u>S จุดแข็ง (ภายใน)</u></p> <p>S๑.๕ นำนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรฯ ๑๕ เรื่องลงสู่พื้นที่ เช่น แปลงใหญ่ เกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ Smart Farmer เป็นต้น</p> <p>S ๗.๔ เกษตรกรมีความเชื่อถือเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรฯ</p> <p>S๓.๑ มีการใช้ Internet ไลน์ Video หรือ Web Conference ช่วยปฏิบัติงาน</p> <p>S๓.๕ ขอนแก่นมีการทำเกษตรกรรมที่หลากหลายรูปแบบ</p> <p>S๒.๕ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม</p>	<p style="text-align: center;"><u>W จุดอ่อน (ภายใน)</u></p> <p>W๑.๑ การเกษตรอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก (มีพื้นที่ชลประทาน ๑๔ % ของพื้นที่ทำการเกษตร) และการนำน้ำใต้ดินมาใช้เพื่อการเกษตร ยังมีน้อย</p> <p>W๓.๖ การเกษตรกรรมที่ยังมีการใช้สารเคมีไม่ถูกต้องเหมาะสม</p> <p>W๖.๓ เกษตรกรยังทำการเกษตรรูปแบบเดิมๆ</p> <p>W๓.๕ ระบบข้อมูลสารสนเทศการเกษตร ยังไม่สมบูรณ์</p> <p>W๕.๓ เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง</p>
	<p style="text-align: center;"><u>O โอกาส(ภายนอก)</u></p> <p>O๑.๕ นโยบายด้านการเกษตรที่ชัดเจน เช่น ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรอินทรีย์ Smart Farmer Zoning by Agri-map แผนข้าวครบวงจร ฯลฯ</p> <p>O๓.๑ ผู้บริโภคมีรายได้มากขึ้น และนิยมบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้น</p> <p>O๕.๔ พ.ร.บ.ส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน เป็นโอกาสในการพัฒนาการเกษตรไปสู่ความยั่งยืนและกฎหมายเกษตรอื่นๆที่เกี่ยวข้อง</p> <p>O๔.๒ ระบบอินเทอร์เน็ต สื่อโซเชียล และการซื้อขายออนไลน์ เพิ่มช่องทางการตลาด</p> <p>O๔.๕ เกษตรแม่นยำสูง เป็นการใช้เทคโนโลยีในการจัดการฟาร์ม หรือใช้โดรนอำนวยความสะดวก เช่น การให้ปุ๋ย การดูแลแปลงเกษตรฯลฯ</p>	<p style="text-align: center;"><u>กลยุทธ์SO</u></p> <p>(เชิงรุก ใช้จุดแข็งเกาะกุมโอกาส)</p> <p>S๑.๕ O ๓.๑ : ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรแปลงใหญ่</p> <p>S๓.๑ O๔.๒ : ส่งเสริมการขยายตลาดออนไลน์ ตลาดขายตรงไม่ผ่านคนกลาง</p> <p>S๑.๕ O๕.๔ : ขยายผลเกษตรกรรมยั่งยืน</p> <p>O๔.๕ S๓.๑ : เกษตรสมัยใหม่ ๔.๐</p> <p>S๓.๕ O๔.๓ : การสนับสนุน Smart Farming โดย Smart Farmer</p>

<u>T ภัยคุกคาม(ภายนอก)</u>	<u>กลยุทธ์ST</u>	<u>กลยุทธ์ WT</u>
<p>T๖.๑ ประสบภัยธรรมชาติบ่อยครั้ง ได้แก่ อุทกภัย ฝนทิ้งช่วง เป็นต้น</p> <p>T๖.๒ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ กระทบต่อการผลิตสินค้าเกษตร เช่น การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิที่สูงขึ้น เป็นต้น</p> <p>T๒.๑ ต้นทุนการผลิตและค่าจ้างแรงงาน เกษตรสูง แต่ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่ำ</p> <p>T๔.๓ ขาดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและ นวัตกรรมในการแปรรูป สร้างมูลค่าเพิ่ม</p>	<p>(เชิงป้องกัน ใช้จุดแข็งเลี่ยงภัยคุกคาม)</p> <p>S๓.๑T๖.๒ :สนับสนุนการเข้าสู่ระบบ เตือนภัยด้านการเกษตร</p> <p>S๒.๕ T๒.๑ : ส่งเสริมการรวมกลุ่มของ เกษตรกร</p> <p>S๓.๕ T๖.๒: ส่งเสริมการทำ การเกษตรกรรมยั่งยืนทุกรูปแบบ</p>	<p>(เชิงรับ ลดจุดอ่อน หลีกเลี่ยงภัย คุกคาม)</p> <p>W๕.๓T๔.๓ : พัฒนาส่งเสริมองค์ ความรู้ ให้เกษตรกรเพื่อปรับเปลี่ยน แนวคิด ระบบการผลิต</p>

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดขอนแก่น

๑. วิสัยทัศน์ (Vision)

“เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นฐานการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรมีคุณภาพและปลอดภัย”

๒. พันธกิจ (Mission)

๒.๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่เอื้อต่อการผลิต การแปรรูปและการกระจายผลผลิตด้านการเกษตร

๒.๒ ส่งเสริมให้มีการวิจัยพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมด้านการเกษตรที่เหมาะสมในพื้นที่การผลิต

๒.๓ เสริมสร้างและพัฒนาความเข้มแข็งของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

๒.๔ ส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรและแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๕ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรสู่ความเป็นเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) และพัฒนาบุคลากรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สู่ความเป็น (Smart Officer)

๓. เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (Goals)

๓.๑ เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิต การแปรรูปเพิ่มมูลค่าและศูนย์กระจายสินค้าเกษตรปลอดภัย

๓.๒ เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีอาชีพและรายได้จากการเกษตรกรรมที่มั่นคง

๓.๓ สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดได้รับการพัฒนากระบวนการผลิตและการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า

๓.๔ ทรัพยากรทางการเกษตรมีการนำไปใช้เพื่อพัฒนาการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่าและยั่งยืน

๓.๕ เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ความสามารถมุ่งสู่การเป็น Smart Farmer และบุคลากรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีคุณภาพสามารถเป็นเพื่อนคู่คิดของเกษตรกร เป็น Smart Officer ได้

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนทั้งในแง่ของการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด

๑) พื้นที่ชลประทานของจังหวัด เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าปีละ ๑๐,๐๐๐ ไร่

๒) พื้นที่ดินได้รับการจัดการปรับปรุงและฟื้นฟู ไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ ไร่ ในปี ๒๕๖๕

๓) พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำในไร่นาปีละไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ แห่ง และแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำปีละไม่น้อยกว่า ๓๐ แห่ง

๔) มีระบบการนำน้ำใต้ดินเพื่อใช้เพื่อการเกษตร ปีละไม่น้อยกว่า ๒๐ แห่ง

กลยุทธ์ ๗ แนวทาง

๑) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

๑.๑) พัฒนาการบริหารจัดการพื้นที่ชลประทาน โดยการ

(๑) เพิ่มปริมาณน้ำ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร โดยพัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำตามสภาพของพื้นที่อย่างทั่วถึงและครอบคลุมพื้นที่การเกษตร และสร้างเป็นเครือข่ายชลประทานที่สมบูรณ์ รวมทั้งสนับสนุนในการผันน้ำจากแหล่งน้ำระหว่างประเทศ เช่น แมโขง มาใช้เพื่อการชลประทานภายในประเทศ

(๒) ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำตลอดลุ่มน้ำ ทั้งแหล่งน้ำต้นทุน สร้างแก้มลิง ระบบส่งน้ำแบบท่อ การใช้น้ำชลประทาน และการลดอัตราสูญเสียการใช้น้ำ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

(๓) ปรับปรุง ซ่อมแซม ดูแลแหล่งน้ำและพื้นที่ชลประทานที่มีอยู่แล้วให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ บริหารจัดการเก็บกักน้ำที่ไหลออกจากระบบชลประทานให้คงอยู่ในพื้นที่เพื่อลดการสูญเสีย

๑.๒) เพิ่มและปรับปรุงแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นาและแหล่งน้ำชุมชน โดยการ

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการแหล่งน้ำในระดับไร่นาของเกษตรกรให้สอดคล้องกับลักษณะทางกายภาพของดิน ภูมิประเทศ ขนาดพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำไว้ใช้ตลอดปี

(๒) สร้างแหล่งน้ำชุมชน และระบบจัดการแหล่งน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่การเกษตร รวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกต้นไม้และปลูกป่าโดยชุมชนและเพื่อชุมชน

๑.๓) สนับสนุนการลงทุนร่วมระหว่างภาครัฐกับเอกชน และสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในระบบบริหารจัดการน้ำ เช่น การบริหารจัดการน้ำต้นทุน เทคโนโลยีการพัฒนาแหล่งน้ำใหม่ๆ ระบบชลประทานน้ำหยด เป็นต้น

๑.๔) สนับสนุนการจัดทำแหล่งอาหารโปรตีนสำหรับชุมชน โดยการบริหารจัดการแหล่งน้ำภายในชุมชนนอกจากการเกษตรกรรม สร้างความสามัคคีความหวงแหนทรัพยากรชุมชน

๑.๕) สนับสนุนการนำน้ำใต้ดินหรือน้ำบาดาลมาใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรและเชื่อมการนำพลังงานทางเลือก เช่น พลังงานแสงอาทิตย์หรือพลังงานลมสำหรับการสูบน้ำ โดยการบริหารจัดการของชุมชน กลุ่มเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร

๒) ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยการ

๒.๑) ส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยจัดระบบการจัดการของเสียจากฟาร์มเกษตร ระบบการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตรและอาหาร สร้างความตระหนักให้เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินกิจกรรมการผลิตด้วยความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ตลอดจนสนับสนุนความรู้ด้านวิชาการให้เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร

๒.๒) ส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการทำเกษตรแบบยั่งยืนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้กับเกษตรกร สถาบันเกษตรกรและผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เช่น การเกษตรสีเขียว การเกษตรคาร์บอนต่ำ และการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) เป็นต้น

๒.๓) สร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการลดปริมาณการใช้สารเคมีการเกษตร การส่งเสริมการเกษตรปลอดสารพิษให้แก่เกษตรกร การควบคุมกำกับดูแลการใช้สารเคมีการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช พร้อมทั้งเร่งรัดการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ธรรมชาติเพื่อทดแทนสารเคมีการเกษตร และให้มีการขยายผลในเชิงพาณิชย์อย่างกว้างขวางให้แก่เกษตรกร

๒.๔) ส่งเสริมการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น แกลบ เปลือกและเมล็ด กลับมาแปรรูป เป็นพลังงานทดแทน/พลังงานชีวภาพเพื่อใช้ในระดับครัวเรือนและชุมชน หรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่น เฟอร์นิเจอร์ เครื่องประดับ เป็นต้น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ลดปริมาณขยะมูลฝอยและรักษาสิ่งแวดล้อม

๒.๕) สร้าง Model หรือพัฒนารูปแบบการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ตามแนวคิด Zero Waste ที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมการเกษตรลงสู่ครัวเรือนเกษตรกร เพื่อให้มีอินทรีย์วัตถุเพียงพอต่อความต้องการใช้ทำเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่จำกัดและใช้น้ำน้อยพร้อมทั้งสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงทั้งกิจกรรมต้นน้ำกลางน้ำและปลายน้ำ

๒.๖) รมรงค์ เร่งรัด ฟื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่เกื้อกูลต่อการทำการเกษตร เช่น ป่าชุมชน ป่าหัวไร่ปลายนา แหล่งน้ำ ทรัพยากรดิน ให้มีความอุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายทางชีวภาพโดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

๒.๗) รมรงค์ ส่งเสริมการรักษาสิ่งแวดล้อมการไม่เผาฟาง การนำกลับมาใช้ใหม่ การให้ความรู้แนวคิดเรื่อง Zero waste โดยสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับแหล่งปลูกพืชอินทรีย์ที่ใช้พื้นที่จำกัด ใช้น้ำน้อย ใช้อินทรีย์วัตถุเป็นปริมาณมาก

๓) ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร ด้วยการ

๓.๑) ปรับปรุง ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร อาทิ ดิน น้ำ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการเกษตรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ รวมทั้งสนับสนุนกิจกรรมการเกษตรแบบยั่งยืนหรือเกษตรเชิงอนุรักษ์เพื่อคงความสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติ

๓.๒) ส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและสัตว์ทั้งในแหล่งอนุรักษ์และแหล่งที่อยู่ตามธรรมชาติให้คงอยู่อย่างยั่งยืน เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ

๓.๓) สร้างจิตสำนึกให้เกษตรกรเห็นคุณค่าในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร

๔) บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตรด้วยการ

๔.๑) บริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมตามความเหมาะสมของชนิดพืช ปศุสัตว์ ประมง ให้สอดคล้องกับลักษณะดิน น้ำ อากาศ อุณหภูมิ แสงแดด หรือบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจ (Zoning)

๔.๒) พัฒนาเกษตรกรในเขตจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินที่มีศักยภาพการผลิตเข้าถึงแหล่งน้ำ และมีระบบสาธารณูปโภคที่เอื้ออำนวยต่อการขนส่งปัจจัยการผลิตและกระจายผลผลิตสู่ผู้บริโภค

๕) สร้างภูมิคุ้มกันทางการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้วยการ

๕.๑) สนับสนุนการจัดทำแผนที่ความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่สามารถแสดงพื้นที่ทำการเกษตรที่อาจได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเตรียมการแก้ปัญหาจากชุมชน และจัดทำแผนร่วมกับชุมชนในการแก้ปัญหา เช่น แผนที่พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมภัยแล้ง เป็นต้น

๕.๒) สนับสนุนและถ่ายทอดเทคโนโลยีการปรับปรุงพันธุ์พืชและสัตว์ที่ทนทานต่อความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ เช่น พันธุ์พืชที่ทนต่อภาวะน้ำแล้ง น้ำท่วม พันธุ์พืชที่ต้านทานต่อโรคพืช เป็นต้น เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและเพิ่มความสามารถในการลดผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๕.๓) สนับสนุนการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมจัดการระบบเกษตรที่ช่วยลดผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงและความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ เช่น เทคโนโลยีการเกษตร เพื่อการทำฟาร์มที่มีความแม่นยำสูง (Precision Farming) และระบบการจัดการน้ำภายในฟาร์ม เป็นต้น รวมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรที่มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร เช่น การเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ระบบเกษตรผสมผสาน (Integrated Farming System) การปลูกพืชสลับ การปลูกพืชหมุนเวียน วนเกษตร และการเกษตรที่ลดการใช้น้ำหรือใช้น้ำน้อย เป็นต้น

๕.๔) ส่งเสริมการนำกลไกและมาตรการที่ลดผลกระทบโดยกระจายความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น ระบบประกันภัยภูมิอากาศเกษตร การบริหารจัดการความเสี่ยงภูมิอากาศด้านการผลิตและการตลาด และตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า เป็นต้น

๕.๖) สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันภัยพืชผลทางการเกษตร เช่น การประเมินเบี้ยประกัน การประเมินความเสียหาย และการชดเชยค่าสินไหมทดแทน รวมถึงสิทธิประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับโดยประชาสัมพันธ์ข้อมูลผ่านสื่อต่าง ๆ

๕.๗) สนับสนุนเกษตรกรให้เข้าสู่ระบบการประกันภัยพืชผลทางการเกษตร โดยระยะแรกภาครัฐมีมาตรการจูงใจด้วยการสนับสนุนเบี้ยประกันภัยบางส่วน

๖) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร(ดิน/น้ำ/ถนน)

๔.๑) สร้างระบบโลจิสติกส์ที่เหมาะสมเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพกับความเป็น MICE CITY และตลาด AEC (องค์ประกอบของระบบ ได้แก่ พาหนะขนส่ง จุดรวบรวมสินค้า จุดบรรจุหีบห่อสินค้า จุดจำหน่ายสินค้า ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร)

๔.๒) สร้าง พัฒนา และปรับปรุงเส้นทางจากไร่นา ฟาร์มเชื่อมต่อกับเส้นทางของชุมชนให้สามารถใช้พาหนะบรรทุกขนย้ายสิ่งของได้สะดวกตลอดปี

๔.๓) สนับสนุน ส่งเสริมการนำน้ำใต้ดินมาใช้เพื่อการเกษตร โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหาแหล่งน้ำ การใช้พลังงานทางเลือกนำน้ำมาใช้ประโยชน์ โดยสนับสนุนในรูปแบบกลุ่มเกษตรกร

๗) พัฒนาการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจ (Zoning/Agri-map)

๗.๑) วางแผนบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๗.๒) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ถึงพร้อมบริบูรณ์ด้วยข้อมูลสารสนเทศทั้งกิจกรรมต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำทางการเกษตรให้เป็น Smart Officer เต็มรูปแบบ

๗.๓) พัฒนาระบบเทคโนโลยีการให้บริการ การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร เทคโนโลยี นวัตกรรม ทั้งกิจกรรมต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำทางการเกษตรสู่เกษตรกรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- ๑) เพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นคง สามารถพัฒนาอาชีพเกษตร
- ๒) เพื่อสร้างรายได้และมีความภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรวม
- ๓) เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรมีอาชีพ

ตัวชี้วัด

- ๑) เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น ๑๐๐,๓๗๘บาทต่อครัวเรือน ในปี ๒๕๖๕
- ๒) พื้นที่การทำเกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้นเป็น ๕๐๐,๐๐๐ ไร่ ในปี ๒๕๖๕
- ๓) รักษามาตรฐานระดับความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกรที่มีศักยภาพ และปริมาณธุรกิจของสถาบันเกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ต่อปี

กลยุทธ์ ๕ แนวทาง

๑) ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการสร้างจิตสำนึกให้เกษตรกรน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการทำการเกษตรให้ครอบคลุมทุกครัวเรือน กลุ่มเกษตรกร องค์กร เครือข่ายเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร โดยใช้หลักพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน

พึ่งพาตนเอง และสามารถต่อยอดไปสู่การทำธุรกิจเกษตรเชิงพาณิชย์ ตลอดจนส่งออกไปขายในตลาดต่างประเทศ

๒) เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ด้วยการ

๒.๑) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตร โดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษา ที่มีหลักสูตรการเรียนการสอนด้านการเกษตร ถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการด้านการผลิตด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ความรู้ด้านการตลาด และการเข้าถึงแหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตรให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ หรือบุคคลทั่วไปที่มีความมุ่งมั่นจะประกอบอาชีพเกษตรกรรม รวมทั้งสนับสนุนทุนเพื่อการประกอบธุรกิจเกษตร และส่งเสริมให้เกษตรกรรุ่นใหม่ นำความรู้ทางการเกษตรไปถ่ายทอดและพัฒนาชุมชน

๒.๒) ปรับทัศนคติด้วยการสร้างแรงจูงใจและความภาคภูมิใจในการสืบทอดอาชีพเกษตรกรรม โดยเผยแพร่เกียรติคุณและผลงานให้ปรากฏต่อสาธารณชน เพื่อยกย่องและสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม สร้างต้นแบบเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่ทำการเกษตรประสบความสำเร็จและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้คนรุ่นใหม่รับรู้ ตลอดจนสร้างทัศนคติให้เกษตรกรรักหวงแหนพื้นที่และอาชีพทางการเกษตรไว้ให้รุ่นต่อไป

๓) ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ โดยดำเนินกิจกรรมการผลิตทางการเกษตรในรูปแบบที่เหมาะสม อาทิ เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ วนเกษตร เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรอินทรีย์ ให้เกื้อกูลกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด สภาพเศรษฐกิจ และสังคมในชุมชน ด้วยการ

๓.๑) เร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ เพิ่มจำนวนเกษตรกรและพื้นที่ทำเกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ ไร่ ในปี ๒๕๖๕ และยกระดับกลุ่มเกษตรอินทรีย์วิถีพื้นบ้านเพิ่มเติม โดยส่งเสริมการสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์ พัฒนาการผลิตสินค้าและบริการเกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตและสร้างความยั่งยืนของระบบการผลิต พัฒนาการตลาดสินค้า และการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยบูรณาการกับทุกภาคส่วน

๓.๒) ส่งเสริม ขยายผลและพัฒนาการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน วนเกษตร และเกษตรธรรมชาติ เป็นต้น โดยสนับสนุนบทบาทเครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน หรือภาคประชาชนในการขับเคลื่อนการปรับโครงสร้างพื้นฐานด้านการทำการเกษตรที่จำเป็นในการทำเกษตรกรรมยั่งยืน เช่น การพัฒนาระบบข้อมูลเกษตรกรรมยั่งยืน การสร้างองค์ความรู้ การสนับสนุนเงินทุนในลักษณะสินเชื่อที่มุ่งใจการผลิต การส่งเสริมการตลาด เป็นต้น

๓.๓) ปลุกฝังความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้กับเยาวชนคนรุ่นใหม่ โดยเพิ่มหลักสูตรการเรียนการสอนในท้องถิ่น สอดแทรกเนื้อหาวิชาความรู้ที่จำเป็นต่าง ๆ อาทิ การทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ที่เน้นความมั่นคงอาหารและรายได้ของเกษตรกร ความปลอดภัยด้านอาหาร การพัฒนาไปสู่เกษตรอุตสาหกรรม และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๔) พัฒนาการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้บริโภค โดยจัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยแยกจากตลาดสดทั่วไป เพื่อสร้างความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐานกับสินค้าเกษตรทั่วไป รวมทั้งสนับสนุนให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรมีช่องทางการตลาดทั้งตลาดภายในและต่างประเทศ

๔) พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer) ด้วยการ

๔.๑) เสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย การทำเกษตรอินทรีย์ การปรับปรุงดิน การผลิตพันธุ์ดี (พืช ประมง ปศุสัตว์) การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องตามค่าวิเคราะห์ดิน การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชตามหลักวิชาการ การวางแผนการผลิต บริหารจัดการสินค้าเกษตร การบริหารจัดการต้นทุน การทำบัญชีรายจ่าย/บัญชีต้นทุนอาชีพ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ การผลิตสินค้าตามมาตรฐานสินค้าเกษตร มีการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาการผลิต รวมถึงเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการตลาดแก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาไปสู่ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรมืออาชีพ

๔.๒) พัฒนาระบบการทางความคิดของเกษตรกรไปสู่เกษตรกรมืออาชีพ เน้นการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปต่อยอดความคิดในการพัฒนาการผลิตไปสู่การแปรรูปขั้นต้นเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร การปรับปรุงคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดรวมถึงการบริหารการตลาดตั้งแต่ระดับชุมชน จังหวัด และระดับประเทศ

๔.๓) พัฒนาศักยภาพศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านเป็นแหล่งเรียนรู้ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ชุมชน และขยายฐานองค์ความรู้ไปสู่เกษตรกรและชุมชนเครือข่ายอื่นๆโดยรวบรวมองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ง่ายในทุกตำบล ประชาสัมพันธ์เกษตรกรตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จให้มากขึ้น

๔.๔) พัฒนาศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ให้เป็นศูนย์กลางบูรณาการข้อมูลทางวิชาการจากภาครัฐ เช่น Agri-Map และเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลชุมชน รวมทั้งพัฒนาศูนย์เครือข่ายและจุดเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

๕) สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

๕.๑) สร้างต้นแบบการผลิตสินค้าเกษตรมาตรฐานตลอดโซ่อุปทานที่ประสบผลสำเร็จโดยนำต้นแบบเกษตรกร สถาบันเกษตรกรหรือรูปแบบการพัฒนาการเกษตรทั้งในและต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จ มาประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพภูมิสังคมของแต่ละชุมชนพื้นที่จากระดับตำบลขยายผลไปสู่ระดับอำเภอ จังหวัด

๕.๒) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างเกษตรกรรายใหญ่กับเกษตรกรรายย่อยให้เกิดการพัฒนาการผลิตและเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรผ่านการส่งเสริมในรูปแบบเครือข่ายวิสาหกิจ และการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างกัน รวมถึงอำนวยความสะดวกด้านการเกษตรเชิงพาณิชย์และการตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ

๕.๓) พัฒนาเครือข่ายเกษตรกร สถาบันเกษตรกรผ่านระบบสารสนเทศโดยสนับสนุนการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของกลุ่มเกษตรกรและเครือข่ายเกษตรกร

๕.๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างความเข้มแข็งโดย

(๑) สำรวจความต้องการของเกษตรกรในชุมชนเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกษตรกรต้องการดำเนินการในลักษณะของกลุ่มเกษตรกร ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการรวมกลุ่มซึ่งจะทำให้เกิดความร่วมมือและแลกเปลี่ยนความรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตลอดโซ่อุปทานการผลิต รับสมัครเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม และถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร โดยเฉพาะองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกร

(๒) ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันในลักษณะต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับการผลิตในพื้นที่จนถึงการผลิตระดับอุตสาหกรรม ขยายฐานลูกค้าและสร้างความเข้มแข็งในระดับต้นน้ำ อาทิ การรวมกลุ่มแบบข้ามกลุ่มระหว่างเกษตรกรที่เพาะปลูกพืชหลากหลายชนิดหรือที่ประกอบอาชีพที่มีความเกี่ยวเนื่องกันในโซ่อุปทาน เช่น กลุ่มทำนากับกลุ่มผลิตปุ๋ย ซึ่งใช้กลบ ฟางข้าวไปทำปุ๋ยอินทรีย์

(๓) สนับสนุนการทำธุรกิจการเกษตรเพื่อสังคม (Social Business) โดยใช้รูปแบบสหกรณ์ บริษัทชุมชน หรืออื่น ๆ ที่บริหารจัดการโดยชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาการผลิต การตลาด และบริการสินค้าและผลิตภัณฑ์การเกษตร เพื่อสร้างอาชีพให้กับเกษตรกรในท้องถิ่น และนำกำไรที่ได้จากการประกอบกิจการกลับคืนสู่สังคมในรูปแบบต่างๆ เช่น สวัสดิการสังคม การศึกษา การสาธารณสุข เป็นต้น

๕.๕) พัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็งสามารถต่อยอดเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร

(๑) สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับเกษตรกรผ่านสถาบันเกษตรกร เพื่อทำการผลิตสินค้าเกษตรได้ตามมาตรฐานที่กำหนด รวมทั้งสามารถผลิตปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพได้เอง อาทิ เมล็ดพันธุ์พืชพันธุ์ดี

(๒) สนับสนุนให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพโดยมุ่งเน้นให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการผลิต การจัดการการตลาด การใช้ข้อมูลทางการเงินการบัญชี เทคโนโลยีการเกษตร แหล่งสินเชื่อ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการเกษตรทั้งใน และต่างประเทศ ทั้งจากเจ้าหน้าที่และผ่านระบบสารสนเทศในช่องทางต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการบันทึกข้อมูลกิจกรรมการผลิตและการตลาด เพื่อเป็นฐานข้อมูลใช้ประกอบการวางแผนและบริหารจัดการการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนทำการเกษตร

(๓) สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดของสถาบันเกษตรกร อาทิ สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ ขยายโอกาสในการเข้าถึงปัจจัยการผลิต สนับสนุนการขยายช่องทางด้านการตลาดสำหรับธุรกิจเกษตร การเชื่อมโยงระหว่างการผลิตกับการตลาด สนับสนุนการทำการค้าแบบแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกัน ส่งเสริมการบริหารจัดการของสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งและสามารถทำธุรกิจร่วมกับภาคเอกชนได้

๕.๖) เชื่อมโยงและบูรณาการจากทุกภาคส่วนเพื่อแก้ไขปัญหาของเกษตรกรอย่างเป็นระบบ โดยการ

(๑) จัดทำแผนบูรณาการการดำเนินงานระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่ เกษตรกรกลุ่ม เกษตรกร สภาเกษตรกร ภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรที่ไม่แสวงผลกำไร และผู้บริโภคและแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกัน อาทิ เกษตรกรมีที่ดินสำหรับทำการเกษตรขนาดเล็ก ควรทำการศึกษารูปแบบการทำการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ขนาดเล็ก มีการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับกระทรวงพาณิชย์ เพื่อให้ทราบปริมาณ และคุณภาพสินค้าเกษตรตามความต้องการของตลาด

(๒) ส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาการเกษตรระหว่างภาครัฐ เอกชน เกษตรกร และผู้บริโภค โดยรวมพลังกันทุกภาคส่วนร่วมกันแก้ไขปัญหาและขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตร บริหารจัดการสินค้าเกษตรตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยยึดหลักการแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกัน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

- ๑) เพื่อสนับสนุนกระบวนการผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตรไปสู่คุณภาพและมาตรฐานเกษตรอินทรีย์
- ๒) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร

ตัวชี้วัด

- ๑) มูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยและผลิตภัณฑ์ขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕ต่อปี
- ๒) สถาบันเกษตรกร สามารถดำเนินธุรกิจด้านโลจิสติกส์ได้ ไม่น้อยกว่าปีละ ๑ แห่ง
- ๓) การผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์มีประสิทธิภาพและคุณภาพมาตรฐานเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์ ๗ แนวทาง

๑) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด เพื่อพัฒนาสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สร้างมูลค่าเพิ่ม และเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการ

๑.๑) พัฒนาระบบการก่อนการเก็บเกี่ยว(Pre-harvest)เพื่อลดต้นทุนการผลิตและรองรับกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล โดยสนับสนุนการพัฒนาพันธุ์ดี (พืช ประมง ปศุสัตว์) การกระจายพันธุ์อย่างเพียงพอและทั่วถึง รวมทั้งสนับสนุนการรวมตัวของเกษตรกรรายย่อย ผลิตเป็นระบบแปลงใหญ่ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการ การใช้ปัจจัยการผลิตและเครื่องจักรกลการเกษตรร่วมกัน

๑.๒) สนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตตามศักยภาพความเหมาะสมของพื้นที่และความต้องการของตลาด(Zoning by Agri-Map) โดยมีมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนการผลิตเช่น สนับสนุนปัจจัยการผลิต การจัดหาแหล่งสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ เป็นต้น

๑.๓) พัฒนาระบบการหลังการเก็บเกี่ยว (Post-harvest) เพื่อรักษาคุณภาพสินค้าเกษตร ลดการสูญเสียระหว่างเก็บเกี่ยวผลผลิตจนถึงมือผู้บริโภคหรือโรงงานอุตสาหกรรม การออกแบบผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ตามความต้องการของตลาดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตร พร้อมพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับ ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค

๑.๔) สร้างองค์ความรู้และปลูกจิตสำนึกด้านอาหารปลอดภัยตั้งแต่ระดับเยาวชน เพื่อให้เกิดความตระหนักทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค พัฒนาองค์ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตรให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และบุคคลทั่วไป สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของระบบการผลิตที่ดี ตลอดโซ่อุปทาน เช่น GAP GMP HACCP เป็นต้น สำหรับการผลิตพืช ประมงและปศุสัตว์ รวมทั้งส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ถึงความแตกต่างของสินค้าเกษตรที่ผลิตตามมาตรฐานกับสินค้าทั่วไป

๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร ด้วยการ

๒.๑) ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานการเกษตรให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการจัดการในระดับฟาร์ม เพื่อให้ได้ผลผลิตตามความต้องการของตลาด รวมทั้งสนับสนุนเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรให้เห็นถึงความสำคัญในการนำความรู้ด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานมาใช้ในการประกอบอาชีพของตนเอง

๒.๒) ส่งเสริมเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรทำการเกษตรแบบกลุ่มการผลิต (Cluster) เครือข่ายวิสาหกิจ และเกษตรพันธะสัญญากับผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรมเกษตร

๒.๓) สนับสนุนและพัฒนาสถานที่ พื้นที่ หรือศูนย์กระจายสินค้าของสหกรณ์ ให้เป็นแหล่งรวบรวม คัดแยกคุณภาพและกระจายผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ไปยังตลาดผู้บริโภคระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับพื้นที่ ชุมชน จังหวัด/ข้ามจังหวัดและประเทศ

๒.๔) สนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการในชุมชนเพื่อให้บริการรับจ้าง จัดเก็บ กระจาย และขนส่งสินค้าเกษตร เช่น การให้บริการเช่าเครื่องจักรกลการเกษตร ห้องเย็น ลานตาก และคลังสินค้า โดยเน้นให้สถาบันเกษตรกรเป็นผู้บริหารจัดการธุรกิจ

๒.๕) สนับสนุนการสร้างเครือข่ายพันธมิตรด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์ระหว่างเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เช่น การวางแผนการผลิตสินค้าเกษตร การวางแผน การขนส่งผลผลิตร่วมกัน

๒.๖) ส่งเสริมให้เกษตรกร/สถาบันเกษตรกรปรับปรุงประสิทธิภาพโลจิสติกส์ตั้งแต่ระดับฟาร์มจนถึงมือผู้บริโภค โดยให้ความสำคัญกับกิจกรรมโลจิสติกส์ที่สำคัญ ได้แก่

- (๑) การคาดการณ์ ความต้องการสินค้าเกษตรก่อนการผลิต
- (๒) การบริการลูกค้าทั้งก่อน ระหว่าง และหลังรับคำสั่งซื้อ
- (๓) การจัดซื้อปัจจัยการผลิต
- (๔) การสื่อสารด้านโลจิสติกส์เพื่อให้ส่งมอบสินค้าเกษตรได้ตรงตามที่ถูกคำสั่งซื้อ
- (๕) การขนส่งสินค้าเกษตร
- (๖) การบริหารจัดการภายในสถานที่เก็บสินค้าเกษตร
- (๗) การบริหารจัดการสินค้าเกษตรในสต็อก
- (๘) การเก็บเกี่ยวคัดเกรด และบรรจุหีบห่อ
- (๙) การตรวจสอบย้อนกลับ และการตีกลับสินค้าเกษตร

๓) การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรด้วยการ

๓.๑) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ เอกลักษณ์ และมูลค่าสูงตามความต้องการของตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche Market) ยกระดับราคาสินค้าด้วยมาตรฐาน และการสร้างตราสินค้าเกษตรอินทรีย์ และฮาลาล สร้างศูนย์จำหน่ายสินค้าสำหรับตลาดเฉพาะกลุ่ม เช่น ร้านค้าสมุนไพร ร้านอินทรีย์ ที่เน้นขายกลุ่มลูกค้าที่มีกำลังซื้อสูงและนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ เป็นต้น ส่งเสริมการขึ้นทะเบียนการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications: GI) และเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรด้วยเศรษฐกิจดิจิทัล เช่น การซื้อขายผ่านระบบออนไลน์

๓.๒) ส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน และสร้างเอกลักษณ์ของแต่ละชุมชน

๓.๓) สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรด้วยแนวคิดเกษตรสร้างสรรค์หรือเกษตรประณีตตลอดโซ่อุปทานสินค้าเกษตร ตั้งแต่การผลิตจนถึงการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ โดยใช้เทคโนโลยี เช่น การใช้นวัตกรรมออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้คงความสดของสินค้าเกษตร การเปลี่ยนรูปร่างผลผลิตทางการเกษตรและการสร้างเอกลักษณ์หรือเรื่องราวแหล่งกำเนิดให้กับสินค้าเกษตร เป็นต้น รวมทั้งการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างครบวงจร เช่น ผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ ซึ่งจะช่วยเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค

๓.๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนได้ เช่น การดำนา การทอผ้า เป็นต้น พัฒนาศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบครบวงจร พัฒนาเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สร้างมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมทั้งประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างเป็นระบบ ด้วยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้นำชุมชน เพื่อสร้างรายได้เข้าสู่ชุมชน

๓.๕) การยกระดับ champion products รวมถึงผลิตภัณฑ์ชุมชนอื่น ๆ ที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานให้เป็นสินค้าที่มีเอกลักษณ์ท้องถิ่นและเข้าถึงความเป็น MICE CITY และตลาด AEC

๓.๖) ยกระดับการผลิตอาหารพร้อมบริโภคในระบบสุญญากาศ (Dehydrating foods) เพื่อให้สินค้าการเกษตรของท้องถิ่นเข้าถึงความเป็น MICE CITY และตลาด AEC

๓.๗) ผลิตอาหารพร้อมบริโภคเพื่อสุขภาพที่หลากหลายโดยใช้วัตถุดิบจากแปลงเกษตรกรที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดเท่านั้น

๓.๘) พัฒนาแปลงไร่นา สวน หรือฟาร์มที่มีศักยภาพและเจ้าของให้ความร่วมมือ เป็นศูนย์เรียนรู้การใช้เทคโนโลยี การใช้และสร้างนวัตกรรมที่เหมาะสมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในแปลง/ฟาร์ม

๔) จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร โดยได้รับการสนับสนุน และความร่วมมือจากทั้งภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร ตั้งแต่เป็นศูนย์กลางการผลิต การแปรรูป การจัดการผลผลิต การตลาด และการค้าสินค้าเกษตร ด้วยการ

๔.๑) สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์เมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาและวิจัยพันธุ์ที่มีคุณภาพสูง รวมทั้งพันธุ์ที่สามารถปรับตัวตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงเมล็ดพันธุ์พืชที่ดี และพันธุ์สัตว์ที่มีคุณภาพอย่างเพียงพอและทั่วถึง

๔.๒) ส่งเสริมการผลิตอาหาร และส่งออกสินค้าเกษตรอาหาร และผลิตภัณฑ์ที่ดีต่อสุขภาพ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย และอาหารฮาลาล เพื่อส่งออกไปยังตลาดเฉพาะในต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์และศูนย์กระจายสินค้าที่สำคัญในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

๔.๓) สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการสินค้าเกษตรหรือตลาดสินค้าเกษตร เพื่อบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ให้มีปริมาณเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของตลาด และเป็นศูนย์กลางซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้าเกษตรตั้งแต่ระดับพื้นที่เชื่อมโยงกับระบบตลาดในระดับต่างๆ ตั้งแต่ชุมชน/ท้องถิ่น จังหวัด ประเทศ และต่างประเทศ รวมทั้งสร้างช่องทางจำหน่ายสินค้าเกษตรคุณภาพโดยดำเนินการผ่านสถาบันเกษตรกร

๔.๔) สร้างปรับปรุง และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหรือสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการตลาดของสถาบันเกษตรกร เช่นตลาดกลาง ห้องเย็น โรงแปรรูปเนื้อสัตว์ โรงแปรรูปผลิตภัณฑ์พืชผัก และระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้มีความพร้อมสมบูรณ์ และเพียงพอต่อการใช้ประโยชน์และการให้บริการในพื้นที่ตามเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจประจำภูมิภาคหลัก หรือจุดเปลี่ยนถ่ายสินค้าและด่านที่มีการขนถ่ายสินค้าเกษตร

๕) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และเอกชน ด้วยการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรหรือภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนหรือร่วมดำเนินการ โดยการจัดหาโครงสร้างพื้นฐานหรือสิ่งอำนวยความสะดวกทางการเกษตร เช่น ศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรเพื่อแสดง จำหน่าย และกระจายสินค้าเกษตรในแต่ละจังหวัดหรือในพื้นที่ท่องเที่ยว เป็นต้นหรือความร่วมมือรูปแบบอื่นๆ

๖) ส่งเสริมการตลาด (เพิ่มช่องทางการจำหน่าย) พัฒนาตลาดเดิมและสร้างตลาดสินค้าเกษตรใหม่ที่ มีมาตรฐานในชุมชนขนาดใหญ่ และเส้นทางคมนาคมสายหลัก ได้แก่ ถนนมิตรภาพ สาย EWEC เพื่อเป็นศูนย์จำหน่ายสินค้าการเกษตรของท้องถิ่นส่งเสริม และโฆษณาประชาสัมพันธ์ตลาดให้เข้าถึงผู้ผลิตและผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง และเพิ่มช่องทางการตลาด เช่น Road Show ตลาด Green Outlet หรือการเชื่อมโยงการตลาดกับภาคเอกชน

๗) ส่งเสริมการค้าชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือตั้งแต่กระบวนการผลิต การลงทุนและการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศ กับเศรษฐกิจภูมิภาคต่างๆ ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกับรัฐบาลและขยายต่อไปยังรัฐบาลกับภาคเอกชน ด้วยการ

๗.๑) ส่งเสริมการอำนวยความสะดวกด้านการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยพัฒนาระบบนานาชาติ และการให้บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ในสินค้าพืช ประมง และปศุสัตว์ รวมทั้งส่งเสริมการผลิตวัตถุดิบเกษตรในประเทศเพื่อนบ้าน ในกรณีที่ผลิตในประเทศมีไม่เพียงพอ แล้วย่นนำมาแปรรูปในพื้นที่ชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน โดยสนับสนุนการทำธุรกิจแปรรูปของสหกรณ์เพื่อส่งออก เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ และแก้ไขปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน

๗.๒) ส่งเสริมการร่วมลงทุน และพัฒนาการเกษตร ภายใต้กรอบข้อตกลงทางเศรษฐกิจของแต่ละภูมิภาค โดยเฉพาะกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ให้เป็นตลาดเดียว และฐานการผลิตร่วม มีการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี องค์ความรู้วิจัยและพัฒนาาร่วมกัน

๗.๓) สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเครือข่ายการตลาดกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อประโยชน์ต่อการขยายฐานการผลิต การตลาดให้กว้างขึ้น และเพิ่มช่องทางการกระจายสินค้าเกษตรออกสู่ตลาด ก่อให้เกิดการลงทุนร่วมระหว่างภาครัฐบาลกับรัฐบาล ภาครัฐบาลกับเอกชน และภาคเอกชนไทยกับเอกชนต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

๑) เพื่อส่งเสริมการวิจัย พัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรแบบบูรณาการร่วมกันทั้งของภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกร

๒) เพื่อส่งเสริมให้มีการนำผลงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด

๑) จำนวนเกษตรกร สถาบันเกษตรกรได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตร และสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี

๒) มีผลงานผลิตภัณฑจากการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรที่นำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๕ ผลงานผลิตภัณฑต่อปี

กลยุทธ์ ๒ แนวทาง

๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรด้วยการ

๑.๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมการเกษตรตั้งแต่ระดับการผลิต การแปรรูป และการตลาดในเชิงบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันเกษตรกร หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือสถาบันการศึกษา รวมถึงกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การเพิ่มมูลค่า สินค้าเกษตร และการสร้างคุณค่าสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค

๑.๒) สนับสนุนงบประมาณเพื่อการพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมการเกษตรทั้งในด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด โดยให้ความสำคัญกับงานวิจัยเชิงนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยีสมัยใหม่และเทคโนโลยีชีวภาพ เพื่อช่วยในการผลิตสินค้าเกษตร พัฒนาผลิตภัณฑอาหารและผลิตภัณฑที่ไม่ใช่อาหารตามความต้องการของตลาด เช่น ผลิตภัณฑอาหาร ผลิตภัณฑเวชสำอาง เทคโนโลยี และเครื่องจักรกลการเกษตรเพื่อจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว การผลิตสมุนไพรรักษาโรค เป็นต้น

๑.๓) สนับสนุนการวิจัยและสร้างนวัตกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการในระดับท้องถิ่น และสนับสนุนการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการสร้างสรรคผลงานที่สามารถใช้ประโยชน์ และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ส่งเสริมการจดสิทธิบัตรและทรัพย์สินทางปัญญาด้านการเกษตรที่เกษตรกรประดิษฐ์หรือคิดค้นขึ้นเอง

๑.๔) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้รู้/นักวิจัยในท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการทำวิจัยและสร้างสรรคนวัตกรรมทางการเกษตร รวมถึงสนับสนุนงานวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมกับเยาวชน เกษตรกรรุ่นใหม่ และสถาบันการศึกษาในพื้นที่

๑.๕) ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ การใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการฟาร์ม (Smart Farm) หรือการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพงาน เช่น การใช้โดรน

๒) พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบด้วยการ

๒.๑) จัดทำและบริการฐานข้อมูลการเกษตรให้เป็นระบบ ครบถ้วน ทันสมัยตลอดเวลา จัดเก็บและเรียกใช้ได้ง่าย เช่น ข้อมูลเชิงรุกเพื่อบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Agri-Map)

๒.๒) สนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตร เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด และความต้องการผลผลิตทางการเกษตร มีการไหลลื่นและกระจายไปสู่เกษตรกรผู้ผลิตอย่างทั่วถึง และทันต่อเหตุการณ์ เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในการวางแผนการผลิตให้สัมพันธ์กับฤดูกาลและความต้องการของผู้บริโภค (Demand Driven)

๒.๓) สนับสนุนการถ่ายทอดความรู้การขายสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ผ่านระบบอีคอมเมิร์ซ เพื่อให้ความรู้ คำปรึกษาแนะนำแก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรขนาดกลางและขนาดย่อม ในการดำเนินธุรกิจตลาดอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดทำโครงการนำร่องการขายผลผลิตผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม

๓) ส่งเสริมการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ ด้วยการ

๓.๑) สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานในระดับจังหวัด ภูมิภาค และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อรวบรวมผลงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร โดยจัดหาสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์และเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไปเข้ามาศึกษาและนำผลงานไปใช้ประโยชน์

๓.๒) สนับสนุนความร่วมมือกับผู้ประกอบการภาคเอกชนในการนำผลงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการเกษตรไปผลิตเพื่อจำหน่ายให้เกษตรกรและผู้สนใจในราคาที่เหมาะสม ช่วยลดต้นทุนการผลิตและลดการนำเข้าเครื่องจักรกลการเกษตรจากต่างประเทศ

๓.๓) สนับสนุนการพัฒนาเกษตรกร ปรชาชนชาวบ้าน หรือชุมชนต้นแบบสถาบันเกษตรกรในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นเองมาใช้ประโยชน์ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ รวมทั้งสนับสนุนการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรมาใช้ในระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหม่เพื่อลดต้นทุน ตลอดจนพัฒนาระบบการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเข้าสู่การทำฟาร์มที่มีความแม่นยำสูง (Precision Farming) เป็นการควบคุมต้นทุนการผลิต การใช้ทรัพยากร และการตลาด โดยใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยในการควบคุมการใช้น้ำการใส่ปุ๋ย การป้องกันโรค แมลงศัตรูพืช เทคนิคการผสมพันธุ์ และการเก็บเกี่ยว เป็นต้น

๔) ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต

๔.๑) ส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นที่น้อย และเกษตรกรรายใหญ่ที่ประสงค์จะลดพื้นที่ทำการเกษตรให้เข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการสร้างนวัตกรรมที่เหมาะสม เพื่อผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพในรูปแบบเกษตรอินทรีย์มาตรฐานจังหวัดขอนแก่นในพื้นที่จำกัด หรือเทคโนโลยีการเกษตรที่ใช้น้ำน้อย

๔.๒) ขับเคลื่อนนโยบายเขตเกษตรเศรษฐกิจ (Zoning) โดยส่งเสริมให้มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการปลูกข้าวเป็นกิจกรรมอื่น เช่น อ้อยโรงงาน หนุ่ยเลี้ยงสัตว์ เกษตรผสมผสาน เมล็ดพันธุ์พืชไม้ผล กิจกรรมเกษตรที่ใช้น้ำน้อยแนะนำ ส่งเสริมการจัดระบบปลูกข้าว โดยการปลูกพืชปุ๋ยสดคั่นกลางก่อนการปลูกข้าวในรอบที่ ๒ เพื่อเป็นการปรับปรุงบำรุงดิน และตัดวงจรการระบาดของโรคแมลงศัตรูข้าว

๔.๓) ส่งเสริม แนะนำการเพิ่มผลผลิตข้าว ด้วยการให้ชาวนาเข้าถึงเทคโนโลยีเครื่องจักรกลการเกษตร พันธุ์ข้าว ดินและปุ๋ย สาร/วัสดุบำรุงต้นข้าว เทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมที่เหมาะสม

๔.๔) เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพต่อหน่วยพื้นที่ โดยยึดหลัก ๓ ลด คือ (๑)ลดพื้นที่ทำการเกษตร (๒)ลดต้นทุนการผลิต (๓)ลด ละ เลิก การใช้สารเคมีโดยใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมที่เหมาะสม และรักษาความสมดุลของธรรมชาติอย่างยั่งยืน

๔.๕) ส่งเสริมการทำเกษตรแปลงใหญ่ในพื้นที่ที่เหมาะสมให้สามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน เช่น ข้าว มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน มะม่วง โคเนื้อ สัตว์น้ำ

๔.๖) จัดทำยุทธศาสตร์นำร่องการพัฒนาพื้นที่แปลงใหญ่ให้ถึงพร้อมด้วยทิศทางการพัฒนาเฉพาะพื้นที่นั้น ๆ คือ วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ และกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาตามศักยภาพ

พื้นที่แปลงใหญ่ที่เหมาะสม ให้ครบวงจร เพื่อให้เป็นนิคมการผลิตและธุรกิจการเกษตรไปพร้อมกัน (Area Approach, สิ้นค้าเด่น)

๔.๗) แนะนำการใช้เครื่องจักรกลการเกษตร เทคโนโลยี นวัตกรรมและแนวคิด/หลักการ การสร้างนวัตกรรมใหม่ในการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร

๕) พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพมาตรฐาน (GAP/ORGANIC)

๕.๑) ส่งเสริมการผลิตและสนับสนุนการรับรองมาตรฐาน ตามระบบมาตรฐาน GAP มาตรฐานอินทรีย์ทั้งมาตรฐานสากลและมาตรฐานชุมชน รวมทั้งการถอดบทเรียนขยายผลสู่เกษตรกร

๕.๒) แนะนำ ส่งเสริมการผลิตพันธุ์พืชผักที่ใช้ประโยชน์จากต้นกล้าเป็นอาหาร รวมถึงเมล็ดพันธุ์พืชอื่นๆ โดยสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับแหล่งทำการเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่จำกัดและใช้น้ำน้อย ได้แก่ เมล็ดผักบุ้งจีน ทานตะวัน กระเจี๊ยบ กุยช่าย หอมแบ่ง โสนนา(เพาะเห็ดตับเต่า)และอื่นๆ

๕.๓) แนะนำ ส่งเสริมการผลิตสินค้าและอาหารปลอดภัยมีคุณภาพตามมาตรฐาน มีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Product) โดยมีตลาดเป้าหมายที่แน่นอน (ตลาดนำการผลิต)

๕.๔) เพิ่มแรงจูงใจแก่เกษตรกรในการผลิตสินค้าการเกษตรที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานในลักษณะของสวัสดิการหรือค่าตอบแทนที่สามารถนำไปเป็นปัจจัยการผลิตได้

๕.๕) ร่วมมือกับภาคเอกชน ให้มีส่วนร่วมในการผลิต การแปรรูป และการส่งเสริมการตลาดสำหรับสินค้าการเกษตรที่มีความปลอดภัยและอินทรีย์มากขึ้น

๕.๖) สนับสนุน ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ทางการเกษตร รวมทั้งการใช้วัสดุปรับปรุงดินที่ได้จากธรรมชาติ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น ถ่านไบโอชาร์

๖) ส่งเสริมสนับสนุนการใช้พลังงานทางเลือกสำหรับการเกษตรกรรมเพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต หรือเพื่อลดการสร้างมลภาวะให้สิ่งแวดล้อม เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม ก๊าซชีวภาพหรืออื่นๆ เป็นต้น โดยสนับสนุนเกษตรกรดำเนินการในรูปกลุ่ม หรือชุมชน

สรุปประเด็นยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๑ : บริหารจัดการทรัพยากร การเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่าง สมดุลและยั่งยืน	๑) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
	๒) ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
	๓) พื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร
	๔) บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร
	๕) สร้างภูมิคุ้มกันทางการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change)
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : สร้าง ความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร	๑) ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
	๒) เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
	๓) ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ
	๔) พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer)
	๕) สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร จัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่ อุปทาน	๑) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของ ตลาด
	๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร
	๓) เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
	๔) จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร
	๕) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และเอกชน
	๖) สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร
	๗) ส่งเสริมการค้าชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและความร่วมมือ ระหว่างประเทศ
ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๔ : เพิ่ม ความสามารถในการแข่งขันภาค การเกษตรด้วยเทคโนโลยีและ นวัตกรรม	๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร
	๒) พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ
	๓) ส่งเสริมการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

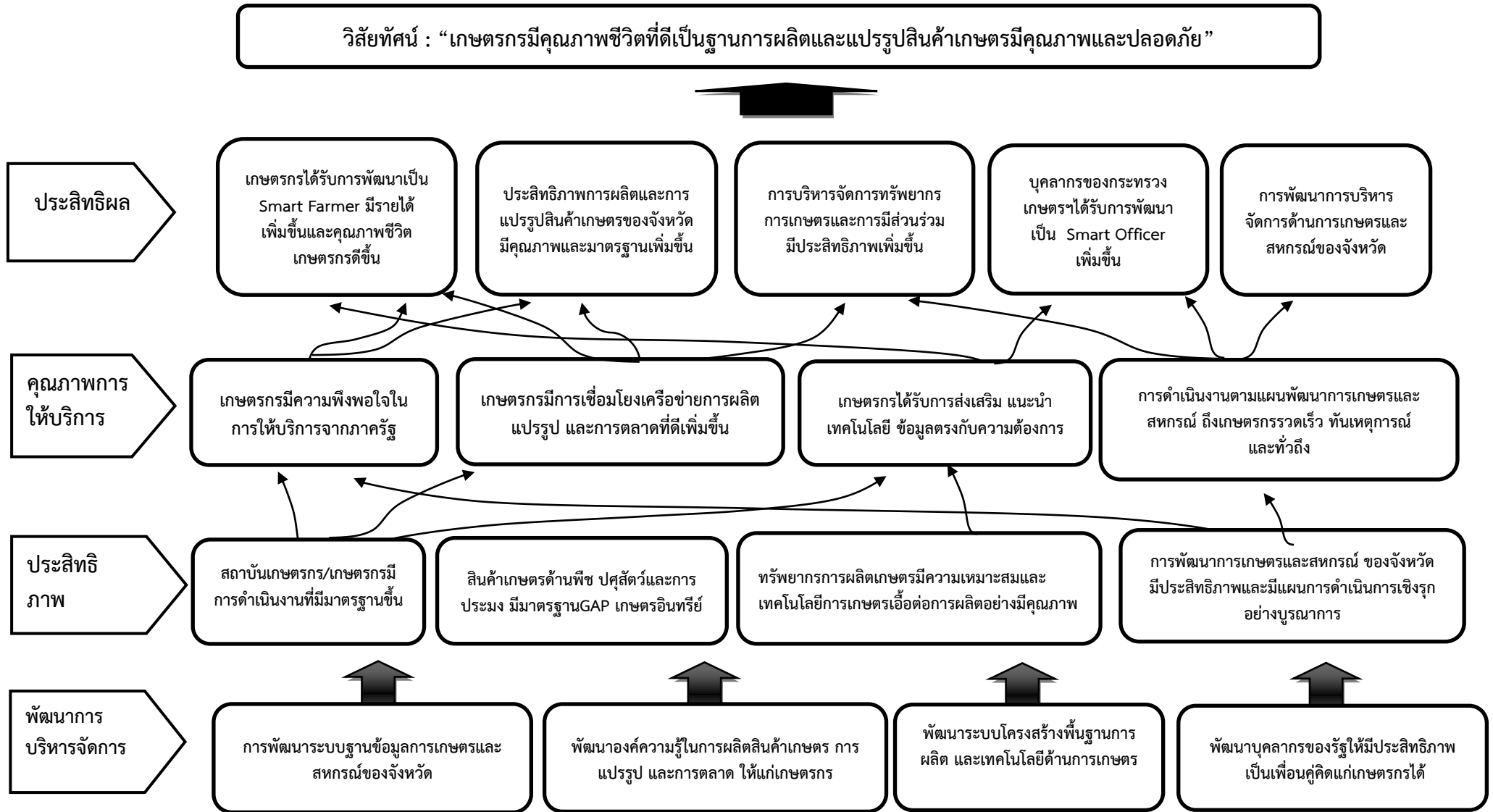
๕. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดขอนแก่น (พ.ศ. ๒๕๖๑ - พ.ศ. ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					รวม ๕ ปี	กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ : บริหารจัดการทรัพยากร การเกษตรและ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน	เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการ ทรัพยากรการเกษตรและ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และ ยั่งยืนทั้งในแง่ของการใช้ ประโยชน์และการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	๑) พื้นที่ดินได้รับการจัดการ ปรับปรุงและฟื้นฟู ๕๐,๐๐๐ ไร่ ในปี ๒๕๖๔	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๑) ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากร การเกษตร ๒) ส่งเสริมการเกษตรที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม ๓) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
		๒) พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำในไร่นาปีละไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ แห่ง และแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดิน และน้ำปีละไม่น้อยกว่า ๓๐ แห่ง	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๔) บริหารจัดการพื้นที่ทำกิน ทางการเกษตร ๕) สร้างภูมิคุ้มกันทาง การเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ (Climate Change)
		๓) พื้นที่ชลประทาน เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าปีละ ๑๐,๐๐๐ ไร่	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๑) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
		๔) มีระบบน้ำใต้ดินเพื่อการเกษตร เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าปีละ ๒๐ แห่ง	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๑๐๐	๑) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					รวม ๕ ปี	กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : สร้างความเข้มแข็งให้กับ เกษตรกรและสถาบัน เกษตรกร	๑) เพื่อให้เกษตรกรมีความ มั่นคง สามารถพัฒนาอาชีพ เกษตรกร เพื่อสร้างรายได้และมี ความภาคภูมิใจในการ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม	๑) เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิ ทางการเกษตรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕ ต่อปี(ฐาน ๘๗,๐๕๖ บาท)		๘๗,๐๕๖	๙๑,๔๐๘ (ร้อยละ ๕)	๙๕,๙๗๙ (ร้อยละ ๕)	๑๐๐,๗๗๘ (ร้อยละ ๕)	ร้อยละ ๕	๑) ขยายผลการทำการเกษตรตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒) เสริมสร้างความภาคภูมิใจและ ความมั่นคงในการประกอบอาชีพ เกษตรกรรม
	๒) เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรเป็น ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร อย่างมืออาชีพ	๒) พื้นที่การทำเกษตรกรรมยั่งยืน เพิ่มขึ้นเป็น ๕๐๐,๐๐๐ ไร่ในปี ๒๕๖๔	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๓) ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน ให้เห็นผลในทางปฏิบัติ ๔) พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่ เกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer)
		๓) รักษามาตรฐานระดับความ เข้มแข็งของสถาบันเกษตรกรที่มี ศักยภาพ และปริมาณธุรกิจของ สถาบันเกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ต่อปี	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๕) สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยง เครือข่ายของเกษตรกรและสถาบัน เกษตรกร
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓: เพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารจัดการสินค้า เกษตรตลอดโซ่อุปทาน	๑) เพื่อสนับสนุนกระบวนการ ผลิต การแปรรูป การตลาด สินค้าเกษตรไปสู่คุณภาพและ มาตรฐานเกษตรอินทรีย์	๑) มูลค่าการผลิตสินค้าเกษตร อินทรีย์และผลิตภัณฑ์ขยายตัว เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒.๕ ต่อปี	๒.๕	๒.๕	๒.๕	๒.๕	๒.๕	๒.๕	๑) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ ได้มาตรฐานรองรับความต้องการ ของตลาด ๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่ อุปทานสินค้าเกษตร
	๒) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้า เกษตร	๒) การผลิตสินค้าเกษตรและ ผลิตภัณฑ์มีประสิทธิภาพและ คุณภาพมาตรฐานเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๓) เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ๔) จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนา ระบบตลาดสินค้าเกษตร

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					รวม ๕ ปี	กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		
									๕) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และเอกชน ๖) สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร ๗) ส่งเสริมการค้าชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและความร่วมมือระหว่างประเทศ
	๓) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร	๓) สถาบันเกษตรกรสามารถเป็นผู้ประกอบการโลจิสติกส์ ไม่น้อยกว่า ๓ แห่งต่อปี	๓	๓	๓	๓	๓	๑๕	๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร
	๔) เพื่อลดความรุนแรงจากปัญหาภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติ	๔) จำนวนเกษตรกรสามารถเข้าสู่ระบบประกันภัยเกษตร ได้ไม่น้อยกว่าปีละ ๑๐๐,๐๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔: เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม	เพื่อส่งเสริมการวิจัย พัฒนา เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรแบบบูรณาการร่วมกันทั้งของภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกร	จำนวนเกษตรกร สถาบันเกษตรกร ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตร และถูกนำไปประยุกต์ใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร ๒) พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ การเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ
	เพื่อส่งเสริมให้มีการนำผลงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรไปใช้ประโยชน์	มีผลงานผลิตภัณฑ์จากการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรที่นำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๕ ผลงานผลิตภัณฑ์ต่อปี	๕	๕	๕	๕	๕	๒๕	๓) ส่งเสริมการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

๖. แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)

๗. สรุปข้อเสนอโครงการตามจุดเน้นทางยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรของจังหวัด (Positioning)

ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดขอนแก่น (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

โครงการ	งบประมาณ	วัตถุประสงค์โครงการ			
		การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน/ตลาด	การเพิ่มประสิทธิภาพทรัพยากรการผลิต	หมายเหตุ
Positioning ๑ การลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส	๑๓๑,๔๒๒,๕๕๐				
๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านปศุสัตว์ในจังหวัดขอนแก่น	๘๙,๓๖๑,๑๐๐	✓	✓		งบจังหวัด
๒. โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	✓	✓		งบจังหวัด
๓. โครงการการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	๑,๗๔๑,๖๐๐	✓	✓		งบจังหวัด
๔. โครงการการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบลดต้นทุนในบ่อน้ำไร่นาและบ่อขุดของ พด.	๑,๕๖๖,๐๐๐	✓	✓		งบจังหวัด
๕. โครงการการเลี้ยงสัตว์น้ำตามความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่โครงการพระราชดำริ	๑,๕๘๕,๖๐๐	✓	✓		งบจังหวัด
๖. โครงการโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการแปรรูปสินค้าเกษตรจังหวัดขอนแก่น	๑,๘๔๗,๔๐๐	✓	✓		งบจังหวัด
๗. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรเพื่อลดความเสี่ยงในการทำการเกษตร	๘,๕๕๙,๙๕๐	✓	✓		งบจังหวัด
๘. โครงการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานปลอดภัย	๑,๐๖๐,๙๐๐	✓	✓		งบจังหวัด
๙. โครงการส่งเสริมและขยายช่องทางการตลาดสินค้าเกษตร	๑๕,๗๐๐,๐๐๐	✓	✓		งบจังหวัด
Positioning ๒. การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	๕๐,๙๗๖,๖๖๕				
๑. โครงการส่งเสริมการผลิตสัตว์เศรษฐกิจ (ไก่พื้นเมือง) เพื่อสุขภาพ แบบครบวงจร จังหวัดขอนแก่น	๔,๔๗๔,๖๐๐	✓	✓		งบจังหวัด
๒. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคนม เพื่อความมั่นคงด้านอาหารจังหวัดขอนแก่น	๑๖,๗๒๑,๐๐๐	✓	✓		งบจังหวัด
๓. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตจังหวัดเชิงพาณิชย์เพื่อความมั่นคงด้านอาหาร จังหวัดขอนแก่น	๑,๗๖๑,๔๐๐	✓	✓		งบจังหวัด
๔. โครงการพัฒนาคุณภาพและเพิ่มมูลค่าการผลิตมันสำปะหลัง	๗,๔๔๒,๐๐๐	✓	✓		งบจังหวัด
๕. โครงการการพัฒนาคุณภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าวจังหวัดขอนแก่น	๒๐,๕๓๗,๖๖๕	✓	✓		งบจังหวัด

โครงการ	งบประมาณ	วัตถุประสงค์โครงการ			
		การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การผลิต	การเพิ่มขีด ความสามารถ ในการ แข่งขัน/ ตลาด	การเพิ่ม ประสิทธิภาพ ทรัพยากร การผลิต	หมายเหตุ
Positioning ๓ การพัฒนาทรัพยากรการผลิต	๘๙,๑๖๓,๓๐๐				
๑. โครงการการจัดการดินโดยใช้ปุ๋ยพืชสดเพื่อเพิ่มผลิตพืชเศรษฐกิจ	๑๓,๗๒๑,๕๐๐			✓	งบจังหวัด
๒. โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรอินทรีย์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๑๔,๓๑๓,๖๐๐			✓	งบจังหวัด
๓. โครงการเตรียมความพร้อมของเกษตรกรสู่การรับรองเกษตรกรอินทรีย์	๑๖,๒๘๘,๖๐๐			✓	งบจังหวัด
๔. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อลดความเสี่ยงในการทำการเกษตร	๑,๗๔๑,๖๐๐			✓	งบจังหวัด
๕. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยโรงงานจังหวัดขอนแก่น	๑๙,๐๕๒,๐๐๐			✓	งบจังหวัด
๖. โครงการการพัฒนาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจ	๑๔,๕๘๘,๐๐๐			✓	งบจังหวัด
๗. โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติจังหวัดขอนแก่น	๙,๔๕๘,๐๐๐			✓	งบจังหวัด

** ในช่องหมายเหตุให้ระบุแหล่งที่มาของงบประมาณ **

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดขอนแก่น (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ(บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๑	การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจ	งบจังหวัด			๑๔,๕๘๘,๐๐๐	๑๔,๕๘๘,๐๐๐	๑๔,๕๘๘,๐๐๐		สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมฯ	หน่วยงานกระทรวงเกษตรฯ
๒	เตรียมความพร้อมของเกษตรกรสู่การรับรองเกษตรอินทรีย์	งบจังหวัด			๑๖,๒๘๘,๖๐๐	๑๖,๒๘๘,๖๐๐	๑๖,๒๘๘,๖๐๐		สถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่น	
๒	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยโรงงานจังหวัดขอนแก่น	งบจังหวัด			๑๙,๐๕๒,๐๐๐	๑๙,๐๕๒,๐๐๐	๑๙,๐๕๒,๐๐๐		สำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น	
๓	การจัดการดินโดยใช้ปุ๋ยพืชสดเพื่อเพิ่มผลิตพืชเศรษฐกิจ	งบจังหวัด			๑๓,๗๒๑,๕๐๐	๑๓,๗๒๑,๕๐๐	๑๓,๗๒๑,๕๐๐		สถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่น	
๓	ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรอินทรีย์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	งบจังหวัด			๑๔,๓๑๓,๖๐๐	๑๔,๓๑๓,๖๐๐	๑๔,๓๑๓,๖๐๐		สถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่น	
๓	อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติจังหวัดขอนแก่น	งบจังหวัด			๙,๔๕๘,๐๐๐	๙,๔๕๘,๐๐๐	๙,๔๕๘,๐๐๐		สำนักงานประมงจังหวัดขอนแก่น	
๕	การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อลดความเสี่ยงในการทำการเกษตร	งบจังหวัด			๑,๗๔๑,๖๐๐	๑,๗๔๑,๖๐๐	๑,๗๔๑,๖๐๐		สำนักงานประมงจังหวัดขอนแก่น	

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ(บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๑	เกษตรทฤษฎีใหม่	งบจังหวัด			๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐		สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัดฯ	หน่วยงานกระทรวงเกษตรฯ
๑	การเลี้ยงสัตว์น้ำตามความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่โครงการพระราชดำริ	งบจังหวัด			๑,๕๘๕,๖๐๐	๑,๕๘๕,๖๐๐	๑,๕๘๕,๖๐๐		สำนักงานประมงจังหวัดขอนแก่น	
๒	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคนมเพื่อความมั่นคงด้านอาหารจังหวัดขอนแก่น	งบจังหวัด			๑๖,๗๒๑,๐๐๐	๑๖,๗๒๑,๐๐๐	๑๖,๗๒๑,๐๐๐		สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด	หน่วยงานกระทรวงเกษตรฯ
๒	การเลี้ยงสัตว์น้ำแบบลดต้นทุนในบ่อน้ำไร่นาและบ่อขุดของ พด.	งบจังหวัด			๑,๕๖๖,๐๐๐	๑,๕๖๖,๐๐๐	๑,๕๖๖,๐๐๐		สำนักงานประมงจังหวัดขอนแก่น	
๓	การเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	งบจังหวัด			๑,๗๔๑,๖๐๐	๑,๗๔๑,๖๐๐	๑,๗๔๑,๖๐๐		สำนักงานประมงจังหวัดขอนแก่น	

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ(บาท)						หน่วยงาน ดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๑	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านปศุสัตว์ในจังหวัดขอนแก่น	งบจังหวัด			๘๙,๓๖๑,๑๐๐	๘๙,๓๖๑,๑๐๐	๘๙,๓๖๑,๑๐๐		สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด	หน่วยงานกระทรวงเกษตรฯ
๑	พัฒนาคุณภาพและเพิ่มมูลค่าการผลิตมันสำปะหลัง	งบจังหวัด			๗,๔๔๒,๐๐๐	๗,๔๔๒,๐๐๐	๗,๔๔๒,๐๐๐		สำนักงานเกษตรจังหวัดฯ	
๓	การพัฒนาคุณภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าวจังหวัดขอนแก่น	งบจังหวัด			๒๐,๕๗๗,๖๖๕	๒๐,๕๗๗,๖๖๕	๒๐,๕๗๗,๖๖๕		สำนักงานเกษตรจังหวัดฯ	
๓	ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานปลอดภัย	งบจังหวัด			๑,๐๖๐,๙๐๐	๑,๐๖๐,๙๐๐	๑,๐๖๐,๙๐๐		สำนักงานเกษตรจังหวัดฯ	
๔	ส่งเสริมและขยายช่องทางการตลาดสินค้าเกษตร	งบจังหวัด			๑๕,๗๐๐,๐๐๐	๑๕,๗๐๐,๐๐๐	๑๕,๗๐๐,๐๐๐		สำนักงานพาณิชย์จังหวัดขอนแก่น	
๖	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรเพื่อลดความเสี่ยงในการทำการเกษตร	งบจังหวัด			๘,๕๕๙,๙๕๐	๘,๕๕๙,๙๕๐	๘,๕๕๙,๙๕๐		สำนักงานเกษตรจังหวัดฯ	

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ(บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๑	โครงการส่งเสริมการผลิตสัตว์เศรษฐกิจ (ไก่พื้นเมือง) เพื่อสุขภาพ แบบครบวงจร จังหวัดขอนแก่น	งบจังหวัด			๔,๔๗๔,๖๐๐	๔,๔๗๔,๖๐๐	๔,๔๗๔,๖๐๐		สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด	หน่วยงานกระทรวงเกษตรฯ
๑	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตจังหวัดเชิงพาณิชย์เพื่อความมั่นคงด้านอาหาร จังหวัดขอนแก่น	งบจังหวัด			๑,๗๖๑,๔๐๐	๑,๗๖๑,๔๐๐	๑,๗๖๑,๔๐๐		สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด	หน่วยงานกระทรวงเกษตรฯ

ส่วนที่ ๖

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๑ : บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๑ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจ
๒. ความสำคัญของโครงการ	<p>จังหวัดขอนแก่นมีพื้นที่ ๖,๘๐๓,๗๔๔ ไร่ มีประชากร ๑,๘๐๑,๗๕๓ คน ไม่รวมประชากรแฝง (ข้อมูลสถิติจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๙) พื้นที่เกษตรกรรม จำนวน ๔,๒๑๙,๔๒๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๐๒ ของพื้นที่จังหวัด และประชาชนมีอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ มีพื้นที่การเกษตรที่อยู่ในเขตชลประทาน ๔๔๘,๑๖๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๖๒ ของพื้นที่การเกษตรเท่านั้น ประกอบกับพื้นที่จังหวัดขอนแก่นเกิดภาวะภัยแล้งและฝนทิ้งช่วงทุกปี การหว่านพืชพันธุ์น้ำหรือน้ำผิวดินเพื่อทำเกษตรจึงไม่สามารถทำให้เกษตรกรอยู่รอดได้ จากข้อมูลสถานการณ์ภัยแล้งของจังหวัดขอนแก่น ปี ๒๕๕๙ มีจำนวนพื้นที่ประสบภัยแล้งขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค ๑๕ อำเภอ ๖๐ ตำบล ๔๒๘ หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓๖ ของจำนวนหมู่บ้านทั้งจังหวัด จำนวนครัวเรือนที่ประสบภัยแล้ง ๖๕,๗๐๘ ครัวเรือน จำนวนประชากร ๒๓๒,๖๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓๙ ของจำนวนครัวเรือนทั้งจังหวัด (ข้อมูลจากสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๕๙) จึงควรเตรียมความพร้อมของแหล่งน้ำให้เพียงพอแก่เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคง มีรายได้ และไม่ต้องย้ายถิ่นฐานไปประกอบอาชีพอื่น ซึ่งการพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้เพื่อทำการเกษตรจึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกสำหรับเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้น้ำบาดาลเพื่อเกษตรกรรมในช่วงฤดูแล้ง หรือฝนทิ้งช่วงได้</p> <p>มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ให้เกษตรกรมีน้ำใช้ในช่วงฤดูแล้งเพื่อทำการเกษตร เพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้น มีอาชีพที่มั่นคง และไม่ต้องย้ายถิ่นฐานไปประกอบอาชีพอื่น</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑. เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรในภาวะฝนทิ้งช่วงและในฤดูแล้ง</p> <p>๒. เสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการเกษตร เพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เป็นต้นแบบในการนำน้ำบาดาลขึ้นมาใช้สำหรับการเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพที่มีอยู่ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ ยกระดับพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร</p>
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	<p>กลุ่มเป้าหมาย : เกษตรกรที่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร พื้นที่จังหวัดขอนแก่น จำนวน ๕๐ แห่ง</p> <p>ตัวชี้วัด ขุดบ่อบาดาล จำนวน ๕๐ แห่ง</p>
๕. ความเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	การพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงและมีความสามารถในการแข่งขัน
๖. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<p>๑. ขุดบ่อบาดาลความลึก ๔๓-๑๐๐ เมตร ติดตั้งเครื่องสูบน้ำไฟฟ้า ๑.๕ แรงม้า พร้อมตู้ควบคุม มอบเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ให้กับพื้นที่เป้าหมาย</p> <p>๒. อบรมเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาล</p> <p>๓. ติดตามประเมินผล</p>
๗. หน่วยงานรับผิดชอบ	<p>สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดขอนแก่น</p> <p>หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๔๓๒๓ ๗๙๗๑</p>

๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕)				
๙. งบประมาณ	จำนวน ๑๔,๕๘๘,๐๐๐ .-บาท				
๑๐. แผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงิน	กิจกรรมที่จะดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ			
		ต.ค.- ธ.ค. ๖๔	ม.ค. - มี.ค. ๖๕	เม.ย.- มิ.ย. ๖๕	ก.ค. - ก.ย. ๖๕
	๑. ขุดบ่อบาดาลความลึก ๔๓-๑๐๐ เมตร ติดตั้งเครื่องสูบน้ำไฟฟ้า ๑.๕ แรงม้า พร้อมตู้ควบคุม มอบเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ให้กับพื้นที่เป้าหมาย ๒. อบรมเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาล ๓. ติดตามประเมินผล	✓	✓	✓	✓
๑๑. ผลผลิต (Output)	ขุดบ่อบาดาลความลึก ๔๓ - ๑๐๐ เมตร ติดตั้งเครื่องสูบน้ำไฟฟ้า ๑.๕ แรงม้า พร้อมตู้ควบคุม มอบเครื่องกำเนิดไฟฟ้าให้กับพื้นที่เป้าหมายจำนวน ๕๐ แห่ง				
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	พื้นที่ทำการเกษตรได้รับผลประโยชน์ประมาณ ๑,๕๐๐-๒,๕๐๐ ไร่				
๑๓. ผลสัมฤทธิ์ (Impact)	๑. ชุมชนมีแหล่งน้ำต้นทุนเพิ่มขึ้น ๒. ชุมชนมีแหล่งน้ำเกื้อหนุนในการทำการเกษตร ๓. ชุมชนมีอาชีพที่ยั่งยืน				

ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๑ : บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๒ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	เตรียมความพร้อมของเกษตรกรสู่การรับรองเกษตรอินทรีย์
๒. ความสำคัญของโครงการ	<p>จังหวัดขอนแก่นเป็นจังหวัดหนึ่งที่ทำกรเกษตรกรหลักจึงมีความเสี่ยงในการปลูกพืชเชิงเดี่ยวที่ราคาไม่แน่นอนอนมีความเสี่ยงสูง และใช้สารเคมีอยู่ระดับสูงรวมทั้งมีค่านิยมในการบริโภคตามกระแสการทำกรโฆษณาชวนเชื่อตามระบบการทำกรตลาดตามวิธีทุนนิยม เกิดการใช้เงินตามวิถีบริโภคนิยมที่สมาชิกส่วนใหญ่ได้นำเงินในอนาคตมาใช้ทั้งทางตรงและทางอ้อมไม่ประมาณตนเองนั้นการทำกรเกษตรอินทรีย์นอกจากจะทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพสูงและปลอดภัยจากสารพิษแล้วยังเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเป็นการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนอีกด้วกับการผลิตทำกรเกษตรอินทรีย์ เป็นระบบการผลิตทางการเกษตรที่เน้นเรื่องของธรรมชาติเป็นสำคัญได้แก่ การอนุรักษ์ทรัพยากรดิน การฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินการรักษาสสมดุลธรรมชาติและการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติเพื่อการผลิตอย่างยั่งยืน เช่นปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดินโดยการปลูกพืชหมุนเวียนและการใช้ปุ๋ยพืชสดการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในไร่นาหรือจากแหล่งอื่น หรือการปรับเปลี่ยนพื้นที่เป็นแบบเกษตรผสมผสาน การเลือกใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมมีความต้านทานโดยธรรมชาติรักษาสสมดุลของศัตรูธรรมชาติ การจัดการพืช ดิน และน้ำให้ถูกต้องเหมาะสมกับความต้องการของต้นข้าว เพื่อให้ต้นข้าวเจริญเติบโตได้ด้มีความสมบูรณ์แข็งแรงตามธรรมชาติการจัดการสภาพแวดล้อมไม่ให้เหมาะสมต่อการระบาดของโรค แมลงและสัตว์ศัตรูข้าว เป็นต้นการปฏิบัติเช่นนี้ก็สามารถทำให้ได้ผลผลิตสูงมีคุณภาพดีตามความต้องการของตลาด เป็นการเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน</p> <p>ดังนั้น สถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่น ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจึงได้จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพดินในระบบการทำกรเกษตรอินทรีย์จังหวัดขอนแก่น เพื่อให้มีการปรับตัวของเกษตรกรที่สามารถผลิตพืชแข่งขันกับประเทศคู่แข่งได้ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ สามารถจัดการทรัพยากรดิน การฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินของตนเองการรักษาสสมดุลธรรมชาติและการใช้ประโยชน์จากธรรมชาตินำความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีไปสู่การปฏิบัติได้จริง โดยการคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรในชุมชนให้เป็นกลุ่มนำร่องมาใช้แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในทำกรเกษตรอินทรีย์ เพื่อพัฒนาแนวคิดที่นำไปสู่ความสามารถในการพึ่งพงตนเองในระดับต่างๆ อย่างยั่งยืน เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้และรู้จักวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตด้วตนเองอันจะส่งผลให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการผลิตด้วตนเอง เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑) เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ที่เข้าร่วมโครงการได้เข้าใจถึงหลักการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ และแนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการรับรอง ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้ในการพัฒนากลุ่มให้ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์</p> <p>๒) เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการด้รับองค์ความรู้เรื่องระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ตามแนวเกษตรอินทรีย์ของประเทศ โดยสามารถยื่นขอรับรองมาตรฐานพืชอินทรีย์กับกรมวิชาการเกษตรและมาตรฐานข้าวอินทรีย์กับกรมการข้าว หรือยื่นขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์จากหน่วยตรวจรับรองภายนอกหรือใช้กระบวนการรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม</p> <p>๓) เพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกรให้เข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ได้ และให้</p>

	การสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่จำเป็นสำหรับการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ๔) สร้างความเชื่อมั่นในการยอมรับเกษตรอินทรีย์ของผู้บริโภคสามารถตรวจสอบการปลูกได้				
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัด ความสำเร็จของโครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี ๒๕๖๕แผน		
	- จำนวนพื้นที่ได้รับการฟื้นฟูและการปรับปรุงบำรุงดิน	ไร่	๓,๐๐๐		
	- ระดับความสำเร็จในการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร ผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น	ราย	๑,๐๐๐		
๕. ความเชื่อมโยงกับทิศ ทางการพัฒนาจังหวัด/ กลุ่มจังหวัด	การพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงและมีความสามารถในการแข่งขัน				
๖. กิจกรรมที่สำคัญของ โครงการ	<p>๑. จัดประชุมวางแผนและคัดเลือกเกษตรกรที่มีความพร้อมเข้าร่วมโครงการทำเกษตรอินทรีย์</p> <p>๒. จัดทำปฏิทินการผลิตเกษตรอินทรีย์ขึ้นมาในกลุ่มเกษตรอินทรีย์</p> <p>๓. ดำเนินการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เกษตรอินทรีย์ยุคใหม่เพื่อความยั่งยืน - หลักการเกษตรอินทรีย์ - ระบบการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ - มาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม - บทบาทหน้าที่ของผู้ประสานการรับรองแบบมีส่วนร่วม - การจัดทำเอกสารในระบบแบบมีส่วนร่วม - การจัดทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม - การจัดทำกฎกติกา กฎระเบียบของกลุ่ม <p>๔. เก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์เก็บข้อมูลการเพาะปลูกในแปลงวางแผนการผลิตให้ต่อเนื่องและยั่งยืน</p> <p>๕. คัดเลือกแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ที่มีความพร้อม เพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงาน โดยนำเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการไปศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>๖. การสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น สารปรับปรุงบำรุงดิน (ปุ๋ยมูลโคโลไมท์) ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงถึงหมักปุ๋ยอินทรีย์น้ำพร้อมกากน้ำตาลพร้อมวัสดุการผลิตแก่เกษตรกร</p> <p>๗. ติดตามและประเมินผล</p>				
๗. หน่วยงานรับผิดชอบ	สถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่น ถ.มิตรภาพ อ.เมือง จ.ขอนแก่น โทรศัพท์ ๐๔๓ - ๒๔๖๗๕๙				
๘. ระยะเวลาในการ ดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕)				
๙. งบประมาณ	จำนวน ๑๖,๒๘๘,๖๐๐.-บาท				
๑๐. แผนปฏิบัติงานและ แผนการใช้จ่ายเงิน	กิจกรรมที่จะดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ			
		ตค.- ธค.	มค.- มีค.	เม.ย.- มิย.	กค.- กย.
	๑.จัดประชุมวางแผนและคัดเลือกเกษตรกรที่มีความพร้อมเข้าร่วมโครงการทำเกษตรอินทรีย์		/		
๒.จัดทำปฏิทินการผลิตเกษตรอินทรีย์ขึ้นมาในกลุ่มเกษตรอินทรีย์	/	/			

	<p>๓.ดำเนินการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตพืชอินทรีย์ตามฤดูกาลผลิต ความรู้เรื่องหลักการผลิตและเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ และระบบมาตรฐานการตรวจสอบรับรอง ปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการทำเกษตรอินทรีย์ การจดบันทึกข้อมูลเกษตรกร และการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์</p>	/	/		
	<p>๔.เก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์เก็บข้อมูลการเพาะปลูกในแปลงพร้อมวางแผนการผลิตให้ต่อเนื่องและยั่งยืน</p>	/	/		
	<p>๕.คัดเลือกแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ที่มีความพร้อมเพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงาน โดย นำเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการไปศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำเกษตรอินทรีย์อย่างเป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุดจำนวน ๑๙๘ ตำบล ใน ๒๖ อำเภอ</p>	/	/		
	<p>๖. จัดท้าวัดผลผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง</p>		/		
	<p>๗. ติดตามและประเมินผล</p>		/		
<p>๑๑. ผลผลิต (Output)</p>	<p>๑. ประชาสัมพันธ์และคัดเลือกเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ</p> <p>๒. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตพืชอินทรีย์ตามฤดูกาลผลิต ความรู้เรื่องหลักการผลิตและเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ และระบบมาตรฐานการตรวจสอบรับรอง ปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการทำเกษตรอินทรีย์ การจดบันทึกข้อมูลเกษตรกร และการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์</p> <p>๓. สร้างกลุ่มเกษตรอินทรีย์ขึ้นในชุมชนที่เป็นวิถีแบบพอเพียงโดยสามารถคิดต่อยอดได้ด้วยตนเองและสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้มาสร้างเป็นเครือข่ายได้</p>				
<p>๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)</p>	<p>๑. เกิดกลุ่มผลิตพืชอาหารเกษตรอินทรีย์ขึ้นในชุมชนปรับเปลี่ยนความเชื่อและวิถีคิดจากเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นผสมผสาน</p> <p>๒. กลุ่มเกษตรกรได้รับการพัฒนาเข้าสู่การผลิตเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐาน และได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่จำเป็นสำหรับการผลิตเกษตรอินทรีย์</p>				
<p>๑๓. ผลสัมฤทธิ์ (Impact)</p>	<p>๑. กลุ่มเกษตรกรสามารถผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์</p> <p>๒. สามารถทำกลุ่มให้เป็นต้นแบบสามารถขยายสู่เครือข่ายได้</p> <p>๓. สามารถสร้างความเชื่อมั่นในการทำเกษตรอินทรีย์สู่ผู้บริโภค ได้มีเป้าหมายปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต รายได้เพิ่ม หนี้สินลด ชีวิตพอเพียง สุขภาพแข็งแรง</p>				

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยโรงงานจังหวัดขอนแก่น
๒. ความสำคัญของโครงการ	<p>“อ้อย” เป็นพืชเศรษฐกิจจุดเน้นทางยุทธศาสตร์ของจังหวัดขอนแก่น ให้เป็นแหล่งผลิตพลังงานทดแทนเพื่อตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรม ปีการผลิต ๒๕๖๐/๒๕๖๑ จังหวัดขอนแก่นมีพื้นที่ปลูกอ้อยจำนวน ๑,๐๓๐,๔๘๑ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๑๐,๓๔๑ กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตรวม ๘,๔๕๑,๖๙๖ ตัน คิดเป็นมูลค่าเป็น ๘,๐๒๙.๑๑ ล้านบาท</p> <p>ปัจจุบันเกษตรกรประสบปัญหาแรงงานในการตัดอ้อยขาดแคลนและมีค่าแรงสูงเนื่องจากความยากในการตัด จึงนิยมใช้การเผา มากกว่าการตัดสด และการเผาอ้อยยังเป็นสาเหตุหนึ่งของการปัญหาฝุ่นละอองที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างมาก ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาการผลิตอ้อยโรงงานดังกล่าว และตอบสนองนโยบายภาครัฐสนับสนุนการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด จึงสมควรมีการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพและเพิ่มมูลค่าการผลิตอ้อยโรงงานจังหวัดขอนแก่น ปี ๒๕๖๔ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตอ้อยโรงงานของเกษตรกรในจังหวัด ลดภาระต้นทุนการผลิตและบรรเทาให้กลุ่มเกษตรกรใช้เครื่องจักรแทนแรงงานที่ขาดแคลน และลดการเผาอ้อยก่อนเข้าโรงงาน พัฒนาคุณภาพวัตถุดิบและกระบวนการผลิตให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างรายได้เพิ่มขึ้นให้แก่ครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน ให้ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อส่งเสริมการผลิตอ้อยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	<p>กลุ่มเป้าหมาย: กลุ่มเกษตรกร/ สมาชิกแปลงใหญ่ จำนวน ๖๐๐ ราย</p> <p>ตัวชี้วัด ๑. ร้อยละ ๗๐ ของเกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้</p> <p>๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ร้อยละ ๕</p> <p>๓. พื้นที่ในการเผาอ้อยในจังหวัดขอนแก่นลดลง ร้อยละ ๕</p>
๕. ความเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	การพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงและมีความสามารถในการแข่งขัน
๖. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<p>๑. อบรมการผลิตอ้อยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p> <p>๒. สนับสนุนอ้อยพันธุ์สะอาด</p> <p>๒. แปลงสาธิตการผลิตอ้อยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p> <p>๓. จัดงานวันรณรงค์สาธิตการผลิตอ้อยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p> <p>๔. ติดตามและสรุปผลการดำเนินงานโครงการ</p>
๗. หน่วยงานรับผิดชอบ	สำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น หมายเลขโทรศัพท์ : ๐๔๓ ๒๔๖๗๕๓
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕)
๙. งบประมาณ	จำนวน ๑๙,๐๕๒,๐๐๐ บาท

๑๐. แผนปฏิบัติงานและ แผนการใช้จ่ายเงิน	กิจกรรมย่อย		ระยะเวลาที่จะเริ่มดำเนินการ			
			ต.ค.- ธ.ค.	ม.ค. - มี.ค.	เม.ย.- มิ.ย.	ก.ค. - ก.ย.
	๑.	อบรมการผลิตอ้อยที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม	/	/	/	
	๒.	สนับสนุนอ้อยพันธุ์สะอาด		/	/	
	๓.	แปลงสาธิตการผลิตอ้อยที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม		/	/	
	๔.	จัดงานวันรณรงค์สาธิตการผลิตอ้อยที่ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม		/		
	๕.	ติดตามและสรุปผลการดำเนินงานโครงการ	/	/	/	/
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกร จำนวน ๖๐๐ ราย ได้รับความรู้ในการผลิตอ้อยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๒. แปลงเรียนรู้ในการผลิตอ้อยที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม					
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. มีการผลิตอ้อยโรงงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๒. เกษตรกรมีการรวมกลุ่มบริหารจัดการการผลิตร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำ ความรู้ไปปฏิบัติจนสามารถพัฒนาคุณภาพและเพิ่มมูลค่าการผลิตได้					
๑๓. ผลสัมฤทธิ์ (Impact)	ลดปัญหาหมอกควันจากการเผาอ้อยในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น					

ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๑ : บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๓ พื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร

หัวข้อ	รายละเอียด									
๑. ชื่อโครงการ	การจัดการดินโดยใช้ปุ๋ยพืชสดเพื่อเพิ่มผลิตพืชเศรษฐกิจ									
๒. ความสำคัญของโครงการ	<p>พื้นที่เกษตรกรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่เป็นดินที่ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และขาดอินทรีวัตถุ ส่งผลให้ผลิตพืชต่ำ ซึ่งนอกจากดินจะมีปัญหาเรื่องความอุดมสมบูรณ์แล้วยังมีปัญหาของดินที่พบมากควบคู่กัน ได้แก่ ดินทรายดินตื้น ดินเค็ม สำหรับดินทรายและดินตื้น พบกระจายอยู่แทบทุกจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่เป็นดินทรายหรือดินทรายเป็นดินร่วน หรือดินตื้นจึงเป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตทางการเกษตรลดน้อยลงต้นทุนในการผลิตสูงเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการผลิตข้าวให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน ได้แก่การเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน การจัดการดินเพื่อการเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่แบบแปลงใหญ่ให้มีคุณภาพและเพิ่มผลผลิตข้าวต่อไร่มากขึ้น</p> <p>จากสภาพพื้นที่จังหวัดขอนแก่นพื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นดินทรายมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำเกษตรกรได้รับผลกระทบอย่างหนักจากภาวะภัยแล้ง ยิ่งทำให้ผลผลิตเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ต้นทุนการผลิตสูงราคาผลผลิตไม่เสถียรภาพ จากปัญหาความไม่สอดคล้องระหว่างผลผลิตพืชเศรษฐกิจที่ผลิตได้กับความต้องการของตลาดทำให้มีปัญหาราคาสินค้าตกต่ำที่ต้องแก้ไขอย่างต่อเนื่องส่งผลให้เกษตรกรแบกรับภาระปัญหาหนี้สินทำให้คุณภาพชีวิตไม่มีความมั่นคงทั้งด้านรายได้และคุณภาพชีวิต</p> <p>จากปัญหาดังกล่าว สถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่นจึงให้ความสำคัญกับพื้นที่ โดยเฉพาะในพื้นที่ปลูกข้าวให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมในการปลูกพืช รวมทั้งการส่งเสริมอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนจึงได้จัดทำโครงการปรับปรุงดินเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกรให้มี</p>									
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑. เพื่อพัฒนาคุณภาพดินในพื้นที่โครงการของเกษตรกรให้มีศักยภาพมีความเหมาะสมในการผลิตพืชและใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน</p> <p>๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิต</p> <p>๓. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวและรายได้ให้กับเกษตรกรให้ดีขึ้นอย่างยั่งยืน</p>									
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	<table border="1" data-bbox="571 1473 1465 1668"> <thead> <tr> <th data-bbox="571 1473 1139 1518">ตัวชี้วัด</th> <th data-bbox="1139 1473 1273 1518">หน่วยนับ</th> <th data-bbox="1273 1473 1465 1518">ปี ๒๕๖๕แผน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="571 1518 1139 1563">-จำนวนพื้นที่ได้รับการฟื้นฟูและการปรับปรุงบำรุงดิน</td> <td data-bbox="1139 1518 1273 1563">ไร่</td> <td data-bbox="1273 1518 1465 1563">๕,๐๐๐</td> </tr> <tr> <td data-bbox="571 1563 1139 1668">-ระดับความสำเร็จในการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรผู้ผลิตพืชเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น</td> <td data-bbox="1139 1563 1273 1668">ราย</td> <td data-bbox="1273 1563 1465 1668">๑,๐๐๐</td> </tr> </tbody> </table>	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี ๒๕๖๕แผน	-จำนวนพื้นที่ได้รับการฟื้นฟูและการปรับปรุงบำรุงดิน	ไร่	๕,๐๐๐	-ระดับความสำเร็จในการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรผู้ผลิตพืชเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น	ราย	๑,๐๐๐
ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี ๒๕๖๕แผน								
-จำนวนพื้นที่ได้รับการฟื้นฟูและการปรับปรุงบำรุงดิน	ไร่	๕,๐๐๐								
-ระดับความสำเร็จในการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรผู้ผลิตพืชเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น	ราย	๑,๐๐๐								
๕. ความเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	การพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงและมีความสามารถในการแข่งขัน									
๖. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<p>๑. ประชุมชี้แจงโครงการแก่เจ้าหน้าที่และคณะทำงานผู้เกี่ยวข้อง</p> <p>๒. สืบค้นข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรก่อนดำเนินโครงการ</p> <p>- คัดเลือกหมู่บ้านและเกษตรกรที่มีความเข้มแข็ง สามารถเป็นหมู่บ้านต้นแบบการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าว</p> <p>๓. ฝึกอบรมให้ความรู้ให้กับเกษตรกรที่มีความตั้งใจพร้อมที่จะเรียนรู้เทคโนโลยีการของกรมพัฒนาที่ดินเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตและสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดได้เช่น</p>									

	<p>การปรับปรุงดิน โดยใช้ระบบการปลูกพืชหมุนเวียน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และเทคโนโลยีอื่น ๆ</p> <p>๔. จัดทำแปลงทดสอบ สาธิต โดยดำเนินการในพื้นที่นำร่อง ข้าว แบ่งเป็นกิจกรรมดังนี้</p> <p>๔.๑ จัดทำแปลงสาธิตทดสอบจุดเรียนรู้จำนวน ๒๑๘ แปลง ๆ ละ ๕ ไร่ สำหรับการดูงานของเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป</p> <ul style="list-style-type: none"> - เก็บตัวอย่างดินก่อนดำเนินการจัดทำแปลงทดสอบเพื่อวิเคราะห์หาธาตุอาหารดิน - รมรงค์ไถกลบตอซังพืชแล้วหว่านพืชปุ๋ยสด - ไถกลบพืชปุ๋ยสดตามอายุที่เหมาะสมเพื่อปรับปรุงบำรุงดินแล้วปลูกพืชหลัก <p>๔.๒ จัดทำแปลงส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต พื้นที่นำร่องจำนวน ๕,๐๐๐ ไร่ โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิต ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ - สารปรับปรุงบำรุงดิน(ปูนโดโลไมท์) แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ - เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ - ถังหมักปุ๋ยอินทรีย์น้ำพร้อมกากน้ำตาลแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ - น้ำหมักชีวภาพที่ผลิตจากปลาแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ <p>๕. ดำเนินการตามแผน</p> <p>๖. ติดตามและประเมินผล</p>																																																						
๗. หน่วยงานรับผิดชอบ	<p>สถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่น ถ.มิตรภาพ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น โทรศัพท์ ๐๔๓ - ๒๔๖๗๕๙</p>																																																						
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	<p>ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕)</p>																																																						
๙. งบประมาณ	<p>จำนวน ๑๓,๗๒๑,๕๐๐.- บาท</p>																																																						
๑๐. แผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงิน	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th rowspan="2" style="text-align: center;">กิจกรรมที่จะดำเนินการ</th> <th colspan="4" style="text-align: center;">ระยะเวลาดำเนินการ</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">ตค.- ธค.</th> <th style="text-align: center;">มค.- มีค.</th> <th style="text-align: center;">เมย.- มิย.</th> <th style="text-align: center;">กค.- กย.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>๑. จัดทำแปลงทดสอบ/สาธิตการเพิ่มผลผลิตข้าว โดยการปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยพืชสดและปุ๋ยอินทรีย์</td> <td></td> <td style="text-align: center;">/</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>๒. ค่าจัดซื้อเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดพร้อมค่าขนส่ง</td> <td></td> <td style="text-align: center;">/</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>๓. ค่าวัสดุผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงตามสูตร</td> <td></td> <td style="text-align: center;">/</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>๔. ค่าจัดซื้อกากน้ำตาลพร้อมค่าขนส่ง</td> <td></td> <td style="text-align: center;">/</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>๕. ค่าจัดซื้อถังหมักพร้อมค่าขนส่ง</td> <td></td> <td style="text-align: center;">/</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>๖. ค่าซื้อวัสดุผลิตน้ำหมักชีวภาพ</td> <td></td> <td style="text-align: center;">/</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>๗. ค่าซื้อวัสดุปรับปรุงดิน (ปูนโดโลไมท์) พร้อมค่าขนส่ง</td> <td></td> <td style="text-align: center;">/</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>๘. กิจกรรมการฝึกอบรมให้ความรู้เกษตรกรด้านการพัฒนาที่ดิน ให้ผู้นำกลุ่มนาแปลงใหญ่</td> <td></td> <td style="text-align: center;">/</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>๙. ค่าติดตามและประเมินผล</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">/</td> </tr> </tbody> </table>	กิจกรรมที่จะดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ				ตค.- ธค.	มค.- มีค.	เมย.- มิย.	กค.- กย.	๑. จัดทำแปลงทดสอบ/สาธิตการเพิ่มผลผลิตข้าว โดยการปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยพืชสดและปุ๋ยอินทรีย์		/			๒. ค่าจัดซื้อเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดพร้อมค่าขนส่ง		/			๓. ค่าวัสดุผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงตามสูตร		/			๔. ค่าจัดซื้อกากน้ำตาลพร้อมค่าขนส่ง		/			๕. ค่าจัดซื้อถังหมักพร้อมค่าขนส่ง		/			๖. ค่าซื้อวัสดุผลิตน้ำหมักชีวภาพ		/			๗. ค่าซื้อวัสดุปรับปรุงดิน (ปูนโดโลไมท์) พร้อมค่าขนส่ง		/			๘. กิจกรรมการฝึกอบรมให้ความรู้เกษตรกรด้านการพัฒนาที่ดิน ให้ผู้นำกลุ่มนาแปลงใหญ่		/			๙. ค่าติดตามและประเมินผล				/
กิจกรรมที่จะดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ																																																						
	ตค.- ธค.	มค.- มีค.	เมย.- มิย.	กค.- กย.																																																			
๑. จัดทำแปลงทดสอบ/สาธิตการเพิ่มผลผลิตข้าว โดยการปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยพืชสดและปุ๋ยอินทรีย์		/																																																					
๒. ค่าจัดซื้อเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดพร้อมค่าขนส่ง		/																																																					
๓. ค่าวัสดุผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงตามสูตร		/																																																					
๔. ค่าจัดซื้อกากน้ำตาลพร้อมค่าขนส่ง		/																																																					
๕. ค่าจัดซื้อถังหมักพร้อมค่าขนส่ง		/																																																					
๖. ค่าซื้อวัสดุผลิตน้ำหมักชีวภาพ		/																																																					
๗. ค่าซื้อวัสดุปรับปรุงดิน (ปูนโดโลไมท์) พร้อมค่าขนส่ง		/																																																					
๘. กิจกรรมการฝึกอบรมให้ความรู้เกษตรกรด้านการพัฒนาที่ดิน ให้ผู้นำกลุ่มนาแปลงใหญ่		/																																																					
๙. ค่าติดตามและประเมินผล				/																																																			
๑๑. ผลผลิต (Output)	<p>๑. พื้นที่ปลูกข้าวได้รับการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความสมบูรณ์</p> <p>๒. เกษตรกรได้รับได้รับการพัฒนาศักยภาพในการผลิตข้าว</p>																																																						
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>๑. เกิดการเรียนรู้ในกลุ่มเกษตรกรฟื้นฟูอนุรักษ์พื้นที่ทำการเกษตรให้ดีขึ้น ในวิธีการผลิตและการใช้ประโยชน์จากปุ๋ยพืชสด</p> <p>๒. ลดต้นทุนการผลิตด้านการเพาะปลูก ลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี และเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร</p>																																																						

	<p>๓. เกิดความตระหนักรู้ และสร้างความร่วมมือการรวมกลุ่ม ให้เกษตรกรเป้าหมายได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างเครือข่ายการผลิตช่วยการผลิตในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน</p>
<p>๑๓. ผลสัมฤทธิ์ (Impact)</p>	<p>๑. พัฒนาพื้นที่ของเกษตรกรให้สามารถเพิ่มผลผลิตต่อไร่ ๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการผลิตไม่ต่ำกว่า ๒๕ % ๓. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ๑๕ - ๒๐ % ๔. ได้หมู่บ้านต้นแบบการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวเพื่อนำไปขยายผลในพื้นที่อื่นต่อไป</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรอินทรีย์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๒. ความสำคัญของโครงการ	<p>จังหวัดขอนแก่นเป็นจังหวัดหนึ่งที่ทำเกษตรกรรมหลักจึงมีความเสี่ยงในการปลูกพืชเชิงเดี่ยวที่ราคาไม่แน่นอนมีความเสี่ยงสูง และใช้สารเคมีอยู่ระดับสูงรวมทั้งมีค่านิยมในการบริโภคตามกระแสการทำเกษตรอินทรีย์ตามระบบการทำตลาดตามวิธีทฤษฎีนิยม เกิดการใช้เงินตามวิถีบริโภคนิยมที่สมาชิกส่วนใหญ่ได้นำเงินในอนาคมาใช้ทั้งทางตรงและทางอ้อมไม่ประมาณตนเองนั้นการทำเกษตรอินทรีย์นอกจากจะทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพสูงและปลอดภัยจากสารพิษแล้วยังเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเป็นการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนอีกด้วยการผลิตทำเกษตรอินทรีย์ เป็นระบบการผลิตทางการเกษตรที่เน้นเรื่องของธรรมชาติเป็นสำคัญได้แก่ การอนุรักษ์ทรัพยากรดิน การฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินการรักษาสมดุลธรรมชาติและ การใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ เพื่อการผลิตอย่างยั่งยืน เช่นปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดินโดยการปลูกพืชหมุนเวียนและ การใช้ปุ๋ยพืชสดการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในไร่นาหรือจากแหล่งอื่น หรือการปรับเปลี่ยนพื้นที่เป็นแบบเกษตรผสมผสาน การเลือกใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมมีความต้านทานโดยธรรมชาติรักษาสมดุลของศัตรูธรรมชาติ การจัดการพืช ดิน และน้ำให้ถูกต้องเหมาะสมกับความต้องการของต้นข้าว เพื่อทำให้ต้นข้าวเจริญเติบโตได้ดีมีความสมบูรณ์แข็งแรงตามธรรมชาติการจัดการสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมต่อการระบาดของโรค แมลงและสัตว์ศัตรูข้าว เป็นต้นการปฏิบัติเช่นนี้ก็สามารถทำให้ได้ผลผลิตสูงมีคุณภาพดีตามความต้องการของตลาด เป็นการเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน</p> <p>ดังนั้น สถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่น ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพดินในระบบการทำเกษตรอินทรีย์จังหวัดขอนแก่น เพื่อให้มีการปรับตัวของเกษตรกรที่สามารถผลิตพืชแข่งขันกับประเทศคู่แข่งได้ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ สามารถจัดการทรัพยากรดิน การฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินของตนเองการรักษาสมดุลธรรมชาติและ การใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ นำความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีไปสู่การปฏิบัติได้จริง โดยการคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรในชุมชนให้เป็นกลุ่มนำร่องมาใช้แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในการทำเกษตรอินทรีย์ เพื่อพัฒนาแนวคิดที่นำไปสู่ความสามารถในการพึ่งพาตนเองในระดับต่างๆ อย่างยั่งยืน เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้และรู้จักวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตด้วยตนเองอันจะส่งผลให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการผลิตด้วยตนเอง เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑) เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ที่เข้าร่วมโครงการได้เข้าใจถึงหลักการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ และแนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการรับรอง ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้ในการพัฒนากลุ่มให้ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์</p> <p>๒) เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับองค์ความรู้เรื่องระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ตามแนวเกษตรอินทรีย์ของประเทศ โดยสามารถยื่นขอรับรองมาตรฐานพืชอินทรีย์กับกรมวิชาการเกษตรและมาตรฐานข้าวอินทรีย์กับกรมการข้าว หรือยื่นขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์จากหน่วยตรวจรับรองภายนอกหรือใช้กระบวนการรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม</p> <p>๓) เพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกรให้เข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ได้ และให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่จำเป็นสำหรับการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด</p> <p>๔) สร้างความเชื่อมั่นในการยอมรับเกษตรอินทรีย์ของผู้บริโภคสามารถตรวจสอบการปลูกได้</p>

๔. เป้าหมายและตัวชี้วัด ความสำเร็จของโครงการ	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="544 150 1198 241">ตัวชี้วัด</th> <th data-bbox="1198 150 1331 241">หน่วยนับ</th> <th data-bbox="1331 150 1490 241">ปี ๒๕๖๕ แผน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="544 241 1198 300">- จำนวนพื้นที่ได้รับการฟื้นฟูและการปรับปรุงบำรุงดิน</td> <td data-bbox="1198 241 1331 300">ไร่</td> <td data-bbox="1331 241 1490 300">๓,๐๐๐</td> </tr> <tr> <td data-bbox="544 300 1198 405">- ระดับความสำเร็จในการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร ผู้ผลิตเกษตรกรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น</td> <td data-bbox="1198 300 1331 405">ราย</td> <td data-bbox="1331 300 1490 405">๑,๐๐๐</td> </tr> </tbody> </table>	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี ๒๕๖๕ แผน	- จำนวนพื้นที่ได้รับการฟื้นฟูและการปรับปรุงบำรุงดิน	ไร่	๓,๐๐๐	- ระดับความสำเร็จในการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร ผู้ผลิตเกษตรกรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น	ราย	๑,๐๐๐
ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี ๒๕๖๕ แผน								
- จำนวนพื้นที่ได้รับการฟื้นฟูและการปรับปรุงบำรุงดิน	ไร่	๓,๐๐๐								
- ระดับความสำเร็จในการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร ผู้ผลิตเกษตรกรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น	ราย	๑,๐๐๐								
๕. ความเชื่อมโยงกับทิศ ทางการพัฒนาจังหวัด/ กลุ่มจังหวัด	การพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงและมีความสามารถในการแข่งขัน									
๖. กิจกรรมที่สำคัญของ โครงการ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. จัดประชุมวางแผนและคัดเลือกเกษตรกรที่มีความพร้อมเข้าร่วมโครงการทำเกษตรอินทรีย์ ๒. จัดทำปฏิทินการผลิตเกษตรอินทรีย์ขึ้นมาในกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ ๓. ดำเนินการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตพืชอินทรีย์ตามฤดูกาลผลิต ความรู้เรื่องหลักการผลิตและเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ และระบบมาตรฐานการตรวจสอบรับรอง ปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการทำเกษตรอินทรีย์ การจดบันทึกข้อมูลเกษตรกร และการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ ๔. เก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์เก็บข้อมูลการเพาะปลูกในแปลงพร้อมวางแผนการผลิตให้ต่อเนื่องและยั่งยืน ๕. คัดเลือกแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ที่มีความพร้อมเพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงาน โดยนำเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการไปศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำเกษตรอินทรีย์อย่างเป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุดจำนวน ๑๙๘ ตำบล ใน ๒๖ อำเภอ ๖. ค่าวัสดุผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงตามสูตรที่กำหนดดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> ๖.๑ ค่าซื้อรำพร้อมค่าขนส่ง ๖.๒ ค่าซื้อวัสดุที่ทำกรหมักจากพืชพร้อมค่าขนส่ง ๖.๓ ค่าซื้อขี้ไก่พร้อมค่าขนส่ง ๖.๔ ค่าซื้อขี้ค่างควาพร้อมค่าขนส่ง ๖.๕ ค่าซื้อหินฟอสเฟสพร้อมค่าขนส่ง ๖.๖ ค่าซื้อยิปซั่มพร้อมค่าขนส่ง ๗. ค่าถังหมักขนาด ๑๒๐ ลิตร พร้อมฝาปิดพร้อมค่าขนส่ง ๘. ค่าซื้อกากน้ำตาลพร้อมค่าขนส่ง ๙. ค่าซื้อวัสดุการผลิตปุ๋ยชีวภาพน้ำ ๑๐. สารปรับปรุงบำรุงดิน (ปุ๋นโดโลไมท์) ๑๑. ติดตามและประเมินผล 									
๗. หน่วยงานรับผิดชอบ	สถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่น ถ.มิตรภาพ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น โทรศัพท์ ๐๔๓ - ๒๔๖๗๕๙									
๘. ระยะเวลาในการ ดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕)									
๙. งบประมาณ	จำนวน ๑๔,๓๑๓,๖๐๐.-บาท									

๑๐. แผนปฏิบัติงานและ แผนการใช้จ่ายเงิน	กิจกรรมที่จะดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ			
		ต.ค.- ธ.ค.	ม.ค.- มี.ค.	เม.ย.- มิ.ย.	ก.ค.- ก.ย.
	๑. จัดประชุมวางแผนและคัดเลือกเกษตรกรที่มีความพร้อมเข้าร่วมโครงการทำเกษตรอินทรีย์	/			
	๒. จัดทำปฏิบัติการการผลิตเกษตรอินทรีย์ขึ้นมาในกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์	/			
	๓. ดำเนินการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตพืชอินทรีย์ตามฤดูกาลผลิต ความรู้เรื่องหลักการผลิตและเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ และระบบมาตรฐานการตรวจสอบรับรอง ปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการทำเกษตรอินทรีย์ การจดบันทึกข้อมูลเกษตรกร และการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์		/		
	๔. เก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์เก็บข้อมูลการเพาะปลูกในแปลงพร้อมวางแผนการผลิตให้ต่อเนื่องและยั่งยืน		/		
	๕. คัดเลือกแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ที่มีความพร้อมเพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงาน โดย นำเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการไปศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำเกษตรอินทรีย์อย่างเป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด		/		
	๖. จัดทำวัสดุผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงตามสูตร		/		
	๗. ติดตามและประเมินผล	/	/	/	/
๑๑. ผลผลิต (Output)	<p>๑. ประชาสัมพันธ์และคัดเลือกเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ</p> <p>๒. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตพืชอินทรีย์ตามฤดูกาลผลิต ความรู้เรื่องหลักการผลิตและเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ และระบบมาตรฐานการตรวจสอบรับรอง ปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการทำเกษตรอินทรีย์ การจดบันทึกข้อมูลเกษตรกร และการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์</p> <p>๓. สร้างกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ขึ้นในชุมชนที่เป็นวิถีแบบพอเพียงโดยสามารถคิดต่อยอดได้ด้วยตนเองและสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้มาสร้างเป็นเครือข่ายได้</p>				
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>๑. เกิดกลุ่มผลิตพืชอาหารเกษตรอินทรีย์ขึ้นในชุมชนปรับเปลี่ยนความเชื่อและวิถีคิดจากเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นผสมผสาน</p> <p>๒. กลุ่มเกษตรกรได้รับการพัฒนาเข้าสู่การผลิตเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐาน และได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่จำเป็นสำหรับการผลิตเกษตรอินทรีย์</p>				
๑๓. ผลสัมฤทธิ์ (Impact)	<p>๑. กลุ่มเกษตรกรสามารถผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์</p> <p>๒. สามารถทำกลุ่มให้เป็นต้นแบบสามารถขยายสู่เครือข่ายได้</p> <p>๓. สามารถสร้างความเชื่อมั่นในการทำเกษตรอินทรีย์สู่ผู้บริโภค ได้มีเป้าหมายปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต รายได้เพิ่ม หนี้สินลด ชีวิตพอเพียง สุขภาพแข็งแรง</p>				

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติจังหวัดขอนแก่น
๒. ความสำคัญของโครงการ	<p>จากวิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่นกำหนดไว้ว่า “ขอนแก่นเมืองนำอยู่ ศูนย์กลางเชื่อมโยงการค้า การลงทุน และการบริการของกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง” มีพันธกิจข้อหนึ่งคือ เสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งพลเมืองมีความสุข มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑: การพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงและมีความสามารถทางการแข่งขัน ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพการผลิตทางการเกษตรให้มีมูลค่าสูงขึ้น รวมทั้งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการเกษตรจังหวัดขอนแก่นกำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สินค้าเกษตรมีคุณภาพ มุ่งสู่เศรษฐกิจภูมิภาค และกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑: การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตเกษตรกร โดยมีเป้าประสงค์ต้องการให้เกษตรกรมีอาชีพมีรายได้ มีความมั่นคงและสามารถพึ่งพาตนเองได้</p> <p>จังหวัดขอนแก่นมีแหล่งน้ำสาธารณะประจำหมู่บ้านคิดเป็นพื้นที่มากถึงห้าแสนกว่าไร่ ต้องการปริมาณลูกปลานำไปปล่อยปีละ ๑,๒๐๐ ล้านตัวแต่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเขต ๖ (ขอนแก่น) ผลิตลูกปลาได้เพียงปีละ ๒๖ ล้านตัว ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการในการเพิ่มผลผลิตปลาในแหล่งน้ำหากปล่อยลงสู่แหล่งน้ำอัตราอดจะต่ำมากและผลผลิตจากการจับจะต่ำไปด้วย จึงต้องอนุบาลลูกปลาประมาณ ๑ เดือนเป็นอย่างน้อยก่อนปล่อยลงในแหล่งน้ำ ซึ่งจะทำให้ผลผลิตปลาเพิ่มมากขึ้นกว่าการปล่อยลูกปลาขนาดเล็กอีก อีกทั้งจังหวัดขอนแก่นประสบภัยแล้งต่อเนื่องยาวนานส่งผลให้พ่อแม่พันธุ์ปลาในแหล่งธรรมชาติลดลงเป็นอันมาก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบห่วงโซ่การผลิตและกำลังการผลิตสัตว์น้ำธรรมชาติ ในแนวทางการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติด้านการประมงนั้น ไม่เพียงแต่การนำสัตว์น้ำไปปล่อยเท่านั้นยังครอบคลุมถึงการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำที่มีอยู่ ฟื้นฟูรักษาแหล่งแพร่พันธุ์และเลี้ยงลูกปลาวัยอ่อน รวมทั้งเฝ้าระวังการใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำไม่ให้เป็นไปในลักษณะที่จะก่อให้เกิดผลเสียหายต่อธรรมชาติ</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑. เพื่อถ่ายทอดความรู้การอนุบาลลูกปลาวัยอ่อนแก่ราษฎรที่มีแหล่งน้ำ</p> <p>๒. เพื่อเพิ่มผลผลิตปลาในแหล่งน้ำไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕</p>
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	<p>กลุ่มเป้าหมาย: หมู่บ้านที่มีแหล่งน้ำและมีความพร้อม ทุก ๒๖ อำเภอ</p> <p>ตัวชี้วัดผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕</p>
๕. ความเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	การพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงและมีความสามารถในการแข่งขัน
๖. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<p>๑. การคัดเลือกแหล่งน้ำ</p> <p>ดำเนินการคัดเลือกแหล่งน้ำเพื่อกำหนดให้เป็นพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงานในพื้นที่แหล่งน้ำที่มีขนาดตั้งแต่ ๕๐ ไร่ โดยมีเงื่อนไขและเกณฑ์ในการคัดเลือกแหล่งน้ำดังนี้</p> <p>๑.๑ แหล่งน้ำที่ทำการคัดเลือกต้องมีศักยภาพที่เหมาะสมสำหรับการปล่อยพันธุ์ปลา รวมทั้งชุมชนหมู่บ้านยินดีให้ความร่วมมือ</p> <p>๑.๒ แหล่งน้ำที่คัดเลือกสามารถดำเนินการกิจกรรมอนุบาลลูกปลาในคอกได้</p> <p>๑.๓ แหล่งน้ำมีน้ำตลอดปี</p> <p>๒. การจัดตั้งคณะกรรมการแหล่งน้ำ</p> <p>ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการแหล่งน้ำโดยชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานและประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับจากการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆโดยการคัดเลือกราษฎรภายในหมู่บ้านใกล้แหล่งน้ำที่มีความสนใจ และพร้อมที่จะเสียสละเวลาเพื่อ</p>

	<p>ดำเนินงานในแหล่งน้ำอย่างน้อย๑๕คนขึ้นไป ซึ่งกำหนดให้มีหน้าที่ในการดูแลอบรมให้ความรู้ การบริหารจัดการแหล่งน้ำ การให้อาหารปลา การจับปลา และร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการเก็บข้อมูลแหล่งน้ำ ประเมินผลผลิตปลาในแหล่งน้ำ รวมทั้งสร้างคอกอนุบาลลูกปลา</p> <p>๓. การจัดเตรียมพันธุ์ปลา จัดเตรียมพันธุ์ปลา๔ชนิดเพื่อทำการปล่อยลงในแหล่งน้ำ ได้แก่ พันธุ์ปลาตะเพียนขาว, พันธุ์ปลายี่สก, พันธุ์ปลานิลและพันธุ์ปลานวลจันทร์ โดยมีเงื่อนไขการปล่อยพันธุ์ปลาตามสัดส่วนและอัตราการปล่อยดังนี้</p> <p>๓.๑ ปล่อยพันธุ์ปลาทั้ง๔ชนิดลงสู่แหล่งน้ำพร้อมกัน ๓.๒ อัตราการปล่อยตามที่ได้กำหนดไว้คือ ๑,๐๐๐ ตัว/ไร่ ๓.๓ สัดส่วนระหว่างชนิดพันธุ์ปลาที่ปล่อยแต่ละชนิดคือ ๑ : ๑ : ๑ : ๑ ๓.๔ ขนาดพันธุ์ปลาที่ปล่อย ขนาด ๒-๓ซม.</p> <p>๔. การเตรียมคอกอนุบาลลูกปลาขั้นตอนและวิธีการมีดังนี้</p> <p>๔.๑ สำรวจพื้นที่แล้วเลือกบริเวณที่เหมาะสมในการสร้างกระชังอนุบาลลูกปลา ๔.๒ ดำเนินการสร้างคอกอนุบาลลูกปลา ซึ่งมีขนาดกว้าง ๒๐ ม. ยาว ๔๐ ม. จำนวน ๘๑ แห่ง ๔.๓ สนับสนุน มุ้งไนลอนในการจัดทำคอก รำ และปลาป่นเพื่อเป็นอาหารในการอนุบาลลูกปลา</p> <p>๕. การปล่อยปลาลงอนุบาล ปล่อยปลาลงอนุบาลตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อการจัดเตรียมพันธุ์ปลา สำหรับระยะเวลาในการอนุบาลลูกปลาประมาณ๔๕ วัน</p> <p>๖. ส่งเสริมติดตามและให้คำแนะนำหลังจากฝึกอบรมแล้ว</p>																																			
๗. หน่วยงานรับผิดชอบ	สำนักงานประมงจังหวัดขอนแก่น โทรศัพท์ ๐-๔๓๒๔-๖๐๓๐																																			
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕)																																			
๙. งบประมาณ	จำนวน ๙,๔๕๘,๐๐๐.- บาท																																			
๑๐. แผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงิน	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="544 1346 1007 1397">กิจกรรม</th> <th data-bbox="1007 1346 1123 1397">ตค.-ธค.</th> <th data-bbox="1123 1346 1240 1397">มค.-มีค.</th> <th data-bbox="1240 1346 1356 1397">เมย.-มิย.</th> <th data-bbox="1356 1346 1495 1397">กค.-กย.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="544 1397 1007 1449">๑. การคัดเลือกแหล่งน้ำ</td> <td data-bbox="1007 1397 1123 1449"></td> <td data-bbox="1123 1397 1240 1449"></td> <td data-bbox="1240 1397 1356 1449"></td> <td data-bbox="1356 1397 1495 1449"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="544 1449 1007 1500">๒. การจัดตั้งคณะกรรมการแหล่งน้ำ</td> <td data-bbox="1007 1449 1123 1500">/</td> <td data-bbox="1123 1449 1240 1500"></td> <td data-bbox="1240 1449 1356 1500"></td> <td data-bbox="1356 1449 1495 1500"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="544 1500 1007 1552">๓. การจัดเตรียมพันธุ์ปลา</td> <td data-bbox="1007 1500 1123 1552"></td> <td data-bbox="1123 1500 1240 1552"></td> <td data-bbox="1240 1500 1356 1552"></td> <td data-bbox="1356 1500 1495 1552"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="544 1552 1007 1603">๔. การเตรียมคอกอนุบาลลูกปลา</td> <td data-bbox="1007 1552 1123 1603">/</td> <td data-bbox="1123 1552 1240 1603"></td> <td data-bbox="1240 1552 1356 1603"></td> <td data-bbox="1356 1552 1495 1603">/</td> </tr> <tr> <td data-bbox="544 1603 1007 1655">๕. การปล่อยปลาลงอนุบาล</td> <td data-bbox="1007 1603 1123 1655">/</td> <td data-bbox="1123 1603 1240 1655">/</td> <td data-bbox="1240 1603 1356 1655">/</td> <td data-bbox="1356 1603 1495 1655">/</td> </tr> <tr> <td data-bbox="544 1655 1007 1767">๖. ส่งเสริมติดตามและให้คำแนะนำหลังจากฝึกอบรมแล้ว</td> <td data-bbox="1007 1655 1123 1767"></td> <td data-bbox="1123 1655 1240 1767"></td> <td data-bbox="1240 1655 1356 1767">/</td> <td data-bbox="1356 1655 1495 1767">/</td> </tr> </tbody> </table>	กิจกรรม	ตค.-ธค.	มค.-มีค.	เมย.-มิย.	กค.-กย.	๑. การคัดเลือกแหล่งน้ำ					๒. การจัดตั้งคณะกรรมการแหล่งน้ำ	/				๓. การจัดเตรียมพันธุ์ปลา					๔. การเตรียมคอกอนุบาลลูกปลา	/			/	๕. การปล่อยปลาลงอนุบาล	/	/	/	/	๖. ส่งเสริมติดตามและให้คำแนะนำหลังจากฝึกอบรมแล้ว			/	/
กิจกรรม	ตค.-ธค.	มค.-มีค.	เมย.-มิย.	กค.-กย.																																
๑. การคัดเลือกแหล่งน้ำ																																				
๒. การจัดตั้งคณะกรรมการแหล่งน้ำ	/																																			
๓. การจัดเตรียมพันธุ์ปลา																																				
๔. การเตรียมคอกอนุบาลลูกปลา	/			/																																
๕. การปล่อยปลาลงอนุบาล	/	/	/	/																																
๖. ส่งเสริมติดตามและให้คำแนะนำหลังจากฝึกอบรมแล้ว			/	/																																
๑๑. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรมีผลผลิตปลาเพิ่มขึ้น																																			
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	ผลผลิตปลาในแหล่งน้ำเพิ่มขึ้นและเกษตรกรได้บริโภคปลาเพิ่มขึ้น																																			
๑๓. ผลสัมฤทธิ์ (Impact)	เมื่อผลผลิตปลาเพิ่มมากขึ้น เช่น ปลาตะเพียน สามารถนำไปเป็นวัตถุดิบสนับสนุนกลุ่มแปรรูปสัตว์น้ำได้ เช่น การผลิตปลาสาม เป็นต้น																																			

ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๑ : บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
กลยุทธ์ที่ ๕ สร้างภูมิคุ้มกันทางการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อลดความเสี่ยงในการทำการเกษตร
๒. ความสำคัญของโครงการ	<p>การผลิตสินค้าเชิงเดี่ยวมักประสบปัญหาในเรื่องของราคา ดังนั้นการส่งเสริมรูปแบบการเลี้ยงสัตว์น้ำในรูปแบบผสมผสานเป็นการแก้ปัญหาที่ตรงจุด อีกทั้งยังเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรได้สูงสุด โดยในบ่อดิน ๑ บ่อ สามารถดำเนินกิจกรรมได้ทั้งการเลี้ยงปลากินพืชในบ่อดิน การเลี้ยงปลาตุ๋มร่วมกับกบในกระชังแขวน อาหารที่ให้กบปลาตุ๋มกินได้ และเศษอาหารที่เหลือรวมทั้งของเสียจากการขับถ่ายของกบและปลาในกระชังสามารถสร้างน้ำเขียวที่เป็นอาหารปลากินพืชได้อีกด้วยเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้เลี้ยงปลาในบ่อดิน ขนาดไม่เกิน ๑ ไร่ กับกรมประมง มีจำนวนกว่า ๒๐,๑๖๐ ราย ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรเลี้ยงปลาแบบยังชีพ เมื่อรวมกับบ่อขนาดเล็กที่สถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่นเป็นหน่วยสนับสนุนการขุดสระขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตรจะพบว่ามีบ่อขนาดเล็กในทั้งสองประเภทกว่า ๓๙,๐๐๐ บ่อโดยวัตถุประสงค์การขุดสระก็เพื่อต้องการเก็บกักน้ำฝนจากธรรมชาติเพื่อใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ในด้านประมงเกษตรกรสามารถนำลูกปลาไปเลี้ยงในสระดังกล่าวได้ โดยการปรับสภาพน้ำให้เหมาะสมกับการเลี้ยงปลา เช่น ใส่ปูนขาว ใช้เศษผัก และปุ๋ยคอกจากสัตว์ ไปสร้างอาหารธรรมชาติในบ่อเลี้ยงได้ ผลผลิตปลานอกจากเกษตรกรจะได้บริโภคเพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนลง จะทำให้ผลผลิตดีขึ้น หากเหลือจากการบริโภคสามารถนำไปจำหน่ายเป็นรายได้เสริมอีกทางหนึ่งด้วย</p> <p>ปัญหาภัยแล้งที่ต่อเนื่องและยาวนาน ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถเพาะปลูกข้าวและพืชผลทางการเกษตรได้ ขาดรายได้ บ่อน้ำขนาดเล็กที่ได้รับการสนับสนุนจากบพัฒนาจังหวัดขอนแก่นสามารถกักเก็บน้ำไว้ได้ในปริมาณที่จะสามารถเลี้ยงปลาได้ การนำพันธุ์สัตว์น้ำมาเลี้ยงแบบผสมผสานจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนของเกษตรกรได้ส่วนหนึ่งและถ้าหากมีการบริหารจัดการดูแลสัตว์น้ำอย่างดี ยังสามารถสร้างรายได้จากส่วนที่เหลือจากการบริโภคในครัวเรือนได้อีกด้วย</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อถ่ายทอดความรู้การเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานตามหลักวิชาการประมงแก่เกษตรกร 2. เพื่อใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาในด้านเลี้ยงสัตว์น้ำ
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	<p>กลุ่มเป้าหมาย:เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเลี้ยงสัตว์น้ำไว้กับกรมประมงในจังหวัดขอนแก่น ที่มีพื้นที่บ่อไม่เกินรายละเอียด ๑ ไร่ และเกษตรกรที่ได้รับการขุดสระน้ำจากหน่วยงานพัฒนาที่ดินขอนแก่นจำนวน ๗๘๐ ราย</p> <p>ตัวชี้วัด เกษตรกรมีผลผลิตจากการเลี้ยงปลาเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๑๔.๕๐</p>
๕. ความเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	การพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงและมีความสามารถในการแข่งขัน
๖. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ประสานงานกับหน่วยงานพัฒนาที่ดินและสำนักงานเกษตรอำเภอเพื่อกำหนดพื้นที่เป้าหมายและคัดเลือกเกษตรกร ๒. คัดเลือกเกษตรกร ๓. ฝึกอบรมเกษตรกร ๔. มอบพันธุ์ปลาและอาหารปลา ๕. ส่งเสริมและติดตามผลการเลี้ยงปลา ๖. สรุปและประเมินผลโครงการเบื้องต้น

๗. หน่วยงานรับผิดชอบ	สำนักงานประมงจังหวัดขอนแก่น โทรศัพท์ ๐-๔๓๒๔-๖๐๓๐				
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕)				
๙. งบประมาณ	จำนวน ๑,๗๔๑,๖๐๐.-บาท				
๑๐. แผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงิน	กิจกรรม	ตค.-ธค.	มค.-มีค.	เมย.-มิ.ย.	กค.-กย.
	๑.ประสานงานกับหน่วยงานพัฒนาที่ดินและสำนักงานเกษตรอำเภอเพื่อกำหนดพื้นที่เป้าหมายและคัดเลือกเกษตรกร	/			
	๒.คัดเลือกเกษตรกร		/		
	๓.ฝึกอบรมเกษตรกร		/		
	๔.มอบพันธุ์ปลาและอาหารปลา		/		
	๕.ส่งเสริมและติดตามผลการเลี้ยงปลา		/		
	๖.สรุปและประเมินผลโครงการเบื้องต้น		/		
๑๑. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรมีผลผลิตจากการเลี้ยงปลาเพิ่มขึ้น				
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	เกษตรกรมีโปรตีนบริโภคในครัวเรือนจากปลาที่เลี้ยง และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากส่วนที่เหลือจากการบริโภค				
๑๓. ผลสัมฤทธิ์ (Impact)	ทำให้คุณภาพชีวิตเกษตรกรดีขึ้นและหากผลผลิตจากปลามากสามารถต่อยอดนำไปแปรรูปเพิ่มช่องทางรายได้อีกทางหนึ่ง				

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๑ ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	เกษตรทฤษฎีใหม่
๒. ความสำคัญของโครงการ	<p>จังหวัดขอนแก่นได้เข้าร่วมสืบสานพระราชดำริ ด้วยการน้อมศาสตร์พระราชามาตามแนวพระราชดำริ ทฤษฎีใหม่ ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เผยแพร่สู่เกษตรกรรายย่อยและชุมชนเกษตรเพื่อให้สามารถเรียนรู้และสร้างประสบการณ์ด้านการเกษตร ได้อย่างเหมาะสม นำไปสู่การพึ่งพาตนเอง และการพึ่งพาซึ่งกันและกันในชุมชน</p> <p>เพื่อยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม สนับสนุนศักยภาพและความสามารถในการแข่งขัน ยกย่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกรรายย่อย ให้สามารถพึ่งตนเองด้านอาหาร ลดรายจ่ายรายได้เพิ่มขึ้นในระดับครัวเรือนและพึ่งพาซึ่งกันและกันด้านอาชีพการเกษตรในระดับและชุมชน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งดำเนินการส่งเสริมการเกษตรทฤษฎีใหม่ และสามารถนำไปปรับใช้เพื่อการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เพื่อส่งเสริมสร้างองค์ความรู้การเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ และสามารถนำไปปรับใช้เพื่อการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ๒. เพื่อลดรายจ่ายด้านอาหารในครัวเรือนเกษตรกร ๓. เพื่อเพิ่มรายได้แก่ครัวเรือนเกษตรกร ๔. เพื่อเตรียมความพร้อมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้และเข้าใจเกษตรทฤษฎีใหม่ ร้อยละ ๘๐ ๒. มีกลุ่มและเครือข่ายการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ในพื้นที่ระดับอำเภอ ๒๖ เครือข่าย
๕. ความเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	การยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน และเชื่อมโยงโอกาสจากประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
๖. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ประชาสัมพันธ์รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกร ๒. พัฒนาองค์ความรู้ ๓. ส่งเสริมการผลิต ๔. ติดตามให้คำแนะนำ ๕. ประเมินผลโครงการ ๖. อำนวยความสะดวก
๗. หน่วยงานรับผิดชอบ	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดขอนแก่น หมายเลขโทรศัพท์ : ๐๔๓ ๒๖๑๓๔๒
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๔ สิ้นสุดปี กันยายน ๒๕๖๕)
๙. งบประมาณ	จำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๑๐. แผนปฏิบัติงานและ แผนการใช้จ่ายเงิน	กิจกรรมย่อย	ต.ค.-ธ.ค. ๖๔	ม.ค. - มี.ค. ๖๕	เม.ย.- มิ.ย. ๖๕	ก.ค. - ก.ย. ๖๕
	๑. ประชาสัมพันธ์รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกร	✓			
	๒. พัฒนางองค์ความรู้		✓	✓	
	๓. ส่งเสริมการผลิต		✓	✓	✓
	๔. ติดตามให้คำแนะนำ			✓	✓
	๕. ประเมินผลโครงการ	✓			
	๖. อำนวยการ		✓		✓
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. สามารถนำความรู้ไปปรับใช้เพื่อการประกอบอาชีพการเกษตร ๒. ครุว์เรือนเกษตรกรสามารถลดรายจ่ายด้านอาหารในครัวเรือน ๓. ครุว์เรือนเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น				
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตเป็นเกษตรทฤษฎีใหม่				
๑๓. ผลสัมฤทธิ์ (Impact)	ครุว์เรือนเกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเอง พึ่งพาซึ่งกันและกันในชุมชนได้อย่างยั่งยืน				

หัวข้อ	รายละเอียด																																			
๑. ชื่อโครงการ	การเลี้ยงสัตว์น้ำตามความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่โครงการพระราชดำริ																																			
๒. ความสำคัญของโครงการ	<p>โครงการพระราชดำริในจังหวัดขอนแก่นมีพื้นที่ดำเนินงานทั้งสิ้น ๑๓ จุด ดำเนินการซึ่งประกอบไปด้วยโครงการประเภทต่างๆในหลายรูปแบบ ได้แก่การพัฒนาแหล่งน้ำ การพัฒนาชนบท ด้านการเกษตรและการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร แต่ไม่ว่าจะเป็นโครงการในลักษณะใดก็ตามสิ่งที่มีความเหมือนกันคือพื้นที่เหล่านี้ประชาชนในพื้นที่ล้วนได้รับความเดือดร้อนเป็นพื้นที่ทุรกันดาร และมีความยากลำบากในการประกอบอาชีพ มีคุณภาพชีวิตที่ต่ำกว่าประชชนในพื้นที่อื่น ๆ</p> <p>ปัญหาในเรื่องความขาดแคลนในการดำเนินชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่โครงการพระราชดำริ จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตเป็นอันดับแรก การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรกรตามศักยภาพของพื้นที่เป็นอีกทางหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น</p>																																			
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑. เพื่อถ่ายทอดความรู้การเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานตามหลักวิชาการประมงแก่เกษตรกร</p> <p>๒. เพื่อส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกรในพื้นที่โครงการพระราชดำริ</p>																																			
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	<p>กลุ่มเป้าหมาย : เกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่โครงการพระราชดำริ ๑๓ แห่งของจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๗๘๐ ราย</p> <p>ตัวชี้วัด เกษตรกรมีผลผลิตจากการเลี้ยงปลาเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๑๔.๕๐</p>																																			
๕. ความเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	การพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงและมีความสามารถในการแข่งขัน																																			
๖. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<p>๑. ประสานงานกับหน่วยงานพัฒนาที่ดินและสำนักงานเกษตรอำเภอเพื่อกำหนดพื้นที่เป้าหมายและคัดเลือกเกษตรกร</p> <p>๒. คัดเลือกเกษตรกร</p> <p>๓. ฝึกอบรมเกษตรกร</p> <p>๔. มอบพันธุ์ปลาและอาหารปลา</p> <p>๕. ส่งเสริมและติดตามผลการเลี้ยงปลา</p> <p>๖. สรุปและประเมินผลโครงการเบื้องต้น</p>																																			
๗. หน่วยงานรับผิดชอบ	สำนักงานประมงจังหวัดขอนแก่น โทรศัพท์ ๐-๔๓๒๔-๖๐๓๐																																			
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕)																																			
๙. งบประมาณ	จำนวน ๑,๕๘๕,๖๐๐.- บาท																																			
๑๐. แผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงิน	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="550 1655 1098 1706">กิจกรรม</th> <th data-bbox="1098 1655 1193 1706">ตค.-ธค</th> <th data-bbox="1193 1655 1289 1706">มค.-มีค</th> <th data-bbox="1289 1655 1385 1706">เมย.-มิย</th> <th data-bbox="1385 1655 1489 1706">กค.-กย</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="550 1706 1098 1841">๑. ประสานงานกับหน่วยงานพัฒนาที่ดินและสำนักงานเกษตรอำเภอเพื่อกำหนดพื้นที่เป้าหมายและคัดเลือกเกษตรกร</td> <td data-bbox="1098 1706 1193 1841">/</td> <td data-bbox="1193 1706 1289 1841"></td> <td data-bbox="1289 1706 1385 1841"></td> <td data-bbox="1385 1706 1489 1841"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="550 1841 1098 1892">๒. คัดเลือกเกษตรกร</td> <td data-bbox="1098 1841 1193 1892">/</td> <td data-bbox="1193 1841 1289 1892"></td> <td data-bbox="1289 1841 1385 1892"></td> <td data-bbox="1385 1841 1489 1892"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="550 1892 1098 1944">๓. ฝึกอบรมเกษตรกร</td> <td data-bbox="1098 1892 1193 1944">/</td> <td data-bbox="1193 1892 1289 1944"></td> <td data-bbox="1289 1892 1385 1944"></td> <td data-bbox="1385 1892 1489 1944"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="550 1944 1098 1995">๔. มอบพันธุ์ปลาและอาหารปลา</td> <td data-bbox="1098 1944 1193 1995">/</td> <td data-bbox="1193 1944 1289 1995">/</td> <td data-bbox="1289 1944 1385 1995"></td> <td data-bbox="1385 1944 1489 1995"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="550 1995 1098 2047">๕. ส่งเสริมและติดตามผลการเลี้ยงปลา</td> <td data-bbox="1098 1995 1193 2047">/</td> <td data-bbox="1193 1995 1289 2047">/</td> <td data-bbox="1289 1995 1385 2047"></td> <td data-bbox="1385 1995 1489 2047"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="550 2047 1098 2072">๖. สรุปและประเมินผลโครงการเบื้องต้น</td> <td data-bbox="1098 2047 1193 2072">/</td> <td data-bbox="1193 2047 1289 2072">/</td> <td data-bbox="1289 2047 1385 2072">/</td> <td data-bbox="1385 2047 1489 2072">/</td> </tr> </tbody> </table>	กิจกรรม	ตค.-ธค	มค.-มีค	เมย.-มิย	กค.-กย	๑. ประสานงานกับหน่วยงานพัฒนาที่ดินและสำนักงานเกษตรอำเภอเพื่อกำหนดพื้นที่เป้าหมายและคัดเลือกเกษตรกร	/				๒. คัดเลือกเกษตรกร	/				๓. ฝึกอบรมเกษตรกร	/				๔. มอบพันธุ์ปลาและอาหารปลา	/	/			๕. ส่งเสริมและติดตามผลการเลี้ยงปลา	/	/			๖. สรุปและประเมินผลโครงการเบื้องต้น	/	/	/	/
กิจกรรม	ตค.-ธค	มค.-มีค	เมย.-มิย	กค.-กย																																
๑. ประสานงานกับหน่วยงานพัฒนาที่ดินและสำนักงานเกษตรอำเภอเพื่อกำหนดพื้นที่เป้าหมายและคัดเลือกเกษตรกร	/																																			
๒. คัดเลือกเกษตรกร	/																																			
๓. ฝึกอบรมเกษตรกร	/																																			
๔. มอบพันธุ์ปลาและอาหารปลา	/	/																																		
๕. ส่งเสริมและติดตามผลการเลี้ยงปลา	/	/																																		
๖. สรุปและประเมินผลโครงการเบื้องต้น	/	/	/	/																																

๑๑. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรมีผลผลิตจากการเลี้ยงปลาเพิ่มขึ้น
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	เกษตรกรมีโปรตีนบริโภคในครัวเรือนจากปลาที่เลี้ยง และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากส่วนที่เหลือจากการบริโภค
๑๓. ผลสัมฤทธิ์ (Impact)	ทำให้คุณภาพชีวิตเกษตรกรดีขึ้นและหากผลผลิตจากปลามากสามารถต่อยอดนำไปแปรรูปเพิ่มช่องทางรายได้อีกทางหนึ่ง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๒ เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคนม เพื่อความมั่นคงด้านอาหารจังหวัดขอนแก่น
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการ และเหตุผล	จากสถานการณ์การผลิตโคนมในปัจจุบัน ไม่เพียงพอับความต้องการ และเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง กอปรกับค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงโคนมเพิ่มขึ้นเรื่อย โดยเฉพาะขั้นตอนการเลี้ยงโคสาวหลังหย่านมเตรียมสู่ระยะโครีด ที่ประสบปัญหาในการบริหารจัดการที่ยุงยาก ทำให้จำนวนแม่โครีด มีสัดส่วนที่ไม่สมดุลในฝูง และทำให้เกษตรกรรับภาระค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูง ซึ่งหากปล่อยให้ดำเนินไปเรื่อยๆ จำนวนผู้เลี้ยงและโครีดนมลดลงอย่างต่อเนื่อง และจะส่งผลให้ประเทศไทยเข้าสู่สภาวะวิกฤตความมั่นคงทางอาหารภายในประเทศรุนแรง อันเนื่องมาจากอัตราการขยายตัวการบริโภคภายในเพิ่มสูงขึ้นในตลาดน้ำนมโคคุณภาพสูง แต่ปริมาณการผลิตน้ำนมโคไม่เพียงพอและคุณภาพไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งวิธีการแก้ปัญหาที่ผ่านมา เพื่อเพิ่มโอกาสการส่งออกและแก้ไขปัญหาจำนวนโคนมไม่เพียงพอับความต้องการ ทำให้ไทยต้องนำเข้านมสด และนมผงจากต่างประเทศ ดังนั้นเพื่อเป็นการวางรากฐานและแก้ปัญหาการขาดแคลนนํ้ามนโคในระยะยาว จึงควรส่งเสริมความเข้มแข็งแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม เพื่อเร่งรัดแก้ไขปัญหาการผลิตน้ำนม และรักษาเสถียรภาพราคาน้ำนมในประเทศ ต่อไป
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตน้ำนม ของแม่โค ๒. เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูโคระยะ โควสาว-โคท้อง ของเกษตรกร ๓. เพื่อเสริมสร้างและเพิ่มทักษะ องค์ความรู้ในการเลี้ยงโคนม สู่เชิงพาณิชย์ ๔. เพื่อยกระดับการเลี้ยงโคนมสู่อาชีพหลักอย่างยั่งยืน
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	๑. มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ราย ๒. มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ราย ๓. มีโคนมเข้าร่วมโครงการและรับบริการไม่น้อยกว่า ๖๐๐ ตัว ๔. เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายจากการเลี้ยงโคสาว-โคท้อง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
๕. พื้นที่เป้าหมายดำเนินการ	ดำเนินการในพื้นที่ อำเภอเมืองน้ำพอง กระนวน อุบลรัตน์ และเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น
๖. ความเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาภาค	การยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน และเชื่อมโยงโอกาสจากประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
๗. กิจกรรมหลัก กิจกรรมรอง : การผลิตโคนมสาวทดแทน	๑. ประชาสัมพันธ์ เชิญชวน และรับสมัครกลุ่มเกษตรกรชี้แจงโครงการ ๒. แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการฯ ๓. คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการฯ ตรวจสอบคุณสมบัติพร้อมรับรองกลุ่ม ๔. จัดสร้างโรงเรือนรวม และจัดหาปัจจัยการผลิตสำหรับเลี้ยงลูกโค ๕. จัดการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกร ๖. จัดทัศนศึกษา/ดูงาน ๗. ชื้อโคสาวหลังหย่านมเพื่อนำมาเลี้ยงและจำหน่ายคืนให้แก่เกษตรกรเมื่อผสมติดและอุ้มท้อง ๘. นำรายได้จากการจำหน่ายโคสาวอุ้มท้อง มาบริหารจัดการโคสาวหย่านมในรุ่นต่อไป ๙. ติดตามและประเมินผลโครงการ.
๘. หน่วยงานรับผิดชอบ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ,สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ,อสค. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	เริ่มต้น ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ สิ้นสุด ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

๑๐. งบประมาณ	งบประมาณ ๑๖,๗๒๑,๐๐๐ บาท						
๑๑. แผนปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายเงิน ๑๑.๑ แผนปฏิบัติงาน งาน	ขั้นตอน/กิจกรรมที่จะดำเนินงาน			ห่วงเวลาที่ดำเนินการ			
	๑. แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดร่างขอบเขตของงาน(TOR)			ตุลาคม ๒๕๖๔			
	๒. แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลาง/แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะ			ตุลาคม ๒๕๖๔			
	๓. ประกาศร่างข้อกำหนดขอบเขตของงาน(TOR)			ตุลาคม ๒๕๖๔			
	๔. ประกาศผลประกวดราคาทางอิเล็กทรอนิกส์			ตุลาคม ๒๕๖๔			
	๕. พิจารณาผลการประกวดราคาทางอิเล็กทรอนิกส์			ตุลาคม ๒๕๖๔			
	๖. ลงนามในสัญญาและก่อกำหนดผู้ผูกพัน(จัดซื้อจัดจ้าง)			พฤศจิกายน ๒๕๖๔			
	๗. ดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณ			ธันวาคม ๖๔ - กรกฎาคม ๖๕			
๑๑.๒ แผนปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายเงิน	กิจกรรมที่จะดำเนินการ		ตค-ธค. ๖๔	มค-มีค. ๖๕	เมย-มิย. ๖๕	กค.-กย. ๖๕	รวม
	๑. จัดการฝึกอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกร&ศึกษาดูงาน		๐.๑๕๗				๐.๑๕๗
	๒. จัดหาปัจจัยการผลิต(วัสดุ)			๘.๑๓๐			๘.๑๓๐
	๓. จัดหาครุภัณฑ์เกษตร				๘.๒๔๐		๘.๒๔๐
	๔. ค่าบริหารจัดการฟาร์ม			๐.๗๕๒๐			๐.๗๕๒
	๕. เบิกค่าเบี้ยเลี้ยง การปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่			๐.๐๙๖๐			๐.๐๙๖
	รวม		๐.๑๕๗	๘.๒๒๖	๘.๙๙๒		๑๖.๗๒๑
๑๒. ผลผลิต (Output)	<p>๑) มีเครื่องมือด้านการเกษตร (เครื่องผลิตอาหารสัตว์ครบส่วน , TMR) เพื่อลดรายจ่ายในการประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนม ไม่น้อยกว่า ๒ เครื่อง</p> <p>๒) มีโรงเลี้ยงโคสาวหย่านมรวม เพื่อลดรายจ่ายในการประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนม ไม่น้อยกว่า ๒ โรง</p> <p>๓) มีกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมที่มีความเข้มแข็ง และยั่งยืน ไม่น้อยกว่า ๒ กลุ่ม</p> <p>๔) มีโคสาวท้องพร้อมรีด ไข่เพื่อผลิตนํ้านมคุณภาพดี ไม่น้อยกว่า ๖๐๐ ตัว</p>						
๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>๑) เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนม เป็นอาชีพหลักได้อย่างยั่งยืน</p> <p>๒) กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมมีความเข้มแข็ง และมีความมั่นใจในอาชีพการเลี้ยงโคนม</p> <p>๓) เกษตรกรมีโคสาวท้องพร้อมรีด ไข่เพื่อผลิตนํ้านมคุณภาพดี</p> <p>๔) เกษตรกรมีทักษะในการเลี้ยงโคสาว ถึงระยะอุ้มท้อง เพื่อผลิตนํ้านมคุณภาพดีมากยิ่งขึ้น</p>						
๑๔. ผลสัมฤทธิ์ (Impact)	<p>๑) เกษตรกรมีผู้ประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนม มีแม่โคพร้อมรีดทดแทนในระบบการผลิตนํ้านมคุณภาพดี อย่างต่อเนื่อง</p> <p>๒) เกษตรกรมีความยั่งยืนในการประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนม</p> <p>๓) มีกลุ่ม/เครือข่าย เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ที่มีความเข้มแข็ง</p> <p>๔) เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายจากการเลี้ยงโคสาว และมีรายได้เพิ่มขึ้น จากการจำหน่ายนํ้านมคุณภาพดี และจำหน่ายผลพลอยได้จากกิจกรรม(ปุ๋ยคอก)</p>						

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	การเลี้ยงสัตว์น้ำแบบลดต้นทุนในบ่อน้ำไร่นาและบ่อขุดของ พต.
๒. ความสำคัญของโครงการ	<p>เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้เลี้ยงปลาในบ่อดิน ขนาดไม่เกิน ๑ ไร่ กับกรมประมง มีจำนวนกว่า ๒๐,๑๖๐ ราย ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรเลี้ยงปลาแบบยังชีพเมื่อรวมกับบ่อขนาดเล็กที่สถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่นเป็นหน่วยสนับสนุนการขุดสระขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ในไร่นาของเกษตรกรและให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการออกค่าใช้จ่าย ๒,๕๐๐ บาทต่อบ่อ โดยรูปแบบสระน้ำสามารถปรับได้ตามความเหมาะสม ซึ่งปัจจุบันได้ขุดสระให้แก่เกษตรกรในจังหวัดขอนแก่นไปแล้วไม่น้อยกว่า ๑๙,๐๐๐ ราย นอกจากนี้ยังพบว่ายังมีบ่อขนาดเล็กในทั้งสองประเภทกว่า ๓๙,๐๐๐ บ่อ โดยวัตถุประสงค์การขุดสระก็เพื่อต้องการเก็บกักน้ำฝนจากธรรมชาติเพื่อใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ในด้านประมงเกษตรกรสามารถนำลูกปลาไปเลี้ยงในสระดังกล่าวได้ โดยการปรับสภาพน้ำให้เหมาะสมกับการเลี้ยงปลา เช่น ใส่ปูนขาว ใช้เศษผัก และปุ๋ยคอกจากสัตว์ ไปสร้างอาหารธรรมชาติในบ่อเลี้ยงได้ ผลผลิตปลานอกจากเกษตรกรจะได้บริโภคเพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนลง หากเหลือจากการบริโภคสามารถนำไปจำหน่ายเป็นรายได้เสริมอีกทางหนึ่งด้วย</p> <p>ปัญหาภัยแล้งที่ต่อเนื่องและยาวนาน ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถเพาะปลูกข้าวและพืชผลทางการเกษตรได้ ขาดรายได้ บ่อน้ำขนาดเล็กที่ได้รับการสนับสนุนจากงบพัฒนาจังหวัดขอนแก่นสามารถกักเก็บน้ำไว้ได้ในปริมาณที่จะสามารถเลี้ยงปลาได้ การนำพันธุ์ปลาไปปล่อยเลี้ยงจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนของเกษตรกรได้ส่วนหนึ่งและถ้าหากมีการบริหารจัดการดูแลสัตว์น้ำอย่างดี ยังสามารถสร้างรายได้จากส่วนที่เหลือจากการบริโภคในครัวเรือนได้อีกด้วย</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เพื่อถ่ายทอดความรู้การเลี้ยงปลาตามหลักวิชาการประมงแก่เกษตรกร ๒. เพื่อใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาในด้านเลี้ยงปลา (บ่อดินเกษตรกร ทบ.๑ และสระเก็บน้ำขนาดเล็กของพต.)
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	<p>กลุ่มเป้าหมาย : เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเลี้ยงสัตว์น้ำไว้กับกรมประมงในจังหวัดขอนแก่น ที่มีพื้นที่บ่อไม่เกินรายละเอียด ๑ ไร่ และ เกษตรกรที่ได้รับการขุดสระน้ำจากหน่วยงานพัฒนาที่ดินขอนแก่นจำนวน ๑,๐๐๐ ราย</p> <p>ตัวชี้วัด เกษตรกรมีผลผลิตจากการเลี้ยงปลาเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๑๔.๕๐</p>
๕. ความเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	การพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงและมีความสามารถในการแข่งขัน
๖. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ประสานงานกับหน่วยงานพัฒนาที่ดินและสำนักงานเกษตรอำเภอเพื่อกำหนดพื้นที่เป้าหมายและคัดเลือกเกษตรกร ๒. คัดเลือกเกษตรกร ๓. ฝึกอบรมเกษตรกร ๔. มอบพันธุ์ปลาและอาหารปลา ๕. ส่งเสริมและติดตามผลการเลี้ยงปลา ๖. สรุปและประเมินผลโครงการเบื้องต้น
๗. หน่วยงานรับผิดชอบ	สำนักงานประมงจังหวัดขอนแก่น โทรศัพท์ ๐-๔๓๒๔-๖๐๓๐
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕)
๙. งบประมาณ	จำนวน ๑,๕๖๖,๐๐๐.- บาท

๑๐. แผนปฏิบัติงานและ แผนการใช้จ่ายเงิน	กิจกรรม	ตค.-ธค.	มค.-มีค.	เมย.-มิย.	กค.-กย.
	๑. ประสานงานกับหน่วยงานพัฒนาที่ดิน และสำนักงานเกษตรอำเภอเพื่อกำหนดพื้นที่ เป้าหมายและคัดเลือกเกษตรกร	/			
	๒. คัดเลือกเกษตรกร	/			
	๓. ฝึกอบรมเกษตรกร	/			
	๔. มอบพันธุ์ปลาและอาหารปลา	/			
	๕. ส่งเสริมและติดตามผลการเลี้ยงปลา	/			
	๖. สรุปและประเมินผลโครงการเบื้องต้น		/	/	/
๑๑. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรมีผลผลิตจากการเลี้ยงปลาเพิ่มขึ้น				
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	เกษตรกรมีโปรตีนบริโภคในครัวเรือนจากปลาที่เลี้ยง และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากส่วนที่เหลือจากการบริโภค				
๑๓. ผลสัมฤทธิ์ (Impact)	ทำให้คุณภาพชีวิตเกษตรกรดีขึ้นและหากผลผลิตจากปลามากสามารถต่อยอดนำไปแปรรูปเพิ่มช่องทางรายได้อีกทางหนึ่ง				

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	การเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
๒. ความสำคัญของโครงการ	<p>การผลิตสินค้าเชิงเดี่ยวมักประสบปัญหาในเรื่องของราคา ดังนั้นการส่งเสริมรูปแบบการเลี้ยงสัตว์น้ำในรูปแบบผสมผสานเป็นการแก้ปัญหาที่ตรงจุดอีกทั้งยังเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรได้สูงสุด โดยในบ่อดิน ๑ บ่อ สามารถดำเนินกิจกรรมได้ทั้งการเลี้ยงปลากินพืชในบ่อดิน การเลี้ยงปลาตุกร่วมกับกบในกระชังแขวน อาหารที่ให้กบปลาตุกรินได้ และเศษอาหารที่เหลือรวมทั้งของเสียจากการขับถ่ายของกบและปลาในกระชัง สามารถสร้างน้ำเขียวที่เป็นอาหารปลากินพืชได้อีกด้วย เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้เลี้ยงปลาในบ่อดิน ขนาดไม่เกิน ๑ไร่ กับกรมประมง มีจำนวนกว่า ๒๐,๑๖๐ ราย ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรเลี้ยงปลาแบบยังชีพ เมื่อรวมกับบ่อขนาดเล็กที่สถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่นเป็นหน่วยสนับสนุนการขุดสระขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตรจะพบว่ามีบ่อขนาดเล็กในทั้งสองประเภทกว่า ๓๙,๐๐๐ บ่อ โดยวัตถุประสงค์การขุดสระก็เพื่อต้องการเก็บกักน้ำฝนจากธรรมชาติเพื่อใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ในด้านประมงเกษตรกรสามารถนำลูกปลาไปเลี้ยงในสระดังกล่าวได้ โดยการปรับสภาพน้ำให้เหมาะสมกับการเลี้ยงปลา เช่น ใส่ปูนขาว ใช้เศษผัก และปุ๋ยคอกจากสัตว์ ไปสร้างอาหารธรรมชาติในบ่อเลี้ยงได้ ผลผลิตปลานอกจากเกษตรกรจะได้บริโภคเพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนลงจะทำให้ผลผลิตดีขึ้น หากเหลือจากการบริโภคสามารถนำไปจำหน่ายเป็นรายได้เสริมอีกทางหนึ่งด้วย</p> <p>ปัญหาภัยแล้งที่ต่อเนื่องและยาวนาน ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถเพาะปลูกข้าวและพืชผลทางการเกษตรได้ ขาดรายได้ บ่อน้ำขนาดเล็กที่ได้รับการสนับสนุนจากงบพัฒนาจังหวัดขอนแก่นสามารถกักเก็บน้ำไว้ได้ในปริมาณที่สามารถเลี้ยงปลาได้ การนำพันธุ์สัตว์น้ำมาเลี้ยงแบบผสมผสานจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนของเกษตรกรได้ส่วนหนึ่งและถ้าหากมีการบริหารจัดการดูแลสัตว์น้ำอย่างดียังสามารถสร้างรายได้จากส่วนที่เหลือจากการบริโภคในครัวเรือนได้อีกด้วย</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑. เพื่อถ่ายทอดความรู้การเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานตามหลักวิชาการประมงแก่เกษตรกร</p> <p>๒. เพื่อใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาในด้านเลี้ยงสัตว์น้ำ</p>
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	เกษตรกรมีผลผลิตจากการเลี้ยงปลาเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๔.๕๐
๕. ความเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	การพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงและมีความสามารถในการแข่งขัน

๖. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	๑. ประสานงานกับหน่วยงานพัฒนาที่ดินและสำนักงานเกษตรอำเภอเพื่อกำหนดพื้นที่เป้าหมายและคัดเลือกเกษตรกร ๒. คัดเลือกเกษตรกร ๓. ฝึกอบรมเกษตรกร ๔. มอบพันธุ์สัตว์น้ำและอาหารสัตว์น้ำรวมทั้งกระชัง ๕. ส่งเสริมและติดตามผลการเลี้ยงสัตว์น้ำ ๖. สรุปและประเมินผลโครงการเบื้องต้น				
๗. หน่วยงานรับผิดชอบ	สำนักงานประมงจังหวัดขอนแก่น โทรศัพท์ ๐-๔๓๒๔-๖๐๓๐				
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕)				
๙. งบประมาณ	จำนวน ๑,๗๔๑,๖๐๐.- บาท				
๑๐. แผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงิน	กิจกรรม	ตค.-ธค. ๖๔	มค.-มีค. ๖๕	เมย.-มิย. ๖๕	กค.-กย. ๖๕
	๑. ประสานงานกับหน่วยงานพัฒนาที่ดินและสำนักงานเกษตรอำเภอเพื่อกำหนดพื้นที่เป้าหมายและคัดเลือกเกษตรกร	/			
	๒. คัดเลือกเกษตรกร	/			
	๓. ฝึกอบรมเกษตรกร	/			
	๔. มอบพันธุ์สัตว์น้ำและอาหารสัตว์น้ำรวมทั้งกระชัง				/
	๕. ส่งเสริมและติดตามผลการเลี้ยงสัตว์น้ำ		/	/	/
	๖. สรุปและประเมินผลโครงการเบื้องต้น				/
๑๑. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรมีผลผลิตจากการเลี้ยงปลาเพิ่มขึ้น				
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	เกษตรกรมีโปรตีนบริโภคในครัวเรือนจากปลาที่เลี้ยง และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากส่วนที่เหลือจากการบริโภค				
๑๓. ผลสัมฤทธิ์ (Impact)	ทำให้คุณภาพชีวิตเกษตรกรดีขึ้นและหากผลผลิตจากปลามากสามารถต่อยอดนำไปแปรรูปเพิ่มช่องทางรายได้อีกทางหนึ่ง				

ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๓ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านปศุสัตว์ในจังหวัดขอนแก่น
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและ เหตุผล	<p>สืบเนื่องจากประชากรโลกเพิ่มขึ้นทำให้มีความต้องการอาหารเพิ่มในอัตราสูงอย่างต่อเนื่อง คาดว่าความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์สัตว์เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๐ เพื่อตอบสนองความต้องการอาหารประชากรโลกจำนวน ๙.๖ ล้านล้านคน ภายในปี ค.ศ. ๒๐๕๐ จึงมีความจำเป็นต้องคำนึงถึงความมั่นคงทางอาหารและผลิตภาพการปศุสัตว์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน</p> <p>ปัจจุบันไทยผลิตโคเนื้อได้ไม่เพียงพอกับความต้องการประมาณ ๓ แสนตัวต่อปี จากความต้องการโคเนื้อ ๑.๒ ล้านตัว (ผลิตโคได้ ๙ แสนตัว) อุตสาหกรรมโคเนื้อของไทยมีมูลค่ารวมไม่ต่ำกว่า ๗ หมื่นล้านบาท สร้างอุตสาหกรรมต่อเนื่องหลากหลาย เช่น อาหาร เครื่องหนัง เครื่องสำอาง ปุ๋ยคอก ฯลฯ ไทยเคยเป็นผู้ส่งออกโคมีชีวิตในตลาดอาเซียนสร้างอาชีพมีรายได้เข้าประเทศมูลค่าไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐ ล้านบาท ปัจจุบันประเทศไทยได้เข้าสู่สภาวะวิกฤตอุตสาหกรรมการผลิตโคเนื้อตกต่ำในยุคโลกาภิวัตน์ย้อนหลัง ๑๐ ปี ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงทางอาหารภายในประเทศรุนแรงเพิ่มอย่างต่อเนื่อง สาเหตุเกิดจากอัตราการขยายตัวการบริโภคภายในเพิ่มสูงขึ้นในตลาดเนื้อคุณภาพสูง แต่ปริมาณการผลิตเนื้อโคไม่เพียงพอและคุณภาพไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค ปัจจุบันการผลิตเนื้อโคคุณภาพ ไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาดในประเทศมีอัตราการขยายตัวของตลาดเนื้อโคขุนคุณภาพเพิ่มมากขึ้นร้อยละ ๑๕ (จุฑารัตน์, ๒๕๕๗) ดังนั้นเพื่อเพิ่มโอกาสการส่งออกและแก้ไขปัญหาจำนวนโคเนื้อไม่เพียงพอกับความต้องการเนื้อโคบริโภคในประเทศที่มีความต้องการประมาณ ๒๓๗,๕๐๐ ตันต่อปี (คิดจากโคมีชีวิตประมาณ ๑.๒ ล้านตัว) ทำให้ไทยต้องนำเข้าโคมีชีวิตจากต่างประเทศประมาณสามแสนตัว มูลค่า ๙๒๘ ล้านบาท (มค-กย ๒๕๕๘; สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ๒๕๕๘) รวมทั้งยังต้องนำเข้าเนื้อสด เนื้อแช่แข็งและมีเนื้อเถื่อนลักลอบเข้ามาจำหน่ายเพิ่มขึ้น มูลค่าไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี จึงควรส่งเสริมเกษตรกรเลี้ยงโคกระบือเพื่อเร่งรัดแก้ไขปัญหาผลิตภาพโคเนื้อเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเกษตรกรรม ทั้งเพื่อรองรับขยายตลาดที่เพิ่มขึ้นของภูมิภาคกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC+๖) มุ่งเน้นตลาดในกลุ่มผู้บริโภคอาหารฮาลาล</p> <p>ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งยวด ที่จะต้องมีการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเตรียมสัตว์ต้นทุนไว้รองรับการผลิตสินค้าด้านปศุสัตว์เชิงพาณิชย์ดังกล่าวข้างต้น โดยเฉพาะโคเนื้อและไก่เนื้อ ถือเป็นสินค้าด้านปศุสัตว์ ที่กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดขอนแก่นมีศักยภาพและมีความพร้อม กอปรกับรัฐบาลมีนโยบายผลิตโคขุนคุณภาพเพื่อการส่งออก สู่ต่างประเทศ โดยได้ทำบันทึกข้อตกลงกับประเทศจีน ในการรับซื้อโคขุนคุณภาพมีชีวิตวันละ ๒,๐๐๐ ตัวหรือปีละ ๗๓๐,๐๐๐ ตัว ฉะนั้นจึงเป็นภารกิจเร่งด่วนที่กรมปศุสัตว์จะต้องวางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ ให้ครอบคลุมตลอดต้นทาง กลางทางและปลายทาง อันได้แก่การคัดเลือก และเก็บรักษาโคแม่พันธุ์ เพื่อผลิตโคขุนคุณภาพ การบริหารจัดการฟาร์มตามหลักวิชาการ เพื่อให้ได้โคขุนคุณภาพตามความต้องการของตลาด และปลายทางคือการบริหารการตลาดโคขุนให้มีประสิทธิภาพ และรักษาเสถียรภาพด้านราคา</p> <p>สำหรับกิจกรรมที่จะขับเคลื่อนให้โครงการประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อคุณภาพเพื่อความมั่นคงด้านอาหารแบบครบวงจร กิจกรรมการขุดบ่อน้ำขนาดเล็กในแปลงปศุสัตว์ กิจกรรมส่งเสริมการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในแปลงปศุสัตว์</p>

	<p>กิจกรรมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์</p> <p>เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาระดับการเลี้ยงโคนเนื้อสุ่อาชีพหลักของเกษตรกร อย่างยั่งยืน และสามารถผลิตโคเนื้อ ไร่พื้นเมืองส่งเข้าสู่ตลาดบริโภคและสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรต่อไป</p>
<p>๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<p>๑) เพื่อเก็บรักษาแม่โคพันธุ์ดี ไว้ผลิตโคขุนคุณภาพดีรองรับความต้องการตลาด</p> <p>๒) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและเกษตรกรเครือข่ายผู้เลี้ยงสัตว์ อย่างเป็นระบบ</p> <p>๓) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเนื้อโคขุนคุณภาพดี ให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาดในอนาคต</p> <p>๔) เพื่อส่งเสริมการผลิตเนื้อโคขุนคุณภาพดีมีมาตรฐานครบวงจร รองรับตลาดทั้งในและต่างประเทศ</p> <p>๕) เพื่อส่งเสริมการขยายตลาดเนื้อโคขุนคุณภาพดี ผู้ผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ</p> <p>๖) เพื่อส่งเสริมการใช้ข้าวโพดในการเลี้ยงโคขุนให้ได้คุณภาพ</p> <p>๗) เพื่อส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน และพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และลดค่าใช้จ่ายแก่กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์</p>
<p>๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย</p>	<p>๑. มีโคเนื้อเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า ๖,๒๔๐ ตัว</p> <p>๒. มีแม่โคพันธุ์ดี ไว้ผลิตโคขุนคุณภาพดี ไม่น้อยกว่า ๔,๖๘๐ ตัว</p> <p>๓. มีโคคุณภาพดี เข้าขุนเป็นโคขุนคุณภาพรองรับความต้องการตลาดไม่น้อยกว่า ๒,๘๐๐ ตัว</p> <p>๔. มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ไม่น้อยกว่า ๑,๕๖๐ ราย</p> <p>๕. มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการได้รับปัจจัยการผลิตไม่น้อยกว่า ๑,๕๖๐ ราย</p> <p>๖. มีเกษตรกรนำข้าวโพดมาเลี้ยงโคขุน ไม่น้อยกว่า ๑,๕๖๐ ราย</p> <p>๗. เกษตรกรมีระบบไฟฟ้าสุริยะ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในฟาร์มปศุสัตว์ ไม่น้อยกว่า ๕๐ จุด</p> <p>๘. เกษตรกรมีบ่อน้ำขนาดเล็ก เพื่อเพิ่ม ปสภ.การผลิตในฟาร์มปศุสัตว์ ได้ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ แห่ง</p> <p>๙. มีเครื่องผลิตอาหารสัตว์ครบส่วน (TMR) เพื่อลดรายจ่าย และพัฒนาสู่การเลี้ยงโคนเนื้อเชิงพาณิชย์ ไม่น้อยกว่า ๑๐ เครื่อง</p> <p>๑๐) มีโรงสำหรับขุนและรวบรวมโคขุนคุณภาพเพื่อพัฒนาสู่การเลี้ยงเชิงพาณิชย์ไม่น้อยกว่า ๑๐ โรง</p>
<p>๕. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>ดำเนินการในพื้นที่ ๒๖ อำเภอ ของจังหวัดขอนแก่น</p>
<p>๖. กิจกรรมหลัก</p>	<p>ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลัก ที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์</p>
	<p>๖.๑ กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อคุณภาพเพื่อความมั่นคงด้านอาหารแบบครบวงจร จังหวัดขอนแก่น</p> <p>กิจกรรมรอง : การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคขุนคุณภาพแบบแปลงใหญ่</p> <p>งบประมาณ ๔๗,๕๖๒,๖๐๐ บาท</p> <p>ผู้รับผิดชอบสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด</p>
	<p>๖.๒ กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อคุณภาพเพื่อความมั่นคงด้านอาหารแบบครบวงจร จังหวัดขอนแก่น</p> <p>กิจกรรมรอง : การขุดบ่อน้ำขนาดเล็กในฟาร์มปศุสัตว์</p> <p>งบประมาณ ๑๔,๙๑๓,๒๐๐ บาท</p> <p>ผู้รับผิดชอบ : สถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่น</p>
	<p>๖.๓ กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อคุณภาพเพื่อความมั่นคงด้านอาหารแบบครบวงจร จังหวัดขอนแก่น</p> <p>กิจกรรมรอง : ส่งเสริมการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในฟาร์มปศุสัตว์</p> <p>งบประมาณ : ๕,๒๓๕,๙๐๐ บาท</p> <p>ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานพลังงานจังหวัด</p>

	๖.๔ กิจกรรมการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์งบประมาณ : ๓,๑๘๒,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัด
	๖.๕ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคนม เพื่อความมั่นคงด้านอาหารจังหวัดขอนแก่น งบประมาณ : ๑๖,๗๒๑,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
	๖.๖ โครงการส่งเสริมการผลิตสัตว์เศรษฐกิจ (ไก่พื้นเมือง) เพื่อสุขภาพ แบบครบวงจร จังหวัด ขอนแก่นงบประมาณ : ๔,๔๗๔,๖๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
	๖.๗ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตจังหวัดเชิงพาณิชย์เพื่อความมั่นคงด้านอาหาร จังหวัดขอนแก่น งบประมาณ : ๑,๗๔๖,๔๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
๗. หน่วยงาน ดำเนินงาน	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด , สำนักงานพลังงานจังหวัด , สำนักงานพาณิชย์จังหวัด และหน่วยงาน สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
๘. ระยะเวลาในการ ดำเนินงาน	เริ่มต้น ๑ ต.ค. ๒๕๖๔ สิ้นสุด ๓๐ ก.ย. ๒๕๖๕
๙. งบประมาณ	งบประมาณ ๘๙,๓๖๑,๑๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	ผลผลิตของโครงการ : ๑) เกษตรกรที่ร่วมโครงการสามารถเก็บรักษาโคแม่พันธุ์เพื่อผลิตโคเนื้อคุณภาพดี ได้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ๒) เกษตรกรและเกษตรกรเครือข่ายผู้เลี้ยงสัตว์ มีความเข้มแข็ง และมีความพร้อมสำหรับเลี้ยง สัตว์รองรับการผลิตสัตว์เศรษฐกิจสู่เชิงพาณิชย์ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ๓) สามารถผลิตเนื้อโคขุนคุณภาพดีสู่ตลาดได้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๙๐๐ ตัว/ปี ๔) สามารถส่งออกโคขุนคุณภาพดีสู่ตลาด ได้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑,๐๐๐ ตัว/ปี ๕) เกษตรกรมีระบบไฟฟ้าสุริยะเพื่อลดค่าใช้จ่ายในฟาร์มปศุสัตว์ได้ไม่น้อยกว่า ๕๐ จุด ๖) เกษตรกรมีบ่อน้ำขนาดเล็ก เพื่อเพิ่ม ผลิต.การผลิตในฟาร์มปศุสัตว์ ได้ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ แห่ง ๗) มีเครื่องผลิตอาหารสัตว์ครบส่วน (TMR) เพื่อลดรายจ่าย และพัฒนาสู่การเลี้ยงโคเนื้อเชิง พาณิชย์ ไม่น้อยกว่า ๑๐ เครื่อง ๘) มีโรงสำหรับขุน และรวบรวมโคขุนคุณภาพ เพื่อพัฒนาสู่การเลี้ยงโคเนื้อเชิงพาณิชย์ ไม่น้อย กว่า ๑๐ โรง
๑๑. ผลที่คาดว่าจะ ได้รับ (Outcome)	ผลลัพธ์ของโครงการ : ๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความมั่นใจในการประกอบอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพ ๒) เกษตรกรและเกษตรกรเครือข่ายผู้เลี้ยงสัตว์ มีความเข้มแข็ง และมีความพร้อมสำหรับเลี้ยง สัตว์รองรับการผลิตสัตว์เศรษฐกิจสู่เชิงพาณิชย์ ๓) มีเนื้อโคขุนคุณภาพดี สนองต่อความต้องการของตลาด ทั้งในและต่างประเทศอย่างพอเพียง ๔) มีโรงเลี้ยงและรวบรวมโคขุนที่มีมาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด ทั้งในและ ต่างประเทศ ๕) เกษตรกรมีจุดเรียนรู้ระบบไฟฟ้าสุริยะเพื่อลดค่าใช้จ่ายในฟาร์มปศุสัตว์อย่างพอเพียง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	พัฒนาคุณภาพและเพิ่มมูลค่าการผลิตมันสำปะหลัง
๒. ความสำคัญของโครงการ	<p>“มันสำปะหลัง” เป็นพืชเศรษฐกิจอีกชนิดหนึ่งของจังหวัดขอนแก่น ซึ่งพืชที่สามารถนำมาผลิตพลังงานทดแทนและแปรรูป และสินค้ามันสำปะหลังนวัตกรรมที่มีการนำมันสำปะหลังมาผลิตเป็นอาหารและไม่ใช่อาหารเพื่อตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรม ปีการผลิต ๒๕๖๐/๒๕๖๑ จังหวัดขอนแก่นมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ๔๗๓,๘๗๖ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย๓,๑๐๒ กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวมทั้งหมด ๖๖๕,๘๘๕ ตัน คิดเป็นมูลค่า ๑,๓๓๑ ล้านบาท</p> <p>อย่างไรก็ตามเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังในจังหวัดขอนแก่น ส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะได้รับความรู้ความเข้าใจในการผลิตมันสำปะหลังตลอดห่วงโซ่อุปทาน จากการใช้ท่อนพันธุ์มันสำปะหลังสะอาดปราศจากโรค การลดต้นทุนการผลิต การป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยชีววิธี การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอำนาจต่อรอง การส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตร การจัดทำแปลงมันสำปะหลังอัจฉริยะ การแปรรูปมันสำปะหลังเพื่อเพิ่มมูลค่า รวมถึงการตลาดและการประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีความจำเป็นเร่งด่วนมาก เพราะหากยังให้เกษตรกรในกลุ่มจังหวัดยังปลูกและดูแลรักษาไร่มันสำปะหลังอย่างที่เคยปฏิบัติกันมา ก็จะทำให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่ำลงทุกปี ไม่เพียงพอับความต้องการของแหล่งรับซื้อผลผลิต ประกอบกับเมื่อเปิดประตูสู่อาเซียนผู้ประกอบการโรงแป้งหรือเอทานอล ในจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดใกล้เคียง อาจจะย้ายฐานการผลิตไปสู่ประเทศสมาชิกอื่นที่มีความสามารถมากกว่า จึงควรมีการเพิ่มศักยภาพการผลิตมันสำปะหลังให้เกษตรกรเพื่อการผลิตมันสำปะหลังที่มีคุณภาพและเชื่อมโยงตลาดมันสำปะหลังที่ชัดเจน</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตมันสำปะหลังสะอาดและมีคุณภาพดี ตรงตามความต้องการของตลาด ๒. เพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและการแปรรูปมันสำปะหลัง ๓. เพื่อส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ถึงประโยชน์ของมันสำปะหลัง
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	<p>กลุ่มเป้าหมาย: เกษตรกร จำนวน ๖๐๐ ราย ในพื้นที่ ๑๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองขอนแก่น ชนบท เขาสวนกวาง กระนวน บ้านไผ่ บ้านแฮด มัญจาคีรี อุดรรัตน์ ชุมแพ น้ำพอง เปือยน้อย โนนศิลา โคกโพธิ์ไชย และพระยืน</p> <p>ตัวชี้วัด</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เกษตรกรโครงการได้รับความรู้และสามารถนำไปปฏิบัติการได้ร้อยละ ๗๐ ๒. ผลผลิตมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ๓. พื้นที่ในการเผาอ้อยในจังหวัดขอนแก่นลดลง ร้อยละ ๕
๕. ความเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	การพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงและมีความสามารถในการแข่งขัน

๖. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	๑. สนับสนุนท่อนพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดี ๒. ฝึกอบรมเกษตรกร ๓. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์แปลงพญากรณ์และเตื่อนการระบาด ๔. จัดงานวันสาธิตการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง ๕. สนับสนุนเครื่องสับมันสำปะหลัง ๖. ศึกษาดูงานการผลิตและแปรรูปมันสำปะหลัง ๗. ติดตามและประเมินผลโครงการ					
๗. หน่วยงานรับผิดชอบ	สำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น หมายเลขโทรศัพท์ : ๐๔๓ ๒๔๖๗๕๓					
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕)					
๙. งบประมาณ	จำนวน ๗,๔๔๒,๐๐๐.-บาท					
๑๐. แผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงิน	กิจกรรมย่อย		ระยะเวลาที่จะเริ่มดำเนินการ			
			ต.ค.- ธ.ค.	ม.ค. - มี.ค.	เม.ย.- มิ.ย.	ก.ค. - ก.ย.
	๑.	สนับสนุนท่อนพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดี		/	/	/
	๒.	ฝึกอบรมเกษตรกร		/		
	๓.	สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์แปลงพญากรณ์และเตื่อนการระบาด			/	/
	๔.	จัดงานวันสาธิตการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง			/	/
	๕.	สนับสนุนเครื่องสับมันสำปะหลัง			/	/
	๖.	ศึกษาดูงานการผลิตและแปรรูปมันสำปะหลัง			/	
	๕	ติดตามและประเมินผลโครงการ	/	/	/	/
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลัง จำนวน ๖๐๐ ราย มีความรู้ความเข้าใจในการผลิตมันสำปะหลังสะอาดและมีคุณภาพดี ตรงตามความต้องการของตลาด ๒. เกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลัง จำนวน ๖๐๐ ราย มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและการแปรรูปมันสำปะหลัง และทราบถึงประโยชน์ของมันสำปะหลัง					
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตมันสำปะหลังอย่างยั่งยืน ๒. เกิดระบบการผลิตมันสำปะหลังที่เป็นมิตรต่อชุมชน สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๓. คุณภาพชีวิตของเกษตรกรดีขึ้น					
๑๓. ผลสัมฤทธิ์ (Impact)	ปริมาณผลผลิตมันสำปะหลังในจังหวัดขอนแก่นเพิ่มขึ้น					

ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๓ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

กลยุทธ์ที่ ๓ เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	การพัฒนาคุณภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าวจังหวัดขอนแก่น
๒. ความสำคัญของโครงการ	<p>จากกระแสในปัจจุบันและอนาคตความต้องการของประชากรของโลกและของไทยหันมาให้ความสนใจในการบริโภค อาหารเพื่อสุขภาพ อาหารที่มีความปลอดภัย ผ่านกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล ซึ่งมี แนวโน้มขยายตัวเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะข้าวอินทรีย์ที่ผู้บริโภคได้ให้ความสนใจ และพร้อมที่จะจ่ายเงินเพิ่มขึ้นสำหรับการบริโภคข้าว ที่จะตอบสนองต่อการมีสุขภาพที่ดี ซึ่งตลาดข้าวอินทรีย์จะอยู่ในประเทศที่มีเศรษฐกิจดี ประชาชนมีความต้องการซื้อสูง เช่น สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน ฮ่องกง และสิงคโปร์ ราคาข้าวเปลือกอินทรีย์ที่ขavnนาได้รับจะสูงกว่าราคาข้าวเปลือกทั่วไป จึงเป็นโอกาสและ ช่องทางอันดีของขavnนาไทยในการที่จะเพิ่มปริมาณการผลิตข้าวอินทรีย์ และข้าวที่มีการผลิตตามระบบการเกษตรที่ดี (GAP) ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน จังหวัดขอนแก่นได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเพื่อยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันและเชื่อมโยงโอกาสจากประเทศอนุภูมิภาค ลุ่มน้ำโขง โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการเพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าวที่เป็นพืชเศรษฐกิจหลัก ให้ได้รับการรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัย และพัฒนาสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค แต่การส่งเสริมยังคงไม่ครอบคลุมพื้นที่ จึงต้องมีการส่งเสริมต่อเนื่อง ในฤดูการผลิตปี ๒๕๖๐/๒๕๖๑ จังหวัดขอนแก่นมีพื้นที่ปลูกข้าวจำนวน ๒,๔๑๔,๕๒๗ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๔๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตรวม ๘๘๓,๘๒๙ ตัน คิดเป็นมูลค่าเป็น ๘,๘๓๘ ล้านบาท เกษตรกรที่ผ่านการรับรองมาตรฐานการผลิตตามระบบเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (GAP) จำนวน ๕๒,๐๐๐ ไร่ ข้าวอินทรีย์ จำนวน ๓๐,๑๘๔ ไร่ ซึ่งนับว่ามีปริมาณน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ปลูกทั้งจังหวัดทั้งนี้การผลิตข้าวของเกษตรกรยังประสบปัญหาด้านการผลิตและด้านการตลาด แหล่งน้ำไม่เพียงพอ ขาดปัจจัยการผลิตที่ดี ขาดการเข้าถึงเมล็ดพันธุ์ดี ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ โรคและศัตรูพืชระบาดในพื้นที่ เกษตรกรยังคงมีความต้องการในการพัฒนาองค์ความรู้โดยเฉพาะเรื่องเกษตรอินทรีย์ และการตรวจรับรองมาตรฐาน ดังนั้นการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าวจังหวัดขอนแก่น จึงมีความจำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่เกษตรกรในการผลิตข้าวตามมาตรฐาน ส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ในการผลิตข้าวมาตรฐาน GAP และพัฒนาคุณภาพผลผลิตสู่มาตรฐานอินทรีย์ให้แก่เกษตรกรที่มีศักยภาพในการผลิตข้าวอินทรีย์ การเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างเกษตรกรผู้ผลิตและผู้จำหน่าย ตลอดจนการประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดจะต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไป</p> <p>ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งดำเนินการพัฒนาคุณภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าว โดยเฉพาะในพื้นที่แปลงใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาการองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการผลิตข้าวสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เชื่อมโยงเครือข่ายด้านการผลิต และ</p>

	<p>การตลาดในสถาบันเกษตรกร รวมทั้งการติดตามนิเทศงาน และประเมินผลโครงการ การผลิตข้าวให้ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ นอกจากนี้จะทำให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคปลอดภัย การผลิตเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังสามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเป็นที่ต้องการของตลาดเพิ่มมากขึ้น และสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน นำมาซึ่งความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนของเกษตรกรต่อไป</p>
<p>๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<p>๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการพัฒนากระบวนการผลิตข้าวให้มีคุณภาพตามมาตรฐานอินทรีย์</p> <p>๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าวและพัฒนาการผลิตข้าวให้ปลอดภัยได้มาตรฐานอินทรีย์ ซึ่งเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>๓. เพื่อส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว</p> <p>๔. เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ในการพัฒนาการเกษตร</p>
<p>๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ</p>	<p>กลุ่มเป้าหมาย: สมาชิกแปลงใหญ่ จำนวน ๕๒๐ ราย</p> <p>ตัวชี้วัด</p> <p>๑. จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้นำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP/อินทรีย์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐</p> <p>๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตข้าวลงได้ร้อยละ ๕</p>
<p>๕. ความเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด</p>	<p>การพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงและมีความสามารถในการแข่งขัน</p>
<p>๖. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ</p>	<p>๑. กิจกรรมส่งเสริมการผลิตข้าวสู่ระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์</p> <p>๑.๑ อบรมถ่ายทอดความรู้การผลิตข้าวอินทรีย์</p> <p>๑.๒ ตรวจสอบประเมินแปลง</p> <p>๑.๓ จัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีและวันข้าวและชาวนาไทย</p> <p>๑.๔ แปรรูปผลผลิตข้าว GAP/อินทรีย์</p> <p>๑.๕ ติดตามและประเมินผลโครงการ</p> <p>๒. กิจกรรมส่งเสริมการผลิตข้าวหีบหุ้มชุมชนแพ</p> <p>๒.๑ อบรมการผลิตข้าวหีบหุ้มชุมชนแพ GAP</p> <p>๒.๒ สนับสนุนปัจจัยการผลิต</p> <p>๒.๓ จัดทำจุดเรียนรู้การผลิตข้าวหีบหุ้มชุมชนแพ</p> <p>๒.๔ ติดตามการดำเนินงานโครงการ</p> <p>๓. กิจกรรมระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ขนาด ๕,๐๐๐ วัตต์ แบบติดตั้งบนหลังคา</p> <p>ติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ขนาด ๕,๐๐๐ วัตต์ แบบติดตั้งบนหลังคา</p>
<p>๗. หน่วยงานรับผิดชอบ</p>	<p>สำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น หมายเลขโทรศัพท์ : ๐๔๓ ๒๔๖๗๕๓</p>
<p>๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน</p>	<p>ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕)</p>
<p>๙. งบประมาณ</p>	<p>จำนวน ๒๐,๕๗๗,๖๖๕.- บาท</p>

๑๐. แผนปฏิบัติงานและ แผนการใช้จ่ายเงิน	กิจกรรมย่อย	ระยะเวลาที่จะเริ่มดำเนินการ			
		ต.ค.- ธ.ค.	ม.ค. - มี.ค.	เม.ย.- มิ.ย.	ก.ค. - ก.ย.
	กิจกรรมส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน				
๑.	อบรมถ่ายทอดความรู้การผลิตข้าวอินทรีย์		/	/	
๒.	ตรวจประเมินแปลง		/	/	/
๓.	จัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีและวันข้าวและ		/	/	
๔.	แปรรูปผลผลิตข้าว GAP/อินทรีย์		/	/	
๕.	ติดตามและประเมินผลโครงการ	/	/	/	/
	กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง				
๑.	อบรมการผลิตข้าวทับทิมชุมแพ GAP		/	/	/
๒.	สนับสนุนปัจจัยการผลิต		/	/	/
๓.	จัดทำจุดเรียนรู้การผลิตข้าวทับทิมชุมแพ		/	/	/
๔.	ติดตามการดำเนินงานโครงการ	/	/	/	/
	การเลี้ยงสัตว์น้ำแบบลดต้นทุนในบ่อน้ำไร่นาและบ่อขุดของ พต.				
	ติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ขนาด ๕,๐๐๐ วัตต์ แบบติดตั้งบนหลังคา	/	/	/	/
๑๑. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมการผลิตข้าว GAP/อินทรีย์ และเข้าสู่ระบบการตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ จำนวน ๕๒๐ ราย พื้นที่ ๒,๖๐๐ ไร่				
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑.เกษตรกรที่ร่วมโครงการนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาการผลิตข้าวให้ได้มาตรฐานอินทรีย์และมีรายได้เพิ่มขึ้น ๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถลดต้นทุนการผลิตจากการใช้สารเคมี				
๑๓. ผลสัมฤทธิ์ (Impact)	๑. เกษตรกรในจังหวัดผลิตข้าวอินทรีย์เพิ่มขึ้น ๒. ประชาชนในพื้นที่ได้บริโภคผลผลิตข้าวที่มีคุณภาพและปลอดภัย				

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานปลอดภัย
๒. ความสำคัญของโครงการ	<p>จังหวัดขอนแก่น มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๒๕,๑๑๔๗ ครัวเรือน พื้นที่การเกษตร ๔.๒ ล้านไร่ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้นหากมีการส่งเสริมและพัฒนาการทำการเกษตรให้มีมาตรฐานโดยเฉพาะสินค้าเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ ควบคู่ไปกับการควบคุมคุณภาพการผลิตก็จะเป็นการยกระดับการทำการเกษตรของเกษตรกรให้มีคุณภาพและสามารถแข่งขันในตลาดที่จะสร้างมูลค่าของผลผลิตให้สูงขึ้น อันจะส่งผลดีต่อเกษตรกรที่จะมีรายได้มากขึ้นจากการทำการเกษตรแบบเดิมที่เน้นการทำเชิงปริมาณซึ่งจะมีความเสี่ยงต่อการขาดทุน แต่หากเป็นการผลิตเชิงคุณภาพที่เน้นการผลิตที่ไม่มากแต่ควบคุมคุณภาพของผลผลิตให้ได้มาตรฐานและมีปริมาณที่พอเหมาะกับความต้องการของตลาด แต่เกษตรกรยังคงประสบปัญหาต่างๆ ทั้งด้านการผลิตและการจำหน่าย อาทิเช่น ต้นทุนการผลิตที่ยังสูง ราคาผันผวน การปนเปื้อนของสารเคมี เป็นต้น จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ส่วนหนึ่งเกิดจากพฤติกรรมการใช้ปัจจัยการผลิตที่ฟุ่มเฟือยของเกษตรกร ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง กระทบต่อรายได้ที่ได้รับไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน และความปลอดภัยของผู้ผลิตและผู้บริโภค หากไม่เร่งแก้ไขกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพและปลอดภัย อาจมีผลกระทบต่อจำหน่ายสินค้าทั้งตลาดภายในและต่างประเทศ</p> <p>เพื่อเป็นการยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจ เพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันภาคการเกษตร การพัฒนาคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตร ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อรายได้เกษตรกรที่เพิ่มขึ้นจากการขายสินค้าปลอดภัย และจะส่งผลต่ออัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดต่อไป จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดภัย</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการพัฒนากระบวนการผลิตพืชผักและไม้ผลให้มีคุณภาพตามมาตรฐานอินทรีย์ ๒. เพื่อพัฒนาการผลิตให้ปลอดภัยได้มาตรฐานอินทรีย์ซึ่งเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๓. เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ในการพัฒนาการเกษตร แบบยั่งยืน
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	<p>กลุ่มเป้าหมาย:เกษตรกรผู้ผลิตผัก/ผลไม้ จำนวน ๑๐๐ ราย</p> <p>ตัวชี้วัด</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เกษตรกรผู้ผลิตพืชผักอินทรีย์ที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๑๐๐ คน มีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕ ๒. เกษตรกรผู้ผลิตพืชผักอินทรีย์ที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๑๐๐ คน มีต้นทุนจากการผลิตพืชผักและไม้ผลอินทรีย์ลดลงร้อยละ ๒๐
๕. ความเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	การพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงและมีความสามารถในการแข่งขัน

๖. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	๑. ประชุมชี้แจงโครงการเกษตรกรแกนนำ ๒. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เกษตรกรการผลิตพืชปลอดภัย ๓. สนับสนุนปัจจัยการผลิตพืชปลอดภัย ๔. การตรวจรับรองแปลงเกษตรอินทรีย์ระยะปรับเปลี่ยน ๕. ติดตามและสรุปผลการดำเนินงานโครงการ																																									
๗. หน่วยงานรับผิดชอบ	สำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น หมายเลขโทรศัพท์ : ๐๔๓ ๒๔๖๗๕๓																																									
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕)																																									
๙. งบประมาณ	จำนวน ๑,๐๖๐,๙๐๐.- บาท																																									
๑๐. แผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงิน	<table border="1" data-bbox="544 609 1102 1095"> <thead> <tr> <th rowspan="2"></th> <th rowspan="2">กิจกรรมย่อย</th> <th colspan="4">ระยะเวลาที่จะเริ่มดำเนินการ</th> </tr> <tr> <th>ต.ค.- ธ.ค.</th> <th>ม.ค. - มี.ค.</th> <th>เม.ย.- มิ.ย.</th> <th>ก.ค. - ก.ย.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>๑</td> <td>ประชุมชี้แจงโครงการเกษตรกรแกนนำ</td> <td>/</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>๒</td> <td>จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เกษตรกรการผลิตพืชปลอดภัย</td> <td></td> <td>/</td> <td>/</td> <td>/</td> </tr> <tr> <td>๓</td> <td>สนับสนุนปัจจัยการผลิตพืชปลอดภัย</td> <td></td> <td>/</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>๔</td> <td>การตรวจรับรองแปลงเกษตรอินทรีย์ระยะปรับเปลี่ยน</td> <td></td> <td>/</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>๕</td> <td>ติดตามและสรุปผลการดำเนินงานโครงการ</td> <td></td> <td>/</td> <td>/</td> <td>/</td> </tr> </tbody> </table>		กิจกรรมย่อย	ระยะเวลาที่จะเริ่มดำเนินการ				ต.ค.- ธ.ค.	ม.ค. - มี.ค.	เม.ย.- มิ.ย.	ก.ค. - ก.ย.	๑	ประชุมชี้แจงโครงการเกษตรกรแกนนำ	/				๒	จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เกษตรกรการผลิตพืชปลอดภัย		/	/	/	๓	สนับสนุนปัจจัยการผลิตพืชปลอดภัย		/			๔	การตรวจรับรองแปลงเกษตรอินทรีย์ระยะปรับเปลี่ยน		/			๕	ติดตามและสรุปผลการดำเนินงานโครงการ		/	/	/	
	กิจกรรมย่อย			ระยะเวลาที่จะเริ่มดำเนินการ																																						
		ต.ค.- ธ.ค.	ม.ค. - มี.ค.	เม.ย.- มิ.ย.	ก.ค. - ก.ย.																																					
๑	ประชุมชี้แจงโครงการเกษตรกรแกนนำ	/																																								
๒	จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เกษตรกรการผลิตพืชปลอดภัย		/	/	/																																					
๓	สนับสนุนปัจจัยการผลิตพืชปลอดภัย		/																																							
๔	การตรวจรับรองแปลงเกษตรอินทรีย์ระยะปรับเปลี่ยน		/																																							
๕	ติดตามและสรุปผลการดำเนินงานโครงการ		/	/	/																																					
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรผู้ผลิตพืชผักและไม้ผล จำนวน ๑๐๐ คน ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการจัดทำแปลงพืชอินทรีย์ ๒. เกษตรกรผู้ผลิตพืชผักและไม้ผล จำนวน ๑๐๐ คน ได้รับการตรวจรับรองแปลงตามมาตรฐานอินทรีย์																																									
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. เกษตรกรผู้ผลิตพืชผักและไม้ผลที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ในการผลิตพืชผักและไม้ผลให้มีคุณภาพตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ๒. เกษตรกรผู้ผลิตพืชผักและไม้ผลที่เข้าร่วมโครงการฯ สามารถลดต้นทุนการผลิตโดยการหยุดการใช้สารเคมีและใช้สารชีวภาพทดแทน																																									
๑๓. ผลสัมฤทธิ์ (Impact)	เกษตรกรผู้ผลิตพืชผักและไม้ผลมีสุขภาพที่แข็งแรง อย่างยั่งยืน																																									

ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๓ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

กลยุทธ์ที่ ๔ จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ส่งเสริมและขยายช่องทางการตลาดสินค้าเกษตร
๒. ความสำคัญของโครงการ	<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจของประเทศ ไว้ในยุทธศาสตร์ที่ ๙ เป้าหมายเพื่อลดช่องว่างรายได้ระหว่างภาคและมีการกระจายความเจริญและโอกาสทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึงเป็นธรรมมากขึ้น โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีเป้าหมายการพัฒนาให้หลุดพ้นจากความยากจน สู่เป้าหมายการพึ่งตนเอง โดยมีแนวทางการพัฒนาด้านการเกษตร เป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง ด้วยการเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และอาหารปลอดภัย และพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง</p> <p>การเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรไปสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และอาหารปลอดภัยจำเป็นต้องขยายตลาด เพิ่มช่องทางการจำหน่ายให้กับผู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับเกษตรกรว่ามีตลาดรองรับจริง</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑) เพื่อสร้างโอกาสและขยายช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรจังหวัดขอนแก่น ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางมากขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก</p> <p>๒) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ส่งเสริมศักยภาพและสร้างโอกาสทางการตลาดให้กับผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ</p> <p>๓) เพื่อสร้างเครือข่าย (Networking) ด้านการตลาด</p> <p>๔) เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรและกระตุ้นผู้บริโภคตระหนักถึงความสำคัญ/ประโยชน์ของการบริโภคสินค้าเกษตรจังหวัดขอนแก่น</p>
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	<p>กลุ่มเป้าหมาย: ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการสินค้าเกษตรของจังหวัดขอนแก่น</p> <p>ตัวชี้วัด ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ๘๐</p>
๕. ความเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	การพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงและมีความสามารถในการแข่งขัน
๖. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	การจัดงานมหกรรมเชื่อมโยงการตลาดสินค้าเกษตร จำนวน ๑ ครั้งละ ๗ วัน ในจังหวัดขอนแก่น
๗. หน่วยงานรับผิดชอบ	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดขอนแก่น หมายเลขโทรศัพท์ ๐-๔๓๒๓-๖๕๗๑
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕)
๙. งบประมาณ	จำนวน ๑๕,๗๐๐,๐๐๐.-บาท

๑๐. แผนปฏิบัติงานและ แผนการใช้จ่ายเงิน	กิจกรรมย่อย	ระยะเวลาที่จะเริ่มดำเนินการ			
		ต.ค.- ธ.ค.	ม.ค. - มี.ค.	เม.ย.- มิ.ย.	ก.ค. - ก.ย.
	การจัดงานมหกรรมเชื่อมโยงการตลาด สินค้าเกษตร จำนวน ๑ ครั้งละ ๗ วัน ใน จังหวัดขอนแก่น		/		
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑) ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการสินค้าเกษตรของจังหวัดมีรายได้เพิ่มขึ้น ๒) สินค้าเกษตรของจังหวัดฯ เป็นที่รู้จักแพร่หลายเพิ่มขึ้น				
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	การใช้ตลาดนำการผลิตโดยเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ผลิต และสามารถจูงใจเกษตรกรให้ ปรับเปลี่ยนการผลิตให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น				
๑๓. ผลสัมฤทธิ์ (Impact)	๑) เกษตรกรในจังหวัดผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มมากขึ้น ๒) ประชาชน มูลค่าการจำหน่ายสินค้าเกษตรเพิ่มมากขึ้น				

ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๓ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

กลยุทธ์ที่ ๖ สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรเพื่อลดความเสี่ยงในการทำการเกษตร
๒. ความสำคัญของโครงการ	<p>จังหวัดขอนแก่นได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเพื่อยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน เน้นการส่งเสริมการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มภาคการเกษตรมีพื้นที่การเกษตรทั้งสิ้น ๔,๒๑๙,๔๒๗ ไร่ คราวเรือนเกษตรกรจำนวน ๒๐๖,๗๔๑ ครัวเรือน ลักษณะการทำการเกษตรที่สำคัญ คือ ข้าวนาปี และ พืชไร่ เป็นการทำการเกษตรแบบพืชเชิงเดี่ยว ซึ่งต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างในการผลิตเพื่อให้ระบบการผลิตพืชมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดการดินที่เหมาะสม การจัดการน้ำเพื่อให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร และเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิต ตลอดจนการบริหารจัดการผลผลิตให้สอดคล้องต่อความต้องการของตลาด นอกจากนี้เกษตรกรยังประสบปัญหาภัยธรรมชาติ ภัยแล้งและอุทกภัย ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหาย เกษตรกรขาดรายได้จากการประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นจำนวนมาก จึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งดำเนินการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรให้มีรายได้ทดแทน จึงได้จัดทำโครงการโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรเพื่อลดความเสี่ยงในการทำการเกษตร เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติในพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน มีรายได้เลี้ยงครอบครัว ตลอดจนลดความเสี่ยงจากการเกิดภัยธรรมชาติในพื้นที่</p> <p>เพื่อช่วยเหลือและฟื้นฟูเกษตรกรที่ประสบภัยธรรมชาติ ยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้สามารถพึ่งตนเองในการสร้างความมั่นคงด้านอาชีพการเกษตร และมีรายได้เพิ่มมากขึ้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งดำเนินการส่งเสริมอาชีพเพื่อลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติ</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อสร้างรายได้ ลดความเสี่ยงในการประกอบอาชีพเกษตรกร และลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติ
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	<p>กลุ่มเป้าหมาย: เกษตรกร จำนวน ๒,๖๐๐ ราย</p> <p>ตัวชี้วัด รายได้ครัวเรือนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕</p>
๕. ความเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	การพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงและมีความสามารถในการแข่งขัน
๖. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<p>กิจกรรมส่งเสริมการทำการเกษตรแบบผสมผสาน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. อบรมถ่ายทอดความรู้ ๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต ๓. ติดตามและสรุปผลการดำเนินงานโครงการ <p>กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. อบรมถ่ายทอดความรู้ ๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต ๓. ติดตามและสรุปผลการดำเนินงานโครงการ

	การเลี้ยงสัตว์น้ำแบบลดต้นทุนในบ่อน้ำไร่นาและบ่อขุดของพด. ๑. อบรมถ่ายทอดความรู้ ๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต ๓. ติดตามและสรุปผลการดำเนินงานโครงการ					
๗. หน่วยงานรับผิดชอบ	สำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น หมายเลขโทรศัพท์ : ๐๔๓ ๒๔๖๗๕๓					
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕)					
๙. งบประมาณ	จำนวน ๘,๕๕๙,๙๕๐.- บาท					
๑๐. แผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงิน	กิจกรรมย่อย			ระยะเวลาที่จะเริ่มดำเนินการ		
				ต.ค.- ธ.ค.	ม.ค. - มี.ค.	เม.ย.- มิ.ย.
	กิจกรรมส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน					
	๑.	อบรมถ่ายทอดความรู้		/	/	
	๒.	สนับสนุนปัจจัยการผลิต		/	/	/
	๓.	ติดตามและสรุปผลการดำเนินงานโครงการ	/	/	/	/
	กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง					
	๑.	อบรมถ่ายทอดความรู้		/	/	
	๒.	สนับสนุนปัจจัยการผลิต		/	/	/
	๓.	ติดตามและสรุปผลการดำเนินงานโครงการ	/	/	/	/
	การเลี้ยงสัตว์น้ำแบบลดต้นทุนในบ่อน้ำไร่นาและบ่อขุดของพด.					
	๑.	อบรมถ่ายทอดความรู้		/	/	
	๒.	สนับสนุนปัจจัยการผลิต		/	/	/
	๓.	ติดตามและสรุปผลการดำเนินงานโครงการ	/	/	/	/
๑๑. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรผู้ร่วมโครงการจำนวน ๒,๖๐๐ ราย ได้รับความรู้และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้					
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	เกิดอาชีพทางเลือกและแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรพื้นที่					
๑๓. ผลสัมฤทธิ์ (Impact)	ชุมชนเข้มแข็ง เกษตรกรพึ่งพาตนเองได้ สามารถประกอบกิจกรรมการเกษตรได้ตลอดปี ทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานในช่วงนอกฤดูกาลเพาะปลูกลดลง					

ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๔ : เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการส่งเสริมการผลิตสัตว์เศรษฐกิจ (ไก่พื้นเมือง) เพื่อสุขภาพ แบบครบวงจร จังหวัดขอนแก่น
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ตามนโยบายของรัฐบาลได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาด้านการเกษตร โดยมุ่งเน้นการดูแลเกษตรกรให้มีรายได้ที่เหมาะสมด้วยวิธีการต่างๆ ปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการ การบริหารจัดการทรัพยากรของประเทศให้เป็นเอกภาพ เพิ่มขีดความสามารถของกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตร และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และเนื่องจากตลาดปัจจุบัน มีแนวโน้มต้องการในสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างโอกาสในการมีรายได้และลดความเหลื่อมล้ำให้แก่เกษตรกร สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดขอนแก่น จึงขอเสนอโครงการส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมืองในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น เพื่อขอรับการสนับสนุน ต่อไปรองรับกับจังหวัดขอนแก่น มีแนวทางการพัฒนาจังหวัดระยะเร่งด่วน ในมิติที่ ๑ ภาคชนบท เน้นการพัฒนาในระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้านนอกเขตเมือง เนื่องจากประชากรของจังหวัดกว่าร้อยละ ๘๐ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องมีการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ และเพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับความต้องการในสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้บริโภคในอนาคต โดยเฉพาะไก่เนื้อที่ประชาชนนิยมบริโภค ถือเป็นสินค้าด้านปศุสัตว์ ที่เกษตรกรในจังหวัดขอนแก่นมีศักยภาพและมีความพร้อม
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เพื่อสร้างอาชีพและสร้างรายได้ แก่เกษตรกร สร้างโอกาส และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ๒. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ๓. เพื่อพัฒนาการเลี้ยงไก่พื้นเมืองสู่เชิงพาณิชย์ และเป็นสินค้าที่เป็นอัตลักษณ์ของจังหวัด ๔. เพื่อส่งเสริมการผลิตเนื้อไก่พื้นเมืองคุณภาพดีที่มีมาตรฐานครบวงจร รองรับตลาดทั้งในและต่างประเทศ ๕. เพื่อประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ แก่ประชาชนและผู้บริโภค ในการบริโภคไก่พื้นเมือง ๖. เพื่อส่งเสริมการตลาดไก่พื้นเมือง ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น และในประเทศ ๗. เพื่อส่งเสริมการบริโภคไก่พื้นเมืองสู่ผู้บริโภคในจังหวัดขอนแก่น ทุกกลุ่มเป้าหมาย
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ๒. กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง มีความเข้มแข็ง และพัฒนาสู่กลุ่มผู้ผลิตที่มีรูปแบบที่ยั่งยืนในอนาคต ไม่น้อยกว่า ๒๐ กลุ่ม ๓. ประชาชนจังหวัดขอนแก่น มีสุขภาพดีขึ้น จากการเปลี่ยนมาบริโภคไก่พื้นเมือง ๕. สินค้า/ผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ มีมูลค่าเพิ่มขึ้น
๕. พื้นที่เป้าหมายดำเนินการ	ดำเนินการในพื้นที่ ๒๖ อำเภอ ของจังหวัดขอนแก่น
๖. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลัก ที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์

<p>๖.๑ กิจกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมืองแบบแปลงใหญ่</p>	<p>แนวทางและวิธีการดำเนินงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. อบรมถ่ายทอดความรู้ และเทคโนโลยีแก่เกษตรกร ๒. จัดหาปัจจัยการผลิต ๓. สนับสนุนปัจจัยการผลิต ๔. จัดหาตลาดจำหน่าย รongรับผลผลิต ๕. ติดตามกำกับ ดูแล แนะนำ และประเมินผลการดำเนินงาน
<p>๗. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ</p>	<p>สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดขอนแก่น</p>
<p>๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน</p>	<p>เริ่มต้น ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ สิ้นสุด ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕</p>
<p>๙. งบประมาณ</p>	<p>งบประมาณ ๔,๔๗๔,๖๐๐ บาท</p>
<p>๑๐. ผลผลิต (Output)</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. มีไก่พื้นเมืองเพื่อสุขภาพ รongรับความต้องการผู้บริโภค ไม่น้อยกว่า ๓๐,๐๐๐ ตัว ๒. มีกลุ่มและเครือข่ายผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองเพื่อสุขภาพ ที่มีความเข้มแข็ง ไม่น้อยกว่า ๕ กลุ่ม ๓. มีกลุ่มและเครือข่ายผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง ที่ได้รับมาตรฐานการผลิต ไม่น้อยกว่า ๕ กลุ่ม ๔. มีร้านอาหาร /ผลิตภัณฑ์ ไก่พื้นเมือง รongรับความต้องการผู้บริโภค ไม่น้อยกว่า ๕๐ ร้าน ๕. ประชาชนจังหวัดขอนแก่น ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาบริโภคไก่พื้นเมือง เพื่อสุขภาพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของกลุ่มผู้บริโภคไก่ในจังหวัด
<p>๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)</p>	<p>ผลลัพธ์ของโครงการ :</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพเสริม และมีความมั่นคงในอาชีพ และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ๒. กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง มีความเข้มแข็ง และพัฒนาสู่กลุ่มผู้ผลิตที่มีรูปแบบที่ยั่งยืนในอนาคตได้ ๓. จังหวัดขอนแก่นมีไก่พื้นเมือง เป็นสินค้าที่เป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดในอนาคต ๔. ประชาชนจังหวัดขอนแก่น มีสุขภาพดีขึ้น จากการเปลี่ยนมาบริโภคไก่พื้นเมือง ๕. สินค้า/ผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตจังหวัดเชิงพาณิชย์เพื่อความมั่นคงด้านอาหาร จังหวัดขอนแก่น
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	จากสถานการณ์การผลิตจังหวัดในปัจจุบัน ไม่เพียงพอกับความต้องการและเกษตรกรผู้เลี้ยงจังหวัดมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้จำนวนจังหวัดต้นทุนที่ใช้ผลิตจังหวัดลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหากปล่อยให้ดำเนินไปเรื่อยๆ จะส่งผลให้ประเทศไทยเข้าสู่สภาวะวิกฤตความมั่นคงทางอาหารภายในประเทศรุนแรง อันเนื่องมาจากอัตราการขยายตัวการบริโภค และความต้องการภายในและภายนอกเพิ่มสูงขึ้น แต่ปริมาณการผลิตจังหวัดยังไม่เพียงพอและคุณภาพไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งวิธีการแก้ปัญหาที่ผ่านมาเพื่อเพิ่มโอกาสการส่งออกและแก้ไขปัญหาจำนวนจังหวัดไม่เพียงพอกับความต้องการได้มีการส่งเสริมการเลี้ยงจังหวัดโดยภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งมักจะประสบปัญหาต้นทุนสูง มาตรฐานไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาด ดังนั้นเพื่อเป็นการวางรากฐานและแก้ปัญหาการขาดแคลนจังหวัดในระยะยาว จึงควรส่งเสริมความเข้มแข็งแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงจังหวัด เพื่อผลิตจังหวัดเชิงพาณิชย์เพื่อความมั่นคงด้านอาหาร ต่อไป
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อความเข้มแข็งแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงจังหวัดอย่างเป็นระบบ ๒) เพื่อเสริมสร้างและเพิ่มทักษะ องค์ความรู้ในการเลี้ยงจังหวัดคุณภาพเชิงพาณิชย์ ๓) เพื่อยกระดับการเลี้ยงจังหวัดสู่อาชีพหลักของเกษตรกรอย่างยั่งยืน
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัด ความสำเร็จของโครงการ	๑. มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า ๑๐ กลุ่ม ๒. มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ราย ๓. มีเกษตรกรผู้เลี้ยงจังหวัดเข้าร่วมโครงการ ได้รับบริการไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ราย ๔. มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการได้รับปัจจัยการผลิตไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ราย
๕. พื้นที่เป้าหมาย ดำเนินการ	ดำเนินการในพื้นที่ ๒๖ อำเภอ ของจังหวัดขอนแก่น
๖. ความเชื่อมโยงกับทิศ ทางการพัฒนาภาค	การยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน และเชื่อมโยงโอกาสจากประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
๗. กิจกรรมหลัก	๑. ประชาสัมพันธ์ เชิญชวน และรับสมัครกลุ่มเกษตรกร ชี้แจงโครงการ ๒. แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการฯ ๓. คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการฯ ตรวจสอบคุณสมบัติ พร้อมรับรองกลุ่ม ๔. จัดหาวัสดุและปัจจัยการผลิต ๕. จัดการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกร ๖. จัดทัศนศึกษา/ดูงาน ๗. มอบปัจจัยการผลิต ๘. ติดตามและประเมินผลโครงการ
๘. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	เริ่มต้น ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ สิ้นสุด ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕					
๑๐. งบประมาณ	งบประมาณ ๑,๗๖๑,๔๐๐ บาท					
๑๑. แผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงิน ๑๐.๑ แผนปฏิบัติงาน	ขั้นตอน/กิจกรรมที่จะดำเนินงาน				หวังกเวลาดำเนินการ	
	๑. แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดร่างขอบเขตของงาน(TOR)				ตุลาคม ๒๕๖๔	
	๒. แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลาง/แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะ				ตุลาคม ๒๕๖๔	
	๓. ประกาศร่างข้อกำหนดขอบเขตของงาน(TOR)				ตุลาคม ๒๕๖๔	
	๔. ประกาศผลประกวดราคาทางอิเล็กทรอนิกส์				ตุลาคม ๒๕๖๔	
	๕. พิจารณาผลการประกวดราคาทางอิเล็กทรอนิกส์				ตุลาคม ๒๕๖๔	
	๖. ลงนามในสัญญาและก่อกำหนดผู้ผูกพัน (จัดซื้อจัดจ้าง วัสดุ-ครุภัณฑ์)				พฤศจิกายน ๒๕๖๔	
	๗. ดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณ				ธันวาคม ๖๔ - กรกฎาคม ๖๕	
๑๐.๒ แผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงิน	กิจกรรมที่จะดำเนินการ	ตค-ธค. ๖๔	มค-มีค. ๖๕	เมย-มิย. ๖๕	กค.-กย. ๖๕	รวม
	๑. จัดการฝึกอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกร&ศึกษาดูงาน	๐.๑๘๒				๐.๑๘๒
	๒. จัดหาปัจจัยการผลิต		๑.๕๖๐			๑.๕๖๐
	๓. จัดหาครุภัณฑ์เกษตร					
	๔. เบิกค่าเบี้ยเลี้ยงการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่		๐.๐๑๙๔			๐.๐๑๙๔
	รวม	๐.๑๘๒	๑.๕๗๙๔			๑.๗๖๑๔
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑) มีฟาร์มผลิตจิ้งหรีดคุณภาพเชิงพาณิชย์ เพื่อบริโภคในประเทศและส่งออก ไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ฟาร์ม ๒) มีฟาร์มผลิตจิ้งหรีดที่ผ่านการรับรองมาตรฐานฟาร์ม ไม่น้อยกว่า ๑๕๐ ฟาร์ม ๓) มีกลุ่มและเครือข่ายผู้เลี้ยงจิ้งหรีดที่มีความเข้มแข็ง และยั่งยืน และพัฒนาสู่อาชีพหลัก ไม่น้อยกว่า ๑๐ กลุ่ม					
๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑) เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพการเลี้ยงจิ้งหรีด เป็นอาชีพหลักได้อย่างยั่งยืน ๒) กลุ่มและเครือข่ายผู้เลี้ยงสัตว์มีความเข้มแข็ง และมีความมั่นใจในอาชีพการเลี้ยงจิ้งหรีด ๓) เกษตรกรสามารถเก็บรักษาโคต้นทุน ไว้เพื่อผลิตเนื้อโคคุณภาพในอนาคตได้					
๑๔. ผลสัมฤทธิ์ (Impact)	๑) เกษตรกรมีความยั่งยืนในการประกอบอาชีพการเลี้ยงจิ้งหรีด ๒) มีกลุ่ม/เครือข่าย เกษตรกรผู้เลี้ยงจิ้งหรีด ที่มีความเข้มแข็ง ๓) เกษตรกรสามารถมีรายได้เพิ่มขึ้น จากการจำหน่ายจิ้งหรีดคุณภาพดี และจำหน่ายผลพลอยได้จากกิจกรรม(ปุ๋ยคอก)					

ภาคผนวก

แผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาภาคที่สอดคล้องกับแผนแม่บท
ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ภายใต้แผนพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่

๑๒

(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

แผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาภาคเหนือที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยกฐานะเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง

๑. แผนงานส่งเสริมการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่มีศักยภาพทางการตลาด

สาระสำคัญ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นอย่างครบวงจรตลอดห่วงโซ่การผลิตโดยอาศัยการใช้ประโยชน์จากการสร้างภาพลักษณ์และเรื่องราวของสินค้าในแต่ละชุมชนหรือพื้นที่รวมถึงการใช้จุดเด่นของสินค้าเกษตรพื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยการสร้างความแตกต่างของสินค้าเกษตรการรับรองขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์และการพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีเอกลักษณ์ประจำถิ่นให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค นำไปสู่การผลิตและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าและเอกลักษณ์เฉพาะ ตลอดจนการพัฒนางานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรการส่งเสริมอาชีพ การเพิ่มมูลค่าและการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายการผลิตและการตลาดของแต่ละพื้นที่

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กระทรวงพาณิชย์กระทรวงมหาดไทย

๒. แผนงานพัฒนาโอกาสทางการตลาดให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

สาระสำคัญ พัฒนาและขยายตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศผ่านเทคโนโลยีและนวัตกรรมรวมถึงเครื่องมือในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ไปถึงผู้บริโภคเพื่อส่งเสริมและขยายช่องทางการตลาดทั้งภายในประเทศและการส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมชุมชนในการพัฒนาพื้นที่หรือนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่รวมถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมการเกษตรเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของแต่ละพื้นที่

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๓. แผนงานพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้เข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัย

สาระสำคัญ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมและกำกับดูแลให้การผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัยโดยใช้มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตรวมทั้งการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดสายการผลิตให้มีคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของตลาดควบคู่ไปกับการส่งเสริมด้านการตลาดที่ตระหนักถึงการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารที่ปลอดภัย

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กระทรวงอุตสาหกรรมกระทรวงพาณิชย์กระทรวงสาธารณสุขกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและกระทรวงศึกษาธิการ

๔. แผนงานสนับสนุนและยกระดับการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

สาระสำคัญ พัฒนาต่อยอดการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และกำกับดูแลให้การผลิตเป็นไปตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์อันเป็นที่ยอมรับควบคู่กับการส่งเสริมด้านการตลาดเกษตรอินทรีย์เพื่อสร้างโอกาสทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศโดยส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์รวมถึงการตรวจติดตามตรวจรับรองฟาร์มที่ผ่านการรับรองระบบฯ และเพิ่มจำนวนฟาร์ม/พื้นที่ใหม่ให้เข้าสู่ระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นควบคู่กับส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์วิถีพื้นบ้าน

และยกระดับเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ระดับสากลตลอดจนกำหนดมาตรการสนับสนุนจูงใจและการสนับสนุนกลไกทางการตลาดที่เอื้อต่อการปรับระบบการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงมหาดไทย

๕. แผนงานพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรเพื่อเตรียมไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

สาระสำคัญ ส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรกรรมยั่งยืนพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ทั้งทายาทและแกนนำส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบและยกระดับโครงสร้างการผลิตในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปอย่างครบวงจร

หน่วยงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

๖. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ

สาระสำคัญ ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพโดยประยุกต์ใช้องค์ความรู้และนวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยีสะอาดเทคโนโลยีวัสดุนาโนเทคโนโลยีและเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อให้เกิดการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพตลอดจนมีการส่งเสริมการทำเกษตรกรรมที่คำนึงถึงระบบนิเวศเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการส่งเสริมการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชสัตว์และเชื้อจุลินทรีย์รวมทั้งการนำวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพเพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์อันจะก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพ

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๗. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐานและยกระดับไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง

สาระสำคัญ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์ให้กับเกษตรกรกลุ่มเกษตรกรหรือชุมชนที่จะใช้วัตถุดิบทางการเกษตรในการแปรรูปสร้างมูลค่าไปสู่สินค้าเกษตรแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะรวมถึงต่อยอดไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงโดยการพัฒนาส่งเสริมผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มแปรรูปสินค้าเกษตรไปสู่ความเป็นผู้ประกอบการแบบมีอาชีพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้ามีกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐานการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปส่งเสริมให้กับกลุ่มเกษตรกรพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์และเชื่อมโยงสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๘. แผนงานส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร

สาระสำคัญ เพื่อให้มีกลไกสนับสนุนและผลักดันการรวมกลุ่มเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรในการร่วมกันพัฒนาการผลิตการแปรรูปและการตลาดรวมทั้งสามารถบริหารจัดการในเชิงธุรกิจแบบครบวงจรได้ซึ่งจะเป็นปัจจัยสนับสนุนไปสู่การเป็นธุรกิจหรือวิสาหกิจเพื่อชุมชน

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๙. แผนงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม

สาระสำคัญ วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรตลอดจนภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนากระบวนการผลิตและการแปรรูปที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในเชิงพาณิชย์รวมถึงการวิจัยพัฒนาสนับสนุนในด้านต่างๆที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนป้องกันและรับมือกับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๑๐. แผนงานพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์

สาระสำคัญ ยกกระดับคุณภาพมาตรฐานและการยอมรับของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศซึ่งต้องมีการพัฒนาทั้งตัวมาตรฐานกระบวนการตรวจรับรองและการตรวจสอบย้อนกลับให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้อย่างกว้างขวางและไม่เป็นภาระต้นทุนการผลิตโดยสนับสนุนกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของเกษตรกรกลุ่มเกษตรกรให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐานเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรตลอดจนพัฒนาระบบกระบวนการรับรองให้มีความรวดเร็วและระบบการตรวจสอบย้อนกลับเพื่อใช้ในการติดตามตรวจสอบที่ต้นทาง

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑๑. แผนงานส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์

สาระสำคัญ เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์เข้าถึงช่องทางการตลาดในระดับต่างๆผ่านการประชาสัมพันธ์การแสดงสินค้าควบคู่ไปกับการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อการเข้าถึงตลาดโดยตรงกับผู้บริโภค

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑๒. แผนงานพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรและผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรจากฐานทรัพยากรชีวภาพ

สาระสำคัญ การพัฒนาการจัดการผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากฐานทรัพยากรชีวภาพโดยยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการ SME เกษตรบนฐานทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่นและภูมินิเวศ

หน่วยงานดำเนินงานหลัก สถาบันพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๓. แผนงานการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ (Smart Farmer)

สาระสำคัญ เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ที่มีทักษะในการประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ทั้งทางด้านเทคโนโลยีการจัดการและการตลาดมีทักษะความรู้ความสามารถในด้านบัญชีการผลิตการควบคุมต้นทุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและจัดการคุณภาพผลผลิตของตนเองและสามารถเข้าถึงช่องทางการตลาดที่หลากหลายได้โดยมีกลุ่มเป้าหมายทั้งทายาทเกษตรกรเกษตรกรในปัจจุบันและคนกลุ่มใหม่ที่จะเข้าสู่ภาคเกษตรในอนาคตรวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถพัฒนาการจัดการคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) มาตรฐานการผลิตและแปรรูป (GMP) และมาตรฐานอื่นในระดับสากล

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

๑๔. แผนงานการพัฒนาช่องทางตลาดออนไลน์และระบบโลจิสติกส์สำหรับสินค้าเกษตรจากชุมชน

สาระสำคัญ ตลาดออนไลน์เป็นช่องทางใหม่ที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถเสนอขายสินค้าได้ตรงถึงผู้ซื้อและผู้บริโภค และเรียนรู้เรื่องรสนิยมและความต้องการของผู้บริโภค เพื่อนำมาปรับการผลิตสินค้าอย่างใดก็ได้ ปัญหาหลักของเกษตรกรคือการขนส่งสินค้าไปให้ถึงมือผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐ โดยมีการทดลองนำร่องและพัฒนานวัตกรรมสำหรับการสร้างระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตรจากชุมชน

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)

๑๕. โครงการการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการสร้างระบบส่งน้ำที่ครอบคลุมและทั่วถึงทั้งในพื้นที่ชลประทานและนอกเขตชลประทาน

สาระสำคัญ จัดทำแผนการพัฒนาแหล่งน้ำและพื้นที่รับน้ำเพื่อการเกษตรพัฒนาแหล่งน้ำตลอดจนส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่แบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการใช้น้ำและผลผลิตของน้ำเพื่อการเกษตร

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์จัดระบบบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมและเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไขปัญหาลพิษหมอกควันอย่างยั่งยืน

๑. แผนงานจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติการจัตระบบการจัดการพิบัติภัยจากน้ำในภาวะวิกฤติแบบบูรณาการทั้งระบบ

สาระสำคัญ จัดทำแผนบรรเทาอุทกภัยแบบบูรณาการโดยมุ่งเน้นพื้นที่ที่มีความเสียหายสูง การแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบในพื้นที่กลุ่มลุ่มน้ำภาคเหนือโดยเป็นแผนบูรณาการครอบคลุมงานเตือนภัยแจ้งเตือนบริหารน้ำพื้นที่น้ำนองช่วยเหลือระหว่างและหลังเหตุการณ์และการแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งเชิงพื้นที่โดยเฉพาะพื้นที่ซึ่งไม่มีศักยภาพในการพัฒนาระบบชลประทานเพื่อช่วยแก้ปัญหาภัยแล้งให้หมู่บ้านนอกเขตชลประทานสามารถทำการเกษตรยังชีพได้

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงคมนาคมกระทรวงมหาดไทยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สำนักบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒. โครงการการจัดการป่าไม้และพื้นที่สีเขียวเพื่อการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

สาระสำคัญ ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าไม้เชิงพื้นที่ฟื้นฟูระบบนิเวศป่าไม้และพื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติที่เสื่อมโทรมส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้และพื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติให้เหมาะสมรวมถึงการบริหารจัดการเชิงพื้นที่โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการหยุดยั้งการทำลายป่าและมีการบูรณาการร่วมกันทุกหน่วยงานเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงคมนาคม กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.)

แผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

๑. โครงการพัฒนาระบบน้ำชุมชนเพื่อเกษตรยังชีพนอกเขตชลประทานสู่ภัยแล้ง

สาระสำคัญ ความต้องการใช้น้ำในภาคเกษตรโดยเฉพาะในพื้นที่นอกเขตชลประทานยังขาดแคลนน้ำอยู่และเป็นปัญหาความมั่นคงทางสังคมจำเป็นต้องมีแนวทางโครงการรองรับต่อการทำเกษตรยังชีพในพื้นที่นอกเขตชลประทานในรูปแบบต่างๆ โดยการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กและระบบกระจายน้ำการฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่และการเติมน้ำการสนับสนุนการใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตรการขุดสระน้ำในไร่นาและการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพการพัฒนาแหล่งน้ำโดยต้องจัดทำเป็นแผนบูรณาการ ๕ ปีจะเน้นดำเนินการในพื้นที่การแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบ (Area base) โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ไม่มีศักยภาพการพัฒนาชลประทานเพื่อช่วยแก้ปัญหาภัยแล้งให้หมู่บ้านนอกเขตชลประทานสามารถทำเกษตรยังชีพได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนหมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำหน้าแล้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคงและการปฏิรูป

หน่วยงานดำเนินงานหลัก สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒. โครงการการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการสร้างระบบส่งน้ำที่ครอบคลุมและทั่วถึงพื้นที่ชลประทานและนอกเขตชลประทาน

สาระสำคัญ จัดทำแผนการพัฒนาแหล่งน้ำและพื้นที่รับน้ำเพื่อการเกษตรพัฒนาแหล่งน้ำตลอดจนส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่แบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการใช้น้ำและผลผลิตของน้ำเพื่อการเกษตร

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑. แผนงานการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ (Smart Farmer)

สาระสำคัญ เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ที่มีทักษะในการประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ทั้งทางด้านเทคโนโลยีการจัดการและการตลาดมีทักษะความรู้ความสามารถในด้านบัญชีการผลิตการควบคุมต้นทุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและจัดการคุณภาพผลผลิตของตนเองและสามารถเข้าถึงช่องทางการตลาดที่หลากหลายได้โดยมีกลุ่มเป้าหมายทั้งทายาทเกษตรกรเกษตรกรในปัจจุบันและคนกลุ่มใหม่ที่จะเข้าสู่ภาคเกษตรในอนาคตรวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถพัฒนาการจัดการคุณภาพให้ได้มาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) มาตรฐานการผลิตและแปรรูป (GMP) และมาตรฐานอื่นในระดับสากล

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

๒. แผนงานส่งเสริมการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่มีศักยภาพทางการตลาด

สาระสำคัญ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นอย่างครบวงจรตลอดห่วงโซ่การผลิตโดยอาศัยการใช้ประโยชน์จากการสร้างภาพลักษณ์และเรื่องราวของสินค้าในแต่ละชุมชนหรือพื้นที่รวมถึงการใช้จุดเด่นของสินค้าเกษตรพื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยการสร้างความแตกต่างของสินค้าเกษตร การรับรองขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์และการพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีเอกลักษณ์ประจำถิ่นให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคนำไปสู่การผลิตและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าและเอกลักษณ์เฉพาะตลอดจนการพัฒนางานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การส่งเสริมอาชีพ การเพิ่มมูลค่าการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายการผลิตและการตลาดของแต่ละพื้นที่

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย

๓. แผนงานพัฒนาโอกาสทางการตลาดให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

สาระสำคัญ พัฒนาและขยายตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศผ่านเทคโนโลยีและนวัตกรรมรวมถึงเครื่องมือในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ไปถึงผู้บริโภคเพื่อส่งเสริมและขยายช่องทางการตลาดทั้งภายในประเทศและการส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมชุมชนในการพัฒนาพื้นที่หรือนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่รวมถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมการเกษตรเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของแต่ละพื้นที่

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๔. แผนงานพัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่ยอมรับในตลาดทั้งในและต่างประเทศ

สาระสำคัญ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรและอาหารตลอดจนระบบการตรวจสอบและระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการบริโภคในตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข

๕. แผนงานพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้เข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัย

สาระสำคัญ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมและกำกับดูแลให้การผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัยโดยใช้มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตรวมทั้งการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดสายการผลิตให้มีคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของตลาดควบคู่ไปกับการส่งเสริมด้านการตลาดที่ตระหนักถึงการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารที่ปลอดภัย

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๖. แผนงานสนับสนุนและยกระดับการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

สาระสำคัญ พัฒนาต่อยอดการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และกำกับดูแลให้การผลิตเป็นไปตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์อันเป็นที่ยอมรับควบคู่ไปกับการส่งเสริมด้านการตลาดเกษตรอินทรีย์เพื่อสร้าง

โอกาสทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศโดยส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานระบบการผลิต เกษตรอินทรีย์รวมถึงการตรวจติดตามตรวจรับรองฟาร์มที่ผ่านการรับรองระบบฯและเพิ่มจำนวนฟาร์มพื้นที่ใหม่ ให้เข้าสู่ระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นควบคู่กับส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์วิถีพื้นบ้านและยกระดับ เกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ระดับสากลตลอดจนกำหนดมาตรการสนับสนุนจูงใจและการ สนับสนุนกลไกทางการตลาดที่เอื้อต่อการปรับระบบการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวง สาธารณสุข และกระทรวงมหาดไทย

๗. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ

สาระสำคัญ ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพโดยประยุกต์ใช้องค์ความรู้และ นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยีสะอาดเทคโนโลยีวัสดุนาโนเทคโนโลยีและเทคโนโลยีต่างๆเพื่อให้เกิด การผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพตลอดจนมีการส่งเสริมการทำเกษตรกรรมที่คำนึงถึงระบบ นิเวศเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการส่งเสริมการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทาง ชีวภาพด้านพืชสัตว์และเชื้อจุลินทรีย์รวมทั้งการนำวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ใน ภาคอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพเพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรและ ผลิตภัณฑ์อันจะก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพ

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวง สาธารณสุข กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๘. แผนงานพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรและผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรจากฐานทรัพยากรชีวภาพ

สาระสำคัญ การพัฒนาการจัดการผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากฐานทรัพยากรชีวภาพโดย ยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการ SME เกษตรบนฐานทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอัต ลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่นและภูมินิเวศ

หน่วยงานดำเนินงานหลัก สถาบันพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๙. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐานและยกระดับไปสู่ ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง

สาระสำคัญ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์ให้กับเกษตรกรกลุ่มเกษตรกร หรือชุมชนที่จะใช้วัตถุดิบทางการเกษตรในการแปรรูปสร้างมูลค่าไปสู่สินค้าเกษตรแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มี คุณค่าเฉพาะรวมถึงต่อยอดไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงโดยการพัฒนาส่งเสริมผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มแปรรูป สินค้าเกษตรไปสู่ความเป็นผู้ประกอบการแบบมีอาชีพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้ามีกระบวนการผลิตที่มี คุณภาพมาตรฐานการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปส่งเสริมให้กับกลุ่มเกษตรกรการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์และเชื่อมโยงสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวง อุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๑๐. แผนงานส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร

สาระสำคัญ เพื่อให้มีกลไกสนับสนุนและผลักดันการรวมกลุ่มเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรในการร่วมกันพัฒนาการผลิตการแปรรูปและการตลาดรวมทั้งสามารถบริหารจัดการในเชิงธุรกิจแบบครบวงจรได้ซึ่งจะเป็นปัจจัยสนับสนุนไปสู่การเป็นธุรกิจหรือวิสาหกิจเพื่อชุมชน

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑๑. แผนงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม

สาระสำคัญ วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรตลอดจนภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนากระบวนการผลิตและการแปรรูปที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในเชิงพาณิชย์รวมถึงการวิจัยพัฒนาสนับสนุนในด้านต่างๆที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนป้องกันและรับมือกับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๑๒. แผนงานพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์

สาระสำคัญ ยกกระดับคุณภาพมาตรฐานและการยอมรับของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศซึ่งต้องมีการพัฒนาทั้งตัวมาตรฐานกระบวนการตรวจรับรองและการตรวจสอบย้อนกลับให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้อย่างกว้างขวางและไม่เป็นภาระต้นทุนการผลิตโดยสนับสนุนกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของเกษตรกรกลุ่มเกษตรกรให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐานเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรตลอดจนพัฒนาระบบกระบวนการรับรองให้มีความรวดเร็วและระบบการตรวจสอบย้อนกลับเพื่อใช้ในการติดตามตรวจสอบที่ต้นทาง

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑๓. แผนงานส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์

สาระสำคัญ เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์เข้าถึงช่องทางการตลาดในระดับต่างๆผ่านการประชาสัมพันธ์การแสดงสินค้าควบคู่ไปกับการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อการเข้าถึงตลาดโดยตรงกับผู้บริโภค

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานครที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

๑. แผนงานพัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่ยอมรับในตลาดทั้งในและต่างประเทศ

สาระสำคัญ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรและอาหารตลอดจนระบบการตรวจสอบและระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการบริโภคในตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข

๒. แผนงานพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้เข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัย

สาระสำคัญ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมและกำกับดูแลให้การผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัยโดยใช้มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตรวมทั้งการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดสายการผลิตให้มีคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของตลาดควบคู่ไปกับการส่งเสริมด้านการตลาดที่ตระหนักถึงการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารที่ปลอดภัย

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๓. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐานและยกระดับไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง

สาระสำคัญ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์ให้กับเกษตรกรกลุ่มเกษตรกรหรือชุมชนที่จะใช้วัตถุดิบทางการเกษตรในการแปรรูปสร้างมูลค่าไปสู่สินค้าเกษตรแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะรวมถึงต่อยอดไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงโดยการพัฒนาส่งเสริมผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มแปรรูปสินค้าเกษตรไปสู่ความเป็นผู้ประกอบการแบบมีอาชีพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้ามีกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐานการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปส่งเสริมให้กับกลุ่มเกษตรกรการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์และเชื่อมโยงสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๔. แผนงานการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ (Smart Farmer)

สาระสำคัญ เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ที่มีทักษะในการประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ทั้งทางด้านเทคโนโลยีการจัดการและการตลาดมีทักษะความรู้ความสามารถในด้านบัญชีการผลิตการควบคุมต้นทุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและจัดการคุณภาพผลผลิตของตนเองและสามารถเข้าถึงช่องทางการตลาดที่หลากหลายได้โดยมีกลุ่มเป้าหมายทั้งทายาทเกษตรกรเกษตรกรในปัจจุบันและคนกลุ่มใหม่ที่จะเข้าสู่ภาคเกษตรในอนาคตรวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถพัฒนาการจัดการคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) มาตรฐานการผลิตและแปรรูป (GMP) และมาตรฐานอื่นในระดับสากล

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

๕. แผนงานการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการเกษตร

สาระสำคัญ สร้างและเพิ่มสมรรถนะของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการเกษตรในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบริหารจัดการการผลิตการแปรรูปและการตลาดรวมทั้งมีความเชี่ยวชาญระดับสูงในการประยุกต์เทคโนโลยีเพื่อจัดการห่วงโซ่อุปทานที่ใช้ในการประกอบการจัดการฟาร์มการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการพัฒนาโครงการและบริหารจัดการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของเกษตรกร (SMAEs - Small and Medium Agricultural Enterprises) ทั้งนี้ด้วยการจัดตั้งสถาบันบ่มเพาะผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรเพื่อให้การฝึกอบรมการศึกษาประยุกต์วิธีปฏิบัติที่ดีและการบ่มเพาะองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญที่เหมาะสม

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงอุตสาหกรรมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติสำนักงานพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสภาเกษตรกรแห่งชาติ

๖. แผนงานการวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการผลิตการแปรรูป การยกระดับเกษตรกรรายระดับการประกอบการและธุรกิจการเกษตรแบบครบวงจรของห่วงโซ่คุณค่า

สาระสำคัญ การวิจัยเพื่อสร้างความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อต่อยอดให้เกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์ทั้งด้านการผลิตและการแปรรูปรวมทั้งยกระดับให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตรตลอดห่วงโซ่คุณค่าโดยจัดตั้งหน่วยประสานงานวิจัยเพื่อรับโจทย์การพัฒนาจากกลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการนำสู่การสืบค้นและพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมการทำงานร่วมกับกลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการในการประเมินความเป็นไปได้ทางการตลาดและด้านเทคโนโลยีการวิจัยทดลองและพัฒนาการสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบการทดสอบตลาดไปจนถึงการออกแบบบรรจุภัณฑ์และตราสินค้า

หน่วยงานดำเนินงานหลัก สถาบันอุดมศึกษา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ

๗. โครงการยกระดับและเพิ่มศักยภาพและสมรรถนะแรงงานรวมทั้งการเป็นผู้ประกอบการใหม่เพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงาน

สาระสำคัญ ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพและสมรรถนะแรงงานที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจเทคโนโลยีและรูปแบบการทำงานใหม่และทิศทางการพัฒนาประเทศรวมทั้งส่งเสริมการสร้างผู้ประกอบการใหม่ควบคู่กับการจัดทำมาตรฐานอาชีพที่สอดคล้องกับอาชีพใหม่ๆเพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงาน

หน่วยงานดำเนินงาน กระทรวงแรงงาน กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สคช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๘. โครงการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับทักษะอาชีพและสร้างผู้ประกอบการยุคใหม่

สาระสำคัญ จัดให้นักเรียนในระดับการศึกษาพื้นฐานได้มีการฝึกอาชีพระยะสั้นเพื่อสร้างทักษะการทำงานด้วยตนเองและการมีความรู้ทฤษฎีการช่างพื้นฐานดิจิทัลเทคโนโลยีเบื้องต้นและทักษะการจัดการเบื้องต้นจัดกลไกส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเรียนในระดับชั้นมัธยมปลายคู่ขนานกับการเรียนอาชีวศึกษาระดับปวช.(ทวิศึกษา) เพื่อให้เยาวชนสามารถเข้าสู่ตลาดการทำงานและมีวุฒิตักษิณได้เร็วถ้าต้องการทดแทนการสูญเสียจากการเรียนอุดมศึกษาที่ไม่มีตลาดแรงงานรองรับรวมทั้งสร้างทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาอาชีพเพิ่มจำนวนและโอกาสการเรียนรู้ต่ออาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และสร้างกำลังงานให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศรวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาที่เชื่อมต่อการทำงานโดยนักศึกษอาชีวศึกษาเรียนรู้และฝึกงานในสถานประกอบการผ่านระบบทวิภาคนักศึกษาอุดมศึกษาเรียนรู้และฝึกงานในสถานประกอบการหรือสถานที่ทำงานจริงผ่านระบบสหกิจศึกษาระบบโรงเรียนฝึกทักษะวิศวกรรมบุคลากรในสถานศึกษาได้มีประสบการณ์ทำงานตรงกับบุคลากรในภาคการผลิตสนับสนุนการพัฒนาและส่งเสริมอาจารย์สายการศึกษาวิชาชีพที่ต้องการความรู้และสมรรถนะต่างจากสายวิชาการรวมถึงสร้างกลไกและเพิ่มแรงจูงใจสนับสนุนให้ผู้ประกอบการได้เพิ่มการทำงานกับสถานศึกษา

หน่วยงานดำเนินงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงแรงงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมภัยแล้งและคงความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

๑. โครงการบรรเทาภัยพิบัติทางน้ำแบบบูรณาการ

สาระสำคัญ เนื่องจากภัยพิบัติทางน้ำได้สร้างความเสียหายทั้งเศรษฐกิจสังคมและเป็นอุปสรรคในการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจที่ผ่านมาควรมีการจัดการเพื่อบรรเทาภัยพิบัติทางน้ำให้ลดความเสียหายลง (ใน ๕ ปี ลดร้อยละ ๕๐ ในพื้นที่สำคัญ) จากฐานเฉลี่ย ๑๐ ปีที่ผ่านมาโดยจัดทำแผนบรรเทาอุทกภัยพื้นที่วิกฤติที่รวมยุทธศาสตร์ต่างๆและภารกิจของหน่วยงาน (Function) ระดมในพื้นที่วิกฤติน้ำท่วมประกอบด้วยตัดยอดน้ำหลากผันน้ำข้ามลุ่มปรับปรุงลำน้ำธรรมชาติสิ่งกีดขวางทางน้ำระบบป้องกันชุมชนเมืองการจัดการพื้นที่น้ำท่วมพื้นที่ชะลอน้ำสร้างคันกันน้ำระบบสูบน้ำและมาตรการบริหารจัดการน้ำสถานะต่างๆเช่นระบบประมวลผลและเตือนภัยการปรับตัวอยู่กับพื้นที่น้ำท่วมตามธรรมชาติการปรับเปลี่ยนปลูกพืชการปรับเปลี่ยนใช้ที่ดิน ทั้งนี้ในระยะ ๕ ปีแรกจะมุ่งเน้นพื้นที่ที่มีความเสียหายสูงและพื้นที่การแก้ไขปัญหามหาภัยแล้งและภัยแล้งเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบ (Area Base) โดยเฉพาะกลุ่มลุ่มน้ำเจ้าพระยาและเป็นแผนบูรณาการครอบคลุมงานเตือนภัยแจ้งเตือนบริหารน้ำพื้นที่น้ำนองช่วยเหลือระหว่างและหลังเหตุการณ์สำหรับพื้นที่ที่มีความสำคัญ (สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติที่ ๑ ด้านความมั่นคง)

หน่วยงานดำเนินงานหลัก สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

๒. โครงการการจัดการป่าไม้และพื้นที่สีเขียวเพื่อการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

สาระสำคัญ ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าไม้เชิงพื้นที่ฟื้นฟูระบบนิเวศป่าไม้และพื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติที่เสื่อมโทรมส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้และพื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติให้เหมาะสมรวมถึง

การบริหารจัดการเชิงพื้นที่โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการหยุดยั้งการทำลายป่าและมีการบูรณาการร่วมกันทุกหน่วยงานเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงคมนาคม กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)

๓. โครงการการประเมินปริมาณและการบริหารจัดการขยะทะเลน้ำเสียและคราบน้ำมันตามหลักสากลและจัดทำแผนที่ระบุสถานการณ์ในไทย

สาระสำคัญ ประเมินปริมาณและจัดทำแผนที่ระบุสถานการณ์และพื้นที่วิกฤตด้านขยะทะเลน้ำเสียและคราบน้ำมันในทะเลจัดตั้งโมเดลบริหารจัดการขยะทะเลน้ำเสียและคราบน้ำมันในพื้นที่อ่าวไทยตอนในเร่งงานศึกษาวิจัยด้านขยะทะเลและผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติกใช้แล้วทิ้ง

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงคมนาคม สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)

หน่วยงานสนับสนุน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กองทุนวิจัยสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

๔. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมทางทะเลและภัยพิบัติด้วยการบูรณาการเครื่องมือเชิงพื้นที่แบบองค์รวม

สาระสำคัญ จัดตั้งระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมทางทะเลและภัยพิบัติโดยใช้การบูรณาการระบบข้อมูลเชิงพื้นที่และเทคโนโลยีด้านภูมิสารสนเทศทางทะเลเพื่อใช้สนับสนุนข้อมูลในการตัดสินใจเชิงนโยบายตลอดจนบริหารจัดการในภาวะวิกฤตและภัยพิบัติโดยเริ่มจากโมเดลในพื้นที่ที่มีความสำคัญได้แก่อ่าวไทยตอนใน

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงคมนาคม สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)

หน่วยงานสนับสนุน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กองทุนวิจัยสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

๕. โครงการการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการสร้างระบบส่งน้ำที่ครอบคลุมและทั่วถึงพื้นที่ชลประทานและนอกเขตชลประทาน

สาระสำคัญ จัดทำแผนการพัฒนาแหล่งน้ำและพื้นที่รับน้ำเพื่อการเกษตรพัฒนาแหล่งน้ำตลอดจนส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่แบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการใช้น้ำและผลิตภาพของน้ำเพื่อการเกษตร

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

แผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาภาคตะวันออกที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

๑. แผนงานพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรเพื่อเตรียมไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

สาระสำคัญ ส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่และเกษตรกรที่ยั่งยืนพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ทั้งทายาทและแกนนำส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิต การบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบและยกระดับโครงสร้างการผลิตในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปอย่างครบวงจร

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

๒. แผนงานพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรและผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรจากฐานทรัพยากรชีวภาพ

สาระสำคัญ การพัฒนาการจัดการผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากฐานทรัพยากรชีวภาพโดยยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการ SME เกษตรบนฐานทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่นและภูมิภาค

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สถาบันพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)

๓. โครงการส่งเสริมการทำเกษตรกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการดูแลรักษาฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนและการสร้างความมั่นคงด้านเกษตรและอาหารแบบครบวงจร

สาระสำคัญ ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยดูแลฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือระบบนิเวศควบคู่ไปกับการใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนโดยส่งเสริมให้ปรับระบบการผลิตไปสู่การทำเกษตรที่เป็นมิตรต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในรูปแบบต่างๆตามภูมิสังคมและระบบนิเวศของแต่ละพื้นที่และพัฒนาให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ปลอดภัยเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านอาหารในพื้นที่ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจต่างๆให้เกิดการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตการเกษตรจากเกษตรเคมีที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปสู่การทำเกษตรและอาหารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อความยั่งยืนและความมั่นคงด้านเกษตรและอาหารในพื้นที่แบบครบวงจรรวมทั้งการทำศูนย์หรือนิคมเกษตร-อาหารสีเขียวปลอดภัยที่เป็นมาตรฐานในพื้นที่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวได้

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ และสถาบันการศึกษา

๔. แผนงานวางแผนและส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์แบบครบวงจร

สาระสำคัญ ขยายช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะและผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงทั้งในและต่างประเทศด้วยเครื่องมือและเทคโนโลยีที่จะมาสนับสนุน

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๕. แผนงานการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ (smart farmer)

สาระสำคัญ เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ที่มีทักษะในการประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ทั้งทางด้านเทคโนโลยีการจัดการและการตลาดมีทักษะความรู้ความสามารถในด้านบัญชีการผลิตการควบคุมต้นทุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการจัดการคุณภาพผลผลิตของตนเองและสามารถเข้าถึงช่องทางการตลาดที่หลากหลายได้โดยมีกลุ่มเป้าหมายทั้งทายาทเกษตรกรเกษตรกรในปัจจุบันและคนกลุ่มใหม่ที่จะเข้าสู่ภาคเกษตรในอนาคตรวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถพัฒนาการจัดการคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) มาตรฐานการผลิตและแปรรูป (GMP) และมาตรฐานอื่นในระดับสากล

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

๖. แผนงานการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการเกษตร

สาระสำคัญ สร้างและเพิ่มสมรรถนะของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการเกษตรในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบริหารจัดการการผลิตการแปรรูปและการตลาดรวมทั้งมีความเชี่ยวชาญระดับสูงในการประยุกต์เทคโนโลยีเพื่อจัดการห่วงโซ่การผลิตที่ใช้ในการประกอบการจัดการฟาร์มการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่การพัฒนาโครงการและบริหารจัดการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของเกษตรกร (SMAEs - Small and medium agricultural enterprises) ทั้งนี้ด้วยการจัดตั้งสถาบันบ่มเพาะผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรเพื่อให้การฝึกอบรมการศึกษาประยุกต์วิธีปฏิบัติที่ดีและการบ่มเพาะองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญที่เหมาะสม

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สภาเกษตรกรแห่งชาติ

๗. แผนงานการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร

สาระสำคัญ การผลิตสินค้าเกษตรได้มากเกินความต้องการของตลาดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปีในสินค้าเกษตรเกือบทุกชนิดส่งผลให้ราคาสินค้าตกต่ำและเกษตรกรขาดทุนเกิดปัญหาหนี้สินเป็นวงจรรอบาพที่เกิดขึ้นแล้วซ้ำอีกแนวทางการแก้ปัญหาหลักคือการส่งเสริมให้เกิดการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อดูดซับปริมาณสินค้าเกษตรวัตถุดิบออกจากตลาดซึ่งจะช่วยทั้งการรักษาระดับราคาสินค้าเกษตรวัตถุดิบและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปโดยส่งเสริมและมีมาตรการจูงใจสำหรับผู้ประกอบการแปรรูปสินค้าเกษตรการสนับสนุนช่องทางตลาดใหม่ๆเพื่อกระตุ้นให้ผู้ประกอบการขยายการลงทุนในกิจการแปรรูปสินค้าเกษตร

หน่วยงานดำเนินงานหลัก สถาบันอุดมศึกษาสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์

๘. แผนงานการพัฒนาช่องทางและศูนย์กลางตลาดสินค้าเกษตรในระดับจังหวัดและอำเภอและคลัสเตอร์สินค้าเกษตร

สาระสำคัญ ตลาดสินค้าเกษตรเป็นกลไกสำคัญที่กำหนดราคาและปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรซึ่งส่งผลมากต่อกำไรขาดทุนของเกษตรกรจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาและจัดการระบบและช่องทางตลาด

ทั้งที่เป็นตลาดขายส่งตลาดโมเดิร์นเทรดตลาดผู้บริโภคระดับบนไปจนถึงตลาดส่งออกโดยพัฒนาศูนย์กลางตลาดสินค้าเกษตรระดับจังหวัดเพื่อสร้างอำนาจต่อรองให้แก่เกษตรกรรวมถึงส่งเสริมการลงทุนและความร่วมมือของภาคเอกชนโดยมีหน่วยงานดำเนินงานหลักภาครัฐเป็นกลไกเชื่อมโยงเพื่อให้เกิดกติกาค่าที่เป็นธรรมระหว่างผู้ผลิตและผู้ค้า

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

๑. แผนงานการจัดการมลพิษและสารเคมีที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

สาระสำคัญ จัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดโดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่มีการจัดการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการมลพิษและจัดทำระบบการอนุญาตการระบายมลพิษโดยครอบคลุมกิจกรรมการจัดการมลพิษทางน้ำอากาศเสียงความสั่นสะเทือนขยะมูลฝอยการจัดการสารเคมีในภาคเกษตร

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒. แผนงานจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติการจัดระบบการจัดการพิบัติภัยจากน้ำในภาวะวิกฤติแบบบูรณาการทั้งระบบ

สาระสำคัญ จัดทำแผนบรรเทาอุทกภัยแบบบูรณาการโดยมุ่งเน้นพื้นที่ที่มีความเสียหายสูงการแก้ไขปัญหามลพิษและภัยแล้งเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบและเป็นแผนบูรณาการครอบคลุมงานเตือนภัยแจ้งเตือนการบริหารน้ำพื้นที่น้ำนองช่วยเหลือระหว่างและหลังเหตุการณ์และการแก้ไขปัญหามลพิษและภัยแล้งเชิงพื้นที่

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓. แผนงานการบริหารจัดการมลพิษทั้งระบบ

สาระสำคัญ จัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดโดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ (Carrying Capacity) และลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการมลพิษอาทิระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย การกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่รวมทั้งใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ก่อมลพิษอาทิภาษีสิ่งแวดล้อม (Green Tax) ค่าธรรมเนียมการระบายมลพิษ (Emission Fees) ค่าธรรมเนียมผลิตภัณฑ์ (Product Charge) และใช้เป็นงบประมาณในการบริหารจัดการมลพิษตลอดจนยกเลิกหรือห้ามการผลิตและการนำเข้าสารเคมีอันตรายโดยประเมินความเสี่ยงและหลักเกณฑ์ตามแนวทางสากล

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๔. แผนงานการลดก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

สาระสำคัญ เพื่อให้เป็นไปตามภาคีความตกลงปารีสที่ต้องจัดทำเป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดและพัฒนาระบบการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลกิจกรรมในการจัดทำบัญชีก๊าซเรือนกระจกจากหน่วยงานดำเนินงานหลักที่เกี่ยวข้อง ๕ ภาคส่วน ได้แก่ ภาคพลังงาน ภาคกระบวนการผลิตอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ ภาคเกษตร ภาคการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและป่าไม้ และจัดทำระบบการควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบคุณภาพรวมทั้งพัฒนาระบบการรายงานข้อมูลและระบบติดตามประเมินผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมทุกสาขา

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพลังงาน กระทรวงคมนาคม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

๕. โครงการการจัดการป่าไม้และพื้นที่สีเขียวเพื่อการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

สาระสำคัญ ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าไม้เชิงพื้นที่ที่ฟื้นฟูระบบนิเวศป่าไม้และพื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติที่เสื่อมโทรม ส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้และพื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติให้เหมาะสมรวมถึงการบริหารจัดการเชิงพื้นที่โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการหยุดยั้งการทำลายป่าและมีการบูรณาการร่วมกันทุกหน่วยงานดำเนินงานหลักเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หน่วยงานดำเนินงานสนับสนุน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงคมนาคม และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

๖. โครงการการจัดการป่าไม้และพื้นที่สีเขียวเพื่อการเรียนรู้และพักผ่อนหย่อนใจ

สาระสำคัญ ส่งเสริมการสร้างและพัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตชุมชนเมืองและชนบทเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและเป็นแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติรวมทั้งเพื่อการสร้างจิตสำนึกและความตระหนักของประชาชนถึงประโยชน์และร่วมกันวางแผนและอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวโดยการจัดทำฐานข้อมูลและแผนที่แนวเขตพื้นที่สีเขียวรายจังหวัดให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ

๗. โครงการพัฒนาและส่งเสริมโรงงานอุตสาหกรรมนิคมอุตสาหกรรมและเมืองอุตสาหกรรมตามแนวทางอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

สาระสำคัญ การพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ยั่งยืนมุ่งให้มีความเชื่อมโยงระหว่างนิคมอุตสาหกรรมสวนอุตสาหกรรมเขตประกอบการอุตสาหกรรมหรือชุมชนอุตสาหกรรม โรงงานอุตสาหกรรมกับองค์กรหน่วยงานดำเนินงานหลักท้องถิ่นและชุมชนโดยรอบให้เจริญเติบโตไปด้วยกันภายใต้การกำกับสิ่งแวดล้อมที่ดีและการร่วมมือกันขับเคลื่อนอย่างจริงจังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและคนในพื้นที่โดยพิจารณาถึงมิติความยั่งยืนทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการตามแนวทางอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่มีตัวชี้วัดมาตรฐานและการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องโดยพิจารณาจากค่าประสิทธิภาพเชิงนิเวศ เศรษฐกิจ ซึ่งมีหน่วยงานดำเนินงานหลักกำกับและรับรองมาตรฐานอย่างน้อย ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับโรงงานอุตสาหกรรมโดยสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ระดับนิคมอุตสาหกรรมโดยการนิคมอุตสาหกรรมแห่ง

ประเทศไทยและระดับเมืองอุตสาหกรรมโดยกระทรวงอุตสาหกรรมร่วมกับกระทรวงมหาดไทย และหน่วยงาน
ดำเนินงานหลักอื่นๆที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีโรงงานนิคมและเมืองได้รับการรับรองเพิ่มขึ้นตามเป้าหมายที่กำหนด

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย

๘. แผนงานการบริหารจัดการน้ำ

สาระสำคัญ พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการผลิตน้ำอุปโภค/บริโภคลดความเสียหาย
จากความรุนแรงของภัยพิบัติ (น้ำท่วม/น้ำแล้งและน้ำเสีย) และจัดทำ Big Data ด้านน้ำเพื่อการบริหารจัดการ
น้ำอัจฉริยะ

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

แผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาภาคใต้ที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร

๑. แผนงานส่งเสริมการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่มีศักยภาพทางการตลาด

สาระสำคัญ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นอย่างครบวงจรตลอดห่วงโซ่การผลิตโดยอาศัยการใช้ประโยชน์จากการสร้างภาพลักษณ์และเรื่องราวของสินค้าในแต่ละชุมชนหรือพื้นที่รวมถึงการใช้จุดเด่นของสินค้าเกษตรพื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยการสร้างความแตกต่างของสินค้าเกษตร การรับรองขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์และการพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีเอกลักษณ์ประจำถิ่นให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคนำไปสู่การผลิตและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าและเอกลักษณ์เฉพาะตลอดจน การพัฒนางานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การส่งเสริมอาชีพและเพิ่มมูลค่า ตลอดจนการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายการผลิตและการตลาดของแต่ละพื้นที่

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงมหาดไทย

๒. แผนงานพัฒนาโอกาสทางการตลาดให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

สาระสำคัญ พัฒนาและขยายตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศผ่านเทคโนโลยีและนวัตกรรมรวมถึงเครื่องมือในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ไปถึงผู้บริโภคเพื่อส่งเสริมและขยายช่องทางการตลาดทั้งภายในประเทศและการส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมชุมชนในการพัฒนาพื้นที่หรือนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่รวมถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมการเกษตรเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของแต่ละพื้นที่

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๓. แผนงานพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้เข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัย

สาระสำคัญ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมและกำกับดูแลให้การผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัยโดยใช้มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตรวมทั้งการวิจัยและพัฒนา เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดสายการผลิตให้มีคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของตลาดควบคู่ไปกับการส่งเสริมด้านการตลาดที่ตระหนักถึงการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารที่ปลอดภัย

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๔. แผนงานสนับสนุนและยกระดับการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

สาระสำคัญ พัฒนาต่อยอดการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และกำกับดูแลให้การผลิตเป็นไปตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์อันเป็นที่ยอมรับควบคู่กับการส่งเสริมด้านการตลาดเกษตรอินทรีย์เพื่อสร้างโอกาสทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศโดยส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์รวมถึงการตรวจติดตามตรวจรับรองฟาร์มที่ผ่านการรับรองระบบฯ และเพิ่มจำนวนฟาร์ม/พื้นที่ใหม่ให้เข้าสู่ระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นควบคู่กับส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์วิถีพื้นบ้าน

และยกระดับเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์ระดับสากลตลอดจนกำหนดมาตรการสนับสนุนจูงใจ และการสนับสนุนกลไกทางการตลาดที่เอื้อต่อการปรับระบบการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงมหาดไทย

๕. แผนงานพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรเพื่อเตรียมไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

สาระสำคัญ ส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่และเกษตรกรมั่งคั่งพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ทั้งทายาทและแกนนำส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบและยกระดับโครงสร้างการผลิตในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปอย่างครบวงจร

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

๖. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ

สาระสำคัญ ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพโดยประยุกต์ใช้องค์ความรู้และนวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยีสะอาดเทคโนโลยีวัสดุและนาโนเทคโนโลยีและเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อให้เกิดการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพตลอดจนมีการส่งเสริมการทำเกษตรกรรมที่คำนึงถึงระบบนิเวศเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการส่งเสริมการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชสัตว์และเชื้อจุลินทรีย์รวมทั้งการนำวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพเพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์อันจะก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพ

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๗. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐานและยกระดับไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง

สาระสำคัญ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์ให้กับเกษตรกรกลุ่มเกษตรกรหรือชุมชนที่จะใช้วัตถุดิบทางการเกษตรในการแปรรูปสร้างมูลค่าไปสู่สินค้าเกษตรแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะรวมถึงต่อยอดไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงโดยการพัฒนาส่งเสริมผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มแปรรูปสินค้าเกษตรไปสู่ความเป็นผู้ประกอบการแบบมีอาชีพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้ามีกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐานการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปส่งเสริมให้กับกลุ่มเกษตรกรการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์และเชื่อมโยงสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๘. แผนงานส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร

สาระสำคัญ เพื่อให้มีกลไกสนับสนุนและผลักดันการรวมกลุ่มเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรในการร่วมกันพัฒนาการผลิตการแปรรูปและการตลาดรวมทั้งสามารถบริหารจัดการในเชิงธุรกิจแบบครบวงจรได้ซึ่งจะเป็นปัจจัยสนับสนุนไปสู่การเป็นธุรกิจหรือวิสาหกิจเพื่อชุมชน

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๙. แผนงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม

สาระสำคัญ วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรตลอดจนภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนากระบวนการผลิตและการแปรรูปที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในเชิงพาณิชย์รวมถึงการวิจัยพัฒนาสนับสนุนในด้านต่างๆที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนป้องกันและรับมือกับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๑๐. แผนงานการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ (Smart Farmer)

สาระสำคัญ เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ที่มีทักษะในการประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ทั้งทางด้านเทคโนโลยีการจัดการและการตลาดมีทักษะความรู้ความสามารถในด้านบัญชีการผลิตการควบคุมต้นทุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและจัดการคุณภาพผลผลิตของตนเองและสามารถเข้าถึงช่องทางการตลาดที่หลากหลายได้โดยมีกลุ่มเป้าหมายทั้งทายาทเกษตรกรเกษตรกรในปัจจุบันและคนกลุ่มใหม่ที่จะเข้าสู่ภาคเกษตรในอนาคตรวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถพัฒนาการจัดการคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) มาตรฐานการผลิตและแปรรูป (GMP) และมาตรฐานอื่นในระดับสากล

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ อนุรักษ์ฟื้นฟูและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑. แผนงานการบริหารจัดการน้ำ

สาระสำคัญ พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการผลิตน้ำอุปโภค/บริโภคลดความเสียหายความรุนแรงของภัยพิบัติ (น้ำท่วม/น้ำแล้งและน้ำเสีย) และจัดทำ Big Data ด้านน้ำเพื่อการบริหารจัดการน้ำอัจฉริยะ

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการ

๒. แผนงานจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติการจ้ดระบบการจัดการพิบัติภัยจากน้ำในภาวะวิกฤติแบบบูรณาการทั้งระบบ

สาระสำคัญ จัดทำแผนบรรเทาอุทกภัยแบบบูรณาการโดยมุ่งเน้นพื้นที่ที่มีความเสียหายสูงและพื้นที่การแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบในพื้นที่กลุ่มลุ่มน้ำภาคใต้ โดยเป็นแผนบูรณาการครอบคลุมงานเตือนภัยแจ้งเตือนบริหารน้ำพื้นที่น้ำนอง การให้ความช่วยเหลือระหว่างและหลังเหตุการณ์และการแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งเชิงพื้นที่โดยเฉพาะพื้นที่ซึ่งไม่มีศักยภาพการพัฒนาชลประทานเพื่อช่วยแก้ปัญหาภัยแล้งให้หมู่บ้านนอกเขตชลประทานสามารถทำเกษตรยังชีพได้

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

๓. โครงการการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการสร้างระบบส่งน้ำที่ครอบคลุมและทั่วถึงพื้นที่ชลประทานและนอกเขตชลประทาน

สาระสำคัญ จัดทำแผนการพัฒนาแหล่งน้ำและพื้นที่รับน้ำเพื่อการเกษตรพัฒนาแหล่งน้ำตลอดจนส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่แบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการใช้น้ำและผลผลิตของน้ำเพื่อการเกษตร

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

แผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาภาคใต้ชายแดนที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับ
ภาคการผลิต

๑. แผนงานส่งเสริมการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่มีศักยภาพทางการตลาด

สาระสำคัญ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นอย่างครบวงจรตลอดห่วงโซ่การผลิตโดยอาศัยการใช้ประโยชน์จากการสร้างภาพลักษณ์และเรื่องราวของสินค้าในแต่ละชุมชนหรือพื้นที่รวมถึงการใช้จุดเด่นของสินค้าเกษตรพื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยการสร้างความแตกต่างของสินค้าเกษตรการรับรองขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์และการพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีเอกลักษณ์ประจำถิ่นให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคนำไปสู่การผลิตและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าและเอกลักษณ์เฉพาะตลอดจนการพัฒนางานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรการส่งเสริมอาชีพและเพิ่มมูลค่าและการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายการผลิตและการตลาดของแต่ละพื้นที่

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงมหาดไทย

๒. แผนงานพัฒนาโอกาสทางการตลาดให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

สาระสำคัญ พัฒนาและขยายตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศผ่านเทคโนโลยีและนวัตกรรมรวมถึงเครื่องมือในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ไปถึงผู้บริโภคเพื่อส่งเสริมและขยายช่องทางการตลาดทั้งภายในประเทศและการส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมชุมชนในการพัฒนาพื้นที่หรือนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่รวมถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมการเกษตรเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของแต่ละพื้นที่

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๓. แผนงานสนับสนุนและยกระดับการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

สาระสำคัญ พัฒนาต่อยอดการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และกำกับดูแลให้การผลิตเป็นไปตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์อันเป็นที่ยอมรับควบคู่กับการส่งเสริมด้านการตลาดเกษตรอินทรีย์เพื่อสร้างโอกาสทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศโดยส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์รวมถึงการตรวจติดตามตรวจรับรองฟาร์มที่ผ่านการรับรองระบบฯและเพิ่มจำนวนฟาร์ม/พื้นที่ใหม่ให้เข้าสู่ระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นควบคู่กับส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์วิถีพื้นบ้านและยกระดับเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ระดับสากลตลอดจนกำหนดมาตรการสนับสนุนจูงใจและการสนับสนุนกลไกทางการตลาดที่เอื้อต่อการปรับระบบการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงมหาดไทย

๔. แผนงานพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรเพื่อเตรียมไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

สาระสำคัญ ส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่และเกษตรกรกรรมยั่งยืนพัฒนาเกษตรกรปราดเป็รื่อง (Smart Farmer) ทั้งทายาทและแกนนำส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบ ตลอดจนยกระดับโครงสร้างการผลิตในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปอย่างครบวงจร

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

๕. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ

สาระสำคัญ ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพโดยประยุกต์ใช้องค์ความรู้และนวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยีสะอาดเทคโนโลยีวัสดุและนาโนเทคโนโลยี และเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อให้เกิดการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพตลอดจนมีการส่งเสริมการทำเกษตรกรรมที่คำนึงถึงระบบนิเวศเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการส่งเสริมแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชสัตว์และเชื้อจุลินทรีย์รวมทั้งการนำวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพเพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์อันจะก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพ

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๖. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐานและยกระดับไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง

สาระสำคัญ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์ให้กับเกษตรกรกลุ่มเกษตรกรหรือชุมชนที่จะใช้วัตถุดิบทางการเกษตรในการแปรรูปสร้างมูลค่าไปสู่สินค้าเกษตรแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะรวมถึงต่อยอดไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงโดยการพัฒนาส่งเสริมผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มแปรรูปสินค้าเกษตรไปสู่ความเป็นผู้ประกอบการแบบมีอาชีพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้ามีกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐานการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปส่งเสริมให้กับกลุ่มเกษตรกรการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์และเชื่อมโยงสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๗. แผนงานส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร

สาระสำคัญ เพื่อให้มีกลไกสนับสนุนและผลักดันการรวมกลุ่มเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรในการร่วมกันพัฒนาการผลิตการแปรรูปและการตลาดรวมทั้งสามารถบริหารจัดการในเชิงธุรกิจแบบครบวงจรได้ซึ่งจะเป็นปัจจัยสนับสนุนไปสู่การเป็นธุรกิจหรือวิสาหกิจเพื่อชุมชน

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๘. แผนงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม

สาระสำคัญ วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรตลอดจนภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพ ในการพัฒนากระบวนการผลิตและการแปรรูปที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในเชิงพาณิชย์รวมถึงการวิจัยพัฒนาสนับสนุนในด้านต่างๆที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนป้องกันและรับมือกับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๙. แผนงานส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์

สาระสำคัญ เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์เข้าถึงช่องทางการตลาดในระดับต่างๆผ่านการประชาสัมพันธ์การแสดงผลสินค้าควบคู่ไปกับการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อการเข้าถึงตลาดโดยตรงกับผู้บริโภค

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑๐. แผนงานพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรและผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรจากฐานทรัพยากรชีวภาพ

สาระสำคัญ การพัฒนาการจัดการผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากฐานทรัพยากรชีวภาพโดยยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการ SME เกษตรบนฐานทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์และภูมินิเวศเฉพาะของแต่ละท้องถิ่น

หน่วยงานดำเนินงานหลัก สถาบันพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๑. แผนงานพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรตลอดจนสร้างองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาระสำคัญ พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่เพื่อเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการการผลิตในแปลงเกษตรเป็นการปฏิรูปภาคเกษตรส่งเสริมให้เกษตรกรไทยมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพเพิ่มพูนศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและเทคโนโลยีการเกษตรใช้องค์ความรู้ประกอบในการตัดสินใจมีวิถีปฏิบัติที่ถูกต้องมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริงซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิวัติภาคเกษตรสู่ยุคดิจิทัลและพัฒนาโมเดลประมวลผลด้วยปัญญาประดิษฐ์ที่มีความแม่นยำ

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๑๒. แผนงานพัฒนาและส่งเสริมการทำเกษตรดั้งเดิมไปสู่เกษตรอัจฉริยะ

สาระสำคัญ สนับสนุนปัจจัยพื้นฐานส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลการเกษตรในการบริหารจัดการการเกษตรและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลต่างๆรวมถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีการเกษตรไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตสินค้าและบริการทางการเกษตรให้เกิดผลเป็นรูปธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินธุรกิจโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรอัจฉริยะสู่ความเป็นมืออาชีพและส่งเสริมให้เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรมีการวางระบบการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการตลาดจนถึงการเชื่อมโยงตลาดกับภาคเอกชนแบบประชารัฐมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการเกษตรควบคู่ไปกับเทคโนโลยีดิจิทัลร่วมกับข้อมูลต่างๆเพื่อขับเคลื่อนและผลักดันเกษตรกรอัจฉริยะที่นำฐานข้อมูลพื้นฐานมาวิเคราะห์และใช้ประโยชน์เพื่อการวางแผนการผลิตการตลาดมีการใช้เทคโนโลยีระบบสารสนเทศเพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้โดยการเรียนรู้ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทำให้สะดวกต่อการเรียนรู้หรือระบบสื่อสารอื่นๆและอินเทอร์เน็ตบนมือถือรวมทั้งมีการซื้อขายสินค้าผ่านทางเว็บไซต์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทั้งภาคการผลิตและผลผลิตมีมาตรฐานคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๑๓. แผนงานจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติการจ้ดระบบการจัดการพิบัติภัยจากน้ำในภาวะวิกฤติแบบบูรณาการทั้งระบบ

สาระสำคัญ จัดทำแผนบรรเทาอุทกภัยแบบบูรณาการโดยมุ่งเน้นพื้นที่ที่มีความเสียหายสูง และพื้นที่การแก้ไขปัญหอุทกภัยและภัยแล้งเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบในพื้นที่กลุ่มลุ่มน้ำหลักในภาคใต้ชายแดน โดยเป็นแผนบูรณาการครอบคลุมงานเตือนภัยแจ้งเตือน บริหารน้ำพื้นที่น้ำนองช่วยเหลือระหว่างและหลัง เหตุการณ์และการแก้ไขปัญหอุทกภัยและภัยแล้งเชิงพื้นที่โดยเฉพาะพื้นที่ซึ่งไม่มีศักยภาพการพัฒนาชลประทานเพื่อช่วยแก้ปัญหภัยแล้งให้หมู่บ้านนอกเขตชลประทานสามารถทำการเกษตรยังชีพได้

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ สำนักงานนายกรัฐมนตรี และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๔. โครงการการจัดการป่าไม้และพื้นที่สีเขียวเพื่อการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

สาระสำคัญ ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าไม้เชิงพื้นที่ที่ฟื้นฟูระบบนิเวศป่าไม้และพื้นที่สีเขียว ตามธรรมชาติที่เสื่อมโทรมส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้และพื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติให้เหมาะสมรวมถึง การบริหารจัดการเชิงพื้นที่โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการหยุดยั้งการทลาย ป่าและมีการบูรณาการร่วมกันทุกหน่วยงานเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงคมนาคม และกอง อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.)

๑๕. แผนงานการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ (Smart Farmer)

สาระสำคัญ เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ที่มีทักษะในการ ประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ทั้งทางด้านเทคโนโลยีการจัดการและการตลาดมี ทักษะความรู้ความสามารถในด้านบัญชีการผลิตการควบคุมต้นทุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและจัดการ คุณภาพผลผลิตของตนเองและสามารถเข้าถึงช่องทางการตลาดที่หลากหลายได้โดยมีกลุ่มเป้าหมายทั้งทายาท เกษตรกรเกษตรกรในปัจจุบันและคนกลุ่มใหม่ที่จะเข้าสู่ภาคเกษตรในอนาคตรวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกร สามารถพัฒนาการจัดการคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) มาตรฐานการผลิตและแปรรูป (GMP) และมาตรฐานอื่นในระดับสากล

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวง ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สถาบันวิจัย และพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

๑๖. แผนงานการพัฒนาช่องทางตลาดออนไลน์และระบบโลจิสติกส์สำหรับสินค้าเกษตรจากชุมชน

สาระสำคัญ ตลาดออนไลน์เป็นช่องทางใหม่ที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถเสนอขายสินค้าได้ตรง ถึงผู้ซื้อและผู้บริโภคและเรียนรู้เรื่องรสนิยมและความต้องการของผู้บริโภคเพื่อนำมาปรับการผลิตสินค้าอย่างไร ก็ดีปัญหาหลักของเกษตรกรคือการขนส่งสินค้าไปให้ถึงมือผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจำเป็นต้องได้รับการ ส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐโดยมีการทดลองนำร่องและพัฒนานวัตกรรมสำหรับการสร้างระบบโลจิสติกส์ สินค้าเกษตรจากชุมชน

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

๑. โครงการยกระดับและเพิ่มศักยภาพและสมรรถนะแรงงานรวมทั้งการเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ เพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงาน

สาระสำคัญ ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพและสมรรถนะแรงงานที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจเทคโนโลยีและรูปแบบการทำงานใหม่และทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งส่งเสริมการสร้างผู้ประกอบการใหม่ควบคู่กับการจัดทำมาตรฐานอาชีพที่สอดคล้องกับอาชีพใหม่ๆ เพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงาน

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงแรงงาน กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. โครงการบริหารจัดการแรงงานไทยและข้ามชาติที่มีฝีมือและทักษะสูงและแรงงานพื้นฐาน

สาระสำคัญ พัฒนาระบบบริหารจัดการแรงงานที่มีทักษะสูงและแรงงานพื้นฐานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพรองรับการพัฒนาประเทศให้พร้อมกับการเติบโตอย่างก้าวกระโดดทั้งการสนับสนุนการนำเข้าแรงงานทักษะสูงและเพื่อทดแทนการขาดแคลนแรงงาน

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงแรงงาน กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

๓. โครงการแกนนำเยาวชนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ตามบริบทอัตลักษณ์ของท้องถิ่นและกลุ่มจังหวัด

สาระสำคัญ สร้างและพัฒนาแกนนำเยาวชน การเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ที่คำนึงถึงบริบทการพัฒนาเชิงพื้นที่อัตลักษณ์ของท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดเพื่อขยายผลการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนและประชาชนในชุมชนท้องถิ่นให้ตระหนักถึงความสำคัญและมีทักษะในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองการทำงานและการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงแรงงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) และภาคเอกชน

๕. โครงการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับทักษะอาชีพและสร้างผู้ประกอบการยุคใหม่

สาระสำคัญ จัดให้นักเรียนในระดับการศึกษาพื้นฐานได้มีการฝึกอาชีพระยะสั้นเพื่อสร้างทักษะการทำงานด้วยตนเองและการมีความรู้คุณธรรมทัศนคติพื้นฐานดิจิทัลเทคโนโลยีเบื้องต้นและทักษะการจัดการเบื้องต้นจัดกลไกส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเรียนในระดับชั้นมัธยมปลายคู่ขนานกับการเรียนอาชีวศึกษาระดับปวช. (ทวิศึกษา) เพื่อให้เยาวชนสามารถเข้าสู่ตลาดการทำงานและมีวุฒิวิชาชีพได้เร็วรวมทั้ง

สร้างทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาอาชีพเพิ่มจำนวนและโอกาสการเรียนรู้ต่ออาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และสร้างกำลังงานในทิศทางที่ประเทศมีความต้องการรวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาที่เชื่อมต่อกับการทำงานโดยนักศึกษอาชีวศึกษาเรียนรู้และฝึกในสถานประกอบการผ่านระบบทวิภาคีนักศึกษาอุดมศึกษาเรียนรู้และฝึกในสถานประกอบการหรือสถานที่ทำงานจริง

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงแรงงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์กรมหาชน) และภาคเอกชน

๖. โครงการตำบลมั่นคงมั่งคั่งยั่งยืน

สาระสำคัญ จัดทำแผนความต้องการชุมชนใช้สภาพสันติสุขตำบลเป็นกลไกในการวางระบบการจัดสรรทรัพยากรที่สอดคล้องกับความต้องการอย่างเหมาะสมและสร้างความมั่นคงปลอดภัยส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีโดยยึดหลักความพอเพียงและสามารถพึ่งพาตนเองได้รวมทั้งสนับสนุนสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงคมนาคม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์อำนวยการจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.)
